

STATSRÅDETS KANSLIS PUBLIKATIONER 2023:17

Svenskt lagspråk i Finland Slaf

Ruotsinkielinen lakikieli

VALTIONEUVOSTON KANSLIA
STATSRÅDETS KANSLI

Statsrådets kanslis publikationer 2023:17

Svenskt lagspråk i Finland Slaf

Ruotsinkielinen lakikieli

Statsrådets kansli Helsingfors 2023

Julkaisujen jakelu

Distribution av publikationer

**Valtioneuvoston
julkaisuarkisto Valto**

Publikations-
arkivet Valto

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Statsrådets kansli

Upphovsrättslag (404/1961) 9 § Verk utan upphovsrättsskydd

ISBN pdf: 978-952-383-051-6

ISSN pdf: 2490-1164

ISBN tryckt: 978-952-383-067-7

ISSN tryckt: 2490-0796

Layout: Statsrådets förvaltningsenhet, publikationsverksamheten

Helsingfors 2023

Tryckeri: Grano Oy, 2023

Svenskt lagspråk i Finland Slaf Ruotsinkielinen lakikieli

Statsrådets kanslis publikationer 2023:17

Utgivare Statsrådets kansli

Utarbetad av Statsrådets svenska språknämnd
Språk svenska

Sidantal 439

Referat

I handboken Svenskt lagspråk i Finland (Slaf) redogörs det för hur lagar och andra författningar blir till samt för viktiga källor och hjälpmedel vid översättning av dem från finska till svenska.

Slaf behandlar också språkriktighetsfrågor och skrivregler samt modernisering av ålderdomliga ord och fraser. Handboken innehåller förteckningar över bl.a. myndigheter och EU-institutioner samt en finsk-svensk ordlista med klassiska fallgropar och ord och uttryck som är svåra att hitta i andra källor.

Slaf tar också upp terminologiska och lagtekniska frågor, hänvisningsteknik, rubriker och standardfraser i propositioner samt författningars ingresser ur ett översättarperspektiv.

Nyckelord lagspråk, översättning, regeringspropositioner, lagstiftningsprocess

ISBN PDF 978-952-383-051-6

ISSN PDF 2490-1164

ISBN tryckt 978-952-383-067-7

ISSN tryckt 2490-0796

URN-adress <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-051-6>

Svenskt lagspråk i Finland Slaf

Ruotsinkielinen lakikieli

Valtioneuvoston kanslian julkaisuja 2023:17

Julkaisija Valtioneuvoston kanslia

Yhteisötekijä Valtioneuvoston ruotsinkielien lautakunta

Kieli ruotsi

Sivumäärä

439

Tiivistelmä

Käsikirjassa Svenskt lagspråk i Finland (Slaf) kuvaillaan, miten lait ja muut säädökset syntyvät, sekä esitellään tärkeimpiä kääntämisen lähteitä ja apuvälineitä.

Slafissa käsitellään myös oikeakielisyyssymyksiä ja oikeinkirjoitusta sekä keinoja vanhahavien sanojen ja fraasien nykyaikaistamiseksi. Lisäksi käsikirja sisältää kaksikieliset luettelot kansallisista viranomaisista ja EU:n toimielimistä sekä suomi-ruotsi-sanaston, jossa esitellään perinteisiä kääntämisen sudenkuoppia ja sellaisia sanoja ja ilmauksia joita on vaikea löytää muista lähteistä.

Slaf käsittelee kääntäjän näkökulmasta myös terminologisia ja lakiteknisiiä kysymyksiä, viittaustekniikkaa, hallituksen esitysten otsikoita ja standardilauseita sekä säädösten johtolauseita.

Asiasanat lakikieli, kääntäminen, hallituksen esitykset, lainsäädäntöprosessi

ISBN PDF 978-952-383-051-6

ISSN PDF 2490-1164

ISBN painettu 978-952-383-067-7

ISSN painettu 2490-0796

Julkaisun osoite <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-051-6>

Innehåll

Ärende Svenskt lagspråk i Finland	10
Asia Ruotsinkielinen lakikieli	11
Förord	12
Förkortningar	14
1 Allmänt om handboken och andra hjälpmedel	15
1.1 Handbokens syfte.....	15
1.2 Författningar och regelverk i tryckt och digital form.....	15
1.2.1 Finlands författningssamling och andra regelverk.....	15
1.2.2 Finlex	16
1.2.3 Andra digitala hjälpmedel.....	17
1.2.4 Hur man hittar rätt i lagstiftningen	18
1.3 Ordböcker, handböcker och språkhjälp	20
1.4 Språkvårds- och terminologiorgan	27
2 Lagar och andra författningar	28
2.1 Begreppen författning och lagstiftning	28
2.2 Lagar	28
2.3 Förordningar och andra rättsregler.....	29
2.4 Författningarnas struktur.....	29
2.5 Hur en lag kommer till	30
2.6 Bestämmelser om språket.....	32
2.7 Publicering och ikraftträdande.....	33
2.8 Europeiska unionens lagstiftning	34
2.8.1 Terminologi	34
2.8.2 EU-rätten och EU:s rättsakter	35
2.8.3 EU-rättsakternas uppbyggnad.....	39
3 Det svenska lagspråket och principer för översättning	41
3.1 Det svenska lagspråkets utveckling	41
3.1.1 Utvecklingen och nuläget i Sverige.....	41
3.1.2 Utvecklingen och nuläget i Finland.....	43
3.2 Principer för modernt svenskt lagspråk.....	44
3.2.1 Nya författningar.....	44
3.2.2 Ändring av författningar.....	44

3.3	Finlandismer	45
3.3.1	Officiella finlandismer.....	45
3.3.2	Finlandismer som ska undvikas i lagtext.....	46
3.4	Arbetet för en enhetligare och modernare terminologi i lagstiftningen.....	46
3.5	Särskilda termproblem i EU-relaterade texter	47
4	Språkriktighetsfrågor	48
4.1	Substantivformer.....	48
4.1.1	Substantiv på <i>-ande</i> och <i>-ende</i>	48
4.1.2	Böjning av vissa andra substantiv.....	49
4.2	Verb och verbformer	50
4.2.1	Kortformer av verb.....	50
4.2.2	Böjning av vissa verb	51
4.2.3	Användning av <i>ska</i> , <i>får</i> , <i>kan</i> och andra modala hjälpverb	51
4.2.4	Fast och löst sammansatta verb	54
4.3	Subjektsregeln.....	55
4.4	Bestämningar till substantiv	56
4.4.1	Framföreställda bestämningar	56
4.4.2	Efterställda bestämningar	57
4.5	Nakna substantiv	58
4.6	Bestämd och obestämd form.....	61
4.6.1	Artikel eller räkneord?.....	63
4.7	Överanvändning av verbalsubstantiv	63
4.8	Villkorssatser	65
4.9	Ordföljd	66
4.9.1	Huvudsatsordföljd	67
4.9.2	Tunga led först eller sist.....	68
4.9.3	Bisatsordföljd	69
4.9.4	Ord och uttryck som hör ihop.....	70
4.10	Prepositioner och prepositionsliknande uttryck.....	71
4.10.1	Användning av vissa prepositioner	71
4.10.2	Ingen preposition	77
4.10.3	Sammansatta prepositioner på <i>där-</i> , <i>här-</i> och <i>var-</i>	78
4.11	Tidsperioder och andra tidsuttryck.....	78
4.12	Vissa ord, ordformer och uttryck	80
4.13	Översättning av finskans genitiv	83
4.13.1	Genitivkedjor	83
4.13.2	Finskpåverkad användning av genitiv.....	84
4.13.3	Gruppgenitiv.....	86
4.13.4	Genitivformer i vissa tjänstebeteckningar	87
4.14	Översättning av finskans konditionalis	87
4.14.1	Motiveringstext i regeringspropositioner	87
4.14.2	Finskans "jotta"	88
4.14.3	Verbformer i villkorssatser.....	89
4.15	Citat och referat	90

4.16	Att skriva könsneutralt	90
4.16.1	Adjektivets <i>a</i> - och <i>e</i> -former	91
4.16.2	Könsneutrala yrkesbeteckningar	92
5	Skrivregler	93
5.1	Kommatering	93
5.1.1	Vid bisatser	93
5.1.2	Vid villkorssatser	94
5.2	Förkortningar	95
5.2.1	Förkortningar i lagtext	95
5.2.2	Förkortningar i motiveringstext	95
5.2.3	Användning av punkt och andra skiljetecken vid förkortningar	96
5.3	Särskrivning och hopskrivning av vissa uttryck	98
5.4	Bokstavsordning	100
5.5	Skiljetecken.....	100
5.5.1	Punkt	100
5.5.2	Semikolon och kolon	100
5.5.3	Parenteser	100
5.5.4	Tankstreck och bindestreck.....	101
5.5.5	Snedstreck.....	103
5.6	Citat och citattecken.....	103
5.7	Tidsuttryck.....	104
5.8	Sifferuttryck	105
5.9	Specialtecken	105
5.10	Stavning och böjning	106
6	Modernisering av ord och fraser.....	108
7	Terminologiska och lagtekniska frågor.....	116
7.1	Termer och terminologisk konsekvens.....	116
7.1.1	Kravet på terminologisk enhetlighet och konsekvens.....	116
7.1.2	Terminologin i förordningar och myndighetsföreskrifter	117
7.1.3	Terminologin i nationell lagstiftning som har anknytning till EU-rättsakter....	117
7.1.4	Termarbetet vid översättning av författningstext.....	117
7.2	Principer för termbyten i författningstext	119
7.3	Ingressen och informationen i den	120
7.4	Parallelltexten och informationen i den	121
7.5	Punktuppställningar.....	121
7.5.1	Nya punktuppställningar	121
7.5.2	Punktuppställningar som ändras endast delvis.....	123
7.6	Språkliga ändringar enbart i den svenska eller i den finska texten.....	124

8	Namn och namnanvändning	125
8.1	Ortnamn	125
8.1.1	Svenska namn på inhemska orter	125
8.1.2	Svenska namn på stater	125
8.1.3	Svenska namn på delstater, städer m.m. i utlandet	125
8.1.4	Områden i Finland	126
8.2	Myndigheter och andra aktörer	128
8.2.1	Stor eller liten bokstav?	128
8.2.2	Myndighetsförteckning	128
8.2.3	Regionförvaltningsmyndigheter	162
8.2.4	Välfärdsområden	163
8.3	Universitet och yrkeshögskolor	165
8.4	Integrationen i Europa	166
8.4.1	EU och EG	166
8.4.2	EES	169
8.5	Vissa andra internationella organisationer	169
8.6	Företag och registrerade föreningar	170
9	Rubriker, titlar och hänvisningsteknik	172
9.1	Ettordsrubriker och flerordsrubriker	172
9.2	Principer vid benämning av nya lagar	172
9.3	Rubriker vid ändring av lagar och förordningar	173
9.4	Hur man hänvisar till lagar och andra författningar	174
9.4.1	Skrivsätt, kortformer och förkortningar	174
9.4.2	Hänvisning när datum anges	175
9.4.3	Hänvisning när författningsnumret anges	175
9.4.4	Hänvisning till kapitel, paragrafer, moment och punkter	176
9.4.5	"Edellä" och "jäljempänä"	178
9.4.6	"Tämä laki" och "mainittu laki"	179
9.4.7	"Muussa laissa", "muualla", "toisin"	179
9.4.8	"Mainittu", "tarkoitettu", "säädetty"	180
9.4.9	Genus	180
9.4.10	Tempus och ordföljd	181
9.5	EU:s rättsakter och domar	181
9.5.1	Rättsakternas titlar	181
9.5.2	Hänvisning till rättsakter och deras bilagor	184
9.5.3	Hänvisning till EU-domstolens rättsfall	192
9.6	Hänvisning till internationella fördrag	193

10	Rubriker och standardfraser i propositioner	195
10.1	Propositionens rubrik	195
10.2	Standardrubriker i motiveringstexten	196
10.2.1	Grundläggande struktur för propositioner	197
10.2.2	Struktur för EU-relaterade propositioner	198
10.2.3	Struktur för fördragspropositioner	199
10.2.4	Rubriker som kan förekomma i propositionernas konsekvensbedömningar...	200
10.3	Standardfraser i motiveringstext	201
10.3.1	Propositionens huvudsakliga innehåll	201
10.3.2	Beredningen av propositionen	202
10.3.3	Närmare bestämmelser	202
10.3.4	Ikraftträdande	203
10.3.5	Lagstiftningsordning	203
10.4	Standarduttryck i lagtext	204
10.4.1	Inledande bestämmelser och vissa hänvisningar	204
10.4.2	Bemyndiganden	205
10.4.3	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	205
11	Författningarnas ingresser	207
11.1	Lagingresser	208
11.2	Förordningsingresser	222
12	Finsk-svensk ordlista	230
	Källor	389
	Skriftliga källor	389
	Elektroniska källor	390
	Register	396

Ärende **SVENSKT LAGSPRÅK I FINLAND**

Statsrådets kansli har beslutat att utfärda bifogade anvisning (Svenskt lagspråk i Finland, Slaf) om det svenska lagspråket. Anvisningen syftar i första hand till att samordna användningen av uttryck och termer i det svenska författningsspråket.

Slaf har utarbetats under ledning av Statsrådets svenska språknämnd. Nämnden hör till statsrådets kanslis ansvarsområde. Bestämmelser om nämndens uppgifter och arbetsmetoder finns i statsrådets förordning om statsrådets svenska språknämnd (1037/2000). Nämnden är samordnande organ i frågor som gäller de statliga myndigheternas svenska språkbruk och den har till uppgift att arbeta för ett klart och begripligt svenskt lag- och förvaltningspråk i Finland.

Helsingfors den 24 oktober 2023

Statsminister Petteri Orpo

Understatssekreterare Timo Lankinen

Asia**RUOTSINKIELINEN LAKIKIELI**

Valtioneuvoston kanslia on tekemällään päätöksellä antanut liitteen mukaisen ohjeen (Svenskt lagspråk i Finland, Slaf) ruotsinkielisen laki-kielen käytöstä. Ohjeen ensisijaisena tarkoituksena on yhdenmukaistaa ruotsinkielisessä säädöskielessä esiintyvien ilmaisujen ja termien käyttöä.

Slaf on valmisteltu valtioneuvoston kanslian toimialaan kuuluvan Valtioneuvoston ruotsin kielen lautakunnan johdolla. Lautakunnan tehtävistä ja toiminnasta säädetään valtioneuvoston asetuksessa valtioneuvoston ruotsin kielen lautakunnasta (1037/2000). Lautakunta toimii koordinoivana elimenä valtion viranomaisten ruotsin kielen käyttöä koskeissa kysymyksissä. Lautakunnan tehtävänä on edistää Suomessa käytettävän laki- ja hallintoruotsin selkeyttä ja ymmärrettävyyttä.

Helsingissä 24. lokakuuta 2023

Pääministeri Petteri Orpo

Alivaltiosihteeri Timo Lankinen

FÖRORD

Denna anvisning, *Svenskt lagspråk i Finland (Slaf)*, kompletterar i fråga om de svenska lagtexterna handböckerna *Lainkirjoittajan opas, Anvisningar för utarbetande av regeringspropositioner* och andra instruktioner för lagberedare som getts ut av justitieministeriet. *Slaf* finns i pdf-format i statsrådets publikationsarkiv *Valto* på adressen <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-051-6> och bland publikationerna i Finlex på adressen <http://julkaisut.finlex.fi/>.

Svenskt lagspråk i Finland riktar sig i första hand till dem som bereder, skriver och översätter förslag till lagar och andra författningar och till dem som ansvarar för och producerar svenska myndighetstexter inom statsförvaltningen. *Slaf* är också en utmärkt handbok för andra som skriver och översätter texter med anknytning till lag och förvaltning.

Denna handbok ersätter 2017 års anvisning med samma namn (Statsrådets kanslis publikationsserie 1/2017). Den har utarbetats under ledning av Statsrådets svenska språknämnd och bygger på 2017 års anvisning samt på de tidigare upplagor som Statsrådets svenska språknämnd gett ut.

Materialet har utarbetats i en arbetsgrupp med följande medlemmar: Marina Andersson (specialsakkunnig, statsrådets kansli), Pamela Andersson (specialsakkunnig, statsrådets kansli), Monika Arnö (sakkunnig, statsrådets kansli), Mia Falk (myndighetsspråkvårdare, Institutet för de inhemska språken), Kitty Fogelholm (specialsakkunnig, statsrådets kansli), Solveig Forsbacka (plenarråd, riksdagen), Maria Fremer (språkvårdare), Anna Gref (specialsakkunnig, statsrådets kansli), Heidi Gräsbeck (sakkunnig, statsrådets kansli), Anna Maria Gustafsson (ledande språkvårdare, Institutet för de inhemska språken), Katri Hautamäki (lagstiftningsråd, justitieministeriet), Susanna Karjalainen (ledande sakkunnig, statsrådets kansli), Angelica Lindqvist (specialsakkunnig, justitieministeriet), Elin Lundsten (specialsakkunnig, statsrådets kansli), Ann-Marie Malmsten (lagstiftningsråd, justitieministeriet), Nina Nissas (specialsakkunnig, statsrådets kansli), Anton Norrback (gruppchef, statsrådets kansli), Diana Nyberg (specialsakkunnig, statsrådets kansli), Eva Orava (gruppchef, statsrådets kansli), Hanna Packalén (translator, riksdagen), Ida Söderlund (specialsakkunnig, statsrådets kansli), Anneli Tahvanainen (lagstiftningsråd, statsrådets kansli) och Pia Westerberg (specialsakkunnig, statsrådets kansli). Ett stort antal andra sakkunniga har också bidragit till innehållet.

Lagspråket är liksom allmänspråket föremål för ständig utveckling. Statsrådets svenska språknämnd följer fortlöpande denna utveckling och ger vid behov rekommendationer som kompletterar innehållet i *Slaf*. Rekommendationerna publiceras i nämndens informationsblad *Språkråd* (vnk.fi/sv/informationsbladet-sprakrad). Statsrådets svenska språknämnd tar gärna emot kommentarer och språkfrågor per e-post (spraknamnden.vnk@gov.fi).

FÖRKORTNINGAR

best. = bestämd (form)
bl.a. = bland annat
dvs. = det vill säga
e.d. = eller dylikt
eng. = engelsk(a)
etc. = etcetera
F = förordning
fr.o.m. = från och med
förk. = förkortning
jfr = jämför
kap. = kapitel
L = lag
lat. = latin
m.fl. = med flera
m.m. = med mera
mom. = moment
o.d. = och dylikt
obest. = obestämd
osv. = och så vidare
pl. = plural(is)
s.k. = så kallad(e), så kallat
sing. = singular(is)
SRF = statsrådets förordning
t.ex. = till exempel
ty. = tysk(a)

1 Allmänt om handboken och andra hjälpmedel

1.1 Handbokens syfte

Handboken *Svenskt lagspråk i Finland (Slaf)* riktar sig främst till dem som översätter och granskar lagar och andra författningar. Anvisningarna i handboken tillämpas bl.a. vid översättnings- och språksektorn vid statsrådets kansli, justitieministeriets laggranskningsenhet och riksdagens kansli. Slaf är dessutom en viktig informationskälla för dem som skriver och översätter andra texter inom den offentliga förvaltningen. Boken kan användas både som uppslagsverk och som lärobok.

Handboken innehåller viktig bakgrundsinformation för den som översätter lagtext från finska till svenska samt t.ex. standardfraser och andra formuleringar som rekommenderas i sammanhanget. De språkriktighetsfrågor och skrivregler som behandlas blir ofta aktuella vid översättning av regeringspropositioner och förordningar.

Den finsk-svenska ordlistan i kapitel 12 innehåller bl.a. ord och uttryck som ofta används oriktigt eller som saknas i andra ordböcker, samt ord och uttryck som *Statsrådets svenska språknämnd* har rekommenderat. Ordlistan ger naturligtvis inte uttömmande svar i alla tänkbara situationer, vilket betyder att man ibland måste ta till andra lösningar än de som finns i listan.

1.2 Författningar och regelverk i tryckt och digital form

1.2.1 Finlands författningssamling och andra regelverk

Finlands författningssamling i tryckt form och lagboken *Finlands Lag* har traditionellt varit viktiga hjälpmedel för dem som översätter lagar och förordningar. I det praktiska arbetet ersätts de numera i hög grad av databaserna i *Finlex* och andra digitala hjälpmedel.

I *Finlands författningssamling* (FörfS; *Suomen säädöskokoelma*, Säädk) publiceras enligt lagen om Finlands författningssamling (188/2000, ändrad 1197/2010) alla lagar och förordningar samt ibland också vissa beslut och tillkännagivanden. Överenskommelser med andra stater publiceras i *Finlands författningssamlings fördragsserie* (FördrS; *Suomen säädöskokoelman sopimussarja*, SopS). Ministerierna har egna föreskriftssamlingar, i vilka

bl.a. vissa ministerieförordningar, anvisningar och beslut publiceras. En stor del av detta material finns i digital form i Finlex. Sedan den 1 januari 2011 finns den officiella och autentiska versionen av våra lagar och förordningar i databasen [Elektronisk författningssamling](#) i Finlex; före det var det officiella publikationsforumet den tryckta versionen av *Finlands författningssamling*.

Finlands Lag (FL) är en redigerad lagbok i ett band som publiceras av Alma Talent. Den innehåller ett urval av de lagar och förordningar som ingår i *Finlands författningssamling*. De motsvarande finska lagböckerna *Suomen Laki* (SL) publiceras i tre band. Också Edita Publishing Ab ger numera ut redigerade lagböcker på finska och svenska. Alma Talent ger också ut separata lagsamlingar, på finska t.ex. *Verolait 1 och 2, Sosiaali- ja terveydenhuoltolainsäädäntö, Rikosoikeus, Ympäristölainsäädäntö och Tieliikennelait* samt på svenska *Skatteförfattningarna*. Särskilda utgåvor av lagstiftning på olika områden publiceras också bl.a. av Edita Publishing Ab. Även intresse- och fackorganisationer ger ibland ut lagsamlingar.

Ålands landskapslagar och landskapsförordningar publiceras i [Ålands författningssamling](#), som i digital form finns på [Ålands landskapsregerings webbplats](#). Det finns också en lagbok, [Ålands lagsamling](#), som hittas på samma webbplats.

[Europeiska unionens officiella tidning](#) (EUT) innehåller unionens förordningar, direktiv och andra rättsakter (L-serien), meddelanden och upplysningar (C-serien) samt information om anbudsinfordringar (S-serien). Tidningen publiceras i webbportalen [EUR-Lex](#) på alla EU-språk. EU:s fördrag finns i EUR-Lex.

I Sverige utkommer lagboken *Sveriges Rikes Lag* i ett band. *Karnov* är ett juridiskt uppslagsverk i flera band, i vilket lagstiftningen kommenteras. Författningssamlingen i Sverige heter [Svensk författningssamling](#) (SFS). När man söker en svensk författning bör man beakta att författningsnumret där består av året följt av kolon och nummer, exempelvis SFS 2002:599. Den svenska lagstiftningen finns i digital form bl.a. på [Sveriges riksdags webbplats](#) och i [Lagrummet](#).

1.2.2 Finlex

[Finlex](#) (finlex.fi) är ett av översättarens viktigaste hjälpmedel på webben. Finlex är en gratis internetjänst och innehåller bl.a. finskspråkiga och svenskspråkiga författningsdatabaser samt ett finskspråkigt register över författningsändringar.

Den primära databasen i Finlex för översättare är [Uppdaterad lagstiftning](#), som består av gällande lagar och förordningar i konsoliderad version, dvs. uppdaterade med senare ändringar. Databasen omfattar största delen av all gällande lagstiftning, men den är inte fullständigt à jour. Om man märker att uppdateringen på svenska och finska inte stämmer överens, kan man kontrollera de färskaste ändringarna i [Ursprungliga författningar](#) med hjälp av författningsändringsregistret.

Databasen [Ursprungliga författningar](#) innehåller samtliga lagar och förordningar ur Finlands författningssamling i okonsoliderad eller ursprunglig version, dvs. i den form de antagits av riksdagen. Databasen omfattar all lagstiftning från och med 1987, samt ett urval äldre författningar. Observera att databasen trots namnet [Ursprungliga författningar](#) alltså också innehåller ny, gällande lagstiftning, som dock kan vara delvis ändrad genom en senare författning och därmed inte är direkt användbar. Det säkraste för översättaren är att använda [Uppdaterad lagstiftning](#).

Databasen [Elektronisk författningssamling](#) innehåller den officiella och autentiska versionen av våra lagar och förordningar. [Författningsändringsregistret](#) innehåller uppgifter om de ändringsförfattningar genom vilka en lag eller förordning har ändrats så att äldre paragrafer har ersatts med nya. Dessutom innehåller registret uppgifter om huruvida en viss författning fortfarande gäller och huruvida dess rubrik har ändrats, om äldre författningar som har upphävts genom en viss författning och om författningar som har utfärdats med stöd av den.

Finlex innehåller dessutom propositioner, myndighetsnormer, rättspraxis, Finlands författningssamling som pdf-filer, Finlands författningssamlings fördragsserie (i databasen [Elektronisk fördragsserie](#) finns fördragen på svenska från och med 1999) samt en databas med uppgifter om översättningar av författningar till främmande språk. I Finlex finns också publikationer om lagberedning, bl.a. [Lainkirjoittajan opas](#) (på finska), [Processhandbok för lagberedningen](#) och [Anvisningar för utarbetande av regeringspropositioner](#).

1.2.3 Andra digitala hjälpmedel

[Riksdagens webbtjänst](#) innehåller information om riksdagsärenden. Riksdagshandlingarna, t.ex. propositioner, utskottens utlåtanden och betänkanden och riksdagens svar, finns lagrade på svenska och finska.

Lagboken [Suomen Laki](#), på svenska *Finlands Lag*, är tillgänglig på webben som betaltjänst. Nätversionen uppdateras löpande under året.

Juridikportalen [Edilex](#) bygger i fråga om lagstiftningen på samma digitala material som Finlex. *Edilex* består av abonnemangssidor och av en fritt tillgänglig del med lagar och propositioner. I vissa fall uppdateras författningarna snabbare i *Edilex* än i *Finlex*. Det är lättare att hitta uppdaterade versioner av förordningar i *Edilex* än i *Finlex*.

[EUR-Lex](#) är en gratistjänst som tillhandahålls av [Europeiska unionens publikationsbyrå](#) och som innehåller bl.a. EU-lagstiftning och andra offentliga dokument på de 24 officiella EU-språken.

På [Sveriges riksdags webbplats](#) finns svenska statens offentliga utredningar (SOU) från och med 2002, propositioner och skrivelser från och med 1971 samt Svensk författningssamling (SFS) med gällande lagar och förordningar.

[Lagrummet](#) är den offentliga förvaltningens gemensamma webbplats för rättsinformation i Sverige. Här finns också de svenska myndigheternas föreskrifter.

Sveriges gällande lagstiftning finns i sin helhet i betaltjänsten [Juno](#), som tillhandahålls av [Norstedts Juridik](#).

[Sveriges regerings webbplats](#) innehåller grundläggande information om alla departement.

Information om bl.a. *klarspråk* hittar man på [Institutet för språk och folkminnets webbplats](#).

1.2.4 Hur man hittar rätt i lagstiftningen

Exempel på hur man använder Finlex:

Exempel 1 Du vill veta om 75 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) har ändrats. Om lagen ingår i databasen *Uppdaterad lagstiftning* kan du lätt kontrollera saken där. Öppna databasen, skriv in författningsnummer och årtal i rutorna till höger och tryck på Gå. Du får genast fram lagen och genom att gå nedåt i texten (till höger finns en innehållsförteckning som gör det lättare att rulla i texten) hittar du den gällande 75 § som har kommit till genom lag 69/2016.

Exempel 2 Du behöver 1 § i förordningen om Institutet för de inhemska språken (1566/2011) och söker förordningen i databasen för uppdaterad lagstiftning på det sätt som beskrivs i exempel 1. Förordningen finns inte bland de uppdaterade författningarna. Öppna databasen *Ursprungliga författningar* och sök förordningen där. När du hittat den måste du ytterligare kontrollera om

1 § gäller i ursprunglig lydelse eller om den har ändrats. Tryck på länken *Referenskort* ovanför dokumentet. Du kommer då in i det finskspråkiga författningsändringsregistret. Under *Muutokset* ser du att förordningen har ändrats genom förordning 1118/2015. Tryck på *Säädöksen teksti* för att se på ändringsförordningen i databasen för ursprungliga författningar. Du ser då att 1 § har upphävts, och hittar den svenska texten genom att trycka på länken *På svenska* uppe till höger.

Exempel 3 Du vill veta hur ordet *osinko* har översatts i den relevanta lagstiftningen. Välj finska som språk och öppna databasen *Ajantasainen lainsäädäntö* (Uppdaterad lagstiftning). Sök *osinko**, och eventuellt också *osingo**, i materialet (för att hitta eventuella definitioner lönar det sig att söka ordet i adessivform: *osingolla*). Du får en kronologisk förteckning över gällande lagar och förordningar där ordet ingår. Bedöm vilka lagar som kan vara relevanta i sammanhanget. Öppnar du t.ex. aktiebolagslagen (*osakeyhtiölaki*), som finns i förteckningen, kan du lätt se i vilka paragrafer ordet förekommer. Börja med att trycka på länken *Ensimmäiseen osumaan* och klicka dig framåt i texten. Gå sedan tillbaka upp till dokumentets början och tryck på länken *På svenska*. Då får du fram lagen på svenska och kan gå nedåt i texten för att se hur ordet översatts i de bestämmelser där ordet förekommer i den finska lagen, nämligen med ordet *vinstutdelning*.

Exempel 4 Du vill veta hur ordet *vinstutdelning* har använts i lagstiftningen, eftersom du vet att man också har använt ordet *dividend*. Välj svenska som språk och gå in i databasen *Ursprungliga författningar*. Sök *vinstutdelning** respektive *dividend** i materialet. Du får fram förteckningar över författningar och ändringar av sådana där orden förekommer. Utifrån träffarna kan du bilda dig en uppfattning om under vilken tid orden använts (äldre eller nyare lagstiftning), hur frekventa orden är, i vilken typ av författningar de förekommer (lagar är ofta mer relevanta än förordningar), i vilka olika typer av författningar (bolagsrätt, skatterätt) orden har använts m.m.

Hur man använder lagboken Finlands Lag:

Lagboken *Finlands Lag* är inte kronologiskt uppbyggd, utan den är indelad enligt olika rättsområden. Systematiken i FL följer systematiken i de finska lagböckerna (SL I, II och III), dock med den skillnaden att de finska lagböckerna också innehåller ett urval EU-rättsakter. Varje författning har sitt eget signum ("tunnus") som framgår av innehållsförteckningen och står före författningen i själva texten. Ett signum består av ett antal bokstäver och ett nummer. I den finska lagboken har exempelvis strafflagen signumet Ri 101 och i den svenska St 101.

I början av lagboken finns en detaljerad innehållsförteckning som ger en god översikt av gällande lagstiftning. Efter innehållsförteckningen finns en förteckning över vanliga förkortningar. Sakregistret i slutet av varje band är mycket användbart som ordbok. Även i sakregistret hänvisas till respektive signum när en författning ingår i lagboken.

Hänvisningarna i lagboken är till hjälp när man söker termer, uttryck eller bestämmelser som liknar dem man arbetar med. De finns efter själva lagtexten under den paragraf de gäller.

När en bestämmelse har ändrats efter det att den ursprungliga författningen kom till anges ändringens datum och författningsnummer inom parentes i bestämmelsen. När en hel paragraf är ändrad sätts parentesen i början av paragrafen. Har endast ett moment eller endast en punkt ändrats, sätts parentesen efter momentet respektive punkten.

1.3 Ordböcker, handböcker och språkhjälp

Här nämns bara ett urval viktiga böcker och andra hjälpmedel.

För ytterligare språklig och terminologisk hjälp samt information om klarspråk, ordlistor, termbanker m.m. se webbplatserna för *Institutet för de inhemska språken*, *Rikstermbanken*, *Institutet för språk och folkminnen* och andra källor på webben.

Svenska

Svenska Akademiens ordboksportal svenska.se innehåller de senaste upplagorna av *Svenska Akademiens ordlista* och *Svensk ordbok utgiven av Svenska Akademien* samt det historiska uppslagsverket *Svenska Akademiens ordbok*. De två första finns också som egna appar.

Om uppslagsverken på svenska.se:

Svenska Akademiens ordlista (SAOL). Fjortonde uppl. 2015 eller senare. SAOL är normerande för stavning och böjning och innehåller t.ex. upplysningar om ordfogen i sammansatta ord. Ordlistan är dock inte en förteckning över samtliga ord i svenskan; i synnerhet många sammansättningar saknas. Den innehåller även många finlandssvenska ord (också sådana som inte bör användas i t.ex. författningstext). Äldre upplagor finns lagrade i databasen SAOLhist. För närmare information om de digitala versionerna se [Svenska Akademiens webbplats](https://svenska.se).

Svensk ordbok utgiven av Svenska Akademien (SO). Andra uppl. 2021 eller senare. En omfattande, modern definitionsordbok med över 100 000 betydelsebeskrivningar och språkliga exempel samt över 20 000 konstruktionsuppgifter. Svensk ordbok (inte SAOL) ska konsulteras för betydelsebeskrivningar.

Svenska Akademiens ordbok (SAOB) är en historisk ordbok med cirka 500 000 uppslagsord.

Svenskt språkbruk. Ordbok över konstruktioner och fraser. Svenska språknämnden och Norstedts, 2003. Bra att kontrollera bl.a. prepositionsuttryck och idiom i.

Finlandssvensk ordbok. af Hällström-Reijonen, C. och Reuter, M., Schildts, 2008. Innehåller en förteckning över finlandismer med förslag till ersättande ord och uttryck. Boken finns som e-publikation på *Institutet för de inhemska språkens webbplats*.

Rikstermbanken. Sveriges nationella termbank med runt 130 000 termer från olika ämnesområden.

Korp, Språkbankens konkordansverktyg.

Synonymer.se

Berglund, B. M., *Norstedts svenska synonymordbok*. Nordstedts, 5 uppl. 2010

Strömberg, A., *Nya stora synonymordboken*. Strömbergs bokförlag, 2 uppl. 2000

Walter, G., *Bonniers synonymordbok*. Bonnier fakta, 2011

Uppslagsverket Finland. Kunskap på svenska om Finland, verifierad och bearbetad av experter. Uppdateras inte aktivt sedan 2016, bör behandlas på samma sätt som ett uppslagsverk i tryckt form (med tiden blir informationen föråldrad).

Finska–svenska, andra språk

Stora finsk-svenska ordboken är den största ordboken med svenska som målspråk. Ordboken är en webbpublikation som utges och redigeras av Institutet för de inhemska språken.

I *statsrådets termbank Valter* finns följande ordlistor:

Budgetordlista, statsrådets kansli 2001/2021 (fi-sv-en-de-fr)
 Riksdagsordlista, riksdagen 2008 (fi-sv-en-se-in-de-es-et-fr-ru)
 EMU-ordlista, statsrådets kansli 1999 (fi-sv-en-de-fr)
 Termer inom olika områden, statsrådets kansli 2023 (fi-sv-en-ru)
 Klimat- och energiordlista, statsrådets kansli 2010 (fi-en)
 Förvaltningsordlista, statsrådets kansli 2023 (fi-sv-en)
 Offentliga byggnader i Finland, statsrådets kansli 2000 (fi-sv-en-de-fr-ru)
 Högskoleordlista, statsrådets kansli 2005/2023 (fi-sv-en-de-fr-es-ru)
 Kommunal ordlista, statsrådets kansli och finansministeriet 2013/2021 (fi-sv-en)
 Ordlista över ord och uttryck i lagtexter, statsrådets kansli 2023 (fi-sv-en)
 Ministrar, statsrådets kansli 2023 (fi-sv-en-de-es-fr-ru)
 Centrala begrepp i social- och hälsovårdsreformen, social- och hälsovårdsministeriet 2021 (fi-sv-en-ru)
 Militära grader i Finland, Försvarsmaktens språkcenter 2012 (fi-sv-en-fr-ru)
 Ordlistan i Svenskt lagspråk i Finland, statsrådets kansli 2018 (fi-sv)
 Domstolsordlista, statsrådets kansli 2001 (fi-sv-en-de-fr)
 Arbetsmarknadsordlista, statsrådets kansli 2005/2021 (fi-sv-en-de-fr)
 Ordlista för statsunderstöd, andra utökade uppl., finansministeriet 2023 (fi-sv-en)
 Statsrådsordlista, statsrådets kansli 2009/2023 (fi-sv-en-de-fr-ru)
 Skatteordlista, statsrådets kansli 2002/2021 (fi-sv-en-de-fr)
 Statens ämbetsverk och inrättningar, statsrådets kansli 2022 (fi-sv-en-fr-ru)

Undervisnings- och utbildningsordlista (OKSA). Undervisnings- och kulturministeriet och Terminologicentralen TSK rf, 2 uppl. 2021. Finns i termbanken *TEPA* som förvaltas av Terminologicentralen.

Kielitoimiston sanakirja finns på *Institutet för de inhemska språkens webbplats*.

Tieteen termipankki/Vetenskapstermbanken i Finland/The Helsinki Term Bank for the Arts and Sciences. En gemensam termbank för alla vetenskapsgrenar i Finland. De juridiska termerna utgår från och uppdaterar uppslagsverket *Encyclopædia Iuridica Fennica*, se Juridiska resurser.

IT-ord. Tillhandahålls av Computer Sweden och IDG.

Hållbarhetstermlistan. En termlista för att tydliggöra termer och begrepp inom ämnesområdet hållbar utveckling. Förvaltas av Hållbarhetstermgruppen.

IATE. EU:s terminologidatabas.

TEPA. En termbank som omfattar fackordlistor, ordböcker och termdatabaser utgivna av bl.a. Terminologicentralen, Språkinstitutet och EU. Förvaltas av Terminologicentralen.

Nationalbibliotekets tesaurus- och ontologiservice *Finto*.

Mediespråk. Språkråd som i första hand riktar sig till medier men som även översättare har stor nytta av. Ett samarbete mellan Institutet för de inhemska språken och Svensk presstjänst.

Klarspråk – Skriv bättre myndighetstexter. Ett material i kursform som är tillgängligt för alla. Ett samarbete mellan eOppiva och Institutet för de inhemska språken.

Handböcker i författningsskrivning

Finland

Lainkirjoittajan opas. Kansallisten säädösten valmistelua koskevat ohjeet. Finns som e-publikation i Finlex.

Anvisningar för utarbetande av regeringspropositioner. Finns som e-publikation i Finlex. Den finska versionen heter *Hallituksen esitysten laatimisohteet (HELO)*.

Processhandbok för lagberedningen. Finns som e-publikation i Finlex.

Verktyg för bedömning av likabehandling. Finns som e-publikation i Finlex.

Handbok i att bereda försökslagar. Finns som e-publikation i Finlex.

Hörande vid författningsberedning. Finns som e-publikation i Finlex.

Valtiosopimusopas. Kansainvälisten ja EU-sopimusten valmistelua ja voimaansaattamista koskevat ohjeet. Utrikesministeriet 2021. På handbokens webbsida finns en serie bilagor med bl.a. mallar på finska och svenska. Sidan finns på *utrikesministeriets webbplats*. På samma webbplats finns även sidan *Internationella fördrag*.

Anvisningar om konsekvensbedömning vid lagberedning. Statsrådets publikation 2022:75. Finns som e-publikation i *publikationsarkivet Valto*.

Sverige

Myndigheternas föreskrifter. Handbok i författningsskrivning. Statsrådsberedningen Ds 1998:43. Finns som e-publikation bland handböckerna på [Sveriges regerings webbplats](#).

Gröna boken - Riktlinjer för författningsskrivning. Statsrådsberedningen Ds 2014:1. Finns som e-publikation bland handböckerna på [Sveriges regerings webbplats](#).

Juridiska resurser

Mattila, H. (red.), *Encyclopædia Iuridica Fennica*, Suomalainen oikeustietosanakirja. Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen julkaisuja 1994–1999, 7 band. Uppslagsverket behandlar hela den finska rättsordningen och rättskulturen. Ingår numera även i *Vetenskapstermbanken i Finland* och uppdateras där, se *Tieteen termipankki* under Finska–svenska, andra språk.

Martinger, S., *Norstedts juridiska ordbok*. Norstedts Juridik, 7 uppl. 2013 (sverigesvensk terminologi; kan inte genomgående tillämpas i Finland).

Melin, S., *Juridikens begrepp*. Lustus, 5 uppl. 2012 (sverigesvensk terminologi; kan inte genomgående tillämpas i Finland).

Andersson m.fl., *Juridikens termer*. Liber, 10 uppl. 2015. Svenska juridiska termer med förklaringar (sverigesvensk terminologi; kan inte genomgående tillämpas i Finland).

Lagrummet, portal för rättsinformation från regeringen, riksdagen, högre domstolar och statliga myndigheter i Sverige.

Språkliga handböcker

Svenska skrivregler. Institutet för språk och folkminnen (Språkrådet) och Liber AB, 4 uppl. 2017.

Myndigheternas skrivregler. Språkrådet, 8 uppl. 2014. Finns som e-publikation på [Institutet för språk och folkminnens webbplats](#).

Bylin, M., Melander, B., (red.), *Språkrådet rekommenderar. Perspektiv, metoder och avvägningar i språkriktighetsfrågor*. Finns som e-publikation på [Institutet för språk och folkminnens webbplats](#).

Lind Palicki, L. och Svensson, A., *Viktig svenska. Alla dom där språkfrågorna*. Norstedts, 2023.

Hultman, T., *Svenska Akademiens språklära*. Norstedts, 2010.

Bolander, M., *Funktionell svensk grammatik*. Liber, 3 uppl. 2012.

Reuter, M., *Så här ska det låta. Om finlandssvenska och språkriktighet*. Scriptum, 2 uppl. 2015.
Finns endast som e-publikation.

[Några riktlinjer för författningsspråket](#). Statsrådsberedningen PM 1994:4, reviderad 1998.
Finns som e-publikation bland handböckerna på [Sveriges regerings webbplats](#).

[Svarta listan. Ord och fraser som kan ersättas i författningsspråk](#). Statsrådsberedningen
PM 2011:1. Finns som e-publikation bland handböckerna på [Sveriges regerings webbplats](#).

Jensen, U., Rylander, S., Lindblom, P. H., *Att skriva juridik. Regler och råd*. lustus, 7 uppl.
2021.

Ehrenberg-Sundin B., Lundin K., Wedin Å., *Att skriva bättre i jobbet: En basbok om brukstexter*.
Norstedts Juridik, 7 uppl. 2022.

Klepke, B., Rydell, S., *Skriv populärvetenskapligt*. Liber, 2014.

EU-handböcker

[Att översätta unionsrättsakter – anvisningar](#). EU-institutionernas översättningsenheter,
2023. Finns som e-publikation på [Europeiska kommissionens webbplats](#).

[Interinstitutionella publikationshandboken](#). Europeiska unionens publikationsbyrå, 2021.
Enhetliga skrivregler för svenska EU-dokument. Finns på [Europeiska unionens publikationsbyrås webbplats](#).

[Redaktionella och språkliga frågor i EU-arbetet](#). Statsrådsberedningen PM 2014:3, rev. 2017.
Finns som e-publikation på [Sveriges regerings webbplats](#).

[Anvisningar för EU-relaterade texter på svenska](#). Europeiska kommissionens samlade anvisningar
för översättning av EU-relaterade texter till svenska.

Annan litteratur

Nordman, L., *Lagöversättning som process och produkt. Revideringar och institutioner vid lagöversättning till svenska i Finland*. Doktorsavhandling, Helsingfors 2009.

Hjalmarsson, H., Mattsson A., *Juristens skrivhandbok*. Jure, 3 uppl. 2022.

Landqvist H., Laurén, C., Nordman, L., Nordman, M., Kvist, M., *Juridik på svenska i Finland. Perspektiv på språk och rätt*. Scriptum, 2016.

Landqvist, H., *Författningssvenska. Strukturer i nutida svensk lagtext i Sverige och Finland*. Doktorsavhandling, Göteborg 2000.

Klart myndighetsspråk – ett handlingsprogram. Undervisnings- och kulturministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar 2014:3. Finns som e-publikation i [Publikationsarkivet Valto](#).

Suomen valtiokalenteri – Finlands statskalender. Alma Talent. Utkommer årligen, finns också som e-publikation.

Utrikes namnbok. Utrikesdepartementet, 11 uppl. 2021. Svenska myndigheter, organisationer, titlar, EU- och EG-organ, EU-titlar och länder på engelska, tyska, franska, spanska, finska och ryska. Finns som e-publikation på [Sveriges regerings webbplats](#).

Namn på länder på sju språk. Institutet för de inhemska språken. Världens länder på finska, svenska, nordsamiska, engelska, franska, tyska och ryska. Finns på [Institutet för de inhemska språkens webbplats](#).

Svenska ortnamn i Finland. Finns på [Institutet för de inhemska språkens webbplats](#).

Språkliga tidskrifter och informationsblad

Språkbruk. Institutet för de inhemska språken. Utkommer sedan 2021 endast digitalt.

Språkråd. Statsrådets svenska språknämnds informationsblad. Utkommer endast digitalt.

Klarspråk. Bulletin från Språkrådet. Institutet för språk och folkminnen

Språktidningen. Språktidningen i Sverige AB. Utkommer som papperstidning och delvis på [språktidningen.se](#).

Kielikello. Institutet för de inhemska språken. Utkommer sedan 2018 endast digitalt.

Terminfo. Terminologicentralen TSK (Finland)

Kieliviesti. Språkrådets finska tidskrift (Sverige). Utkommer på [Institutet för språk och folkminnens webbplats](#).

1.4 Språkvårds- och terminologiorgan

Språk- och namnrådgivning på svenska

Institutet för de inhemska språken

svenska@sprakinstitutet.fi

Stödenheten för språktjänster vid Statsrådets kansli

termineuvonta.vnk@gov.fi

Enheten för utveckling av lagstiftningen och laggranskning, justitieministeriet

Tfn 02951 6001 (växel)

Statsrådets svenska språknämnd

spraknamnden.vnk@gov.fi

Riksdagens svenska byrå

Tfn 09 4321 (växel)

Institutet för språk och folkminnen

svenska@isof.se

Institutet för språk och folkminnen samarbetar med eller är värd för ett antal *expertgrupper* som också ger råd i språkfrågor, bl.a.

Namnårsgruppen

namnvarsgruppen@isof.se

Hållbarhetstermgruppen

terminologi@isof.se

Terminologicentralen TSK

tsk@tsk.fi

Terminologiframjandet

info@terminologiframjandet.se

Språk- och namnrådgivning på finska

Kieli- ja nimineuvonta, Institutet för de inhemska språken

Telefon 0295 333 201 (må–to kl. 10–12)

Frågor kan även ställas via ett *frågeformulär* på webbplatsen.

2 Lagar och andra författningar

2.1 Begreppen författning och lagstiftning

Begreppet *författning* har två betydelser. För det första kan det avse ett lands *konstitution* (valtiösääntö). För det andra kan det användas som benämning på en *lag eller förordning* (säädös), alltså en *rättsakt* som tillkommer genom beslut av riksdagen eller regeringen. Också EU:s rättsakter är författningar. Internationella överenskommelser (t.ex. avtal, protokoll om ändring av avtal, konventioner) brukar däremot kallas fördrag.

Med *lagstiftning* avses både själva förfarandet då en lag kommer till (lainsäädäntä) och resultatet av detta, dvs. lagarna (lainsäädäntö). Ordet lagstiftning används dessutom ofta som en sammanfattande benämning på lagar och andra författningar såsom förordningar och eventuella andra skrivna rättsregler.

2.2 Lagar

De grundläggande bestämmelserna om lagstiftningen finns i 6 kap. i grundlagen.

Förslag till lagstiftning väcks genom en regeringsproposition eller genom en riksdagsledamots lagmotion. I 53 § i grundlagen föreskrivs det också om *medborgarinitiativ* (kansalaisaloite), dvs. om medborgarnas rätt att lägga fram initiativ för riksdagen om att en lag ska stiftas.

Lagarna *stiftas* av riksdagen. Regeringen *lämnar* propositioner med ett eller flera *lagförslag* (lakiehdotus) till riksdagen. Strukturmallar för propositioner finns i [Anvisningar för utarbetande av regeringspropositioner](#). På finska heter anvisningen: *Hallituksen esitysten laatimisohjeet* (HELO). Bägge språkversionerna av anvisningarna finns i [Finlex](#).

När riksdagen har *antagit* en lag, dvs. godkänt ett lagförslag, ska lagen *stadfästas* av presidenten innan den kan publiceras i Finlands författningssamling och *träda i kraft*.

Varje lag har ett eget namn, en *rubrik* (nimike). I rubriken ingår nästan alltid ordet lag, men några lagar kallas i stället *balk* (kaari; t.ex. rättegångsbalken, ärvdabalken, utsökningsbalken och informationssamhällsbalken).

2.3 Förordningar och andra rättsregler

En *förordning* (asetus) är en *författning på lägre nivå än en lag* (lakia alemmanasteinen säädös). Förordningarna innehåller oftast närmare bestämmelser om verkställigheten av en lag och får utfärdas endast med stöd av ett bemyndigande i lag.

En förordning utfärdas av statsrådet om det inte i bemyndigandet uttryckligen sägs att förordningen ska utfärdas av ett enskilt ministerium eller av presidenten. Av rubriken ska det framgå vem som har utfärdat förordningen (*statsrådets förordning om ...*, *justitieministeriets förordning om ...*, *republikens presidents förordning om ...*).

Benämningen *statsrådets beslut* (valtioneuvoston päätös) används numera enbart om administrativa beslut (t.ex. om kommunsammanslagningar). Statsrådet kan också fatta s.k. *principbeslut* (periaatepäätös), som dock inte är författningar utan anvisningar till förvaltningen för beredning av ärenden. Före den 1 mars 2000, då den nya grundlagen trädde i kraft, utfärdades alla förordningar av presidenten. De föreskrifter som före det utfärdades av statsrådet och av ministerierna kallades statsrådsbeslut och ministeriebeslut.

Även andra myndigheter än statsrådet och ministerierna kan bemyndigas att i bestämda frågor utfärda *rättsnormer* (oikeussäntö). Dessa rättsnormer är oftast så kallade *föreskrifter* (määräys), men det finns också anvisningar, reglementen, instruktioner, stadgor m.m.

Reglementen (ohjesäntö) finns på olika nivåer. Reglementet för statsrådet (262/2003) är juridiskt sett en förordning. Också enskilda myndigheter kan ha egna reglementen. Kommunerna har enligt kommunallagen (410/2015) en enda *förvaltningsstadga* (hallinto-säntö) som ersätter bland annat de instruktioner och stadgor som tidigare fastställdes för de olika sektorerna och funktionerna. I kyrkolagen, som tillämpas på evangelisk-lutherska kyrkan, och i lagen om ortodoxa kyrkan finns bestämmelser om *kyrkoordningen* och om *instruktioner* och *reglementen*.

Också inom den privata sektorn förekommer allmänna bestämmelser som kan karakteriseras som rättsregler. Som exempel kan nämnas företags *bolagsordningar* (yhtiöjärjestys) och föreningars *stadgar* (säntö).

2.4 Författningarnas struktur

Lagar och andra författningar innehåller *paragrafer* (pykälä). Fördrag och EU-rättsakter innehåller *artiklar* (artikla). Paragraferna och artiklarna innehåller en eller flera *bestämmelser* (säännös).

En paragraf består av ett eller flera stycken, som i Finland kallas *moment* (momentti). I Sverige kallas de *stycken*. Ett moment kan vara uppdelat i numrerade eller bokstaverade stycken som kallas *punkter* (kohta), som i sin tur kan ha *underpunkter* (alakohta).

Också artiklarna i EU:s rättsakter kan bestå av ett eller flera onumrerade *stycken* (kohta). Numrerade delar av en artikel kallas *punkter* (kohta). Se närmare avsnitt 9.5.2 om hänvisning till rättsakter och 9.6 om hänvisning till fördrag.

En lag eller annan författning kan vara indelad i *avdelningar* (osa) och/eller *kapitel* (luku). Paragrafnumreringen i en lag är ofta löpande från början till slut, oberoende av kapitelindelningen. När man hänvisar till en paragraf i en sådan lag nämner man därför inte kapitlet. Det finns emellertid också lagar, t.ex. strafflagen och rättegångsbalken, där paragrafnumreringen börjar på nytt i varje kapitel. Vid hänvisning till en paragraf i en sådan lag måste man alltid nämna kapitlet (t.ex. 28 kap. 1 § i strafflagen).

2.5 Hur en lag kommer till

I stora drag kommer en lag till så här:

- a. ett initiativ till en lagstiftningsåtgärd tas,
- b. ärendet bereds och ett utkast till proposition med ett eller flera lagförslag utarbetas (och eventuellt översätts),
- c. utlåtanden (remissyttranden) inhämtas om propositionsutkastet,
- d. utkastet till proposition revideras eventuellt, översätts och sänds vanligen till justitieministeriet för laggranskning,
- e. regeringen lämnar propositionen till riksdagen,
- f. propositionen behandlas i riksdagen (först i utskott, sedan i plenum) som antingen godkänner lagförslaget (med eller utan ändringar) eller förkastar det,
- g. presidenten stadfäster lagen,
- h. lagtexten publiceras i författningssamlingen.

Initiativet till en lagstiftningsåtgärd tas vanligen inom ett ministerium, som kan få en påstötning i saken utifrån. Initiativet bygger ibland på ett *uttalande* (lausuma) av riksdagen. En lag kan också stiftas utifrån en *lagmotion* (lakialoite) som har väckts i riksdagen. Större lagstiftningsprojekt nämns ofta i regeringsprogrammet. Sedan 2012 kan också medborgarna väcka förslag till nya lagar eller lagändringar. För att riksdagen ska behandla ett *medborgarinitiativ* (kansalaisaloite) måste det stödjas av minst 50 000 röstberättigade finska medborgare.

Innan en proposition kan utarbetas måste saken beredas. Lagförslagen bereds a) av tjänstemän eller av *arbetsgrupper* (työryhmä) tillsatta av ett ministerium, b) i *kommissioner* (toimikunta) tillsatta av ett ministerium eller c) i *kommittéer* (komitea) tillsatta av statsrådet.

När ett utkast blivit klart överlämnas det till ministern. Därefter skickas det på remiss till de myndigheter och organisationer som närmast berörs av förslaget.

Regeringspropositionerna översätts till svenska av svenska språkenheten vid statsrådets kansli, som även anlitar externa översättare.

Bestämmelser om laggranskning finns i 30 § i reglementet för statsrådet (262/2003). Förslag till lagar och förordningar ska sändas till justitieministeriet för granskning, om inte något annat oundvikligen följer av att ärendet är brådskande. Ett förslag till förordning behöver dock inte sändas för granskning, om ärendet är av ringa allmän betydelse. Laggranskningen görs på enheten för utveckling av lagstiftningen och laggranskning vid justitieministeriet. Granskningen gäller närmast de formella och språkliga aspekterna av texten. Vid granskningen av den svenska texten, som vanligen sker efter granskningen av den finska, kontrolleras också att texterna i sak motsvarar varandra.

Efter granskningen lämnas propositionen till riksdagen. I riksdagen remitteras propositionen efter remissdebatt i plenum till ett fackutskott. Utskottet hör oftast sakkunniga från olika områden och behandlar lagförslaget eller lagförslagen i propositionen i detalj. Utskottets beredningsarbete mynnar ut i ett *betänkande* (mietintö), som innehåller en *kläm* (ponsi) med ett förslag om att lagförslagen ska godkännas i oförändrad form eller med vissa ändringar. Undantagsvis förekommer det att utskottet föreslår att lagförslagen ska förkastas.

Lagförslagen behandlas sedan två gånger i riksdagens plenum. Utskottets betänkande föredras i plenum vid första behandlingen. Under första behandlingen går riksdagen igenom lagförslaget paragraf för paragraf och bestämmer lagens innehåll. Vid behov kan ett lagförslag remitteras till stora utskottet under pågående första behandling. I den andra behandlingen, som hålls tidigast den tredje dagen efter det att den första behandlingen har avslutats, beslutar riksdagen om lagförslaget ska godkännas eller förkastas.

Beslut om ändring av grundlagen ska lämnas vilande över nyval, om inte förslaget först förklaras brådskande med 5/6 av de lämnade rösterna. Efter nyval ska lagförslaget godkännas i oförändrad form med 2/3 av de lämnade rösterna.

Samma förfarande måste också iaktas, om någon annan lag som ska stiftas kommer att innebära avvikelse från grundlagen. Man säger då att lagen stiftas i *grundlagsordning* (perustuslainsäätämisjärjestys). Även självstyrelselagen för Åland kan ändras enbart i grundlagsordning och med Ålands lagtings godkännande.

Utifrån lagförslaget i propositionen och de ändringar som utskottet föreslagit och riksdagen godkänt sammanställs *riksdagens svar* (eduskunnan vastaus) på finska och svenska.

En lag som har antagits av riksdagen ska föredras för republikens president för stadfästelse. Om presidenten inte stadfäster lagen återgår den till riksdagen för behandling. Antar riksdagen då lagen på nytt med oförändrat innehåll träder den i kraft utan stadfästelse. Antar riksdagen inte lagen anses den ha förfallit.

2.6 Bestämmelser om språket

Enligt 79 § 4 mom. i grundlagen stiftas och publiceras lagarna på finska och svenska. Det betyder att båda språkversionerna är autentiska och att de är lika giltiga eller, som man förr uttryckte saken, äger lika vitsord. Den svenska texten är alltså i princip inte en översättning i den meningen att den finska texten automatiskt skulle ha tolkningsföreträde.

Enligt 30 § i språklagen (423/2003) utfärdas också förordningar och myndigheternas rättsnormer på finska och svenska.

Författningssamlingen och fördragsserien ges ut på finska och svenska. Om den finska eller den svenska versionen av ett fördrag inte är autentisk, ska fördraget dessutom publiceras i åtminstone en autentisk språkversion.

Vissa författningar ska också publiceras på samiska. Ålands landskapslagar och landskapsförordningar publiceras enbart på svenska i [Ålands författningssamling](#).

De handlingar som behövs för att ett ärende ska kunna tas upp i riksdagen ska regeringen och andra myndigheter överlämna på finska och svenska. Också riksdagens svar och skrivelser samt utskottens betänkanden och utlåtanden ska enligt grundlagen finnas på både finska och svenska. Betänkandena och utlåtandena måste föreligga samtidigt på båda språken vid behandlingen i plenum.

Propositionskasterna utarbetas i regel på finska. I 31 § i språklagen finns bestämmelser om översättning av ministeriers, statliga kommittéers, kommissioners, arbetsgruppers och andra liknande organs lagförslag och tillhörande betänkanden. Huvudregeln är

att betänkanden med lagförslag som sänds på remiss ska innehålla ett svenskt sammandrag och en översättning till svenska av den föreslagna lagtexten. I den mån det är möjligt borde översättandet inledas redan när den finska texten bereds.

I några fall har det hänt att lagar har beretts på svenska och därefter översatts till finska. Exempel på detta är köplagen (355/1987), vissa kapitel i sjölagen (674/1994) och självstyrelselagen för Åland (1144/1991). Språklagen bereddes ända från början parallellt på finska och svenska.

När ett förslag till en proposition föredras i statsrådet ska både den finska och den svenska texten fogas till föredragningslistan. Föredragning kan således inte ske förrän den svenska texten är klar.

I riksdagen ligger den finskspråkiga propositionstexten till grund för riksdagsbehandlingen. Utskottsbetänkanden med anknytande utlåtanden och eventuella förslag till ändringar som läggs fram av riksdagsledamöterna under plenumbehandlingen översätts till svenska (eller till finska, om de har lagts fram på svenska). Översättningen görs på riksdagens svenska byrå.

Vid behandlingen i plenum bestäms lagens slutliga lydelse i den finska versionen. Riksdagens finskspråkiga och svenskspråkiga svar på propositionen utarbetas därefter av tjänstemän vid riksdagen. Man säger då att riksdagens svar *justeras* (tarkistaa). För den svenska justeringen svarar tjänstemän vid riksdagens svenska byrå. Justeringen sker så att den svenska texten läses mot den finska. Man kontrollerar då att texterna motsvarar varandra och rättar översättningsfel och tekniska fel. I samband med justeringen uppdagas och rättas också olika typer av fel och brister i de finskspråkiga lagtexterna. Justeringen av riksdagens svar sker alltså parallellt på finska och svenska och i nära samarbete mellan de ansvariga tjänstemännen.

2.7 Publicering och ikraftträdande

Efter justeringen i riksdagen sänds riksdagens svar till statsrådet. Det behöriga ministeriet ska därefter föredra svaret för republikens president för stadfästelse. Då bestäms också när lagen ska träda i kraft.

Av en lag ska det framgå när den träder i kraft. Av särskilda skäl kan det i lagen anges att tidpunkten för *ikraftträdandet* (voimaantulo) bestäms genom förordning. Detta förekommer främst när man sätter i kraft fördrag. Lagar och andra författningar träder inte i kraft förrän de har publicerats.

Enligt 80 § i grundlagen utfärdas allmänna bestämmelser om publicering och ikraftträdande av förordningar genom lag. Dessa bestämmelser finns i lagen om Finlands författningssamling (188/2000) och i lagen om ministeriernas och andra statliga myndigheters föreskriftssamlingar (189/2000).

Lagarna och förordningarna samt vissa beslut och tillkännagivanden publiceras i *Finlands författningssamling* (FörfS; Suomen säädöskokoelma, SäädK). Vissa förordningar publiceras inte i författningssamlingen utan i stället i respektive ministeriums eller myndighets föreskriftssamling. Till författningssamlingen hör också en separat serie, Finlands författningssamlings fördragsserie (FördrS; Suomen säädöskokoelman sopimussarja, SopS). Där publiceras de internationella överenskommelser som är bindande för Finland. Författningssamlingen och fördragsserien finns i *Finlex*, se närmare avsnitt 1.2.

Ålands landskapslagar och landskapsförordningar publiceras i Ålands författningssamling. De viktigaste författningarna ges också ut i bokform i lagboken Ålands lagsamling. Ålands författningssamling och Ålands lagsamling i elektronisk form finns på webbadressen regeringen.ax/alandsk-lagstiftning.

2.8 Europeiska unionens lagstiftning

EU-anvisningarna i denna bok bygger huvudsakligen på publikationerna *Att översätta unionsrättsakter – anvisningar* (mars 2023), *Interinstitutionella publikationshandboken* (EU-institutionernas redaktionella regler) och *Redaktionella och språkliga frågor i EU-arbetet* (Rev. 2017-02-21, SB PM 2014:3). Alla tre publikationer finns på nätet.

2.8.1 Terminologi

Europeiska unionen (EU) upprättades 1993 genom *fördraget om Europeiska unionen* (se närmare under 2.8.2).

Europeiska unionen (EU)

Euroopan unioni (EU)

Före EU-fördragets ikraftträdande (1.1.1993) hette Europeiska gemenskapen *Europeiska ekonomiska gemenskapen* (EEG), på finska Euroopan talousyhteisö (ETY). Genom Lissabon-fördragets ikraftträdande har Europeiska unionen (EU) ersatt och efterträtt Europeiska gemenskapen (EG). Europeiska unionen är nu också en juridisk person.

Uttrycket *EU* eller *unionen* används i alla sammanhang där man inte uttryckligen eller specifikt avser situationen före den 1 december 2009.

I lagtexter och propositioner används vanligtvis följande uttryck:

<i>EU:s regelverk</i>	EU:n säännöstö
<i>EU:s lagstiftning</i>	EU:n lainsäädäntö
<i>EU-lagstiftningen</i>	EU-lainsäädäntö
<i>EU:s rättsakter, EU-rättsakter</i>	EU:n säädökset, EU-säädökset
<i>EU:s/unionens lagstiftning, unionslagstiftningen</i>	unionin lainsäädäntö
<i>EU-rätten</i>	unionin oikeus, EU-oikeus

Vid direkta citat och när sammanhanget kräver en sådan precisering kan följande uttryck fortsatt förekomma:

<i>gemenskapsrätten</i>	yhteisön oikeus (yhteisöoikeus)
<i>EG-rätten</i>	EY-oikeus
<i>EG:s regelverk</i>	yhteisön säännöstö, EY:n säännöstö
<i>gemenskapslagstiftningen</i>	yhteisön lainsäädäntö
<i>EG:s lagstiftning</i>	EY:n lainsäädäntö
<i>EG-lagstiftningen</i>	EY-lainsäädäntö
<i>EG:s rättsakter</i>	EY:n säädökset, EY-säädökset
<i>EG-rättsakt</i>	EY-säädös, yhteisön säädös
<i>gemenskapsrättsakt</i>	yhteisön säädös

2.8.2 EU-rätten och EU:s rättsakter

EU-rätten omfattar den skrivna rätten och EU-domstolens rättspraxis. Den skrivna rätten, dvs. EU:s rättsakter (författningar), brukar delas in i primärrätt och sekundärrätt. Som gemensam benämning på EU:s rättsregler används *EU:s regelverk* (ibland också *unionens regelverk*).

Primärrätten

Primärrätten består av *grundfördragen* (perustamissopimus, ibland perussopimus), *anslutningsfördragen* (liittymissopimus), som innehåller en *anslutningsakt* (liittymisasiakirja), och andra *fördrag* (perussopimus). På svenska räcker det ofta med *fördrag* även när det står *perustamissopimus* på finska (t.ex. EY:n perustamissopimus = EG-fördraget).

De egentliga grundfördragen är

fördraget om Europeiska unionen (1992, i kraft 1993)

sopimus Euroopan unionista

Kortform: *EU-fördraget*
unionsfördraget (tidigare även *Maastrichtfördraget*)
unionisopimus (Maastrichtin sopimus)

Förkortning: *FEU*
SEU

fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (1957, i kraft 1958)

sopimus Euroopan unionin toiminnasta

Kortform: *EUF-fördraget*
EUT-sopimus

Förkortning: *FEUF*
SEUT

EUF-fördraget hette till och med oktober 1993 *fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen (EEG-fördraget, Romfördraget)*, på finska Euroopan talousyhteisön perustamissopimus (ETY:n perustamissopimus, Rooman sopimus), och under tiden november 1993–november 2009 *fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen (EG-fördraget)*, på finska Euroopan yhteisön perustamissopimus (EY:n perustamissopimus, EY-sopimus).

fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen (1957, i kraft 1958)

Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimus

Kortform: *Euratomfördraget*
Euratomin perustamissopimus

Förkortning: *FEA*
SEA

Tidigare fanns också *fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen (EKSG-fördraget, Parisfördraget)* från 1951. Det trädde i kraft 1952 och upphörde att gälla 2002 när kol- och stålgemenskapen upphörde. Namnet och kortformerna på finska är Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimus (EHTY:n perustamissopimus, Pariisin sopimus).

Fördragen skrivs numera i överensstämmelse med gällande praxis med liten begynnelsebokstav på svenska.

Andra viktiga fördrag inom primärrätten är

fördraget om upprättandet av ett enda råd och en enda kommission för Europeiska gemenskaperna (1965, i kraft 1967)

sopimus Euroopan yhteisöjen yhteisen neuvoston ja yhteisen komission perustamisesta

Kortform: *fusionsfördraget*
sulautumissopimus

Europeiska enhetsakten (1986, i kraft 1987)

Euroopan yhtenäisasiakirja

Kortform: *enhetsakten*

Amsterdamfördraget om ändring av fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem (1997, i kraft 1999)

Amsterdamin sopimus Euroopan unionista tehdyn sopimuksen, Euroopan yhteisöjen perustamissopimusten ja niihin liittyvien tiettyjen asiakirjojen muuttamisesta

Kortform: *Amsterdamfördraget*
Amsterdamin sopimus

Nicefördraget om ändring av fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem (2002, i kraft 2003)

Nizzan sopimus Euroopan unionista tehdyn sopimuksen sekä Euroopan yhteisöjen perustamissopimusten ja niihin liittyvien tiettyjen asiakirjojen muuttamisesta

Kortform: *Nicefördraget*
Nizzan sopimus

Lissabonfördraget om ändring av fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen (2007, i kraft 2009)

Lissabonin sopimus Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja Euroopan yhteisön perustamissopimuksen muuttamisesta

Kortform: *Lissabonfördraget*
Lissabonin sopimus

Vid Europeiska rådets möte i Nice år 2000 antogs *Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna*, på finska Euroopan unionin perusoikeuskirja. Stadgan fogades senare till Lissabonfördraget. Den gällande versionen antogs 2016 (se [EUT C 202, 7.6.2016](#)).

Grundfördragen har ändrats flera gånger. Ändringar sker också genom ett *anslutningsfördrag* varje gång en ny stat upptas som medlem i unionen.

Grundfördrag är inte ett formellt definierat juridiskt begrepp. Begreppet kan avse de ursprungliga grundfördragen eller de konsoliderade versionerna av grundfördragen och ändringsfördragen (t.ex. Amsterdamfördraget, Nicefördraget och Lissabonfördraget).

Sekundärrätten

Sekundärrätten består huvudsakligen av *förordningar*, *direktiv* och *beslut* men också av andra rättsakter. Förordningarna är direkt gällande i medlemsstaterna, medan direktiven måste genomföras i nationell lagstiftning.

Bindande rättsakter är

Svenska	Finska	Engelska
<i>förordning</i>	asetus	regulation
<i>direktiv</i>	direktiivi	directive
<i>beslut</i>	päätös	decision

Sedan Lissabonfördragets ikraftträdande indelas rättsakterna i *lagstiftningsakter* (lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttävät säädökset) och *icke-lagstiftningsakter* eller *akter som inte är lagstiftningsakter* (muut kuin lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttävät säädökset). Unionens lagstiftningsakter antas i regel enligt *det ordinarie lagstiftningsförfarandet* (tavallinen lainsäätämisjärjestys), som tidigare kallades medbeslutandeförfarandet (yhteispäätösmenettely). Det finns också fall där ett *särskilt lagstiftningsförfarande* (erityinen lainsäätämisjärjestys) ska tillämpas.

Den normhierarki som infördes i fråga om rättsakter syns också på rättsakternas titlar, t.ex. *genomförandeförordning* (täytäntöönpanoasetus) och *delegerat direktiv* (delegoitu direktiivi). På finska kallas de delegerade rättsakterna också säädösvallan siirron nojalla annettu säädös.

Andra officiella och halvofficiella dokument är

Svenska	Finska	Engelska
<i>rekommendation</i>	suositus	recommendation
<i>resolution</i>	päätöslauselma	resolution
<i>meddelande</i>	tiedonanto	communication
<i>yttrande</i>	lausunto	opinion/avis
<i>lagstiftningsresolution</i>	lainsäädäntöpäätöslauselma	legislative resolution
<i>betänkande (parlamentet)</i>	mietintö	report
<i>arbetsordning</i>	työjärjestys	rules of procedure
<i>stadga (domstolen)</i>	perussääntö	statute
<i>rättegångsregler (domstolen)</i>	työjärjestys	rules of procedure
<i>rapport</i>	kertomus	report
<i>allmänt handlingsprogram</i>	yleinen toimintaohjelma	general program
<i>vitbok</i>	valkoinen kirja	White Paper
<i>grönbok</i>	vihreä kirja	Green Paper
<i>ordförandeskapets slutsatser (Europeiska rådet)</i>	puheenjohtajan päätelmät	Presidency Conclusions

EU:s rättsakter (författningar) offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning* (EUT), på finska Euroopan unionin virallinen lehti (EUVL), och ingår därför inte i Finlands författningssamling. Före den 1 februari 2003 hette tidningen *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* (EGT), på finska Euroopan yhteisöjen virallinen lehti (EYVL). Den elektroniska versionen av tidningen finns i pdf-format på webbplatsen EUR-Lex (eur-lex.europa.eu). På EUR-Lex kan man följa lagstiftningsprocessen inom EU. Rättsakterna går också att hitta med hjälp av sökfunktionerna i EUR-Lex.

2.8.3 EU-rättsakternas uppbyggnad

Såväl fördragen (primärrätten) som förordningar, direktiv och beslut (sekundärrätten) innehåller *bestämmelser*. På finska gör man den skillnaden att man säger att fördrag innehåller *määräyksiä*, medan sekundärrätten innehåller *säännöksiä*. Följaktligen säger man på finska också att "unionisopimuksessa *määrätään*", men "unionin asetuksessa ja

direktiivissä *säädetään*". Både *säätää* och *määrätä* kan på svenska återges med *föreskriva*, *ange*, *fastställa* eller *besluta (om)*. "Stadga" och "stadganden" förekommer i regel inte i svenska EU-rättsliga texter. Se **määrätä**; **määräys**; **säännös** och **säätää** i finsk-svenska ordlistan.

Rättsakternas olika delar

Svenska	Finska	Engelska
<i>titel</i>	nimi	title
<i>ingress</i>	johdanto-osa	preamble
<i>beaktanded</i>	(johdanto-osan) viite	citation
<i>skäl</i>	johdanto-osan perustelukappale	recital
<i>artikel</i>	artikla	article
<i>punkt, stycke (led)</i> ¹	kohta	paragraph
<i>stycke</i>	alakohta	subparagraph
<i>led (punkt)</i> ²	alakohta	point
<i>streckrats</i>	luetelmakohta	indent
<i>spalt</i>	sarake	column
<i>del</i>	osa	part
<i>avsnitt</i>	jakso	section
<i>avdelning</i>	osasto	title
<i>kapitel</i>	luku	chapter
<i>bilaga</i>	liite	annex
<i>tillägg</i>	lisäys	appendix

- 1 Med *punkt* avses ett numrerat stycke, medan det som kallas *stycke* är onumrerat. Lägg märke till att man i svenska hänvisningar normalt inte skriver ut ordet "punkt", utan skriver t.ex. *artikel 7.4* när man på finska skriver *7 artiklan 4 kohta*. *Led* kan motsvara finskans *kohta* (närmast i artiklar med definitioner), men inte engelskans *paragraph*, och betecknas med gemener, små romerska siffror eller arabiska siffror (a, b; i, ii; 1, 2).
- 2 *Punkt* i betydelsen *point* används bara om fristående punkter i vissa rekommendationer, resolutioner och förklaringar. *Led* betecknas med gemener, små romerska siffror eller arabiska siffror (a, b; i, ii; 1, 2), t.ex. *artikel 7.4 a*.

3 Det svenska lagspråket och principer för översättning

3.1 Det svenska lagspråkets utveckling

Den gällande lagstiftningen i Finland omfattar författningar från fyra århundraden. De äldsta texterna utgörs av de delar av 1734 års lag som fortfarande gäller, nämligen vissa bestämmelser i handelsbalken, byggningsbalken och rättegångsbalken. Språket i dem är ålderdomligt, men det har haft en mycket stor betydelse som mönster vid skrivning av lagtext långt in på 1900-talet. Ord och uttrycksätt som inte längre förekom i det allmänna språkbruket användes för att ge texterna en upphöjd och vördnadsbjudande prägel. Man brukar tala om en arkaistisk stil (se t.ex. lagen om skuldebrev 622/1947).

Våra lagar skrevs fram till början av 1900-talet på svenska och översattes sedan till finska. Under andra hälften av 1800-talet tillkom ett stort antal lagar. Vissa bestämmelser i dem gäller fortfarande i oförändrad lydelse. Språket i dem motsvarade i stort sett tidens skrivsätt, men ter sig numera föråldrat.

3.1.1 Utvecklingen och nuläget i Sverige

År 1967 gav Statsrådsberedningen i Sverige ut en promemoria med titeln *Språket i lagar och andra författningar*. Promemorian var den första skrift som gav rekommendationer för lagspråkets utformning, och den blev därför ett viktigt redskap i det alltmer målinriktade språkvårdsarbetet med svenska författningar och myndighetstexter. År 1979 kompletterades promemorian med *Några riktlinjer för författningsspråket*, där det slogs fast att man ska modernisera eller förenkla en författning språkligt så snart där görs ändringar i sak. År 2014 fördes riktlinjerna från promemorian in i *Gröna boken – Riktlinjer för författningsskrivning (Ds 2014:1)*, som därigenom har blivit en mer komplett handbok för författningsskrivandet i Regeringskansliet.

I Regeringskansliet finns det för närvarande fem språkexperter på Statsrådsberedningens granskningskansli. Deras uppgift är att genom granskning, rådgivning, utbildning och handböcker se till att författningsspråket är modernt och begripligt och kan fungera som mönster för både myndighetsföreskrifter och andra förvaltningstexter.

Genom en löpande granskning av författningsförslag i minst två steg under beredningsprocessen påverkar språkexperterna i samarbete med jurister på kansliet den språkliga utformningen av författningstexten. Granskningen gäller inte bara ord, fraser och meningsbyggnad. Även djupare textstrukturer, som disposition och presentationssätt, kan granskas eftersom språkexperterna sedan 2019 regelmässigt medverkar i det tidigare steget av beredningsprocessen inom Regeringskansliet. Språkexperterna utför också språkvårdsarbete på tidigare stadier, genom att de deltar i utredningar och kommittéer som har till uppgift att utforma förslag till nya lagar.

Genom utbildning i författningsskrivning och propositionsskrivning inom Regeringskansliet bedriver språkexperterna också ett förebyggande arbete som på sikt gagnar även den övriga statsförvaltningen. Under årens lopp har också ett antal rekommendationer och handböcker utarbetats för såväl internt som externt bruk, bl.a. *Myndigheternas föreskrifter* och *Svarta listan*. Tidigare tog granskningskansliet fram anvisningen *Myndigheternas skrivregler*, men numera ges den ut av Institutet för språk och folkminnen. Se vidare avsnitt 1.3 (Ordböcker, handböcker och språkhjälp).

Också Sveriges riksdag betonar språkvårdsfrågor och framhäver vikten av tydlig och effektiv kommunikation. De senaste tio åren har Riksdagsförvaltningen systematiskt arbetat med klarspråksfrågor. En klarspråksspecialist finns placerad vid förvaltningens kommunikationsavdelning.

För närvarande finns åtta textgranskare placerade vid Riksdagsförvaltningens kammaravdelning. Textgranskarna granskar i första hand texter inom den parlamentariska processen, t.ex. utskottens betänkanden och riksdagsledamöternas motioner. Dessutom granskas texter som produceras inom Riksdagsförvaltningen, exempelvis myndighetens styrdokument. Riksdagen har också en språkvårdare som är placerad vid kammaravdelningen. Språkvårdaren ger bland annat råd i aktuella språkfrågor och ansvarar för den samling skrivråd som finns tillgänglig på riksdagens intranät. Språkvårdaren är också föredragande i riksdagens språkgrupp, som består av några av Riksdagsförvaltningens språkexperter och representanter för förvaltningens olika verksamheter. Språkgruppen är rådgivande i mer övergripande och principiella språkfrågor och ansvarar för den lista med riksdagstermer som publicerades 2023 av en särskild termgrupp.

I mars 2007 gav Riksdagsförvaltningen ut en handbok för framställning av utskottsbetänkanden, *Betänkandehandboken*, och i den finns ett särskilt avsnitt med språkliga riktlinjer. Betänkandehandboken har uppdaterats vid ett antal tillfällen. Den senaste versionen publicerades 2018.

3.1.2 Utvecklingen och nuläget i Finland

År 1960 tillsatte statsrådet en svensk språknämnd. Genom ett statsrådsbeslut 1988 ersattes denna av en mer permanent svensk språknämnd. Statsrådets svenska språknämnd är ett samordnande organ i frågor som gäller de statliga myndigheternas svenska språkbruk, särskilt lagspråket. Nämnden ska arbeta för ett klart och begripligt svenskt lag- och förvaltningspråk i Finland och ta initiativ och vidta åtgärder för de statliga myndigheternas språkbruk.

Statsrådets svenska språknämnd har gett flera rekommendationer om lagspråket och ger sedan 1989 ut informationsbladet *Språkråd* med bl.a. nämndens råd och rekommendationer. Informationsbladet publiceras på språknämndens webbplats (vnk.fi/spraknamnden). Språknämnden ordnar också fortbildning för översättare inom statsförvaltningen.

Statsrådet utfärdade 1982 ett beslut om åtgärder för förbättrande av de statliga myndigheternas språk (FörfS 497/1982) som grundade sig på ett betänkande av den s.k. ämbetspråkskommittén (kommittébetänkande 1981:26). Beslutet är inte längre i kraft, men de principer det byggde på är fortfarande aktuella: författningar ska skrivas så att innehållet kan förstås. I handlingar som inte är avsedda för specialister bör man använda uttryck som är allmänt kända eller vars betydelse framgår av sammanhanget och de begrepp som används bör vid behov förklaras.

I 9 § i förvaltningslagen (434/2003) finns en bestämmelse om att myndigheterna ska använda ett sakligt, klart och begripligt språk. Arbetet för ett klart myndighetsspråk har på senare år tagit sig allt konkretare former inom statsförvaltningen. År 2013 tillsatte undervisnings- och kulturministeriet en arbetsgrupp med uppdraget att ta fram ett handlingsprogram och förslag till åtgärder som kan främja ett begripligt myndighetsspråk. Arbetet resulterade i publikationen *Klart myndighetsspråk – ett handlingsprogram* (2014).

År 1986 gav justitieministeriets lagberedningsavdelning ut handboken *Svenskt lagspråk i Finland*. Statsrådets svenska språknämnd tog över ansvaret för handboken 1988 och har gett ut nya omarbetade versioner 1990, 1998, 2004, 2010 och 2017. Denna handbok bygger på de tidigare versionerna.

3.2 Principer för modernt svenskt lagspråk

3.2.1 Nya författningar

När man skriver och översätter författningar ska man sträva efter att använda nutida, vårdad sakprosa. Den som en författning riktar sig till ska ha möjlighet att förstå vad som sägs i texten. Om språket är klart och enkelt är det lättare att koncentrera sig på de frågor som är invecklade i sak. Man ska alltså inte försöka ge lagspråket en särskild tyngd med hjälp av ett ålderdomligt skrivsätt.

Det svenska lagspråket i Finland bör i så hög grad som möjligt närmas till lagspråket i Sverige. Därför är det viktigt att översättare och granskare studerar författningstexter från Sverige, särskilt i de fall då texterna genomgått grundlig språkgranskning. Exempel på sverigesvenska författningar som genomgått grundlig språkgranskning är språklagen (2009:600), radio- och tv-lagen (2010:696), varumärkeslagen (2010:1877), skatteförfarandelagen (2011:1244), lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott, lagen (2015:417) om arv i internationella situationer, lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst, lagen (2022:629) om proportionella val i kommuner och regioner och förordningen (2022:1274) om producentansvar för förpackningar.

Många av de normer som i Finland ingår i lagar och förordningar hittas i Sverige på lägre nivå i normhierarkin, nämligen i de statliga förvaltningsmyndigheternas föreskrifter (de svenska myndigheternas föreskrifter finns t.ex. på adressen lagrummet.se). Också de här föreskrifterna kan användas som språkliga förebilder, i synnerhet när det gäller fackbetonade texter.

När en helt ny lag skrivs ska man samtidigt se över, och vid behov ifrågasätta, den svenska terminologi som använts i tidigare och angränsande lagstiftning, i synnerhet om den lagstiftningen är av äldre datum. Om det finns skäl att anta att terminologin är föråldrad eller att den inte används i moderna författningar och myndighetsföreskrifter i Sverige, ska man grundligt sätta sig in i termfrågan och överväga om det är möjligt att här införa samma terminologi som i Sverige. Det är fråga om en helhetsbedömning där man ska beakta alla faktorer som talar för eller emot ett termbyte (se avsnitt 7.2).

3.2.2 Ändring av författningar

När författningar ändras ska man om möjligt följa de regler som gäller för nya författningar. Om den äldre text som ska ändras innehåller ålderdomliga ord och strukturer ska den alltså så långt det är möjligt moderniseras i språkligt och redaktionellt hänseende, dock med hänsyn till de principer som gäller terminologisk enhetlighet och konsekvens i lagstiftningen (se avsnitt 7.1). I kapitel 6 finns exempel på ord och fraser som kan ersättas

med modernare formuleringar. Ändringar som gäller rena smakfrågor ska dock undvikas. Om den författning som ändras är av nytt ursprung och har genomgått laggranskning, ska man vara försiktig med att göra stilistiska ändringar.

Det finns situationer där översättaren av arbetsekonomiska skäl eller andra orsaker inte helt och hållet kan skriva om en text som ändras endast delvis. Också då ska klart ålderdomliga ord och skrivsätt i texten bytas ut. Hur långt moderniseringen ska sträcka sig i övrigt blir då en avvägningsfråga. En text som riktar sig till allmänheten kan anses vara viktigare än en text som riktar sig till experter eller tjänstemän, och en text som ska gälla oförändrad en lång tid bör ägnas större uppmärksamhet än en text som ska ändras igen inom kort.

3.3 Finlandismer

Även lagspråket innehåller finlandismer, dvs. ord och uttryck som inte förekommer i sverigesvenskan eller som i Sverige används mer sällan eller i en annan betydelse. Vissa finlandismer beror på vår lagstiftning och våra samhällsförhållanden (s.k. obligatoriska eller officiella finlandismer), medan andra återspeglar det finlandssvenska allmänspråket (t.ex. *civiltjänstgörare*) eller har kommit in i form av översättningslån eller liknande. Ett klart mål vid översättningen av helt nya lagförslag i Finland är att det svenska språket i lagarna ska skilja sig så lite som möjligt från lagspråket i Sverige.

3.3.1 Officiella finlandismer

På många områden har utvecklingen av förvaltningen och lagstiftningen varit en annan i Finland än i Sverige. För vissa statliga institutioner och tjänstemän används hos oss de hävdvunna finländska benämningarna, trots att de har motsvarigheter i Sverige. Det som i Finland (liksom i Danmark) kallas *ministerier* heter i Sverige *departement*, *ministrarna* kallas i Sverige *statsråd* och våra *regeringsråd* motsvaras där av *departementsråd*. En del rättsliga institutioner hos oss saknar direkt motsvarighet i vårt grannland, exempelvis *andelslag* och *bostadsaktiebolag*.

När man i Finland introducerar nya begrepp som inte har någon direkt motsvarighet i Sverige måste också nya termer skapas på svenska. I synnerhet om det är fråga om viktiga termer som kan väntas få allmän spridning är det bäst att i ett tidigt skede kontakta experter på området, kollegor i Sverige och t.ex. svenska avdelningen vid Institutet för de inhemska språken eller Statsrådets svenska språknämnd.

3.3.2 Finlandismer som ska undvikas i lagtext

Utgångspunkten är att det svenska lagspråket i Finland så långt som möjligt ska följa allmänsvenska normer. Det är en stor fördel om de officiella och bindande svenska texter som publiceras i Finland inte i språkligt avseende i onödan avviker från motsvarande texter i Sverige, särskilt när man har eftersträvat överensstämmelse i sak.

Utöver de finlandismer som har status av termer och ofta anger särskilda finländska företeelser förekommer det också allmänspråkliga finlandismer i lagspråket. Sådana bör undvikas. Många av dem behandlas i den finsk-svenska ordlistan i slutet av handboken (kapitel 12). Det gäller att vara särskilt uppmärksam på en utpräglad finländsk användning av vissa verb, såsom *erlägga* (maksaa, suorittaa), *fungera* (toimia), *förnya* (uudistaa), *förverkliga* (toteuttaa), *göra* (tehdä) och *verka* (toimia), vilka alla tas upp under de finska uppslagsorden. Detsamma gäller ord som *avkortning* (lyhennys), *funktionär* (toimihenkilö), *på basen av* (perusteella), *sakenlig* (asianmukainen), *skild, skilt för sig* (erillinen, erikseen), *taltur* (puheenvuoro), *utrymmen* (toimitilat) och *årssemester* (vuosiloma).

Meningsbyggnad, ordföljd, vissa ordformer (bl.a. *besluter* och *flere*), prepositioner etc. behandlas i kapitel 4. En någorlunda heltäckande förteckning över finlandismer med förslag till ersättande ord och uttryck finns i *Finlandssvensk ordbok* (2008).

3.4 Arbetet för en enhetligare och modernare terminologi i lagstiftningen

Den svenska terminologin i nya författningar i Finland ska överensstämma med terminologin i nyare lagar, förordningar och myndighetsföreskrifter i Sverige, om detta bara är möjligt med hänsyn till vår nationella lagstiftning och den vedertagna terminologi som används i Finland. Eftersom man i författningstext måste iaktta ett krav på terminologisk enhetlighet och konsekvens (se avsnitt 7.1) är det lättare att föra in ny terminologi när lagstiftningen på något område omarbetas helt och hållet än när lagar ändras endast delvis. När Finlands grundlag (731/1999) bereddes såg man grundligt över terminologin. Bland annat ändrades "statshushållningen" till *statsfinanserna*, "statsfördrag" till *fördrag*, "utkomst" ersattes med *försörjning* och "riksdagsman" med *riksdagsledamot*.

Det har hänt att särskilda finlandssvenska termer införts också när motsvarande sverigesvenska termer hade stått till buds. Ett par exempel är *förhandsröstning* (förtidsröstning) och *personbeteckning* (personnummer).

Så länge ett ord förekommer som direkt lagterm måste det användas i alla lagar och författningar på lägre nivå som har samband med den lag där termen definieras. Ordet *jordlega* var föråldrat redan när 1966 års jordlegolag stiftades, men så länge lagen är i kraft med det namnet måste termerna *jordlega*, *legogivare* och *legotagare* användas när det görs ändringar i jordlegolagen eller den förordning som bygger på den, eller då det direkt hänvisas till dessa författningar. I annan lagstiftning där avtalstypen förekommer kan man emellertid ofta skriva *arrende*, *arrendegivare* och *arrendator*.

Översättaren ska alltid diskutera radikala termändringar i den svenska lagtexten med den finska uppdragsgivaren och med laggranskarna på justitieministeriet. Ändringarna ska också nämnas i motiveringstexten (se avsnitt 7.2).

3.5 Särskilda termproblem i EU-relaterade texter

Genom EU har vi fått ett regelverk vars svenska version är gemensam för Finland och Sverige. EU-förordningarna är direkt tillämpliga i medlemsstaterna, vilket innebär att terminologin i dem ska följas t.ex. i hänvisningar som skrivs in i den nationella lagstiftningen. EU-direktiv ska genomföras i den nationella lagstiftningen, och då händer det ofta att terminologin i direktivet inte stämmer överens med den vedertagna terminologi vi har i vår lagstiftning. Särskilt om den terminologi som använts i direktivet stämmer överens med terminologin i lagstiftningen eller myndighetsföreskrifterna i Sverige bör man överväga om terminologin i vår lagstiftning börjar bli föråldrad eller om det finns andra skäl att övergå till den terminologi som används i Sverige. Dessa situationer måste man lösa från fall till fall, med hänsyn till principerna för termbyten i författningstext (se avsnitt 7.2).

4 Språkriktighetsfrågor

Språket i författningstexter representerar ett formellt skriftspråk med höga krav på att vara korrekt, entydigt och begripligt. *Svenskt lagspråk i Finland* följer i huvudsak de rekommendationer som gäller inom svensk språkvård, med vissa begränsningar som kommer sig av att författningstext är en specifik textgenre där tolkningsmöjligheterna måste minimeras och där en enhetlig språkdirkt är avgörande. Dessutom måste den svenska författningstexten exakt stämma överens med den finska. I avsnitt 1.3 finns en översikt över ordböcker, handböcker och övriga källor som är till nytta i arbetet med språkriktighet. Här ges en översikt över sådana språkriktighetsfrågor som ofta blir aktuella vid översättning av författningstexter.

4.1 Substantivformer

4.1.1 Substantiv på *-ande* och *-ende*

Substantiv med n-genus som slutar på *-ande* får ingen ändelse i obestämd form plural:

en *ordförande*, *ordföranden*, flera *ordförande*, *ordförandena*

Substantiv med t-genus som slutar på *-ande* och *-ende* (t.ex. ett *meddelande*, ett *påstå-
ende*) böjs som andra substantiv med t-genus som slutar på vokal (t.ex. *dike*, *område*),
dvs. med *-n* som ändelse i obestämd form plural:

ett *anförande*, *anförandet*, flera *anföranden*, *anförandena*

Några ord, till exempel *studerande* och *sökande*, vacklar mellan att uppfattas som substantiv, som kan böjas, och presensparticip som är oböjliga.

Substantiv:

en *studerande*, *studeranden*, flera *studerande*, *studerandena*
en *sökande*, *sökanden*, flera *sökande*, *sökandena*

Presensparticip:

en *studerande*, den *studerande*, flera *studerande*, de *studerande*
en *sökande*, den *sökande*, flera *sökande*, de *sökande*

För *kärande* och *svarande* används substantivisk böjning (best. sing. *käranden*, best. pl. *kärandena*).

4.1.2 Böjning av vissa andra substantiv

en *anmälan*, *anmälan*, flera *anmälningar*, *anmälningarna*

en *ansökan*, *ansökan*, flera *ansökningar*, *ansökningarna*

en *begäran*, *begäran*, flera *begäranden*, *begärandena*

en *fordran*, *fordran*, flera *fordringar*, *fordringarna*

en *hobby*, *hobbyn*, flera *hobbyer*, *hobbyerna*

en *jury*, *jury*, flera *juryer*, *juryerna*

en *magistrat*, *magistraten*, flera *magistrater*, *magistraterna*

en *part*, *parten*, flera *parter*, *parterna* (Se **asianosainen** i finsk-svenska ordlistan)

en *partner*, *partnern*, flera *partner*, *partnerna*

en *rå*, *rån*, flera *rår*, *rårna*

en *sambo*, *sambon*, flera *sambor*, *samborna*

ett *center*, *centret*, flera *center*, *centren*

ett *centrum*, *centrumet*, flera *centrum*, *centrumen*

ett (*mass*)*medium*, *mediet*, flera *medier*, *medierna*; som kollektiv *medier*, t.ex. *finländska medier*, *sociala medier*, i sammansättningar *medie-*, t.ex. *massmedieforskning*

ett *museum*, *museet*, flera *museer*, *museerna* (obs. ingen accent); i sammansättningar *musei-*, t.ex. *Museiverket*

ett *schema*, *schemat*, flera *scheman*, *schemana*

ett *stadium*, *stadiet*, flera *stadier*, *stadierna*

ett *tema*, *temat*, flera *teman*, *temana*

Som plural av *taxi* kan man vid behov använda *taxibilar*, men oftast går det bra med den oböjda formen: *Körfält reserverade för buss och taxi*.

Grundformen av *besvär* i betydelsen 'överklagande' är alltid plural: *Domstolen har inte prövat besvärerna*.

Ordet *härad* har tre olika former i plural: *härad*, *härad*er eller *härad*en. Formen *härad*en är dock ovanlig. Bestämd form plural av *härad* och *härad*en är *häraderna*. Bestämd form plural av *härad*er är *häraderna*. I finländsk författningstext rekommenderas formerna ett *härad*, *häradet*, flera *härad*, *häraderna*.

Märk att man i svenskan inte använder *television* om den konkreta apparaten. Det heter alltså *tv-apparater* eller *televisionsapparater* (inte "televisioner").

4.2 Verb och verbformer

4.2.1 Kortformer av verb

Många vanliga verb har både en längre och en kortare form: *bliva/bli*, *taga/ta*. Den längre formen uppfattas i dag som föråldrad och ska därför undvikas. Av verben *dra*, *ge*, *ha* och *ta* används följande former i alla slag av texter:

dra, *ge*, *ha*, *ta* (infinitiv och imperativ)
drar, *ger*, *har*, *tar*
dras, *ges*, *has* (i sammansättningar, t.ex. *innehas*), *tas*
dragit, *gett*, *haft*, *tagit*

De korta formerna används också i sammansatta verb:

ange, *anta*, *innehar*, *åtar*, *återges*

I presens passiv används den kortare formen på -s, inte den längre på -es:

används, *behövs*, *erkänns*, *döms*, *skrivs*, *sänds*, *verkställs*, *syns*

Observera dock skillnaden mellan *synes* och *syns*: *Det synes vara bäst*; *Huset syns på långt håll*.

4.2.2 Böjning av vissa verb

besluta – beslutar – beslutade – beslutat

betala – betalar – betalade – betalat (men: få betalt; räkningen är betald)

bestrida – bestrider – bestred – bestridit

närvara, undvara, avvara och övervara böjs enligt följande:

närvara – närvarar – närvarade – närvarat

4.2.3 Användning av *ska*, *får*, *kan* och andra modala hjälpverb

I de lagregler som ingår i moderna svenska författningar används främst de modala hjälpverben *ska* (tidigare *skall*), *får*, *kan* och ibland *måste*. *Bör* används endast i undantagsfall. Tidigare användes också bl.a. hjälpverben *må*, *äger* och *har att*, men dessa är i dag föråldrade och dessutom oklara till sin innebörd. *Må* betydde i äldre lagspråk 'kan' eller 'får', medan *må icke* innebar ett förbud. Vid ändring av äldre texter ska dessa uttryck ersättas med de moderna formerna. Det modala hjälp verbet följer inte alltid direkt av hur den finska texten är utformad, utan den svenska formuleringen väljs med hänsyn till typen av lagregel.

Lagregler kan grovt klassificeras i bl.a. *handlingsregler*, *kompetensregler* och *konstituerande regler*. En handlingsregel kan avse antingen ett *påbud*, ett *förbud* eller en *tillåtelse*. I en kompetensregel ges någon eller något en rättslig kompetens eller rätt att utöva någon form av makt. En konstituerande regel kan t.ex. vara en *kvalifikationsregel*, i vilken en egenskap eller en rättslig kvalitet anges, eller en *legaldefinition*, som är en språkligt utformad beskrivning av en term eller ett uttryck. Som konstituerande regel betraktas också en regel som avser en myndighets organisation, kompetens och personal. Denna klassificering av lagreglerna är inte uttömmande eller entydig, och sambandet mellan reglernas språkliga utformning och deras typ är inte heller exakt i finskan. Ett försök till analys kan ändå underlätta valet av formulering på svenska. Om det är svårt att välja mellan olika svenska formuleringar kan man söka ledning i andra lagtexter av liknande slag eller diskutera frågan med lagberedaren. Nedan ges exempel på hjälpverb och andra lösningar som normalt kan användas i den del av bestämmelsen som uttrycker den egentliga lagregeln.

Ska i lagregler

I en handlingsregel som innehåller ett *påbud* (på finska *on tehtävä, tulee, pitää*) används normalt *ska*. Detsamma gäller vissa andra regler som inte direkt är påbud, men som anger hur man ska agera för att uppnå ett visst mål. Ibland kan det också passa med *är skyldig att* eller *måste*.

En vägtrafikanter *ska* lämna fri passage åt utryckningsfordon.

Uppgifterna *ska* föras in i registret utan dröjsmål.

Den som vill bli medlem i en förening *ska* meddela föreningen detta.

Kommunen *är skyldig att* informera allmänheten om riskerna.

Åtal *måste* dock alltid väckas, om ett viktigt allmänt eller enskilt intresse kräver det.

På finska använder man ibland också presens av huvud verbet för att uttrycka liknande påbudsregler. Även i sådana fall är det för tydlighetens skull oftast bäst att använda *ska* i den svenska texten.

Jos ilmoitusta ei ole tehty määräaikaan mennessä, viranomainen *lähettää* toiminnanharjoittajalle kehotuksen ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi.

Om anmälan inte har gjorts inom utsatt tid, *ska* myndigheten *sända* verksamhetsutövaren en uppmaning att uppfylla anmälningsplikten.

Bör i lagregler

Bör innebär inte ett bindande påbud, utan en kraftig rekommendation ("ska om möjligt"). I lagregler används *bör* därför endast i mycket begränsad utsträckning. Ibland kan det ändå undantagsvis vara motiverat med *bör*:

Lasta *tulee* kasvattaa siten, että lapsi saa osakseen ymmärtämystä, turvaa ja hellyyttä.

Barnet *bör* uppfostras så att det får förståelse, trygghet och ömhet.

När det gäller *borde* i lagregler, se *Varning för borde* nedan.

Får och kan i lagregler

I en handlingsregel som innebär tillåtelse (på finska *saa* eller *voi*) används normalt *får*. Detsamma gäller vissa andra regler som anger hur man ska agera om man önskar uppnå ett visst mål. Ett förbud (*ei saa, ei voi*) uttrycks med *får inte*.

Var och en *får* gripa den som enligt efterlysning utfärdad av en myndighet har förklarats anhållen eller häktad.

Säljaren *får* häva köpet om köparen inte betalar inom tilläggsstiden.

Ändring i beslutet *får* sökas genom besvär hos Tavastehus förvaltningsdomstol.

De frihetsberövade *får inte* inneha alkohol.

I en kompetensregel, i vilken någon eller något ges en rättslig kompetens eller rätt att utöva någon form av makt (uttrycks på finska oftast med *voi*), används *får* eller *kan*. Ibland kan det också passa med *har rätt att* eller *är behörig att*.

Universitetet *får/kan* besluta att de sökande ska genomgå ett lämplighetsprov.

Myndigheten *får/kan* medge undantag från skyldigheten att upprätta en plan.

En utlänning som har beviljats uppehållstillstånd för arbetstagare *har rätt att* arbeta.

En auktoriserad translator *är behörig att* bestyrka översättningar.

Lagregler utan modalt hjälpverb

I kvalifikationsregler, som anger en rättslig kvalitet eller en egenskap, används presens utan modalt hjälpverb både på finska och på svenska. Detsamma gäller legaldefinitioner, och i allmänhet också sådana konstituerande regler som avser myndigheters organisation, kompetens och personal.

Två personer som har kommit överens om att ingå äktenskap med varandra *är* förlovade.

Finlands miljöcentral *är* behörig myndighet enligt ozonförordningen.

Skattskyldig *är* den som överlåter eller själv använder bränslen som avses i 1 mom. för uppvärmning.

Med trepartsfusion *avses* en absorptionsfusion där en annan part än det övertagande bolaget ger fusionsvederlag.

Statsrådet *tillsätter* delegationen för fyra år i sänder. Delegationen *väljer* inom sig en vice ordförande. Delegationen *sammanträder* på kallelse av ordföranden.

Varning för *borde*

Den vaga formen *borde* är ovanlig i författningstext och ska inte användas i den del av en bestämmelse där själva påbudet (*ska*), tillåtelsen (*får*) eller förbudet (*får inte*) finns. *Borde* kan däremot vara korrekt i andra delar av bestämmelsen:

Ostaja *saa* purkaa kaupan myyjän viivästyksen vuoksi, jos sopimusrikkomuksella on hänelle olennainen merkitys ja myyjä käsitti tämän tai hänen *olisi pitänyt* se käsittää.

Köparen *får* häva köpet på grund av säljarens dröjsmål, om avtalsbrottet är av väsentlig betydelse för köparen och säljaren insåg eller *borde ha* insett detta.

Också i motiveringstext är det oftast bättre att använda *bör* än *borde*, även i de fall då finskan använder *pitäisi, tulisi*. Se avsnitt 4.14.1 om översättning av finskans konditionalis i motiveringstext.

4.2.4 Fast och löst sammansatta verb

Många verb kan vara antingen fast eller löst sammansatta utan att betydelsen ändras: *inlämna/lämna in*. Eftersom den lösa sammansättningen är ledigare bör lös sammansättning normalt väljas om båda alternativen ges i Svenska Akademiens ordlista. I synnerhet former som "utta" och "motta" bör undvikas. Skriv alltså *ta ut, ta emot*.

Hos vissa verb har den lösa och den fasta sammansättningen olika betydelse: *avbryta ett samtal; bryta av en käpp*. Den fasta sammansättningen har då vanligen en mer abstrakt betydelse, medan lös sammansättning används för mer konkreta företeelser: *upplysa/lysa upp; utlämna/lämna ut; utsätta/sätta ut*. Den skillnaden ska naturligtvis upprätthållas när det har betydelse för sammanhanget.

Det finns också en del verb som alltid är fast sammansatta: *anklaga, förevisa, översätta, övertyga* m.fl.

Lös sammansättning rekommenderas bl.a. i följande fall:

betala in

betala tillbaka (i stället för "återbetala")

dra av

dra in

ge ut

ha hand om (i stället för "handha")

hålla kvar

komma in

komma överens om

lämna in

skjuta upp (t.ex. behandlingen av ett mål, i stället för "uppskjuta")

sända till (i stället för "tillsända")

ta emot (i stället för "motta")

ta ut

4.3 Subjektsregeln

Subjektsregeln är en tumregel som säger att tankesubjektet för en satsförkortning ska vara detsamma som subjektet i den sats som satsförkortningen ingår i. Det går alltså bra att skriva:

För att träda i kraft måste lagen stadfästas av presidenten.

Genom att höja anslagen för översättning kunde ministeriet sända ut de svenska texterna i tid.

Här är det fråga om samma subjekt: lagen både stadfästs och träder i kraft, ministeriet både höjer anslagen för översättning och sänder ut texterna.

Om tankesubjektet för satsförkortningen är ett annat än hela satsens subjekt kan syftningen däremot bli oklar eller till och med löjeväckande. Därför bör man vara vaksam med *för att*, *efter att*, *genom att*, *utan att*, särskilt om infinitivfraserna inleder meningen eller ingår i en passiv sats.

Skriv inte	Skriv i stället t.ex.
För att träda i kraft nästa år måste presidenten stadfästa lagen före årsskiftet.	För att lagen ska träda i kraft nästa år måste presidenten stadfästa den före årsskiftet.
Texterna blev färdiga i tid genom att höja anslagen för översättning.	Texterna blev färdiga i tid tack vare att anslagen för översättning höjdes.
Lagen antogs av riksdagen efter att ha debatterat den hela hösten.	Riksdagen antog lagen efter att ha debatterat den hela hösten.

4.4 Bestämningar till substantiv

Bestämningar till substantiv kan rent grammatiskt stå antingen framför huvudordet: *ett i 17 § i köplagen avsett fel, en med elmotor försedd bil* eller efter huvudordet: *ett sådant fel som avses i 17 § i köplagen, en bil med elmotor*.

4.4.1 Framförställda bestämningar

Adjektiv och andra korta bestämningar kan placeras framför huvudordet. Långa bestämningar som i exemplen ovan ska däremot om möjligt placeras efter huvudordet som bisatser, efterställt particip eller prepositionsfras (som *med motor* i exemplet *en bil med elmotor*), eftersom uttrycken annars kan bli svårtolkade. Placeringen av bestämningarna påverkar läsbarheten, och ju snabbare man får reda på vilket ord som är huvudord, desto lättare är det att förstå meningen. Undvik alltså framförställda bestämningar av typen:

- ett i förteckningen nämnt ämne
- till välfärdsområdets verksamhetsområde hörande ärenden
- en miljöministeriet underställd myndighet
- det av kommundirektören över förslaget utarbetade yttrandet
- de i lagen om utbildning som handleder för examensutbildning angivna utbildningsanordnarna.

Långa framförställda bestämningar kan ibland motiveras i komplicerade meningar där syftningen kan bli oklar om huvudordet inte placeras i slutet av frasen, exempelvis när frasen följs av en *som*-sats: *Sådana till ministeriets ansvarsområde hörande ärenden som kan avgöras av kanslichefen*. Den här meningen kan dock uttryckas bättre t.ex. så här: *Sådana*

ärenden inom ministeriets ansvarsområde som ... Också när det ingår en genitivkonstruktion i frasen kan en framförställd bestämning vara motiverad: *Ordföranden bör följa de av styrelsen utsedda kontaktpersonernas verksamhet.*

4.4.2 Efterställda bestämningar

Framförställda bestämningar gör ofta texten tung och svårläst. Sådana kan undvikas genom olika typer av efterställda bestämningar.

Relativ bisats

För att meningen ska bli smidig är det bättre att inleda den relativa bisatsen med *som* än med *vilken*, *vilket* eller *vilka*. De senare kan ibland användas för variationens eller tydlighetens skull, t.ex. om det finns flera relativa bisatser i en mening.

ärenden som hör till livsmedelsverkets verksamhetsområde

en myndighet som är underställd miljöministeriet

ämnen som anges i den förteckning som ingår i ministeriets beslut

det yttrande över förslaget som utarbetats av kommundirektören

de samarbetsmöjligheter som avses i lagen om offentlig upphandling och koncession

försäkring som är anknuten till fonder vilka förvaltas av fondförvaltare som har rätt att driva fondverksamhet

rättigheter som grundas på försäkringsperioder vilka tillgodoräknas före uppsägningen av konventionen

Efterställt particip

ärenden underställda kanslichefen

ett yttrande utarbetat av kommundirektören

ämnen angivna i förteckningen

Observera att efterställt particip och relativ bisats ofta kan kombineras med varandra:

skador förorsakade av motorfordon som används i trafik

Mera långtgående förenklingar

en bestämmelse i köplagen

ärenden inom livsmedelsverkets verksamhetsområde

ett yttrande av kommundirektören

en myndighet under miljöministeriet

I finskan är framförställda bestämmingar ibland nödvändiga för att uttrycka bestämdhet. Om den här typen av bestämmingar översätts direkt gör de den svenska texten onödigt tung. I svenskan räcker det i sådana fall med bestämd form.

Undvik	Skriv hellre
den verkställda omröstningen	omröstningen
det fattade beslutet	beslutet
det av styrelsen fattade beslutet	styrelsens beslut
en till styrelsen riktad skrivelse	en skrivelse till styrelsen
Solbacka benämnda fastighet	fastigheten Solbacka
till utlandet avsända och från utlandet ankomna försändelser	försändelser till och från utlandet
en vid universitet eller yrkeshögskola avlagd examen	en examen vid universitet eller yrkeshögskola

4.5 Nakna substantiv

En av de mest iögonfallande skillnaderna mellan författningstext och vanlig sakprosa har tidigare varit att s.k. nakna substantiv förekommit rikligt i författningstexter. Med nakna substantiv avses att substantiv används i singular utan bestämd eller obestämd artikel: "På kommun ankommer att handha ...", "Hör del av tomtområde icke till någon lägenhet ..."

I stället för den nakna formen använder man i allmänspråket andra former, och det finns då flera alternativ att välja mellan. Man kan t.ex. skriva *en kommun, någon kommun, kommunen, kommuner, kommunerna, varje kommun, alla kommuner, den kommun som*. Vilken form man använder beror på sammanhanget.

De normala formerna av substantiv används numera också i författningar. Det finns emellertid situationer där den nakna formen är naturligare och kanske den språkligt enda riktiga, både i författningsspråk och i vanlig sakprosa.

Det finns också skäl att se till att lagstiftningen inte översvämmas av de obestämda artiklarna *en* och *ett*, och i synnerhet att de obestämda artiklarna inte blandas ihop med räkneordet *en* eller *ett*. I stället för att använda obestämd artikel är det ofta bättre att använda bestämd form av substantivet eller plural. Det går också bra att först använda plural och sedan singular om det enskilda fallet i samma paragraf: *På verksamhetsutövare som ... tillämpas denna lag endast om verksamhetsutövaren ...; På bilar tillämpas regler som ... Om bilen är ...*

Fall där den nakna formen bör undvikas

Skriv inte	Skriv i stället t.ex.
När fynd har samband med flygolycka ska ...	När ett fynd har samband med en flygolycka ska ...
Fånge har rätt att ta emot besök ...	Fångar har rätt att ta emot besök ...
Har arbetsgivare försummat att betala premien ...	Har arbetsgivaren försummat att betala premien ... eller: Har en arbetsgivare ... Om en arbetsgivare har ...

Den nakna formen är särskilt olämplig i samband med substantiv som föregås av *annan*, *bestämd* och *viss* och i samband med substantiv som *förutsättning*, *person*.

Skriv alltså t.ex.:

Om det finns skäl att anta att ett brev, *någon annan* postförsändelse eller ett telegram som får tas i beslag ... (Exemplet förutsätter att det är klart att plural inte ska användas.)

Betalningsskyldigheten är bestämd till *ett visst* belopp. Utbetalningen ska pågå under *en viss/en bestämd* tid. Ansökan ska vara inlämnad vid *en viss/en bestämd* tidpunkt. Men: anställd *för viss* tid. (Se även **määräaikainen** i finsk-svenska ordlistan.)

Henkilö, joka... = *Den (person) som ...*

Till skada för *någon annan*.

En förutsättning för tillstånd är att ...

Använd gärna plural när det går: *Kommunerna* ska informera om saken; *Ärenden* som gäller den interna förvaltningen avgörs av styrelsen.

Fall där naken form är normalform

Den nakna formen är den normala i vissa situationer och då den enda möjliga. Så är fallet t.ex. i mer eller mindre fasta fraser, definitioner, rubriker, uppräkningsordpar, beteckningar och befattningar.

Fasta fraser

betala ersättning
bevilja bidrag
bevilja tillstånd
döma till äktenskapsskillnad
fatta beslut
föra register
hålla föredrag
ingå äktenskap
jaga älg
köra bil
lämna bidrag
medge undantag
söka ändring
ta ut avgift
väcka talan

Om man i sådana fall använder obestämd artikel, medför det en precisering eller konkretisering: *Hon höll ett föredrag på universitetet i går.*

Definitioner

Med *integrerad krets* avses i denna lag en strömkrets som ...

Med *informationsobjekt* avses en abstrakt representation av en fysisk företeelse.

Rubriker

Tillämpningsområde

Tystnadsplikt

Reseförbud

Märk: I rubriker används dock ofta plural, oftast i obestämd form:

Pensioner och andra förmåner; Straffbestämmelser; Särskilda bestämmelser

Uppräkningar, ordpar

papper och penna

lag och ordning

stat och kommun (jfr staten och kommunerna)

till bostaden hör *vardagsrum, sovrum, kök och hall*

Beteckningar, befattningar och vissa titlar

Finansinspektionen är *behörig myndighet*.

NN är *professor*.

Förvaltningsdirektören är *styrelseordförande*.

4.6 Bestämd och obestämd form

Frågan om bestämd eller obestämd form kan vara svår för den som ska översätta en text från finska till svenska, eftersom finskan inte uttrycker bestämdhet på samma sätt som svenskan.

När man introducerar någon aktör eller företeelse i en text, kan det ske med substantivet i obestämd form singular eller plural: *en kommun, en biblioteksnämnd, en arbetstagarare, en plan* eller *kommuner, biblioteksnämnder, arbetstagarare, planer*. Man kan också introducera dem med en kombination av pronomen och substantiv: *varje kommun, de biblioteksnämnder som, sådana planer*. Därefter kan man i texten tala om *arbetstagararen, arbetstagararna* osv. i bestämd form eller syfta tillbaka med ett lämpligt pronomen.

Observera att också genitiv i svenska uttrycker bestämdhet. Om man skriver *Kommunens förslag har sänts på remiss* så förutsätter det normalt att kommunens förslag har nämnts tidigare i texten eller är allmänt känt sedan tidigare. Om kommunens förslag introduceras

i texten och inte är bekant sedan tidigare måste man i allmänhet använda obestämd form, alltså *Ett förslag av kommunen har sänts på remiss.*

Om det i en lag står att alla kommuner ska ha en nämnd av ett visst slag, kan man i en förordning som handlar om dessa nämnder direkt tala om nämnden i bestämd form. Ord som *kommunen* och *regionförvaltningsverket* kan i allmänhet användas i bestämd form (trots att det finns flera kommuner respektive regionförvaltningsverk). Det är nämligen nästan alltid klart vilken kommun eller vilket regionförvaltningsverk det är fråga om, eller att det är fråga om samtliga.

En annan svårighet är att av den finska texten läsa ut om substantivet kan stå i bestämd form singular eller om plural ska användas. (Se 4.4.2 och 4.5.) I många fall måste man som översättare själv försöka ta reda på hur det förhåller sig, t.ex. genom att kontrollera vad det står i motiveringen till en lagtext eller genom att kontakta den som skrivit texten.

Exempel: *Kelpoisuusvaatimuksena on ... lainsäädäntöneuvoksella oikeustieteen ylempi korkeakoulututkinto.* Det framgår inte om det finns ett eller flera lagstiftningsråd. Om det finns flera kan man inte skriva "Behörighetsvillkor för lagstiftningsrådet är ..." och om det finns bara ett kan man inte skriva "Behörighetsvillkor för lagstiftningsråden är ...". En lösning är då att skriva *Behörighetsvillkor för lagstiftningsråd är ...* eller *Behörighetsvillkor för ett lagstiftningsråd är ...*

Participformer och syftningsord som används på finska för att uttrycka bestämdhet (*yllä mainittu, edellä mainittu, kyseinen*) bör i allmänhet inte översättas med ord såsom *ovannämnd, förutnämnd, nyssnämnd, vederbörande*, utan i den svenska översättningen räcker det ofta med bestämd form av substantivet.

Skriv inte	Skriv i stället t.ex.
Ansökan ska lämnas (in) till vederbörande hovrätt.	Ansökan ska lämnas (in) till hovrätten.
Advokat A.H. har skickat en skrivelse till tingsrätten. I ovannämnda skrivelse ...	Advokat A.H. har skickat en skrivelse till tingsrätten. I skrivelsen ... (eller: I AH:s skrivelse; vid behov: I den skrivelse som nämns i ...)

Notera att det finns substantiv som lyder lika i bestämd och obestämd form singular, t.ex. *anmälan, ansökan, begäran, fordran*. Den artikellösa formen bör här uppfattas som bestämd form: *Ansökan ska vara inlämnad senast ...*

4.6.1 Artikel eller räkneord?

Det faktum att den obestämda artikeln och räkneordet *en/ett* sammanfaller kan ibland leda till problem. Det är visserligen inte så vanligt att en artikel tolkas som ett räkneord, men i författningstexter ska man vara extra uppmärksam.

I de fall när *en/ett* ska tolkas som räkneord måste man markera detta. Om det inte framgår av sammanhanget att det är fråga om att antalet anges, bör ett förtydligande ord skjutas in, t.ex. *endast en, en enda, högst en*, i specialfall *en och endast en, en (1)*.

4.7 Överanvändning av verbalsubstantiv

Eftersom verbalsubstantiv (göra en *undersökning* i stället för *undersöka*, utföra en *mätning* i stället för *mäta* osv.) bidrar till att göra en text byråkratisk och samtidigt otidlig ska onödiga verbalsubstantiv undvikas i modernt svenskt lag- och myndighetsspråk.

Finskans verbalsubstantiv

Verbalsubstantiv, dvs. substantiverade verb som bildats med efterleden *-minen, -ointi* osv., är mycket frekventa särskilt i finska myndighetstexter. Konstruktioner med verbalsubstantiv används ofta därför att de inte anger tempus. Liksom i många passivkonstruktioner behöver författaren inte heller ta ställning till subjektet, vilket har setts som en fördel i propositionstexter, eftersom traditionen på finska har varit att man inte sätter ut subjektet, t.ex. *regeringen*. Med hjälp av konstruktioner med *-minen* är det alltså möjligt att säga att någonting borde göras utan att klart säga ut vem som ska göra det och när det ska ske.

Olika sätt att översätta verbalsubstantiv

I de flesta fall är det ganska lätt att med enkla medel förvandla finskans verbalsubstantiv till ledig och naturlig svenska. Här följer några alternativa lösningsmodeller.

Det är ... + infinitiv

Lainsäädännön uudistaminen on välttämätöntä.

Det är nödvändigt att revidera lagstiftningen.

För att ... + infinitiv

Toimenpiteitä lainsäädännön parantamiseksi

Åtgärder för att förbättra lagstiftningen

Att-satser

Hallitus ehdottaa uuden viran perustamista.

Regeringen föreslår att en ny tjänst ska inrättas.

eller ... att det ska inrättas en ny tjänst.

Hur-satser

Kysymykseen vastaaminen riippuu siitä...
Hur frågan (ska) besvaras beror på ...

När-satser

Asian käsittelyssä on noudatettava...
När ärendet behandlas ska ... iakttas ...

Eliminerat verbalsubstantiv

Lentolinjan saamisesta Vaasan ja Uumajan välille on keskusteltu.
En flygförbindelse mellan Vasa och Umeå har diskuterats.

Möjligheten att ...

Työryhmä on tutkinut kirjaston avaamista.
Arbetsgruppen har undersökt möjligheten att öppna ett bibliotek.

Frågan om att ...

Henkilökunnan palkkauksen korottaminen otettiin käsiteltäväksi.
Frågan om att höja personalens löner togs upp till behandling.

I och med att ...

Uuden viran perustaminen helpottaa työtilannetta.
I och med att en ny tjänst inrättas blir arbetssituationen lättare.

Om ...

Viran lakkauttaminen vaarantaisi tavoitteiden toteuttamista.
Om tjänsten dras in finns det en risk för att målen inte uppnås.

Participkonstruktioner

Kaivostoiminnan jatkamisesta Sotkamon Talvivaarassa
Om fortsatt gruvdrift i Talvivaara i Sotkamo

Förenklingar

Rikosten uusimisen estämistä koskeva ehdotus
Ett förslag/Förslaget om att förebygga återfallsbrottslighet

Även om det oftast är bäst att undvika verbalsubstantiv i svenskan finns det sammanhang där verbalsubstantiv fungerar bra och till och med är den enda tänkbara möjligheten, till exempel i rubriker och andra komprimerade sammanhang.

4.8 Villkorssatser

Bestämmelser i lagar och andra författningar inleds mycket ofta med ett villkor eller en förutsättning i en bisats, och därefter följer huvudsatsen. Det klassiska sättet att skriva bisatser är att använda omvänd ordföljd med predikatet före subjektet. Ett gammalt typfall är *Vill man hjonelag bygga, då skall han mö av hennes giftoman begära ...* Omvänd ordföljd är ofta praktisk – också i ledigt talspråk förekommer typen *Regnar det i morgon så får vi skjuta upp utflykten*.

I modernt svenskt lagspråk är det emellertid vanligare att villkorssatserna inleds med *om*: *Om tillståndshavaren bryter mot tillståndsvillkoren, ska tillståndet återkallas*. Andra subjunktioner som är tänkbara är *såvida* och *ifall*. De bör dock inte användas i de fall där *om* går lika bra. Det vardagliga *ifall* bör undvikas i lagtext. *Då* ska inte användas som subjunktion vid villkorssats (jfr avsnitt 4.12 under *När, då*).

En villkorssats inledd med *om* bör emellertid inte användas, om det finns en risk för att detta *om* kan uppfattas som en preposition:

Om villkoren för att få använda egen bil på arbetsgivarens bekostnad vid resor som företas för arbetsgivarens räkning ändras, ska detta i god tid meddelas arbetstagaren.

Jämför: *Om villkoren för att få använda egen bil på arbetsgivarens bekostnad vid resor som företas för arbetsgivarens räkning finns bestämmelser i 7 §.*

I ett sådant fall är det motiverat att använda omvänd ordföljd i villkorssatsen:
Ändras villkoren ... ska detta ...

Också en mening där *om* är preposition bör i ett sådant fall formuleras på något annat sätt, t.ex.

Bestämmelser om villkoren för att få använda egen bil på arbetsgivarens bekostnad vid resor som företas för arbetsgivarens räkning finns i 7 § (eller: I 7 § finns det bestämmelser om villkoren ...)

I samma paragraf bör man inte inleda meningar med *om* i olika funktion.

Om samma mening innehåller villkorssatser både före och efter huvudsatsen, är det ofta lämpligt att börja med omvänd ordföljd och sedan inleda den andra villkorssatsen med ett *om*:

Är det uppenbart att hittegodset är värdefullt eller annars särskilt viktigt för ägaren, ska inrättningen utan dröjsmål anmäla fyndet till ägaren, *om* denne är känd.

När en mening som börjar med omvänd ordföljd innehåller flera framförställda villkors-satser ska också dessa få omvänd ordföljd. Man bör då inte plötsligt gå över till *om*-satser. Detsamma gäller vice versa.

Har hittegodset tagits i beslag med stöd av tvångsmedelslagen och hämtar ägaren inte det beslagtagna föremålet inom tre månader, blir upphittaren ägare till föremålet.

Av tydlighetsskäl är det ofta motiverat att ha kommatecken mellan villkorssats och huvudsats, i synnerhet om villkorssatsen är lång. Kommatecken ska alltid sättas ut före och efter *om*-satser inne i en mening. Observera att ett komma framför *om* i en efterställd villkorssats gör att *om* inte kan tolkas som en preposition. (Se avsnitt 5.1 om kommatering.)

I fråga om användning av *skulle* i villkorssatser, se avsnitt 4.14 om översättning av finskans konditionalis.

4.9 Ordföljd

Reglerna för ordföljd är betydligt striktare i svenskan än i finskan. Detta gäller framför allt placeringen av adverbialen (bestämningar som svarar på frågorna *när, var, hur osv.*). Både i huvudsatser och i bisatser finns klara regler för var i satsen adverbialen kan placeras in.

Det finns två slag av adverbial: allmänna satsadverbial och innehållsadverbial som uttrycker tid, sätt, rum, orsak m.m. (så kallade TSRO-adverbial).

Satsadverbialen är bestämningar till hela satsen. Till dem hör bl.a. negationer (*inte, aldrig*), adverbial som uttrycker visshetsgrad eller annat omdöme om satsen (*kanske, antagligen, av allt att döma, sannolikt, eventuellt, knappast*) och adverb som uttrycker samband osv. (*också, dessutom, emellertid, nämligen, alltså*). Satsadverbialen står sällan sist i satsen annat än i huvudsatser med enkelt predikat: *Hon kommer antagligen*.

TSRO-adverbial är bestämningar till predikatet och uttrycker alltså tid, sätt, rum, orsak eller någon annan liknande omständighet. TSRO-adverbialen är ofta längre än satsadverbialen och kan t.ex. bestå av prepositionsuttryck (*i morgon, med flyg, till Stockholm*) eller av bisatser (*om allt går enligt planerna*). I huvudsatser står TSRO-adverbial antingen först (i det s.k. fundamentet) eller sist. Korta TSRO-adverbial – i första hand tidsadverbial – kan också stå på satsadverbialens plats i satsen.

I någorlunda enkla satser är reglerna självklara för de flesta som har svenska som modersmål, men vid översättning av komplicerade finska meningar med långa adverbial kan det bli fel om man inte ser upp. Ett bra sätt är att förenkla meningen genom att skala av allt ovidkommande – då upptäcker man lättare eventuella ordföljdsfel.

4.9.1 Huvudsatsordföljd

För en huvudsats i svenskan gäller följande satsschema:

fundament	finit verb	subjekt	satsadvl	infini verb	objekt/ predikativ	övr. advl
I dag	ska	Lisa	kanske	köpa	en bok	på rea
Presidenten	har		inte	stadfäst	lagen	ännu
Om allt går väl	kan	vi	säkert	ta	tåget	till Åbo i kväll

Observera att adverbialen aldrig kan placeras mellan det infinita verbet (predikatets senare del) och objektet/predikativet. Satsadverbialen står antingen i fundamentet eller mellan det finita och det infinita verbet (eller mellan subjektet och det infinita verbet, om subjektet inte står i fundamentet), medan TSRO-adverbialen står antingen i fundamentet, sist i satsen eller på satsadverbialens plats.

Skriv inte

Regeringen ska hålla i morgon en konferens om budgeten.

En kommitté med NN som ordförande har utrett på uppdrag av statsrådet vilka stödåtgärder som kan komma i fråga.

Antalet anmälningar som har inlämnats till handelsregistret har ökat under de senaste tolv åren från ca 26 000 till ca 77 000.

Skriv i stället t.ex.

I morgon ska regeringen hålla en konferens om budgeten.

Regeringen ska hålla en konferens om budgeten i morgon.

Regeringen ska i morgon hålla ...

En kommitté med NN som ordförande har på uppdrag av statsrådet utrett vilka stödåtgärder som kan komma i fråga.

Under de senaste tolv åren har antalet anmälningar som lämnats in till handelsregistret ökat från ca 26 000 till ca 77 000.

Antalet anmälningar som har lämnats in till handelsregistret har under de senaste tolv åren ökat från ca 26 000 till ca 77 000.

När flera TSRO-adverbial står efter varandra i satsslutet står rumsadverbialen före tidsadverbialen. Kortare sättsadverbial placeras oftast före dessa, medan övriga adverbial kommer efter dem:

Europaministrarna sammanträder under informella former i Stockholm under veckoslutet.

Europaministrarna sammanträder i Stockholm under veckoslutet för att diskutera EU:s framtid.

Om adverbialen är många kan det vara bra att lyfta fram ett i fundamentet:

Under veckoslutet sammanträder Europaministrarna ...

4.9.2 Tunga led först eller sist

I juridiska texter är det relativt vanligt att långa TSRO-adverbial placeras i mittfältet, vilket gör meningarna tunga. En sådan placering kan ofta vara svår att undvika utan att syftningen blir oklar, men om möjligt bör adverbialen hellre placeras först (i fundamentet) eller i slutet av satsen.

Skriv helst inte	Skriv hellre t.ex.
Föraren ska innan färden börjar förvissa sig om att fordonet är rätt bemannat och lastat.	Innan färden börjar ska föraren förvissa sig om att fordonet är rätt bemannat och lastat.
Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 2 mom.	Det föreslås att ett nytt 2 mom. fogas till paragrafen.
Dessa uttryck har i andra kapitlet strukits.	Dessa uttryck har strukits i andra kapitlet. Men: I andra kapitlet har dessa uttryck strukits därför att ...

4.9.3 Bisatsordföljd

Satsschemat för bisatser i svenskan har följande form:

bisats- inledare	subjekt	satsadvl	finit verb	infini- t verb	objekt/ predikativ	övr. advl
Om	vi	ändå	ska	fatta	beslut	inom kort
Eftersom	han	troligen	har	varit	sjuk	länge

Observera att adverbialen i en bisats inte kan placeras mellan det finita och det infinita verbet och inte heller mellan verbet och objektet/predikativet.

Skriv inte	Skriv i stället t.ex.
Förändringen beror på att Europeiska centralbanken tillämpar sedan ett par år tillbaka en liberalare räntepolitik.	Förändringen beror på att Europeiska centralbanken sedan ett par år tillbaka tillämpar en liberalare räntepolitik.
Eftersom reformen ska i experimentsyfte genomföras i tre försökskommuner kommer det att dröja ...	Eftersom reformen i experimentsyfte ska genomföras i tre försökskommuner kommer det att dröja ... Eftersom reformen ska genomföras i experimentsyfte i tre försökskommuner ...
Kravet att en anhållen ska utan dröjsmål ställas inför domstol betyder att anhållningstiderna inte får vara längre än några dagar.	Kravet att en anhållen utan dröjsmål ska ställas inför domstol betyder att anhållningstiderna inte får vara längre än några dagar. Kravet att en anhållen ska ställas inför domstol utan dröjsmål betyder att ...

I indirekta frågesatser står subjektet före predikatet.

Skriv inte	Skriv i stället t.ex.
Spörsmålsställaren undrar vilka åtgärder tänker regeringen vidta för att lösa problemet.	Spörsmålsställaren undrar vilka åtgärder regeringen tänker vidta för att lösa problemet.

Observera att ett *som* måste sättas in efter ett frågepronomen i indirekta frågesatser när detta står som subjekt i den indirekta frågesatsen. Står pronomenet som objekt behövs inget *som*.

Jämför: Han frågade vilka *som* hade yttrat sig i frågan.
Han frågade vilka vi hade blett yttra sig i frågan.

Hon undrade vem *som* hade valts till ordförande för kommittén.
Hon undrade vem kommittén hade valt till ordförande.

4.9.4 Ord och uttryck som hör ihop

En allmän regel är att ord och uttryck som logiskt hör ihop bör stå intill varandra och att ordföljden bör vara sådan att felaktig syftning och risk för feltolkning undviks.

Skriv helst inte	Skriv hellre t.ex.
Lagen är dock utformad med hänsyn till även internationella skyddsarrangemang.	Lagen är dock utformad även med hänsyn till internationella skyddsarrangemang.
Unesco arrangerade i Genève i december 2002 en konferens för regeringarnas experter angående det tryckta ordet.	Unesco arrangerade i december 2002 en konferens i Genève om det tryckta ordet för regeringarnas experter. I december 2002 arrangerade Unesco ... För regeringarnas experter arrangerade Unesco ...
Handläggningen av ärendet får skjutas upp enbart av särskilda skäl, och uppskovet får vara längre än tre dagar endast på begäran av den anhållne.	Handläggningen av ärendet får skjutas upp enbart av särskilda skäl, och uppskovet får endast på begäran av den anhållne vara längre än tre dagar. <i>Eller ännu hellre:</i> ... och uppskovet får inte vara längre än tre dagar utom på begäran av den anhållne.

4.10 Prepositioner och prepositionsliknande uttryck

Använd alltid korta prepositioner när det är möjligt. Långa prepositioner och prepositionsliknande uttryck av typen *avseende*, *beträffande*, *i fråga om*, *rörande*, *när det gäller* bör användas bara när ingen kort preposition kan komma i fråga.

Skriv inte	Skriv i stället t.ex.
bestämmelserna beträffande förfarandet i anslutning till tjänsteutnämningar	bestämmelserna om förfarandet vid tjänsteutnämningar
rörande denna typ av fastigheter gäller särskilda regler	för denna typ av fastigheter gäller särskilda regler
nämndens synpunkter i fråga om arbetsgruppens förslag	nämndens synpunkter på arbetsgruppens förslag

Om man är tvungen att använda ett prepositionsliknande uttryck är de stilistiskt neutrala *i fråga om* och *när det gäller* i allmänhet att föredra framför de mer formella *avseende*, *vad gäller* osv.

4.10.1 Användning av vissa prepositioner

Av

av anslaget (inte "ur") betalas understöd
 ett *antal av* 100
 till ett *belopp av* 100 euro (jfr *På.*)
 ett *värde av* eller *på* 100 euro
 en *ålder av* 50 år
 en *tid av* eller *på* tre månader
behov av att täcka utgifterna
betalas av eller *med* (inte "ur") statsmedel
framgå av (inte "ur") något
av misstag (inte "i")
omnämmande av (inte "om") något
 lag om *ändring av* ellagen (i Sverige används uttrycket *ändring i*)
oberoende av om något händer ("av" får inte utelämnas)
 efter *föredragning av* x-ministern

Jfr en *vän av* presidenten (= beundrare), en *vän till* presidenten (= personlig vän).

Bland

eleverna (= individerna) väljer *bland* sig (inte "inom" sig) en representant till ... Jfr *Inom*.

Efter

sträva *efter* något (inte "till")

efter ansökan

efter behov hellre än *enligt* behov

efter prövning

efter föredragning från x-ministeriet/av x-ministern

Enligt

Se **mukaan, mukaisesti; nojalla** och **perusteella** i finsk-svenska ordlistan.

Framför

föredra något *framför* något annat (inte "framom")

Från

hindra någon *från* att göra något

bli fri *från* sin förbindelse (men: bli kvitt sin förbindelse)

efter föredragning *från* x-ministeriet

kassaflöde *från* den löpande verksamheten

lagen tillämpas *från* årsskiftet (inte "från och med"; *tillämpa* är någonting fortlöpande och årsskiftet är en tidpunkt, inte en tidsrymd; se även *Från och med* i avsnitt 4.12); jfr lagen träder i kraft *vid* årsskiftet (inte "från"; *träda i kraft* är ingenting fortlöpande)

Observera att "från" inte används vid *köpa, ta ut (pengar), hämta*: köpa mediciner *på* apoteket, ta ut pengar *på* banken, hämta ett paket *på* posten. *Köpa från, beställa från* osv. kan dock användas när varan beställs från en nätbutik.

För

redogöra *för* något

redovisa *för* något (även *redovisa något*, med annan betydelse);

redovisning *för* eller *av* något

sända *för* kännedom (inte "till") (men: komma *till* någons kännedom)

chef *för* x-byrån eller byråchef *vid* x-byrån (inte "byråchef för x-byrån")

berätta något *för* någon (inte "åt")

vikariera *för* någon (inte "vikariera någon")

Märk: Lagen tillämpas *första gången* vid beskattningen för år 2024 (inte "för första gången").

Före

före eller *innan* sommaren, årsskiftet, semestern osv. (substantiv och därmed jämförbara ord), men: *innan* lagen träder i kraft, semestern börjar osv. (satser) respektive *inte förrän* lagen har trätt i kraft (satser med nekande innebörd; ofta kan dock *innan* användas också i sådana satser)

Förutom

Förutom har två olika betydelser, varav den ena identisk med *utom*.
Utom, förutom: 'med undantag av'; Han kände alla (för)utom henne.
Förutom: 'som komplettering till'; Förutom pengar behövs frivilliga insatser.
 Det här innebär att *förutom* ibland kan vara tvetydigt: meningen *Förutom Olle ska alla i klassen vara lediga* kan tolkas både som "Med undantag av Olle ska alla vara lediga" och som "Utöver Olle ska alla (andra också) vara lediga". Om det finns risk för att det kan uppstå ett missförstånd är det alltså bäst att använda en annan formulering än *förutom*.

Genom

genom försorg av X eller X:s försorg (inte "på försorg av"): vanligen räcker det dock med bara *av* X; se även **toimesta** i finsk-svenska ordlistan
genom lagen upphävs ... (inte "med")

Hos

göra en ansökan *hos* (ansöka *hos*) en myndighet (inte "till")
 vara anställd *hos* staten (men: *på* eller *vid* justitieministeriet)
 överklaga *hos* eller *till* en domstol/myndighet
 anföra besvär *hos* en domstol/myndighet (men: överklaga *i* högre instans)

I

forskning *i, om, på, kring* något (inte "av")
 forska *i* eller *inom* en bransch e.d.
 ge *i* uppgift, få *i* uppgift (men: ha *till* uppgift)

Märk: två gånger *i* minuten, timmen, veckan, månaden (men: *om* dagen, dygnet, året); två *i* taget (men: två *åt* gången); *i* misshugg (men: *av* misstag)

Inom

elevkåren (= kollektivet) väljer *inom* sig (inte "bland sig") en representant till ...
 Se även *Bland*.
 företagen *inom* eller *i* en bransch, en sektor, ett område o.d. (även *på* ett område)

Med

med anledning av, stöd av, avseende på, hänsyn till
 stå i strid *med* lagen (inte "mot"; däremot *strida mot*)
 inte "med" utan *genom* lagen upphävs ...
 betalas *med* eller *av* statsmedel (inte "ur")
 ta kontakt *med*, kontakter *med* (inte "till")
 delgivning *med* eller *till*

Mellan

mellan å ena sidan Kanada *och* å andra sidan Europeiska unionen och dess medlemsstater

Mellan konstrueras med *och*, inte med "samt". Om det finns flera parter på ena sidan bör man alltså inte skriva "mellan A och B samt C".

I tidsuttryck som innehåller ordet *mellan* kan man inte använda tankstreck.
 Skriv antingen *mellan den 25 april och 8 maj* eller *25.4–8.5* (inte "mellan 25.4–8.5"),
landskampen mellan Finland och Sverige eller *landskampen Finland–Sverige* (inte "landskampen mellan Finland–Sverige").

Mot

ett förbud *mot* att göra något
 strida *mot* lagen (men: stå i strid *med* lagen)

Om

två gånger *om* dagen, dygnet, året (inte "i") (men: två gånger *i* minuten, timmen, veckan, månaden)
 ett intyg *om*, *på* eller *över* något
 yttrande *om* eller *över* något
 en försäkran *om* att något ska ske
 ansöka *om* en tjänst, ett stipendium, tjänstledighet (men: *söka* en tjänst osv.)

För att ange en kommande veckodag är *om* föråldrat; skriv *på* måndag, inte "om" måndag.

Också för att ange mängd, storlek och liknande är *på* numera vanligare än *om*: en lägenhet *på* 100 m², en sträcka *på* 3 kilometer, en behållare *på* 200 liter, ett fartyg *på* 200 000 ton dödvikt. *Om* kan dock användas t.ex. när *på* används på ett annat ställe i samma mening (lämna anbud *på* en lägenhet *om* 100 m²). Se även *På*.

Märk: omnämmande *av* (inte "om") något
 anmäla, meddela, kungöra, tillkännage något (inte "om något")
 en förbindelse att betala (hellre än "förbindelse om")

På

på ersätter "å" utom i uttrycket *å ena sidan – å andra sidan*: *på* A:s vägnar, mötet hålls *på* restaurang Glada kocken
på ansökan
 lagens 7 § tillämpas *på* detta fall (inte "i fråga om")
 vårdas *på* ett sjukhus (inte "i")
 ha en fordran *på* (eller *hos*) någon
 anställd *på* eller *vid* ministeriet (men: anställd *hos* staten)
 köpa *på* ett apotek, ta ut paket *på* posten (inte "från"; se även *Från*)
 överföra en fastighet *på* någon
på (inte "om") måndag (inte "nästa måndag" om det inte är minst sex dagar dit)
 kvaliteten *på* (inte "hos") något
 ett arvode *på* 500 euro
 ett belopp *på* 500 euro (men: *till* ett belopp *av* ...)
 ett värde *på* eller *av* 100 euro
 ett intyg *om*, *på* eller *över* något
 statistik *på* eller *över* något

Märk: uttrycket *genom försorg av* (inte "på") kan ofta ersättas med bara *av*.
 Se **toimesta** i finsk-svenska ordlistan.

Till

skriva *till* någon ("skriva åt" betyder skriva för någons räkning)
 ringa *till* någon eller *ringa någon* (inte "åt")
 betala *till* någon, betala *någon något* (inte "åt")
 upplåta, hyra ut, lämna ut något *till* någon
 ge något *till* någon, ge *någon något*
 styrelsen får överföra ärenden *till* avdelningarna (jfr överföra egendom *på* någon)
 ligga *till* grund för något (inte "som")
 ha *till* uppgift (men: ge *i* uppgift, få *i* uppgift)
 delgivning *med* eller *till*
 överklaga *hos* eller *till* en domstol/myndighet

Märk: sträva *efter* (inte "till") något
 sända *för* (inte "till") kännedom
till sist, *till* en början, (men: *först*, inte "till först")
 Se även *Till*, *till och med* i avsnitt 4.12.

Under

förbjuden för *barn under 15 år* (inte "förbjuden under 15 år")
 Obs. Skriv inte "under 15-åriga barn".

Ur

betala *ur* en fond (men: betala *med* eller *av* statsmedel)
 söka betalning *ur* en fastighet/egendom
 lämna ut uppgifter *ur* ett register
 utdelning *ur* ett konkursbo

Märk: framgå *av* något (inte "ur")

Vid

väcka talan *vid* domstol(en)
 byråchef *vid* X-byrån eller chef *för* X-byrån
 anställd *vid* eller *på* ministeriet (men: anställd *hos* staten)
 lagen träder i kraft *vid* ingången av 2024, giltigheten upphör *vid* årsskiftet
 (inte "från"; se även *Från och med* i avsnitt 4.12)

Å

å används numera bara i uttrycket *å ena sidan – å andra sidan*. (Se även *På*.)

Åt

två *åt* gången (inte "i gången")
 utföra arbete *åt* (eller *för*) någon
 ge eftertryck *åt* något
 ge sin röst *åt* någon

Märk: "sälja något *åt* någon", "skriva ett brev *åt* någon", "ringa *åt* någon" osv. innebär att det görs för någons räkning. (Se även *Till*.)

Märk: ge, sälja, bevilja *någon något* eller *något till någon*, vara skyldig *någon något*.
Åt används över huvud betydligt mer sällan i sverigesvenskt språkbruk än i finlands-svenskt för att ange mottagare.

Över

anföra besvär *över* ett beslut
 intyg *över*, *om* eller *på* något
 tillsyn *över* t.ex. förvaltningen
 utlåtande/yttrande *över* eller *om* något
 statistik *över* eller *på* något

4.10.2 Ingen preposition

anmäla, kungöra, meddela, tillkännage något (se även **ilmoittaa** i finsk-svenska ordlistan)

betala, bevilja, ge, lämna, skänka någon något (en konstruktion med *till* kan vara motiverad t.ex. om mottagaren följs av relativ bisats: *Bevilja* understöd *till* studerande som ...)

ringa någon eller *ringa till* någon (inte "åt")

vara skyldig någon pengar

bli kvitt sin skuld (men: *bli fri från* sin förbindelse)

bifalla en ansökan (inte "bifalla till")

överklaga ett beslut

följa utvecklingen, *följa* ett program i tv (inte "följa med"; däremot t.ex. *följa med* i utvecklingen, *följa med* under lektionen)

lagen tillämpas *första gången* vid beskattningen för år 2018 (inte "för första gången")

först (av allt) vill vi framhålla ... (inte "till först")

söka en tjänst, ett stipendium (men: ansöka om)

båten *trafikerar* linjen Åbo–Stockholm (inte "trafikerar mellan Åbo och Stockholm")

Märk: *vikariera för* någon (inte "vikariera någon"), A är *vikarie för* B (inte "B vikarieras av A"), A vikarierar som ...

4.10.3 Sammansatta prepositioner på *där-*, *här-* och *var-*

Sammansatta prepositioner som *därav*, *härvid*, *varmed*, *varpå*, *varunder* bör i allmänhet undvikas, eftersom de bidrar till att göra texten tung.

A och B skiljer sig från varandra *genom* att ... (inte "därigenom" att)

Skillnaden bygger *på* att ... (inte "därpå" att)

"Härvid" kan ofta ersättas med *då*.

Det visade sig *då* att ... (inte "Härvid framgick att ...")

I stället för att inleda en bisats med en sammansatt preposition som t.ex. "varigenom", "varmed" eller "varpå" kan man ofta inleda bisatsen med *som*: *det betänkande som propositionen bygger på*, *det ministerium som myndigheten lyder under*. Alternativt kan bisatsen inledas med *genom vilken*, *med vilken* osv.

Bisatser som inleds med *varvid* kan ofta bytas ut mot en huvudsats som innehåller *då*.

Föremålet kan också överlämnas till polisen. Det övergår *då* i statens ägo utan lösen.

I lagtext kan det ibland vara motiverat att inte dela upp en mening i två då man översätter den, och då kan det vara ett fungerande alternativ att trots allt använda *varvid*.

Föremålet kan också överlämnas till polisen, *varvid* det övergår i statens ägo utan lösen.

4.11 Tidsperioder och andra tidsuttryck

I propositions- och förvaltningstexter finns det ofta ett behov att tala om såväl förfluten tid som kommande tid. Också i lagtexter förekommer tidsuttryck om än i mer begränsad utsträckning. Följande fraser kan användas:

Förfluten tidsperiod

i fjol/förra året

i somras/förra sommaren

året innan (särskilt när man jämför med t.ex. fjolåret)

under de närmast föregående månaderna

under den senaste tiden (*inte* "de senaste tiderna")

på senare/senaste tid, på sistone

under det senaste/gångna (halv)året
 under första halvåret (i år)
 under andra halvåret i fjol
 kalenderåret före x (*inte* "det kalenderår som föregår...")
 Använd *inte senaste* i förbindelser som "senaste år" (i fjol, förra året), "senaste sommar"
 (i somras, förra sommaren).

Pågående tidsperiod

i år (hellre än "under detta år")
 under innevarande år
 i höst
 under hösten/under höstens lopp

Kommande tidsperiod

inom två månader (*inte* "inom en tid av")
 efter fyra veckor (*inte* "efter loppet av")
 i den närmaste framtiden
 under den närmaste tiden
 under de närmaste dagarna/veckorna/månaderna
 under kommande halvår/det kommande halvåret
 under andra halvåret (i år)
 nästa år/under det kommande året (i lagtext dock vanligen *det följande året; kommande* och *nästa* passar sällan i allmänna bestämmelser)
 i höst (om den närmast följande hösten)
 nästa höst (om den höst som infaller om ungefär ett år eller drygt ett år – efter årsskiftet bör den kommande hösten betecknas som *i höst* för undvikande av missförstånd)

Se även **seuraava, lähinnä seuraava** i finsk-svenska ordlistan.

Övrigt

i början/slutet av året (tidsperiod)
 mot hösten/mot slutet av året (tidsperiod)
 vid årets början/vid ingången av (år) 2024 (tidpunkt)
 vid årets slut/vid utgången av (år) 2026 (tidpunkt)
 x gånger om året/dagen/dygnet
 x gånger i veckan/månaden/timmen (Se *Om* och *I* i avsnitt 4.10.1.)
 i april (ordet *månad* kan ofta utelämnas)

4.12 Vissa ord, ordformer och uttryck

Antingen – eller

Antingen – eller tillsammans med en preposition kan skrivas på två sätt:

- a) Detta ska anmälas *till antingen* A eller B.
- b) Detta ska anmälas *antingen till* A eller *till* B.

Både – och

Både – och tillsammans med en preposition kan skrivas på två sätt:

- a) Detta ska anmälas *till både* A och B.
- b) Detta ska anmälas *både till* A och *till* B.

Densamma, detsamma, desamma

Skriv alltid ihop *densamma*, *detsamma* och *desamma*: *detsamma gäller* (inte "det samma gäller").

Använd inte enbart "samma" i betydelsen "detsamma".

Flera, fler

I betydelsen 'många' är *flera* den korrekta formen.

I komparativ betydelse och i betydelsen 'ytterligare' kan båda formerna användas: *två eller fler(a)*; *fler(a) än*. Svenska Akademiens ordlista ger *flera* som första alternativ. *Fler* fungerar dock bättre om det finns risk för att betydelsen annars kan tolkas som 'många': *Finansministeriet motsätter sig att det inrättas fler(a) tjänster*.

Märk att formen "flere" är föråldrad.

Från och med

Uttrycket *från och med* kan användas bara i samband med något fortlöpande (t.ex. *gälla, tillämpas*) och en tidsangivelse som avser en tidsrymd (t.ex. *dag, månad, år*), jfr *Från* i avsnitt 4.10.1:

Lagen gäller *från och med* september 2016.

Från och med den 1 juni är ministeriets adress ...

Ett skenbart undantag är satser av följande typ:

NN har utsetts till avdelningschef *från och med* den 1 september 2023. Här hänför sig *från och med* strängt taget inte till predikatet *utsetts* utan snarare till att NN utsetts till att *vara avdelningschef från och med den 1 september*. Jfr: NN utsågs den 15 maj till avdelningschef *från och med* den 1 september.

Före, innan, förrän

Före och *innan* används framför substantiv och nominalfraser (inklusive datum):

före eller *innan* årets slut

före eller *innan* årsskiftet

före eller *innan* den 1 september

Innan används framför hela satser:

Kom *innan* sommaren är slut.

innan lagen träder i kraft

Förrän används i satser med nekande innebörd: inte *förrän* lagen har trätt i kraft.

Hon kommer knappast *förrän* sommaren är slut.

Ofta kan också *innan* användas i sådana fall: Bestämmelserna kan inte tillämpas

innan lagen har trätt i kraft.

Genom, på grund av, tack vare

Genom betecknar medlet:

Företaget har ökat sitt aktiekapital *genom* en riktad emission.

Genom att övergå till mobil internetuppkoppling kunde översättaren arbeta betydligt effektivare.

Genom (inte "med") denna lag upphävs ...

På grund av och *till följd av* anger orsaken:

På grund av den stränga vintern var uppvärmningskostnaderna högre än vanligt.

Till följd av de stigande råoljepriserna har också priset på bensin stigit.

Tack vare kan användas bara för att uttrycka något för resonemanget i fråga positivt:

Tack vare den rikliga nederbörden har en stor del av den ökande energianvändningen kunnat tillgodoseas med vattenkraft.

När, då

Satser som börjar med *då* kan vara dubbeltydiga, eftersom *då* kan användas både temporalt i betydelsen 'när' och kausalt i betydelsen 'eftersom'. Om det finns en risk för missförstånd är det bättre att för tydlighetens skull skriva antingen *när* (alternativt *sedan*) eller *eftersom* beroende på vilket som avses.

Skriv helst inte

Då kommittén slutfört sitt arbete, kan ministeriet fortsätta beredningen av frågan.

Skriv hellre t.ex.

När/Sedan kommittén slutfört sitt arbete ...
eller
Eftersom kommittén slutfört sitt arbete ...

Och, samt

De vanligaste sammanbindande konjunktionerna är *och* och *samt*. *Och* samordnar led av samma slag medan *samt* markerar att de led som samordnas inte är helt på samma nivå. Ibland har *samt* betydelsen 'liksom också'. *Samt* kan aldrig användas för att samordna huvudsatser. *Samt* uppfattas som mer formellt och ska inte användas när det går lika bra att använda *och*. Observera alltså att finskans *sekä* inte alltid ska översättas med *samt*.

Samt används också när en bestämmelse hör till bara ett av leden och det finns risk för felläsning eller missförstånd eller när det annars behövs för att ge texten en tydligare struktur:

Lätta fyrhjulingar *samt* mopeder med låg effekt ska ...

Start eller bedrivande av näringsverksamhet *samt* yrkesbehörighet (som rubrik)

Behörighetsvillkor för tjänsten är högre högskoleexamen eller annan lämplig examen *samt* erfarenhet av ledarskap.

Fonden får ge bidrag för att stödja familjer med många barn *samt* ungdomar som behöver särskilt stöd ...

Samt används också vid samordning av flera led som i sin tur innehåller *och* eller som ett sista förtydligande bindeord i uppräkningsord som innehåller *och*:

Jord- och skogsbruksministeriet *samt* arbets- och näringsministeriet ...

artiklarna 2, 3, 8 och 11 *samt* bilaga IV

De sakkunniga har rätt till arvode och dagtraktamente *samt* ersättning för resekostnader och andra utgifter.

Maskiner, inventarier och liknande anläggningstillgångar *samt* fastigheter ...

Såväl – som

Såväl – som tillsammans med en preposition kan skrivas på två sätt:

a) Detta ska anmälas *till såväl* A *som* B.

b) Detta ska anmälas *såväl till* A *som till* B.

Till, till och med

I allmänspråket är det oftast inte någon skillnad i betydelse mellan *till* och *till och med*. Skriver man *Avtalet gäller till den 31 maj 2025* betyder det samma sak som *till och med den 31 maj 2025*. Ibland kan det emellertid vara oklart om det enkla *till* inkluderar den nämnda tidsperioden (t.ex. *dagen, månaden, året*) eller inte. Skriv därför t.ex. *Avtalet gäller till och med maj 2025* eller alternativt *till utgången av maj 2025*, om så avses.

4.13 Översättning av finskans genitiv

Genitivkonstruktioner används i finskan i betydligt större utsträckning än i svenskan. Det finns därför många fall där finskan använder genitiv men svenskan kräver en annan konstruktion – vanligen en prepositionsfras.

4.13.1 Genitivkedjor

Medan finskan teoretiskt sett accepterar hur många genitiver som helst i följd, tolererar svenskan i många fall inte ens dubbel genitiv. Kedjor av genitiver i den finska förlagan måste alltså skrivas om i den svenska texten, huvudsakligen med prepositionsuttryck men också så att genitivuttrycken ersätts med sammansättningar (paperin valmistus = papperstillverkning) eller adjektivuttryck (kulumisen nopeus = den snabba nedslitningen).

Exempel: Esteettömyyden parantamisen helpottamisen kustannusten kohdistumisessa...

När det gäller hur kostnaderna för att underlätta förbättringar av tillgängligheten fördelas ...

Flerdubbel genitiv kan i svenskan användas framför allt vid personord och vid namn:

Kalles hustrus mosters första man
Helsingfors stads trafikverks bussar

Också i andra fall kan dubbel genitiv användas om det finns särskilda skäl till det, men det är i allmänhet bättre att skriva om med en prepositionsfras:

Skriv inte

min avhandlings andra kapitels början

Skriv i stället t.ex.

början av andra kapitlet i min avhandling

I många fall är dubbel genitiv omöjlig i svenskan:

Skriv inte

Nordiska rådets Finlands delegation

Skriv i stället t.ex.

Finlands delegation i Nordiska rådet

4.13.2 Finskpåverkad användning av genitiv

Om genitivkonstruktioner i finskan automatiskt återges med *s*-genitiv i svenskan leder detta ofta till osvenska konstruktioner eller direkta språkfel. Det gäller bland annat att vara uppmärksam på vilken roll ordet i genitiv har i satsen.

Ordet i genitiv kan många gånger uppfattas antingen som subjekt eller objekt i en underförstådd sats, och man talar därför om subjektiv genitiv eller objektiv genitiv. Vid subjektiv genitiv motsvarar ordet i genitiv subjektet i en tänkt sats, så *statsministerns besök* motsvarar en tänkt sats "statsministern besöker någon plats" och *lagens ikraftträdande* motsvarar "lagen träder i kraft". Vid objektiv genitiv motsvarar ordet i genitiv däremot objektet i en tänkt sats, så *ärendets handläggning* motsvarar "någon handlägger ärendet" och *frågans bedömning* motsvarar "någon bedömer frågan".

I finskan är skillnaden mellan subjektiv och objektiv genitiv inte lika uppenbar, och ett uttryck som *poliisin kuulustelu* kan tolkas både som att polisen förhör någon och som att någon förhör polisen, beroende på kontexten. I svenskan förekommer objektiv genitiv betydligt sparsammare än i finskan och kan därför ofta uppfattas som onaturlig eller i värsta fall tolkas som en subjektiv genitivform. Använd därför i första hand prepositionsuttryck, sammansättning, *att*-sats eller någon annan liknande omskrivning vid översättning av objektiv genitiv i finskan.

Det finns fall där objektiv genitiv används i svenskan: *ärendets behandling*, *frågans bedömning*, *företagets finansiering* etc. Den här användningen av objektiv genitiv förutsätter alltid att ordet i genitiv (*ärendet*, *frågan*, *företaget*) är känt och har nämnts tidigare i texten.

Exempel: På mötet behandlades företagets finansiering. Ärendets behandling fortsätter nästa vecka.

Den här typen av genitiv ska däremot inte användas när man introducerar något nytt, t.ex. i rubriker.

Observera också att den här användningen av objektiv genitiv kan leda till onödiga substantiveringar. Är man osäker på om man kan använda *s*-genitiv eller inte kan det vara bättre att använda en omskrivning.

Exempel:

Eläkkeiden tarkistus suoritetaan kaksi kertaa vuodessa.	Justering(en) av pensionerna sker två gånger om året. <i>eller</i> hellre: Pensionerna justeras ...
Alue, joka tarvitaan kunnan suunnitelmallista kehittämistä varten.	Ett område som behövs för en planmässig utveckling av kommunen. <i>eller:</i> Det område som ...
Luottamushenkilöiden informoiminen on tärkeää.	Det är viktigt att informera de förtroendevalda. <i>eller:</i> Informationen till de förtroendevalda är viktig.
Hallitus voi vaatia päätöksen alistamista...	Styrelsen kan kräva att beslutet underställs ...

Subjektiv genitiv i finskan kan ofta återges med s-genitiv i svenskan: *kanslichefens resa*, *ministerns ankomst*, *polisens handlande*. Men det finns också många fall där en omskrivning är bättre:

Skriv helst inte	Skriv hellre t.ex.
elevantalets ökning	ökningen av (eller i) antalet elever det ökade antalet elever
vid anställningsförhållandets upphörande	när anställningsförhållandet upphör
oljeprisernas uppgång	de stigande oljepriserna höjningen av oljepriserna

Observera att s-genitiven i svenskan har bestämd betydelse. Om man översätter "ministeriön päätös" med "ministeriets beslut" avser man alltså ett visst beslut som redan är känt i sammanhanget. Om man avser beslut som ministeriet kan fatta i största allmänhet, eller omnämner ett specifikt beslut för första gången, måste man använda obestämd form: *det krävs ett beslut av miljöministeriet för att ...* Man kan inte heller använda uttryck som "ett statsrådets beslut", "en regeringens proposition", "det här miljöministeriets beslut".

Skriv inte	Skriv i stället t.ex.
en regeringens proposition	en regeringsproposition
en statens (kommunens) myndighet	en statlig (kommunal) myndighet (Det är också i allmänhet bättre att tala om statliga myndigheter i stället för "statens myndigheter".)
de pensionsanstaltens beslut som utfärdas med stöd av 9 §	de beslut av pensionsanstalten som utfärdas med stöd av 9 §

Också i många andra fall är relationerna mellan orden sådana att en genitivkonstruktion blir onaturlig i svenskan:

Skriv inte	Skriv i stället t.ex.
institutets andra än i 4 § nämnda tjänstemän	andra tjänstemän vid institutet än de som nämns i 4 §
energins kostnader	energikostnaderna
lokaltrafikens kontrollavgift	kontrollavgiften inom lokaltrafiken
planen utvisar trafikområdenas maximibehov	planen visar det maximala behovet av trafikområden
skolpedagogikens målplanering	planeringen av målen för skolpedagogiken
fordons registreringsanmälan	anmälan om fordonsregistrering
presidentens valsätt	sättet att välja president

Observera att det inte är energin som har kostnader, skolpedagogiken som målplanerar osv. och att "presidentens valsätt" är detsamma som presidentens sätt att välja (eller eventuellt presidentens syn på hur man borde välja t.ex. riksdagsledamöter).

4.13.3 Gruppgenitiv

Så kallad gruppgenitiv förekommer i svenskan framför allt i två typer av fraser: samordningar som *Stina och Pelles barn* och fraser med efterställd prepositionsbestämning som *Institutet för de inhemska språkens personal*. Oftast är omskrivning att föredra i synnerhet i den senare typen: *Personalen vid Institutet för de inhemska språken*.

I vissa fall, när det inte finns risk för missförstånd, kan gruppgenitiven vara motiverad för att den gör konstruktionen enklare: *Svenska litteratursällskapet i Finlands arkiv*. Konstruktionen "Svenska litteratursällskapet i Finland arkiv" är numera föråldrad.

4.13.4 Genitivformer i vissa tjänstebeteckningar

Märk att s-genitiv inte ska användas när det är fråga om en av flera chefer, direktörer osv.:

Kansaneläkelaitoksen johtaja	en direktör vid Folkpensionsanstalten
opetusministeriön osastopäällikkö	en avdelningschef på undervisningsministeriet

När det finns bara en person på den aktuella nivån går det i allmänhet bra med s-genitiv, men ofta kan det vara bra att variera med prepositionsuttryck: *kanslern för Helsingfors universitet, presidenten i högsta domstolen*.

4.14 Översättning av finskans konditionalis

4.14.1 Motiveringstext i regeringspropositioner

När ett lagförslag presenteras i en regeringsproposition används i den finska motiveringstexten normalt konditionalis (t.ex. *olisi, tulisi*) för att ange att det handlar om vad som föreslås i den nya lagstiftningen, inte om vad som gäller enligt befintlig lagstiftning. Observera att dessa konditionalisformer vanligen inte ska översättas med "skulle", "borde" eller "bör" i den svenska texten. På svenska kan man i stället skriva *det föreslås att, enligt förslaget, enligt vad som föreslås, den föreslagna, förslaget innebär* osv. Dessa uttryck bör inte användas i varje mening, eftersom det försvårar läsningen, utan det räcker att man strör in dem med jämna mellanrum i texten. Ibland passar det att lägga till ett *ska* i samband med huvud verbet, men ofta passar det bäst med presens av huvud verbet.

Rivning av byggnader *föreslås* (inte "skulle") vara beroende av tillstånd.
 Tillståndssystemet *avses* (inte "skulle") också omfatta åtgärdstillstånd.
Enligt förslaget ska (inte "skulle") straffet för byggnadsskyddsbrott vara böter.
Enligt den föreslagna paragrafen ska (inte "skulle") alla hundar registreras i det nya registret. Varje hund *ska* vara märkt med ett mikrochip.

När det gäller förslag och önskemål används *skulle* på svenska i motiveringstext normalt endast när man anger förfluten tid.

*Enligt den föreslagna lagen ska varje kommun göra upp en generalplan.
I generalplanen ska det anges vilka områden som ska detaljplaneras.
Enligt det tidigare lagförslaget skulle varje kommun ...*

Konditionalisformen *skulle* kan dock vid behov användas på svenska i motiveringstext när det handlar om andra lagstiftningsalternativ som övervägts under beredningen, men som inte genomförts (se avsnitt IV 5 i [Anvisningar för utarbetande av regeringspropositioner](#)).

I samband med beredningen diskuterades också ett alternativ där inga lagstiftningsåtgärder alls *skulle* vidtas till följd av Europeiska kommissionens motiverade yttrande.

Hjälperbet *bör* kan undantagsvis användas i motiveringstext för *olisi, tulisi* när regeringen endast anger vad som enligt dess uppfattning är önskvärt.

Lain olisi tultava voimaan mahdollisimman pian.
Lagen *bör* (inte "ska") träda i kraft så snart som möjligt.

Det kan också finnas situationer där regeringen t.ex. anser att myndigheterna i framtiden bör ändra sitt beteende i ett visst avseende.

Myndigheterna *bör* (inte "borde") i framtiden satsa på bättre kommunikation.

4.14.2 Finskans "jotta"

Finskans *jotta* + *-isi-* översätts normalt med *för att* + *ska/skulle (kunna)* enligt huvudsatsens tempus. Om subjektet är detsamma i huvudsats och bisats är det oftast ledigast att skriva *för att kunna* + infinitiv eller bara *för att* + infinitiv.

Ministeriet *har skaffat* ett nytt översättningsprogram för att översättaren *ska kunna arbeta* effektivare.

Chefen *gav* nya direktiv för att personalen *skulle arbeta* effektivare.

Det *krävs/krävdes* ny personal för att apparaterna *ska/skulle kunna* tas i bruk.

Kommittén *sammanträdde* ytterligare en gång för *att kunna* finslipa betänkandet.

4.14.3 Verbformer i villkorssatser

I finskan används konditionalis både i villkorssatsen och i huvudsatsen:

Jos laite olisi edullisempi, voisimme hankkia kaksi kappaletta.

I svenskan används preteritum (eller ibland konjunktiv) i villkorssatsen och *skulle* i huvudsatsen när villkoret framställs som något osannolikt. I villkorssatsen (*om*-satsen) ska man alltså inte använda *skulle*.

Om apparaten *var/vore* billigare, *skulle* vi *kunna* köpa två stycken.

Om beslutet *hade fattats* tidigare, *skulle* resultatet *ha blivit* ett annat.

Om det *fanns* fler översättare så *skulle* tidsfristerna *kunna* hållas.

Fick han bestämma *skulle* vi inte sitta här i dag.

Observera att det uttryckligen är i villkorssatser som *skulle* ska undvikas. När det inte är fråga om villkorssatser skriver man alltså t.ex.:

Arbetsgruppen har till uppgift att utreda hur man *skulle kunna* (inte "kunde") ordna den svenska vården effektivare.

NN anser att rösträttsåldern *skulle kunna* (inte "kunde") sänkas till 17 år.

Om man i sådana fall skriver *kunde* kan det missuppfattas som förfluten tid (t.ex. att det någon gång tidigare var möjligt att ordna den svenska vården effektivare).

När villkoret framställs som tänkbart används presens eller, i vissa fall, *skulle* + infinitiv i villkorssatsen:

Om riksdagen *antar* lagen *kan* den träda i kraft om ett år.

Skulle rösträttsåldern sänkas till 17 år är det möjligt att intresset för politik *ökar/skulle öka* bland de unga.

4.15 Citat och referat

Citat är ordagranna återgivningar av vad någon skrivit eller sagt och känns i allmänhet igen på citattecknen. Ett citat får översättas fritt bara om man är säker på att det inte finns någon officiell eller annan vedertagen svensk version. I annat fall ska den vedertagna svenska versionen av den citerade texten användas i oförändrad form. Inom citattecknen får ingenting ändras, inte ens stavning eller kommatering. Om det förekommer uppenbara fel eller otympligheter i den svenska översättningen kan det ibland finnas anledning att ta till ett referat i stället för att citera texten eller en del av den, och då utelämnar man naturligtvis citattecknen. Observera också att namn på kommittéer och betänkanterna, utdrag ur riksdagshandlingar (bl.a. motioner), rubriker till rättsfallsreferat o.d. ska återges i sin officiella svenska form om det finns en sådan.

När det är fråga om referat av t.ex. en lagbestämmelse är det varken nödvändigt eller rekommendabelt att återge ålderdomliga eller otympliga formuleringar. Däremot ska naturligtvis termer som fortfarande är aktuella och andra centrala ord användas i enlighet med den text som refereras. Se även avsnitt 5.6.

4.16 Att skriva könsneutralt

I äldre författningstext användes pronomenet *han* (*honom*, *hans*) generellt om alla fysiska personer, oberoende av kön, och ibland också när aktören kunde vara en juridisk person, t.ex. säljaren, arbetsgivaren, gäldenären, den skattskyldige. Endast om lagtexten uteslutande gällde kvinnor användes *hon* (*henne*, *hennes*). I dag strävar man efter att skriva all lagstiftning så könsneutralt som möjligt. Också vid ändring av äldre författningar ska de generiska formerna *han*, *honom*, *hans* ersättas med könsneutrala uttryck, om det inte i ett enskilt fall för konsekvensens skull finns anledning att hålla kvar *han*, *honom*, *hans*.

I modernare lagstiftning har man infört *han eller hon* eller *hon eller han* för att markera könsneutralitet. Denna lösning blir dock ofta språkligt otymplig, i synnerhet om den upprepas. Den kan dessutom uppfattas som exkluderande. *Han eller hon* ska inte heller användas när det är fråga om en aktör som i sammanhanget också kan vara en juridisk person.

Svenskan har numera ett könsneutralt pronomen, *hen*, som har slagit igenom i språkbruket. *Hen* har dock inte använts i författningstext i Sverige, och Statsrådets svenska språknämnd avråder därför tills vidare från användningen av *hen* i författningstext. Statsrådets svenska språknämnd följer diskussionen kring *hen* i författningstexter i Sverige, och om rekommendationen ändras där, eller om det annars uppstår en situation där saken behöver omprövas, kan nämnden ta upp frågan till diskussion.

Olika sätt att skriva könsneutralt vid översättning av **författningstext**:

- **Upprepning av huvudordet:** Om *en konsument* vill utöva sin ångerrätt ska *konsumenten* sända ett meddelande till säljaren.
- **Omskrivning med plural:** Om *konsumenterna* vill utöva sin ångerrätt ska *de* sända ett meddelande till säljaren.
- **Omformulering som gör pronomen onödigt:** *En konsument som vill utöva sin ångerrätt* ska sända ett meddelande till säljaren. *Den konsument som vill utöva sin ångerrätt* ska sända ett meddelande till säljaren.
- **Den:** Om en konsument vill utöva sin ångerrätt ska *den* sända ett meddelande till säljaren.
- **Han eller hon eller hon eller han** (observera de begränsningar som nämns ovan): Om en konsument vill utöva sin ångerrätt ska *hon eller han* sända ett meddelande till säljaren.

I **andra myndighetstexter** än författningstexter kan därtill följande strategier användas:

- **Hen, alltid när det bedöms lämpligt med avseende på sammanhanget och målgruppen:** Om en konsument vill utöva sin ångerrätt ska *hen* sända ett meddelande till säljaren.
- **Man:** Om *man* som konsument vill utöva sin ångerrätt ska *man* sända ett meddelande till säljaren.
- **Direkt tilltal:** Om *du* som konsument vill utöva din ångerrätt ska *du* sända ett meddelande till säljaren.
- **Passivering:** Vid utövande av konsumentens ångerrätt ska *ett meddelande sändas* till säljaren.

4.16.1 Adjektivets *a*- och *e*-former

Den maskulina adjektivformen på *-e* har traditionellt använts när huvudordet betecknar en människa av manligt kön: *den lille prinsen, den kände advokaten Anders Y., påven Johannes Paulus den andre*. När det gäller kvinnor har formen på *-a* använts: *den lilla prinsessan, den kända advokaten Johanna V., drottning Elisabeth den andra*. När *förste* och *andre* ingår i en fast tjänstebeteckning eller titel används fortfarande ofta de *e*-böjda formerna även om den som bär titeln är en kvinna: *riksdagens andre vice talman Barbro Bengtsson*. När nya tjänstebeteckningar bildas bör man emellertid välja *a*-formerna.

I dag används ofta *a*-formerna oavsett kön när man syftar allmänt på person, eftersom många uppfattar *a*-formen som den mer könsneutrala: *den ansvariga läkaren, den trogna läsaren*.

Vissa uttryck behåller e-form

Formen för självständiga adjektiv utan efterföljande huvudord är vacklande, men i författningstext används e-formen fortfarande i vissa etablerade uttryck som:

den ansvarige
 den dömda
 den minderårige
 den misstänkte
 den omyndige
 den skattskyldige
 den skyldige

Märk: *Make* har av tradition använts i författningstext oberoende av om det är fråga om man eller hustru. Exempelvis i ärvdabalken används uttrycket *den efterlevande maken*. Om texten uteslutande handlar om hustrun används *maka*. Se **puoliso** i finsk-svenska ordlistan.

4.16.2 Könsneutrala yrkesbeteckningar

Merparten av de yrkesbeteckningar som används i dag är könsneutrala, som *forskningsassistent*, *handläggare*, *lärare* och *webbredaktör*. Några könsmarkerade yrkesbeteckningar lever dock fortfarande kvar. Dels handlar det om några kvinnliga yrkesbeteckningar som slutar på *-ska*, t.ex. *barnmorska*, dels om ett antal yrkesbeteckningar och funktioner som slutar på *-man*, t.ex. *ombudsman* och *talman*. Utvecklingen går i riktning mot att göra även sådana titlar och yrkesbeteckningar könsneutrala, bl.a. ersätter *tjänsteperson* allt oftare *tjänsteman* i allmänna sammanhang. I osäkra fall är det bra att kontrollera de senaste rekommendationerna. När nya yrkesbeteckningar införs bör de vara könsneutrala.

Om man i något sammanhang måste betona kön, gör man det bäst med hjälp av adjektiven *kvinnlig* och *manlig*: *kvinnlig polis*, *manlig barnmorska*.

5 Skrivregler

Svenskt lagspråk i Finland följer de skrivregler för svenskan som beskrivs i *Svenska skrivregler* och de regler för stavning och böjning som finns i *Svenska Akademiens ordlista*. Här behandlas bara sådana regler som är särskilt centrala för författningstexter.

5.1 Kommatering

Kommateringen är i svenskan avsevärt mer sparsam än i finskan och brukar betecknas som tydlighetskommatering. Utförliga regler för kommatering i svenskan finns i *Svenska skrivregler* och i ett antal andra skrivregler som i huvudsak baserar sig på detta verk, bl.a. *Myndigheternas skrivregler*.

5.1.1 Vid bisatser

Komma sätts ut före och efter inskjuten (parentetisk, icke nödvändig) bisats:

De gamla husen, som ligger söder om vägen, föreslås bli upprustade.

Dessa bestämmelser, som hör till grunderna för statsförfattningen, har ändrats tidigare.

Från huvudregeln, enligt vilken förorenaren betalar, kan undantag göras när ...

Observera att dessa meningar är möjliga också utan den inskjutna relativsatsen:

De gamla husen föreslås bli upprustade.

Dessa bestämmelser har ändrats ...

Från huvudregeln kan undantag göras när ...

Komma sätts i regel inte ut före och efter nödvändiga bisatser:

De gamla hus som ligger söder om vägen föreslås bli upprustade.
(Underförstått: de som ligger norr om vägen blir inte upprustade.)

Ärenden som gäller avgångsbidrag och utbildningsstöd avgörs av statskontoret på ansökan.

En examen som gäller utmärkta språkkunskaper ska avläggas inför examensnämnden.

Till de nödvändiga bisatserna hör även att-satser:

Justitiekanslern ska övervaka att disciplinära åtgärder enligt denna lag vidtas när det finns anledning till det.

Med tanke på det allmänna bästa är det önskvärt att ett efternamn är relativt bestående till sin karaktär.

Observera att finskans "se, että", "siitä, että" och motsvarande uttryck inte bör översättas med "det, att".

Skriv inte

Skriv i stället t.ex.

Frågan försvåras av det, att lagstiftningen är föråldrad.

Frågan försvåras av att lagstiftningen är föråldrad.

Regeln om att komma inte ska sättas ut vid nödvändiga bisatser är vägledande, men inte absolut. Det finns fall där tydligheten kräver komma, exempelvis långa och komplicerade meningar. Undvik dock att skriva meningar där ett kommatecken blir avgörande för tolkningen. Formulera då hellre om.

5.1.2 Vid villkorssatser

I lagtext kräver tydligheten ofta att kommatecken sätts ut vid villkorssatser.

På köp som avses i detta kapitel tillämpas köplagen, om inte något annat följer av denna lag.

Är en nämnd oenig, avgörs frågan med enkel majoritet.

Om säljaren själv utför transporten, anses varan ha blivit avlämnad först när den överlämnas till köparen.

Vid korta och enkla villkorssatser behöver man i regel inte sätta ut komma: *Om det behövs ska uppgifterna kompletteras.*

5.2 Förkortningar

Huvudregeln är att förkortningar inte används i lagtext, medan mycket allmänna förkortningar utan förklaring kan användas i motiveringstext även om de inte används i den finska texten. På riksdagens webbplats finns en förteckning över [förkortningar som används i riksdagen](#).

5.2.1 Förkortningar i lagtext

I lagtext används förkortningar i regel inte. Intill siffror används dock förkortningarna *kap.* (kapitel) och *mom.* (moment). *Punkt* och *artikel* förkortas inte: *Vid upphandlingen ska de allmänna principerna i 1 kap. 4 § 3 mom. 2 punkten och i artikel 3 i direktivet tillämpas.*

Förkortningar kan också användas i samband med sifferuppgifter, t.ex. i tabeller och i arealuppgifter (7 ha, 2 000 m²), samt i författningar av övervägande teknisk natur. Det är även tillåtet att skriva *dvs.* för finskans "eli" i lagtext.

5.2.2 Förkortningar i motiveringstext

I motiveringstext kan, utöver de förkortningar som också är tillåtna i lagtext, bl.a. följande vanliga förkortningar användas (oberoende av om förkortning används i den finska texten eller inte):

bl.a.	bland annat, bland andra
etc.	et cetera
jfr	jämför
m.fl.	med flera
m.m.	med mera
osv.	och så vidare
s.k.	så kallad(e), så kallat
t.ex.	till exempel

I motiveringstext kan dessutom bl.a. följande förkortningar användas intill siffror:

dnr	diarienummer
FördrS	Finlands författningssamlings fördragsserie
FörfS	Finlands författningssamling
nr	nummer
RP	regeringens proposition. I löpande text efter namnet på regeringspropositionen anges propositionsnumret inom parentes: <i>regeringens proposition med förslag till lag om ändring av strafflagen (RP 2/2003 rd)</i> .
rd	riksdag (i numret på en regeringsproposition). Observera att <i>rd</i> numera skrivs utan punkt.
s.	sidan, sidor(na)

Miljoner och miljarder förkortas inte i löpande text. I tabeller och liknande kan förkortningar användas: *mn euro, md €*.

Euro och *cent* förkortas inte i författningstext och normalt inte heller i annan löpande text. I tabeller etc. kan eurotecknet € användas.

Internationella valutakoder som *EUR, SEK, DKK, GBP* kan användas i jämförande uppställningar och andra sammanhang där man talar om många valutor. Koderna ska då skrivas efter beloppet i andra språk än engelska: *253 EUR, 2 350 SEK* osv.

Enligt [Anvisningar för utarbetande av regeringspropositioner](#) får också de etablerade förkortningarna *EES, EU, OSSE, OECD, WTO* och *FN* användas i motiveringstext. På finska används dessutom förkortningen *EN* för Europarådet.

5.2.3 Användning av punkt och andra skiljetecken vid förkortningar

Punkt används i avbrutna förkortningar som *bl.a., m.fl., t.ex.* och i mer specifikt författningsrelaterade avbrutna förkortningar som *kap.* och *mom.*

Punkt används inte i förkortningar som är sammandragna, dvs. som slutar med den sista bokstaven i det förkortade ordet, som *dnr, jfr, nr*. Detsamma gäller internationella beteckningar för måttenheter som *h (timme), kg, km, min, t (ton)*.

Initialförkortningar som *Ab* (aktiebolag, i Sverige *AB*), *bnp* (bruttonationalprodukt), *UM* (utrikesministeriet), *cv*, *tv* och *wc* skrivs utan punkt. Till initialförkortningar kan man också räkna typen *FörfS*.

Etablerade initialförkortningar som fått ordkaraktär skrivs med små bokstäver: *aids*, *moms*, *prao*. Initialförkortningar med namnkaraktär skrivs med stor begynnelsebokstav: *Efta*, *Nato*, *Opec*. Onödiga initialförkortningar bör undvikas, och i oklara fall ska förkortningen alltid förklaras. I löpande text ska initialförkortningar för akademiska titlar (t.ex. *JD*, *FK*) inte användas; man skriver i stället *jur.dr* och *fil.kand.* utan mellanslag mellan de förkortade leden.

När sammandragningar och initialförkortningar ingår som led i sammansättningar används bindestreck:

e-post
EU-domstolen
allmän-tv
pol.mag.-examen

Om initialförkortningen har ord- eller namnkaraktär används inget bindestreck:

hivtest
momspliktig
Eftaländerna
Opecmötet

Vid böjda former av initialförkortningar används kolon:

vd:n
tv:n
EU:s medlemsstater
USA:s försvarsminister
JM:s beslut

Om initialförkortningen har ord- eller namnkaraktär och skrivs med små bokstäver, används inget kolon:

Natos
Opecs

Om förkortningen slutar på bokstaven *s*, *x* eller *z* behövs normalt ingen genitivändelse:

HSS båthamn

Internationella måttenhetsbeteckningar får inget genitiv-s. Man skriver alltså *på 5 km avstånd* och *en 5 W lampa* även om man läser ut det "på fem kilometers avstånd" och "en fem watts lampa".

5.3 Särskrivning och hopskrivning av vissa uttryck

Vissa vanliga uttryck kan antingen särskrivs eller skrivs ihop som ett enda ord. Det finns inga allmängiltiga regler, men *Svenskt lagspråk i Finland* följer i huvudsak rekommendationerna i SAOL. Observera att vissa uttryck som skrivs isär ska skrivas ihop i sammansättningar, som *tills vidare* och *tillsvidareanställning*.

Lista över fasta uttryck

allt fler	förutom
allt som oftast	förvisso
alltför	gentemot
alltnog	hittills
annanstans	härvidlag
den här	i akt
densamma	i dag
densamme	i fjol
desamma	i fred
dessbättre	i fråga
dessförinnan	i går
dessvärre	i kraft
detsamma	i kväll
dåförtiden	i land
därvidlag	i morgon
efterhand	i natt
en del	i stånd
envar	i stället
framför allt	i synnerhet
för all del	i sänder
för den skull	ifall (men: i fall som nämns)
för handen	ifatt
för närvarande	ifrån
för övrigt	igång
före detta	ihjäl
förstnämnda	ihop
försåvitt	ihåg

inemot	till fullo
isär	till fånga
itu	till godo
iväg	till hands
lagakraftvunnen	till känna (men: tillkännage)
lika väl	till mötes
likväl	till rätta
långt ifrån	till sist
mittemellan	till spillo
mittemot	till synes
nedannämnd	till viljes
norrifrån	till väga
norrut	till ända
nu för tiden	till äventyrs
någonstans	till övers
något så när	tillbaka
närpå	tillfreds
om hand	tillhanda
om intet	tills vidare
ovannämnd	tillvara
på nytt	tvärtom
rent ut	under hand
rentav	upp och ned (men: uppochnedvänd)
runt om	var sin, var sitt
sistnämnd	varannan, vartannat
så här	varstans
så pass	vice ordförande (Se vara- i finsk-svenska ordlistan.)
sånär	västerifrån
såsom (i betydelsen 'till exempel' och i betydelsen 'i egenskap av')	västerut
såttillvida	åside
såvitt	återigen
såväl	österifrån
såväl som	österut
söderifrån	över huvud
söderut	över huvud taget
till buds	över ända
till dels	överallt
till dess	överlag

5.4 Bokstavsordning

När till exempel namn på kommuner eller olika benämningar räknas upp i alfabetisk ordning i den finska texten förutsätter god översättarsed att bokstavsordning tillämpas också i den svenska texten, om det inte finns motiverade skäl att avvika från principen. Vid uppräknig av stater brukar Finland nämnas först och därefter andra länder i alfabetisk ordning. I vissa sammanhang kan det dock förekomma att man använder sig av en artighetsordning.

5.5 Skiljetecken

5.5.1 Punkt

Punkt sätts *inte* ut

- efter rubriker
- efter sammandragna förkortningar (ca, nr, jfr, jur.dr)
- efter ordningstal, men däremot mellan siffror:
Mötet hålls den 12–13 maj; 9.2–9.3.2025 (Jfr avsnitt 5.7.)

Märk att det ska vara punkt efter en e-postadress eller webbadress som avslutar en mening.

Tre punkter anger att en mening är ofullständig. (Se även Uteslutning i citat i avsnitt 5.6.)
Punkterna föregås och följs av ett mellanslag.

Den som sig i leken ger ...
... om inte något annat föreskrivs i 8 §.
I fråga om ... tillämpas ...

5.5.2 Semikolon och kolon

I författningstexter förekommer semikolon och kolon främst i punktuppställningar.
(Se avsnitt 7.5.)

5.5.3 Parenteser

Parenteser används allmänt när numret på en författning anges: *Fordonslagen (82/2021)*
innehåller bestämmelser om ...

Parentes inom parentes används inte. Om det inte är möjligt att använda t.ex. tankstreck, kan man använda rund parentes () som yttre parentes och hakparentes [] som inre.

5.5.4 Tankstreck och bindestreck

Tankstreck används bland annat för att ange omfång eller tidsrymd: *17–19 år, kl. 10–12, 5–7 §*. Notera att tankstreck är ett annat tecken än bindestreck. Tankstreck finns som tecken i alla ordbehandlingsprogram, men måste ibland aktiveras på tangentbordet.

I uttrycket *17–19-åringar* används först tankstreck, sedan bindestreck. Vid sifferuppräknings, t.ex. i fråga om paragrafer, används tankstreck: *5–7 §*. När tankstreck används mellan siffror eller t.ex. ortnamn har det innebörden 'från ... till' eller 'mellan ... och', och då skrivs det utan mellanrum före eller efter tankstreck (*2–4 kap., den 26–28 januari, sträckan Borgå–Helsingfors*). Orden *från* och *mellan* skrivs inte ut i dessa fall. Vid parentetiska inskott o.d. – av den här typen – omges tankstreck därefter av mellanrum.

Ett gemensamt efterled kan ersättas med bindestreck. Detta gäller inte ett gemensamt förled och inte heller om det ena ledet är en sammansättning och det andra en flerordig fras:

straff- och processrätt
 hjärt- och kärlsjukdomar
 miljöskyddslagen och miljöskyddsförordningen (inte "miljöskyddslagen och -förordningen")
 värddyrken och andra yrken (inte "vård- och andra yrken")

I svenskan används bindestreck utan mellanrum före strecket när förledet utgörs av två eller flera ord:

pro gradu-avhandling
 galna ko-sjukan
 Hugo Bergroth-sällskapet
 (Jfr finskans "pro gradu -tutkielma" med mellanslag före bindestreck.)

I svenskan sätts inte bindestreck mellan två likadana vokaler i ett sammansatt ord (i motsats till finskan, som t.ex. i "linja-auto"):

högskoleexamen
 lantmätariingenjör

Om ett tal ingår i en sammansättning används bindestreck i fogen:

2020-talet
50-årsjubileum
13-våningshus
5-årsåldern

Vid datumförled skriver man dock *1 maj-tal* osv.

När det inte är fråga om sammansättningar skrivs siffror och ord separat:

15 års äktenskap
1734 års lag
en 35 fots segelbåt
5 års ålder

Jfr motsvarande uttryck med talen utskrivna: *femton års äktenskap, sjuttonhundratrettiofyra års lag, en trettiofem fots segelbåt, tjugohundratjugotalet, femtioårsjubileum, trettonvåningshus, femårsåldern.*

Observera användningen av bindestreck i följande fall, där bindestrecket ersätter ett underförstått *och*:

regeringens ekonomisk-politiska program (ekonomiskt och politiskt)
bränsle-luftblandning (bränsle och luft)
den kemisk-tekniska industrin (kemi och teknik)

Men:

regeringens skattepolitiska program (skattepolitik)
varmluftsugn (varmluft)

Sammansättningar med ortnamn eller firmanamn som förled skrivs enligt huvudregeln utan bindestreck: *Borgåkontoret, Pargasfabriken, Fortumkoncernen.*

När bindestrecket ingår i ett officiellt namn ska det skrivas ut, även om stavningen strider mot svenskans skrivregler: *Finlandia-huset, Aalto-universitetet.*

5.5.5 Snedstreck

Snedstreck används bland annat

- när årtal anges:
arbetsministeriets förordning om pendlingsregioner (1368/2002)
RP 236/2002
- i betydelsen 'per':
inv./km²
m/sek
- för att ange alternativ, till exempel på blanketter eller i tabeller där det är platsbrist:
och/eller
deltar/deltar inte

Observera att detta skrivsätt bör undvikas i löpande text. Skriv t.ex. inte "han/hon" utan i så fall *han* eller *hon*. Se avsnitt 4.16 om att skriva könsneutralt. Notera också att snedstreck aldrig ska omges av mellanrum.

5.6 Citat och citattecken

Se även avsnitt 4.15.

Observera att man bör hålla isär citattecken (") och tecknet för tum (") liksom motsvarande enkla tecken. Svenska citattecken ska vara vända åt samma håll både före och efter citatet ("citatt"). Citattecken används vid ordagranna citat, även om citatet består av enstaka ord eller uttryck i en sats.

Citattecken i citatslut sätts

– *efter* skiljetecken när en hel mening citeras: *I 17 § i grundlagen står det: "Finlands nationalspråk är finska och svenska."*

– *före* skiljetecken, när enstaka ord eller fraser citeras: *I lagen kallas detta "omhändertagande".*

Observera punkternas placering vid följande citat:

Utskottet anser att "frågan är ytterst känslig med hänsyn till landets förhållande till främmande makt".

Utskottet anser att "frågan är ytterst omfattande. En förnyad utredning bör därför göras."

Citat inom citat anges med enkelt citattecken (apostrof): *I regeringens proposition sägs det att "det förefaller uppenbart att en sådan 'gåva' bör anses vara muta".*

Uteslutning i citat anges med tre punkter: *I lagens 13 § sägs: "Högskolan ... kan för ... statliga ... myndigheters ... räkning utföra vetenskapliga undersökningar som beställs av dem ..."*

Citattecken behövs inte efter s.k. (så kallad, så kallat, så kallade): *Han talade om s.k. call in-regler.*

Citattecken används kring vissa namn, om oklarhet annars kan uppstå: *"Juristen" anser att lagen borde ändras. (Men: tidningen Juristen)*

Citattecken används vanligen inte kring boktitlar o.d. Vid behov kan titlarna i stället kursiveras.

5.7 Tidsuttryck

I lag- och motiveringstext skrivs månadens namn alltid med bokstäver, även när den finska texten har siffror. Dag och årtal betecknas med siffror.

Märk följande uttryck:

00-talet (åren 2000–2009)
 2000-talet (tjugohundratalet 2000–2099 eller tvåtusentalet 2000–2999)
 på 2020-talet
 årsskiftet 2023/2024
 den 20–25 januari 2026
 den 20 januari–15 februari 2025
 den 1 januari 2025–30 juni 2026

Om även månaden anges med siffra, till exempel i en tabell, utelämnas *den*:

Helsingfors 1.1.2026
 konferensen hålls 1–4.2.2027
 mellan 26.2 och 30.4

I offentlig förvaltning i Finland används inte s.k. baklängesdatering (2027-06-24) och i allmänhet inte heller datering med snedstreck (24/6 2027).

5.8 Sifferuttryck

I lag- och motiveringstext används siffror huvudsakligen

- a. i olika slag av numrering: *5 § 2 mom. 3 punkten, artikel 2, bilaga 1, avgiftsklass 2, fig. 4*
- b. i uttryck som anger ålder: *barn under 8 år*
- c. i uttryck som anger belopp: *sjukdomskostnader på högst 150 euro*
- d. i statistiska uppgifter: *1/3, 7 procent/% av befolkningen*
- e. före måttenheter: *5 kilogram/kg, 8 kilometer/km, 10 000 kvadratmeter/m², 7 grader*
- f. i tabeller o.d.
- g. i övriga fall i tal över 12, men också när tal under 13 förekommer parallellt med större tal: *17 vuxna och 9 barn, 2 månader och 15 dagar.*

Bokstäver används dock vanligen

- a. i höga runda tal och ungefärliga tal: *en miljon, cirka tusen bilar*
- b. i vissa uttryck som grundar sig på bråktal: *en tredjedels, tre fjärdedels, en tiondel*
- c. vid ändring av äldre författningstext där sifferuttryck skrivits med bokstäver.

Observera att större tal grupperas med mellanrum och utan punkt:

4 000, 512 419, 2 250 000

5.9 Specialtecken

Specialtecken som ersätter ord används i regel varken i lagtext eller i motiveringstext.

Undantag i samband med siffror:

- § Paragraftecken används i både lag- och motiveringstext. Vid hänvisning till flera paragrafer samtidigt ska paragraftecknet inte dubbleras. Skriv alltså: *4–6 §, 5 och 8 §*. Observera att det ska vara mellanrum mellan siffran och paragraftecknet: *4 §; 4 a §*. Se närmare avsnitt 9.4.4.

% Procenttecken kan användas i motiveringstext (även om tecknet inte används i den finska texten), men normalt inte i lagtext. Procenttecken används inte i sammansättningar och avledningar: *4-procentsgränsen*, *20-procentig*. Observera att det ska vara mellanrum mellan siffra och procenttecken: *25 %*.

I författningar av strikt teknisk natur eller i tabeller o.d. kan även andra specialtecken förekomma.

5.10 Stavning och böjning

Följ den stavning och böjning som anges i den senaste upplagan av *Svenska Akademiens ordlista*. När SAOL ger flera stavnings- och böjningsvarianter åtskilda av *el.* (eller) ska man välja den form som står först. Varianter som föregås av *hellre än* ska undvikas. Om ett ord inte finns i SAOL kan man söka i *Svensk ordbok* (svenska.se) eller konsultera Institutet för de inhemska språken.

Observera stavningen av följande ord:

annullera

accelerera

arvskifte

arvsskatt

assessor

bransch

bestämma, bestämmer

bestämde, bestämt

bestäms

bestäm!

döma, dömer

dömde, dömt

döms

döm!

erkänna, erkänner

erkände, erkänt

erkänns

erkänn!

godkänna, godkänner

godkände, godkänt

godkänns

godkänn!

glömma, glömmen

glömde, glömt

glöms

glöm!

iakta (jfr ta i akt)

kommissarie

kommission

kommitté

kassett

medlemskap

medlemsstat

noggrann, noggrant

parallell

professionell			
program, programmet			
rymma, rymmer	rymde, rymt	ryms	rym!
rättsskydd			
rättsstridig			
samvetsgrann, samvetsgrant			
sann, sant			
skilja, skiljer	skilde, skilt	skils eller skiljs	
skilsmässa (den juridiska termen är äktenskapsskillnad)			
stödja, stöder			
tillfredsställande			
tom, tomma, tomt			
tömma, tömmer	tömde, tömt	töms	töm!
åtskils			
äktenskapsskillnad			

Observera skillnaden mellan *jämt* och *jämnt*, som inte upptäcks av datorns stavningskontroll.

6 Modernisering av ord och fraser

Följande förteckning innehåller exempel på ord och fraser som kan ersättas med modernare eller språkligt mer korrekta formuleringar. Orden och fraserna är inte längre vanliga i allmänspråket och ger texten ett stelt och kanslispråkligt intryck. Förteckningen bygger på och kompletterar [Svarta listan](#).

Observera att alternativen i förteckningen inte alltid är uttömmande. Andra alternativ kan också vara möjliga.

Se upp med	Skriv hellre t.ex.
allenast	<i>endast, bara</i>
anbringa	ofta: <i>sätta fast på, sätta upp, fästa, placera</i> Kontrollmärket <i>sätts fast på</i> vindrutan ... Märket får inte <i>fästas</i> så att ...
angående	ofta: <i>om, som gäller, i fråga om, när det gäller</i> <i>Angående</i> kan ibland användas om man vill undvika för många <i>om</i> . Undvik två participformer efter varandra ("angående byggande"). Se även rörande nedan.
anhängiggöra	ofta: <i>inleda, väcka</i> I äldre processrättsliga lagar har anhängiggöra (panna vireille) ofta karaktären av term och ska då behållas när lagen ändras, så att texten inte blir oenhetlig. Skriv hellre <i>inleda</i> eller <i>väcka</i> i nya lagar och i informella texter. Se även vireillä i finsk-svenska ordlistan.
ankomma på	ofta: <i>någon ska göra något, någon har till uppgift att göra något, något hör till någons uppgifter</i> eller <i>någon ska sköta en uppgift</i> Se även hoitaa i finsk-svenska ordlistan.
annorledes	<i>på (något) annat sätt</i>
annorstädes	<i>någon annanstans, på något annat ställe</i> Se även muualla i finsk-svenska ordlistan.
avge	ofta: <i>ge, lämna</i> Se även antaa i finsk-svenska ordlistan.

Se upp med	Skriv hellre t.ex.
avskrift	<i>kopia</i> Se även jäljennös i finsk-svenska ordlistan.
belägen	ofta: <i>ligger i, finns i</i>
benämna	ofta: <i>kalla</i>
benämnas	ofta: <i>heta, kallas</i> Skriv <i>aktiebolaget X</i> i stället för "X benämnda aktiebolag". Se även -niminen i finsk-svenska ordlistan.
bereda någon tillfälle	<i>ge någon tillfälle/möjlighet, någon ska få tillfälle/möjlighet</i>
bestrida	<i>betala, svara/stå för</i> t.ex. <i>kostnader, bekosta</i> något när det är fråga om att ansvara för betalning. Se även kustannus i finsk-svenska ordlistan. Bestrida i betydelsen 'förneka riktigheten av' är däremot gångbart: <i>Bestrida ett påstående/yrkande</i> . Alternativa uttryck i denna betydelse är <i>motsätta sig</i> (t.ex. ett yrkande), <i>förneka</i> (t.ex. sin skuld), <i>inte erkänna</i> .
dylik	<i>sådan</i>
där(est)	<i>för den händelse att, om</i>
därjämte	<i>dessutom, också, vid sidan av</i>
därstädes	<i>där</i>
efterkomma, efterleva	<i>följa, lyda, iaktta</i> Se även noudattaa i finsk-svenska ordlistan.
eljest	<i>annars, på annat sätt, av andra orsaker, av (någon) annan anledning, i övrigt</i>
envar	<i>var och en, varje, alla</i>
erfara	<i>få veta/höra/se, få reda på</i>
erforderlig	<i>behövlig, som behövs/krävs/fordras; nödvändig</i> Se även tarvita, tarpeellinen, tarpeen, tarvittava och vältämätön i finsk-svenska ordlistan.
erfordras	<i>behövas, fordras, krävas; vara nödvändig</i> Se även tarvita, tarpeellinen, tarpeen, tarvittava och vältämätön i finsk-svenska ordlistan.
erhålla	ofta: <i>få</i>
erlägga	ofta: <i>betala</i> Se även maksaa i finsk-svenska ordlistan.
flere	<i>flera, fler</i>

Se upp med	Skriv hellre t.ex.
framom	<i>framför</i> Se även avsnitt 4.10.1.
från förut	ofta: <i>sedan tidigare, redan nu</i>
föreligga	ofta: <i>finnas</i> Om det <i>finns</i> särskilda skäl ...
föreliggande	Skriv <i>denna lag</i> i stället för "föreliggande lag".
företa	ofta: <i>göra</i> Se även tehdä i finsk-svenska ordlistan.
förete	<i>visa (upp)</i> t.ex. intyg; <i>lämna (in)</i> t.ex. handlingar (om så avses) Se även esittää i finsk-svenska ordlistan.
förevarande	Skriv <i>detta lagförslag</i> eller <i>lagförslaget</i> i stället för "förevarande lagförslag".
förfall	<i>förhinder, hinder</i> Se även este; esteellinen; esteellisyys; estynyt i finsk-svenska ordlistan.
förfalla (t.ex. fordran)	ofta: <i>när något (senast) ska betalas</i> Se även erääntyä i finsk-svenska ordlistan.
förfalla (t.ex. ändamål, försäkring, fråga)	ibland: <i>förlora sin verkan/betydelse, upphöra att gälla, gå/löpa ut, bli inaktuell</i> Se även raueta i finsk-svenska ordlistan.
förfara	ofta: <i>göra, behandla, hantera</i> Se även tehdä i finsk-svenska ordlistan.
förordna	ofta: <i>bestämma, besluta</i> något däremot: <i>förordna</i> någon till något Se även määrätä i finsk-svenska ordlistan.
försnillning	<i>förskingring</i> Se även kavallus i finsk-svenska ordlistan.
förpliktiga, förståndiga	<i>ålägga, förelägga, förplikta</i> Se även velvoittaa i finsk-svenska ordlistan.
gottgöra	ofta: <i>betala, ersätta</i>
gäld	<i>skuld, skulder</i> Se även velka i finsk-svenska ordlistan.
handha	<i>ha hand om, sköta</i> Se även hoitaa och huolehtia i finsk-svenska ordlistan.

Se upp med	Skriv hellre t.ex.
hinder	Skriv <i>trots vad som föreskrivs i 2 §, trots bestämmelserna i 2 §, trots 2 §, oberoende av bestämmelserna i 2 §</i> i stället för "utan hinder av 2 §". Skriv även <i>om, trots att</i> i stället för "utan hinder av att". Skriv <i>om möjligt, om det inte möter något hinder</i> eller <i>om inte något hindrar det</i> i stället för "om hinder inte möter". Se även estämättä i finsk-svenska ordlistan.
hurudan	<i>hurdan</i>
huruvida	ofta: <i>om</i> <i>Huruvida</i> ska användas sparsamt och endast när tydligheten kräver det. <i>Huruvida</i> används ofta då man annars hade varit tvungen att använda <i>om</i> två gånger i följd: <i>Finansinspektionen ska lämna förhandsbesked om huruvida koncession krävs för verksamheten</i> . I exemplet kan <i>huruvida</i> inte strykas eftersom man då kan läsa den senare delen av meningen som en villkorssats. I andra fall kan ett <i>om</i> (eventuellt kompletterat med ett <i>eller inte</i> eller motsvarande) vara tillräckligt: <i>Kommunfullmäktige beslutar om avgifterna ska höjas eller inte</i> . <i>Huruvida</i> används också när ordet står först i satsen: <i>Huruvida saken är så har inte utretts</i> .
hörsamma	<i>följa, lyda, rätta sig efter</i> Se även noudattaa i finsk-svenska ordlistan.
ifrågavarande	Skriv <i>parten</i> eller <i>parten i fråga</i> i stället för "ifrågavarande part". Se även asianomainen i finsk-svenska ordlistan.
inbegära	<i>begära</i>
införskaffa	ofta: <i>skaffa</i> Se även hankkia i finsk-svenska ordlistan.
inhämta	ofta: <i>skaffa, begära (in)</i> Se även hankkia i finsk-svenska ordlistan.
insända	ofta: <i>sända, lämna (in)</i> Se även lähettää i finsk-svenska ordlistan.
jämförlig	ibland: <i>liknande, motsvarande</i>
jämka	Om jämkningen kan ske endast nedåt: <i>sänka, minska, sätta ned</i> . Är det oklart om jämkningen sker uppåt eller nedåt: <i>jämka, ändra</i> . Se även sovittelu och kohtuullistaa i finsk-svenska ordlistan.

Se upp med	Skriv hellre t.ex.
jämlikt	<i>enligt, i enlighet med, med stöd av</i> Se även mukaan, mukaisesti; nojalla i finsk-svenska ordlistan.
jämte	<i>ofta: med, tillsammans med, och, samt, vid sidan av, inklusive, plus, både ... och, ökat med</i>
jämväl	<i>även, också, dessutom</i>
lagrum	<i>bestämmelse; paragraf, moment, punkt (beroende på sammanhanget)</i> Se även lainkohta i finsk-svenska ordlistan.
lagskipning	<i>rättskipning</i>
lag samma vare	<i>detsamma gäller</i>
lediganslå	<i>förklara ledig, ledigförklara, utlysa</i> Se även julistaa i finsk-svenska ordlistan.
lega	<i>ofta: arrende</i> Se även maanvuokra i finsk-svenska ordlistan.
lända	<i>Skriv ska iakttas/följas/gälla/tillämpas/verkställas i stället för "lända till efterrättelse". Skriv skada eller vara till men i stället för "lända till förfång".</i> Se även haitta i finsk-svenska ordlistan.
medels, medelst	<i>med, med hjälp av, genom</i>
med mindre	<i>endast om, om ... inte, utan att</i>
må	<i>får, kan</i>
nedsätta (i förvar)	<i>deponera, sätta i förvar</i>
nedsätta (t.ex. skadestånd)	<i>sätta ned, sänka</i>
nödig	<i>som behövs, behövlig; nödvändig</i> Se även tarvita, tarpeellinen, tarpeen, tarvittava och vältämätön i finsk-svenska ordlistan.
nödigbefunnen	<i>som ansetts vara behövlig/nödvändig</i> Se även tarvita, tarpeellinen, tarpeen, tarvittava och vältämätön i finsk-svenska ordlistan.
oaktat	<i>även om, fastän, trots att, oavsett</i>
obillig	<i>oskäligen</i> Se även kohtuuton i finsk-svenska ordlistan.
ogulden	<i>obetald</i> Se även kauppahinta i finsk-svenska ordlistan.

Se upp med	Skriv hellre t.ex.
ombesörja	<i>sköta (om), se till (att)</i> Se även hoitaa och huolehtia i finsk-svenska ordlistan.
omförmäla	<i>nämna</i>
ordning (i betydelsen 'sätt')	Skriv <i>på annat/samma sätt</i> i stället för "i annan/samma ordning". Skriv <i>på föreskrivet sätt</i> i stället för "i föreskriven ordning" och "i laga ordning". Skriv <i>skyndsamt</i> i stället för "i brådskande ordning". Däremot: <i>lagstiftningsordning, grundlagsordning</i> Se även säättämisjärjestys i finsk-svenska ordlistan.
oundgänglig	ofta: <i>nödvändig</i> Se även välttämätön i finsk-svenska ordlistan.
oundgängligen	<i>nödvändigt, absolut</i> Se även tarvita, tarpeellinen, tarpeen, tarvittava och välttämätön i finsk-svenska ordlistan.
ovanom	<i>ovanför</i>
penningar	<i>pengar</i>
påkalla	<i>kräva, begära, behöva</i> Se även vaatia i finsk-svenska ordlistan.
rörande	<i>om, som gäller, som rör</i> Jfr angående ovan.
sagda	<i>nämnda, angivna</i> Se även avsnitt 9.4.8.
sedermera	<i>därefter, efter detta, sedan dess, senare</i>
skiljemannaförfarande	<i>skiljeförfarande</i> Se även välímiesmenettely i finsk-svenska ordlistan.
stadga	<i>föreskriva</i> Se även säättää i finsk-svenska ordlistan.
stadgande	<i>bestämmelse</i> Se även säännös i finsk-svenska ordlistan.
såfram, såvida	ofta: <i>om</i> Skriv <i>om inte</i> i stället för "såvida inte". Se även avsnitt 4.8.
så ock	<i>likaså, också, även</i>
såvitt avser	<i>när det gäller, i fråga om</i>
till fyllest	<i>tillräcklig(t)</i>

Se upp med	Skriv hellre t.ex.
tillkomma	ofta: <i>ha</i> Skriv <i>den rätt som någon har</i> i stället för "den rätt som tillkommer någon". Skriv <i>lagtinget har lagstiftningsbehörighet</i> i stället för "lagstiftningsbehörigheten tillkommer lagtinget".
tillkommande	Skriv <i>det arvode medlemmarna får, arvodet till medlemmarna</i> eller <i>medlemmarnas arvode</i> i stället för "medlemmarna tillkommande arvode".
tillställa	ofta: <i>lämna (in till), ge in (till), skicka (till), sända (till)</i> Se även toimittaa och osoittaa i finsk-svenska ordlistan.
till äventyrs	<i>möjligen, eventuellt, av någon anledning</i>
trolovning	<i>förlovning</i>
uppbevara	<i>bevara, förvara</i> Se även säilyttää i finsk-svenska ordlistan.
upp bära	<i>ta ut</i> t.ex. avgift; <i>få, lyfta</i> t.ex. studiestöd Se även periä i finsk-svenska ordlistan.
upprätthålla	ofta: <i>svara för, driva, vara huvudman för, förvalta, föra</i> Upprätthålla betyder att bevara på samma (höga) nivå: upprätthålla sin yrkesskicklighet, upprätthålla den allmänna ordningen. Se även ylläpitäjä och ylläpitää i finsk-svenska ordlistan.
upphovsmannarätt	<i>upphovsrätt</i>
utgå (i betydelsen 'betalas')	<i>betala (ut)</i> Skriv <i>ersättning ska betalas</i> i stället för "ersättning ska utgå".
utvisa (i betydelsen 'visa')	<i>visa</i> Däremot: <i>utvisa</i> från landet
vid äventyr att	ibland: <i>annars, i annat fall</i> Se även uhka i finsk-svenska ordlistan.
å	<i>på tjänstens vägnar</i>
ådagalägga	ofta: <i>visa, styrka</i>
ådöma	ofta: <i>döma till, döma ut, ålägga</i>
åligga	ofta: <i>vara skyldig att, ska</i>
åliggande	ofta: <i>skyldighet</i> Se även velvollisuus i finsk-svenska ordlistan.
ånyo	<i>på nytt, ännu en gång, igen</i>

Se upp med	Skriv hellre t.ex.
åsamka	ofta: <i>medföra, orsaka, leda till, förorsaka</i> t.ex. kostnader, skada
återindriva	<i>återkräva, kräva tillbaka</i>
åtnjuta	ofta: <i>få, ha</i>
äga (modalt hjälpverb)	<i>få, kunna, ha rätt att, ska</i> Skriv <i>styrelsen får/ska besluta</i> i stället för "styrelsen äger besluta". Skriv <i>ska tillämpas på motsvarande sätt, ska också tillämpas, gäller också/även</i> i stället för "äger motsvarande tillämpning".
ändå att	<i>även om, fastän</i>
ävensom	<i>och, dessutom, liksom även, samt</i>
översända	<i>sända</i> Se även lähettä och toimittaa i finsk-svenska ordlistan.

7 Terminologiska och lagtekniska frågor

7.1 Termer och terminologisk konsekvens

7.1.1 Kravet på terminologisk enhetlighet och konsekvens

Ett klart och begripligt lagspråk förutsätter att bruket av ord och uttryck är konsekvent. Läsaren ska kunna utgå från att ett ord eller uttryck genomgående har samma betydelse i hela texten. Det här konsekvenskravet är extra strängt när det gäller begrepp som definieras i lag. Det händer ibland att orden genom dessa s.k. legaldefinitioner i lagtext ges en innebörd som avviker från allmänspråkets, även om detta i allmänhet inte rekommenderas (t.ex. *gående* som enligt 1 § i vägtrafiklagen omfattar också dem som rör sig på skidor eller skridskor). Konsekvenskravet gäller också andra centrala ord som i lagen kommer att få en viss innebörd med betydelse för lagens tolkning och tillämpningsområde (t.ex. *barn*, *egendom*, *gård*) och facktermer från olika områden som anses ha en exakt och vedertagen betydelse utan att begreppsdefinitionen är utskrivet i lagen. Nedan kallas dessa ord och uttryck sammanfattande för *termer*.

För samma begrepp bör man alltså normalt inte använda två olika termer i en och samma lag eller förordning eller i författningar inom samma ämnesområde. Likaså bör en och samma term användas bara för ett och samma begrepp. Det kan hända att ord och uttryck i olika lagar och sammanhang kan få en något olika innebörd beroende på syftet med lagarna, men innebörden borde då framgå av sammanhanget. Det finns också skäl att vara konsekvent med allmänspråkliga ord som i sig har en oprecis innebörd, men som egentligen är ett slags anvisningar för rättsliga bedömningar (t.ex. *skälig*, *viktig*, *väsentlig*, *betydande*, *stor*, *nödvändig*, *behövlig*).

Konsekvenskravet får dock inte i längden utgöra ett hinder för språkliga moderniseringar eller arbetet för att förenhetliga terminologin i lagstiftningen. För att misslyckade, föråldrade eller missvisande lagtermer inte ska hindra att korrekta termer införs, måste man i vissa fall tillåta termbyten och parallella termer i lagstiftningen. Principen är att en ny term får införas trots att den gamla termen kvarstår i lagstiftningen, om detta inte leder till direkt och uppenbart missförstånd. När man överväger om en term eller ett uttryck bör bytas ut i en författningstext måste man alltid göra en helhetsbedömning som omfattar alla de faktorer som anges i avsnitt 7.2.

7.1.2 Terminologin i förordningar och myndighetsföreskrifter

Terminologin i författningar på lägre nivå måste följa terminologin i författningar på högre nivå. Den terminologi som använts i en lag som innehåller ett bemyndigande att utfärda förordning ska alltså följas i de förordningar som utfärdas med stöd av den lagen. Lagen i fråga framgår av förordningens ingress. De legaldefinitioner som finns i en lag anses också, utan att detta nämns särskilt, utsträcka sig till de förordningar som utfärdats med stöd av den. Samma principer tillämpas också i fråga om myndigheternas föreskrifter.

7.1.3 Terminologin i nationell lagstiftning som har anknytning till EU-rättsakter

EU-förordningar är direkt tillämpliga i medlemsstaterna. Av detta följer att terminologin i EU-förordningarna bör iakttas i den nationella lagstiftning som innehåller hänvisningar till dem och i kompletterande bestämmelser som har samband med dem. Om terminologin i en EU-förordning står i konflikt med den terminologi som har använts i nationell lag, ska man i en ny anknytande text välja term efter att ha gjort en helhetsbedömning av alla de faktorer som anges i avsnitt 7.2.

EU-direktiven ska däremot genomföras, vilket innebär att bestämmelser med ett innehåll som motsvarar direktivens innehåll införs i nationella författningar, antingen på lagnivå eller på förordningsnivå (i Sverige ofta även på lägre nivå i myndighetsföreskrifter). Detta kan leda till problem med den terminologiska enhetligheten, eftersom man då har två regelsystem som ska sammanjämkas och många olika enhetlighetsaspekter att ta hänsyn till. Utgångspunkten är att gemenskapsrätten i sig inte absolut kräver att man i den nationella lagstiftningen har samma termer som i direktiven, om direktivet ändå kan genomföras på ett riktigt sätt och tillräckligt effektivt. Trots detta finns det mycket som talar för att man så långt som möjligt bör använda samma terminologi som i direktivet, eftersom sambandet mellan den nationella lagstiftningen och direktivet då blir tydligare. I synnerhet när det gäller tekniska texter bör termlikhet eftersträvas. Man bör också kontrollera vilken term som har valts i Sverige när direktivet genomförts där och vid behov diskutera med handläggare i Sverige. Om terminologin i ett direktiv avviker från vad som traditionellt varit brukligt i Finland, och det med tanke på Finlands rättssystem skulle vara en klar försämring att byta term, är det möjligt att bibehålla den gamla terminologin.

7.1.4 Termarbetet vid översättning av författningstext

Den som ska översätta en term i författningstext måste alltid beakta kravet på terminologisk enhetlighet och konsekvens i den enskilda översättningssituationen. Därför bör översättaren alltid undersöka om termen förekommer i den anknytande lagstiftningen och

lagstiftningen i övrigt, och hur den har översatts där. Översättaren ska också ta ställning till om den term som använts fortfarande är korrekt eller om det finns anledning att överväga ett termbyte. Om texten har anknytning till EU-rättsakter, ska översättaren kontrollera vilken term som används i de aktuella rättsakterna och i oklara fall också den terminologi som används t.ex. i lagar, förordningar och myndighetsföreskrifter i Sverige.

Om den svenska term som borde användas enligt principen om terminologisk konsekvens är språkligt misslyckad, ålderdomlig eller missvisande, eller om det t.ex. på grund av språkbruket i Sverige finns starka skäl att överväga ett termbyte, kan man bedöma om det i det enskilda fallet är möjligt att bortse från konsekvenskravet och införa en ny term i den svenska författningstexten (se avsnitt 7.2). Man måste alltid försäkra sig om att den nya termen i sak ligger tillräckligt nära den finska term det är fråga om och att den nya termen i övrigt är språkligt korrekt.

Om man inte är bunden av något konsekvenskrav och det finns flera konkurrerande termer, ska man välja det alternativ som språkligt sett är bäst. I praktiken är det ofta fråga om den term som används i motsvarande moderna författningstexter i Sverige. Om de konkurrerande termerna är ett allmänspråkligt ord eller uttryck (t.ex. *röda hund*) och en fackterm (t.ex. *rubella*), kan det ibland vara motiverat att använda den allmänspråkliga termen i en text som riktar sig till lekmän (t.ex. en lagtext som gäller alla medborgare) och facktermen i en text som främst riktar sig till experter och också innehåller andra facktermer (t.ex. en förordning eller bilaga av teknisk natur).

När det gäller helt nya termer som inte tidigare förekommit i lagstiftningen och inte heller finns i ordlistor och ordböcker, kan man ha stor hjälp av sverigesvenska författningar och annat relevant material. Man måste då också ta ställning till källornas aktualitet och tillförlitlighet. Ofta finns det skäl att diskutera både den finska termen och eventuella svenska alternativ med uppdragsgivare, kollegor och experter på ämnesområdet. Man kan också vända sig till svenska avdelningen vid [Institutet för de inhemska språken](#) och andra språkvårds- och terminologiorgan för råd i termfrågor (se avsnitt 1.4).

Om terminologin är komplicerad och det är svårt att välja term, är det ändamålsenligt att dokumentera termarbetet och bakgrunden till de terminologiska val som görs. Andra översättare och granskare kan senare behöva ta del av resonemanget.

Vid översättning av regeringspropositioner ska de termer och uttryck som används i lagförslaget användas även i motiveringstexten.

7.2 Principer för termbyten i författningstext

Allmänspråkliga ord och uttryck som i sammanhanget inte avses ha någon specifik innebörd, och som alltså inte ska uppfattas som termer, kan av språkliga skäl bytas ut vid ändring av lag eller skrivning av ny lag, om detta inte leder till missförstånd eller feltolkningar. Variation för variationens skull ska dock undvikas.

En existerande lagterm (nedan *gammal term*) som är språkligt misslyckad, ålderdomlig eller missvisande, men som enligt kravet på terminologisk konsekvens i lagstiftningen borde användas i en viss författningstext, kan i vissa fall bytas ut mot en annan term som är språkligt bättre (nedan *ny term*) trots att den gamla termen kommer att kvarstå annanstans i lagstiftningen.

Termbytet ska då vara motiverat med beaktande av de faktorer som talar för eller mot ett termbyte och som anges nedan. Ingen av faktorerna är ensam avgörande, och vid en helhetsbedömning ska man beakta alla de faktorer som blir aktuella i det enskilda fallet. När det gäller centrala termer ska termbytet alltid diskuteras med uppdragsgivare och sakkunniga på området.

När man byter ut termer måste man iaktta stor försiktighet i hänvisningar till andra paragrafer som innehåller den gamla termen. Om en ny term inte med lätthet kan förstås på samma sätt som den gamla, ska övergången till ny term nämnas i motiveringstexten. Det är också önskvärt att andra översättare och granskare informeras om termbytet och dess bakgrund och att orden tas in i relevanta termbanker och ordlistor.

Faktorer som talar för eller underlättar ett termbyte

- Den gamla termen är språkligt misslyckad, ålderdomlig eller missvisande.
- Den gamla termen används inte i Sverige och förstås inte där.
- Den gamla termen används främst i äldre lagstiftning.
- Kravet på terminologisk konsekvens och enhetlighet är inte särskilt strängt i det aktuella fallet.
- Den nya termen används i en EU-förordning som har direkt samband med den aktuella texten.
- Den nya termen används i författningstext i Sverige eller i EU-direktiv.
- Den nya termen rekommenderas av språkvårdarna.
- Den nya termen har redan börjat användas i Finland av experter på området.
- Den nya termen förstås lätt av relevanta målgrupper och lekmän i Finland.
- Ett termbyte är särskilt motiverat därför att termen nu ska ingå i en viktig ny lag på området.
- Uppdragsgivaren, justitieministeriets laggranskning och experter på ämnesområdet är positiva till ett termbyte.

Faktorer som talar mot eller försvårar ett termbyte

- Ett termbyte i en ändringsförfattning skulle leda till brott mot kravet på terminologisk konsekvens och enhetlighet inom en och samma författning, genom att den gamla termen skulle komma att kvarstå i äldre paragrafer.
- Ett termbyte i en förordning skulle leda till brott mot kravet på terminologisk konsekvens och enhetlighet mellan förordningen och den lag förordningen utfärdas med stöd av.
- Ett termbyte skulle kunna orsaka missförstånd eller feltolkningar.
- Den gamla termen har stor spridning, också i nyare lagar, och är allmänt vedertagen.
- Den gamla termen förekommer rikligt i t.ex. myndighetsföreskrifter och information till allmänheten.
- Den nya termen är inte känd av experter på området i Finland.
- Den nya termen missförstås lätt av relevanta målgrupper och lekmän i Finland.
- Uppdragsgivaren, justitieministeriets laggranskning och experter på ämnesområdet är negativa till ett termbyte.

7.3 Ingressen och informationen i den

Varje lag och förordning har en ingress. På finska skrivs ingressen enligt de regler som anges i *Lainkirjoittajan opas*. Ingressmallar och anvisningar för översättning av ingresser finns i kapitel 11 i denna handbok.

I ingressen till en lag nämns lagstiftaren, dvs. riksdagen, samt lagstiftningsordningen i det fall den avviker från s.k. normal lagstiftningsordning. Lagstiftningsordningen anges genom en hänvisning till grundlagen.

I ingressen till en förordning nämns vem som utfärdat förordningen, dvs. republikens president, statsrådet eller ett enskilt ministerium. I ingressen till en helt ny förordning anges också den lag med stöd av vilken förordningen utfärdas. I den lagen finns alltså bemyndigandet att utfärda förordningen. Vid översättning av förordningar måste man alltid kontrollera de lagbestämmelser där bemyndigandet att utfärda förordning finns, eftersom de ordval som använts i bemyndigandet ofta används i förordningen. Lagen kan också innehålla andra termer och uttryck som ska användas i förordningen.

Ingressen till en ändringsförfattning, både i fråga om lagar och i fråga om förordningar, innehåller information om var i författningen det sker en ändring, dvs. var något upphävs, ändras eller fogas till författningen. När en ändring gäller en bestämmelse eller en del av

en bestämmelse som helt eller delvis ändrats tidigare ska den senaste ändringsförfattningens nummer också framgå av ingressen. Också översättaren behöver den här informationen för att kunna jämföra de föreslagna bestämmelserna med de gällande och se vad som har ändrats.

Ibland händer det att bara den finska eller den svenska språkdräkten i en bestämmelse ändras. Då kommer den bestämmelsen att få olika författningsnummer på finska och svenska. Det här ska också framgå av ingressen, se avsnitt 7.6.

Endast de bestämmelser, rubriker och eventuella andra delar av författningen som nämns i ingressen är "öppna" för ändringar i sak och för språkliga och redaktionella moderniseringar. Om ett kapitel eller en paragraf ändras i sin helhet, får också kapitelrubriken eller paragrafrubriken ändras eller moderniseras utan att den nämns separat i ingressen. Där emot får det inte göras språkliga eller redaktionella moderniseringar i sådana rubriker, inledande stycken och andra textdelar som inte är föremål för ändring utan som endast citeras av informativa skäl. Det här gäller också mycket små ändringar, som t.ex. att ändra "skall" till *ska*. Se även avsnitt 7.5.2.

7.4 Parallelltexten och informationen i den

Vid lagändringar åskådliggörs de ändringar som föreslås i den gällande lagen med parallelltexter som tas med som bilaga till regeringspropositionen. De finska parallelltexterna kan vara ett hjälpmedel för översättare och granskare, eftersom man i dem ser vilka ändringar som föreslås i den gällande lagen. Oberoende av detta ska översättaren alltid kontrollera lagens gällande lydelse i författningssamlingen (*Finlex uppdaterade databas*). De svenska parallelltexterna utarbetas vid respektive ministerium efter det att översättningen blivit klar och sammanställs inte i samband med översättningen.

Anvisningar om parallelltexter finns i *Anvisningar för utarbetande av regeringspropositioner (Hallituksen esitysten laatimisohteet, HELO)*, som också innehåller exempel på parallelltexter.

7.5 Punktuppställningar

7.5.1 Nya punktuppställningar

På svenska ska det inledande stycket i en punktuppställning avslutas med kolon bara om det innehåller uttryck som *följande* eller *som följer*. Mellan punkterna och före en eventuell konjunktion (*och, samt, eller* o.d.) i näst sista punkten används kommatecken.

Konjunktionen sätts ut när en sådan finns i den finska texten. Använd helst *och* (även för finskans *sekä*) före sista punkten i en punktuppställning, om leden är likställda. Som avskiljare mellan två led inne i en punkt används semikolon, inte punkt. Uppställningen avslutas med punkt.

På finska används i punktuppställningar normalt alltid kolon efter det inledande stycket och semikolon mellan punkterna och före en eventuell konjunktion. Straffbestämmelser som är indelade i punkter är ett undantag; i dem används inget kolon efter det inledande stycket och punkterna avslutas med ett kommatecken eller en konjunktion som inte föregås av kommatecken.

I en punktuppställning kan det också finnas underpunkter. Dessa anges med bokstäver. Underpunkterna följer samma regler som punkterna när det gäller användning av skiljetecken.

Exempel:

Planen ska innehålla

- 1) en sammanfattning av x,
- 2) en beskrivning av y, och
- 3) en redogörelse för z.

En kandidats valfinansiering kan bestå av

- 1) kandidatens egna medel eller lån som han eller hon har tagit upp,
- 2) bidrag som kandidaten, kandidatens stödgrupp eller någon annan sammanslutning som uteslutande arbetar för att stödja kandidaten har fått,
- 3) annat bidrag.

Beträffande de årliga odlingsåtgärderna ska följande uppgifter antecknas:

- 1) bearbetningsdatum och bearbetningsmetod,
- 2) sånings- eller planteringsdatum, växt, sort och mängden utsäde eller plantor,
- 3) konstaterade problem med ogräs, växtsjukdomar och skadegörare samt vidtagna växtskyddsåtgärder; här antecknas datum, det växtskyddsmedel som har använts och dosen, samt
- 4) skördedatum och en uppskattning av skördens storlek.

Om skadegörelsen vållar

- 1) synnerligen stor ekonomisk skada,
- 2) synnerligen kännbar skada för den drabbade, med beaktande av dennes förhållanden, eller

3) avsevärd skada på egendom som är synnerligen värdefull i historiskt eller kulturellt hänseende, och skadegörelsen även bedömd som en helhet är grov, ska gärningsmannen för *grov skadegörelse* dömas till fängelse i minst fyra månader och högst fyra år.

Den som

- 1) framför en osann uppgift eller antydning om någon så att gärningen är ägnad att orsaka skada eller lidande för den kränkte eller utsätta honom eller henne för missaktning, eller
- 2) på något annat än i 1 punkten avsett sätt förnedrar någon, ska för *ärekränkning* dömas till böter.

I denna lag avses med

- 1) *avledd sort* en sort som tagits fram genom att en skyddad sort utnyttjats i väsentlig mån,
- 2) *material av sorten*
 - a) förökningsmaterial av sorten,
 - b) skörd som bärgats på en odling av sorten, hela växter och växtdelar, och
 - c) alla produkter som framställs direkt av den bärgade skörden,
- 3) *hybrid* avkomma efter korsning mellan genetiskt olika föräldrar.

7.5.2 Punktuppställningar som ändras endast delvis

I äldre lagar används ibland också i den svenska texten kolon efter det inledande stycket och semikolon mellan punkterna. När en sådan punktuppställning ändras i sin helhet skrivs den i redaktionellt och språkligt hänseende enligt reglerna för nya punktuppställningar. Ändras den endast delvis så att bara någon eller några punkter i den ändras, bibehålls semikolonen för att uppställningen inte ska bli oenhetlig. Om inte det inledande stycket också ändras, vilket i så fall framgår av ingressen, ska det citeras i den form det har i den gällande bestämmelsen, även om det inte skulle överensstämma med principerna för skrivning av ny lag.

Exempel:

Gruvmineral äro enligt denna lag:

- 3) ädelsten; samt
- 4) marmor och täljsten.

7.6 Språkliga ändringar enbart i den svenska eller i den finska texten

Ibland behöver man ändra enbart den svenska eller den finska språkdräkten i en lag eller en förordning. I ingressen måste det då i bägge språkversionerna nämnas att enbart den svenska språkdräkten eller enbart den finska språkdräkten ändras. I ingressen uttrycks detta med uttrycket *ändras ... den finska språkdräkten i x § ...* (muutetaan x §:n suomenkielinen sanamuoto), respektive *ändras ... den svenska språkdräkten i x § ...* (muutetaan x §:n ruotsinkielinen sanamuoto). Se även avsnitt 11.1, exempel 15. Den ändrade författningstexten tas in bara i den språkversion som ändras.

Ändringen kan vara motiverad av ett fel eller en oklarhet som behöver rättas i den ena språkversionen, eller av rent språkliga orsaker, t.ex. om terminologin ändras på enbart det ena språket utan att det sker någon ändring i sak. I lag 1223/1998 ändrades t.ex. i den svenska texten de gamla benämningarna "land-, sjö- och luftstridskrafterna" till *armén, marinen och flygvapnet*, medan de motsvarande finska benämningarna bibehölls. I lag 563/2015 ändrades ordet "kunnallisvaalit" i den finska texten till *kuntavaalit*, medan det i den svenska texten inte fanns någon anledning att byta ut ordet *kommunalval*.

En ändring av enbart den ena språkversionen av en bestämmelse leder till att den svenska och den finska versionen av bestämmelsen kommer att ha olika författningsnummer ända tills bestämmelsen eventuellt senare ändras på nytt. Det här kan leda till fel och missförstånd, och därför bör ändringar av det här slaget om möjligt undvikas. När en bestämmelse som ändrats på detta sätt ändras på nytt, ska både den gällande svenskspråkiga bestämmelsens författningsnummer och den gällande finskspråkiga bestämmelsens författningsnummer framgå av ingressen, med undantag för bestämmelser som gäller i ursprunglig lydelse (se avsnitt 11.1, exempel 16 och 17).

8 Namn och namnanvändning

8.1 Ortnamn

8.1.1 Svenska namn på inhemska orter

Svenska namn på inhemska orter används i enlighet med förteckningen *Svenska ortnamn i Finland* som finns på *Institutet för de inhemska språkens webbplats*. I författningstext används svenska namn på kommuner i enlighet med förteckningen *Svenska och finska namn på kommuner i Finland* på Institutet för de inhemska språkens webbplats.

Märk att ortnamn som slutar på konsonant får ett genitiv-s när de ingår i fraser av typen *Berghälls kyrka*, *Jorvs sjukhus*, *Urainens kommun*, *Kyrksläotts gymnasium*, *Kökars grundskola*. Ortnamn som slutar på -s, -z och -x får inget genitiv-s även om de slutar på konsonant: *Närpes stad*, *Petalax bibliotek*. Ortnamn som slutar på vokal får i fasta förbindelser av detta slag inget genitiv-s: *Borgå domkyrka*, *Enare träsk*, *Esbo stad*, *Åbo hamn*, *Uppsala universitet*. Namn som slutar på vokal får genitiv-s i mer tillfälliga förbindelser, som i *Borgås bredaste gata*, *Vasas invånarantal* och *Rigas hamn*.

8.1.2 Svenska namn på stater

Svenska namn på stater skrivs enligt den senaste upplagan av *Utrikes namnbok* utgiven av Utrikesdepartementet. Boken finns på *Regeringskansliets* webbplats.

8.1.3 Svenska namn på delstater, städer m.m. i utlandet

Namnen på vissa självstyrande områden m.m. (t.ex. *Falklandsöarna*, *Färöarna*, *Tjetjenien*) skrivs enligt *Namn på länder på sju språk* som finns på *Institutet för de inhemska språkens* webbplats.

I fråga om delstater, städer och motsvarande orter i utlandet används särskilda svenska namn i vissa fall, t.ex. *Belgrad*, *Florens*, *Kalifornien*, *Kairo*, *Kreta*, *Köpenhamn*, *Neapel*, *Rom*, *Tasmanien*, *Venedig*, *Viborg*, *Västbengalen*. Observera att *Tallinn* och *Tartu* används när det gäller moderna förhållanden, *Reval* och *Dorpat* i historiska sammanhang (t.ex. *freden i Dorpat*). På de estniska öarna används svenska namn: *Dagö* (Hiiumaa), *Nargö* (Naissaar),

Nuckö (Noarootsi), *Odenholm* (Osmussaar), *Ormsö* (Vormsi), *Runö* (Ruhnu), *Ösel* (Saaremaa) osv. Likaså används det svenska namnet på staden *Hapsal* (Haapsalu). Se också rekommendationen [Svenska ortnamn i Estland](#) på Institutet för de inhemska språkens webbplats. De kinesiska namnen *Peking*, *Hongkong* och *Kanton* skrivs på traditionellt sätt, inte enligt det internationella systemet pinyin för transkribering av kinesiska namn. Regler för translitterering av ryska finns i *Svenska skrivregler* och i EU-publikationen [Utländska namn på svenska](#). Se också anvisningen [Namn på ryska orter i svenskan](#) på Institutet för de inhemska språkens webbplats.

Märk att det heter **på** *Färöarna*, *Island*, *Kuba*, *Malta*, *Åland* m.fl. öar och öriken, men **i** *Irland*, om republiken Irland avses; **på** *Irland* avser hela ön. I fråga om *Nya Zeeland* används både **på** (främst om det geografiska området) och **i** (särskilt om staten).

8.1.4 Områden i Finland

Regioner och landskap enligt den indelning som trädde i kraft år 2010 (se statsrådets förordning om regionförvaltningsverken 906/2009) :

Etelä-Suomi – Södra Finland

Uusimaa – Nyland
Kanta-Häme – Egentliga Tavastland
Päijät-Häme – Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso – Kymmenedalen
Etelä-Karjala – Södra Karelen

Lounais-Suomi – Sydvästra Finland

Varsinais-Suomi – Egentliga Finland
Satakunta – Satakunta (formen "Satakunda" är föråldrad)

Itä-Suomi – Östra Finland

Etelä-Savo – Södra Savolax
Pohjois-Savo – Norra Savolax
Pohjois-Karjala – Norra Karelen

Länsi- ja Sisä-Suomi – Västra och Inre Finland

Pirkanmaa – Birkaland
Keski-Suomi – Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa – Södra Österbotten
Pohjanmaa – Österbotten
Keski-Pohjanmaa – Mellersta Österbotten

Pohjois-Suomi – Norra Finland

Pohjois-Pohjanmaa – Norra Österbotten

Kainuu – Kajanaland

Lappi – Lappland

Lappi – Lappland

Ahvenanmaa – Åland

Ahvenanmaa – Åland

Landskapen enligt lagen om genomförande av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet och om införande av den lagstiftning som gäller reformen 616/2021 och självstyrelselagen för Åland 1144/1991

Maakunnan nimi	Landskapets namn
Uusimaa	Nyland
Varsinais-Suomi	Egentliga Finland
Satakunta	Satakunta
Kanta-Häme	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	Birkaland
Päijät-Häme	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	Södra Karelen
Etelä-Savo	Södra Savolax
Pohjois-Savo	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	Norra Karelen
Keski-Suomi	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	Södra Österbotten
Pohjanmaa	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	Norra Österbotten
Kainuu	Kajanaland
Lappi	Lappland
Ahvenanmaa	Åland

8.2 Myndigheter och andra aktörer

8.2.1 Stor eller liten bokstav?

I lagar och förordningar (författningstext) har namn på myndigheter tidigare av tradition skrivits med liten begynnelsebokstav. Detta gäller också t.ex. republikens president, riksdagen och regeringen, även om stor bokstav används i vissa hövlighetsfraser och i högtidliga sammanhang (t.ex. vid underskriften i författningar: Republikens President).

Också namnen på ministerierna och de högsta domstolarna skrivs med liten bokstav i författningstext, trots att medierna i enlighet med nya rekommendationer skriver namnen med stor begynnelsebokstav i allmänna texter.

I fråga om andra myndigheter och aktörer har utvecklingen gått mot användning av stor begynnelsebokstav i överensstämmelse med de allmänna reglerna för hur man skriver egennamn. I allmänna texter skrivs namnen med stor begynnelsebokstav även i de fall då liten bokstav används i lagstiftningen (t.ex. *Statsrådets svenska språknämnd* i allmänna texter, *statsrådets svenska språknämnd* i lagstiftningen). Många myndigheter och inrättningar har i praktiken börjat använda stor begynnelsebokstav även om namnet skrivs med liten bokstav i lagstiftningen. I nya författningar går utvecklingen mot användning av stor bokstav.

Huvudregeln vid översättning av författningstext är: Använd stor respektive liten bokstav på samma sätt som i finskan. Se dock upp för fel i den finska texten. Tidigare skrevs myndigheternas namn ofta med liten bokstav i författningstext, men trenden går mot stor bokstav i enlighet med den finska språkvårdens rekommendationer. I författningstext har övergången skett gradvis. När man i den finska författningstexten börjar skriva en myndighets eller ett organs namn med stor bokstav ska man alltså övergå till stor bokstav också i den svenska författningstexten.

8.2.2 Myndighetsförteckning

Följande förteckning innehåller namnet på finska och svenska för myndigheter, domstolar och vissa andra inrättningar. Parentes kring namnet anger att det är föråldrat. Stor och liten bokstav har använts i enlighet med lagstiftningen om myndigheten eller inrättningen i fråga. Finlands författningssamling har beaktats t.o.m. 307/2023. Observera att kortformer och förkortningar inte ska användas i paragraftext. I motiveringstext och allmännare texter kan de användas när en kortform eller förkortning förekommer i finskan och det finns en svensk motsvarighet (se myndighetsförteckningen nedan) samt med beaktande av regeln om att namnet ska skrivas ut första gången myndigheten nämns i texten.

I paragraftext ska man inte heller använda självvalda svenska namn som organisationer använder t.ex. på sina webbplatser men som inte används i lagstiftningen eller i myndighetsförteckningen nedan.

Myndighet, domstol, inrättning, organ	Författningsnummer och kommentarer
Ahvenanmaan hallintotuomioistuin Ålands förvaltningsdomstol	L 1144/1991
Ahvenanmaan maakunnan hallitus Ålands landskapsregering	L 1144/1991 Före 1.6.2004 Ahvenanmaan maakunta- hallitus/Ålands landskapsstyrelse (L 68/2004)
(Ahvenanmaan maakunnan maakunnanvoudinvirasto) (landskapsfogdeämbetet i landskapet Åland)	Före 1.1.2020 Se Ulosottolaitos
Ahvenanmaan maakuntapäivät Ålands lagting	L 1144/1991
Ahvenanmaan oikeusapu- ja edunvalvontatoimisto Ålands rättshjälps- och intressebevakningsbyrå	L 477/2016; F 826/2016
Ahvenanmaan poliisiviranomainen Ålands polismyndighet	F 56/2020
Ahvenanmaan työmarkkina- ja opintopalveluviranomainen Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet	F 809/2010
Ahvenanmaan syyttäjälue Ålands åklagardistrikt	L 32/2019
Ahvenanmaan valtionvirasto Statens ämbetsverk på Åland	L 896/2009
Ahvenanmaan valtuuskunta Ålandsdelegationen	L 1144/1991

Myndighet, domstol, inrättning, organ	Författningsnummer och kommentarer
Ahvenanmaan verotoimisto	L 503/2010
Ålands skattebyrå	
(aikuis- ja aikuiskoulutusneuvosto)	Före 1.6.2009
(vuxenutbildningsrådet)	Se elinikäisen oppimisen neuvosto
(Ajoneuvohallintokeskus)	Före 1.1.2010 (L 863/2009)
(Fordonsförvaltningscentralen)	Se Liikenne- ja viestintävirasto
(alueellinen ympäristökeskus)	Före 1.1.2010
(regional miljöcentral)	Se elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
aluehallintovirasto	L 896/2009; F 906/2009
regionförvaltningsverk	
apulaisoikeusasiamies	L 197/2002
biträdande justitieombudsman	
apulaisoikeuskansleri	Fr.o.m. 1.3.2000 (L 193/2000)
biträdande justitiekanslern	Tidigare namn: apulaisoikeuskansleri/ justitiekanslersadjointen
arkistolaitos	L 831/1994; F 832/1994
arkivverket	
Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus	L 71/2007; F 285/2007
Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet	
(asunto-oikeus)	Före 1.1.2003
(bostadsdomstol)	Se kärjäoikeus
Cultura-säätiö	F 359/2014
Cultura-stiftelsen	
Destia Oy	Fr.o.m. 1.1.2008 (L 1126/2007)
Destia Ab	Föregångare: Tieliikelaitos/Vägverket
DigiFinland Oy	Fr.o.m. 26.8.2020
	Föregångare: Sote Digi Oy (inrättat 2017)

Myndighet, domstol, inrättning, organ	Författningsnummer och kommentarer
Digi- ja väestötietovirasto Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Fr.o.m. 1.1.2020 (L 304/2019; F 53/2020); föregångare: Väestökisterikeskus/ Befolkningsregistercentralen
eduskunnan kanslia riksdagens kansli	L 1197/2003; Regl. 1480/2015
Eduskunnan kirjasto Riksdagsbiblioteket	L 717/2000; Regl. 724/2000
eduskunnan oikeusasiamies riksdagens justitieombudsman	L 197/2002; Instruktion 209/2002; tänkbar kortform är oikeusasiamies/ justitieombudsmannen och tänkbar förkortning JO. Observera att varken kortformer eller förkortningar ska användas i paragraf-text.
eduskunnan valiokunnat riksdagens utskott/riksdagsutskott	Utskottens namn framgår av 7 § i riksdagens arbetsordning 40/2000
eduskunta riksdagen	Riksdagens arbetsordning 40/2000
elinikäisen oppimisen neuvosto rådet för livslångt lärande	Fr.o.m. 1.6.2009 (F 340/2009) Föregångare: aikuiskoulutusneuvosto/ vuxenutbildningsrådet
elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus närings-, trafik- och miljöcentral	L 897/2009; F 1373/2018
elinkeino-, liikenne- ja ympäristö- keskusten sekä työ- ja elinkeino- toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter	L 897/2009 Tänkbara kortformer är kehittämis- ja hallintokeskus/utvecklings- och förvalt- ningscentret och KEHA-keskus/UF-centret. Observera att kortformer inte ska användas i paragraf-text.
elintarvikemarkkinavaltuutettu livsmedelsmarknadsombudsmannen	L 1121/2018; F 2014/2023
(Elintarviketurvallisuusvirasto) (Livsmedelssäkerhetsverket)	Före 1.1.2019 Se Ruokavirasto

Myndighet, domstol, inrättning, organ	Författningsnummer och kommentarer
(Elintarvikevirasto) (Livsmedelsverket)	Före 1.5.2006 (L 1110/2000) Efterträdare fram till 1.1.2019: Elintarviketurvallisuusvirasto/ Livsmedelssäkerhetsverket; se Ruokavirasto
(Eläinlääkintä- ja elintarvike- tutkimuslaitos) (Forskningsanstalten för veterinärmedicin och livsmedel)	Före 1.5.2006 (L 1111/2000) Efterträdare fram till 1.1.2019: Elintarviketurvallisuusvirasto/Livsmedels- säkerhetsverket; se Ruokavirasto
Eläketurvakeskus Pensionsskyddscentralen	L 397/2006; F 1010/2006
(Energiamarkkinavirasto) (Energimarknadsverket)	Före 1.1.2014 (L 507/2000) Se Energiavirasto
Energiavirasto Energimyndigheten	L 870/2013; F 1097/2013 Tidigare namn: sähkömarkkinakeskus/ elmarknadscentralen (1995–2000), Energiamarkkinavirasto/ Energimarknadsverket (2000–2014)
esittävän taiteen valtionosuu- lautakunta statsandelsnämnden för scenkonst	F 133/2021
etnisten suhteiden neuvottelukunta delegationen för etniska relationer	F 771/2015
Euroopan hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskus Europeiska kompetenscentret för motverkande av hybridhot	L 417/2017
Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti Europeiska institutet för kriminalpolitik	Se Yhdistyneiden Kansakuntien yhteydessä toimiva Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti
Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahasto Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden	L 997/2021

Myndighet, domstol, inrättning, organ	Författningsnummer och kommentarer
Euroopan neuvoston Suomen valtuuskunta Finlands delegation i Europarådet	L 354/1989
Finanssivalvonta Finansinspektionen	Före 1.1.2009 (L 878/2008) Föregångare: rahoitustarkastus/finans- inspektionen och Vakuutusvalvontavirasto/ Försäkringsinspektionen
Finavia Oyj Finavia Abp	Fr.o.m. 1.1.2010 Föregångare: Ilmailulaitos/Luftfartsverket
(Geodeettinen laitos) (Geodetiska institutet)	Före 1.1.2015 (L 581/2000); numera Maanmittauslaitoksen paikkatietokeskus/ geodatacentralen vid Lantmäteriverket
Geologian tutkimuskeskus Geologiska forskningscentralen	L 167/2011; F 168/2011
(Hallinnon kehittämiskeskus) (Centralen för förvaltningsutveckling)	Före 1.9.2002 (L 496/1994) Se Haus Kehittämiskeskus Oy
(Hallinnon tietotekniikkakeskus) (Förvaltningens IT-central)	Före 1.6.2016 (L 1226/2013; F 132/2014) Se Valtion tieto- ja viestintäteknikkakeskus Valtori
hallinto-oikeus förvaltningsdomstol	L 430/1999; F 438/1999 Åtta regionala förvaltningsdomstolar ersatte länsrätterna 1.11.1999; Vasa förvaltningsdomstol har övertagit vattenöverdomstolens uppgifter.
hallintotuomioistuin förvaltningsdomstol	Se hallinto-oikeus
Harmaan talouden selvitysyksikkö Enheten för utredning av grå ekonomi	L 1207/2010
Haus Kehittämiskeskus Oy	Fr.o.m. 1.1.2010 (L 944/2009); föregångare: Hallinnon kehittämiskeskus/Centralen för förvaltningsutveckling (L 488/2002)
hovioikeus hovrätt	L 673/2016; hovrätter är Helsingfors, Rovaniemi, Vasa, Åbo och Östra Finlands hovrätter

Myndighet, domstol, inrättning, organ	Författningsnummer och kommentarer
Huoltovarmuuskeskus	L 1390/1992; F 455/2008
Försörjningsberedskapscentralen	
HUS-yhtymä	L 615/2021
HUS-sammanslutningen	
hypoteekkiyhdistys	L 936/1978
hypoteksförening	
Hätäkeskuslaitos	L 692/2010; F 990/2000
Nödcentralsverket	
Ihmisoikeuskeskus	L 535/2011
Människorättscentret	
(Ilmailuhallinto)	Före 1.1.2010 (L 863/2009)
(Luftfartsförvaltningen)	Se Liikenne- ja viestintävirasto
(Ilmailulaitos)	Före 1.1.2010 (L 877/2009)
(Luftfartsverket)	Se Finavia Oyj
Ilmatieteen laitos	L 212/2018; F 263/2018
Meteorologiska institutet	
ilmavoimat	L 551/2007
flygvapnet	
Innovaatorahoituskeskus Business Finland	L 1146/2017; F 1147/2017; föregångare: Innovaatorahoituskeskus Tekes/ Innovationsfinansieringsverket Tekes.
Innovationsfinansieringsverket Business Finland	Verket förvaltar aktiebolaget Business Finland Oy/Ab som är helt statsägt. Verket och bolaget bildar en funktionell helhet.
(Innovaatorahoituskeskus Tekes)	Före 1.1.2018 (L 1146/2017)
(Innovationsfinansieringsverket Tekes)	Se Innovaatorahoituskeskus Business Finland
Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus	L 682/2021
Servicecentret för kontinuerligt lärande och sysselsättning	

Myndighet, domstol, inrättning, organ	Författningsnummer och kommentarer
julkisen hallinnon tiedonhallinta- lautakunta	L 906/2019; F 1338/2019
den offentliga förvaltningens informationshanteringsnämnd	
julkisoikeudellinen yliopisto	L 558/2009
offentligrättsligt universitet	
Kansainvälinen rikostuomioistuin	L 1284/2000
Internationella brottmålsdomstolen	
Kansainvälisen rokoteinstituutti	L 546/2020
Internationella vaccininstitutet	
(kansainvälisen henkilövaihdon keskus)	Före 1.1.2009 (L 951/2008)
(centret för internationellt personutbyte)	Se Opetushallitus
(Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus CIMO)	Före 1.1.2017 (L 564/2016)
(Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO)	Se Opetushallitus
(Kansallinen audiovisuaalinen arkisto)	Före 1.1.2014 (L 671/2013)
(Nationella audiovisuella arkivet)	Se Kansallinen audiovisuaalinen instituutti
Kansallinen audiovisuaalinen instituutti	L 671/2013; F 712/2013; föregångare: Kansallinen audiovisuaalinen arkisto/ Nationella audiovisuella arkivet
Nationella audiovisuella institutet	(f.d. Suomen elokuva-arkisto/Finlands filmarkiv) och Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskus/Centralen för mediefostran och bildprogram
Kansallisarkisto	L 1145/2016; F 39/2017
Riksarkivet	
Kansallinen koulutuksen arviointikeskus	L 1295/2013; F 1317/2013
Nationella centret för utbildnings- utvärdering	
Kansallisgalleria	L 889/2013; F 1074/2013
Nationalgalleriet	

Myndighet, domstol, inrättning, organ	Författningsnummer och kommentarer
Kansaneläkelaitos	L 731/2001; F 1137/2001
Folkpensionsanstalten	
(Kansanterveyslaitos)	Före 1.1.2009 (L 828/1981)
(Folkhälsoinstitutet)	Se Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
(Kasvinjalostuslaitos)	Före 1.1.2000 (L 1320/1993)
(Växtförädlingsanstalten)	Numera Boreal Kasvinjalostus Oy
(kasvintuotannon tarkastuskeskus)	Före 1.5.2006 (L 1201/1992)
(kontrollcentralen för växtproduktion)	Se Elintarviketurvallisuusvirasto
katsastustoiminnan koulutustoimikunta	F 195/2014
utbildningskommissionen för besiktningsverksamheten	
(kauppa- ja teollisuusministeriö)	Före 1.1.2008
(handels- och industriministeriet)	Se työ- ja elinkeinoministeriö
(kaupunginviskaalinvirasto)	Före 1.12.1996 (L 352/1976)
(stadsfiskalsämbete)	Se Syyttäjälaitos
(kaupunginvoudinvirasto)	Före 1.12.1996 (L 866/1984)
(stadsfogdeämbete)	se Ulosottovirasto
kemikaalineuvottelukunta	F 706/2014
kemikaliedelegationen	
keskusrikospoliisi	L 110/1992; F 158/1996
centralkriminalpolisen	
Keva	L 66/2016 Tidigare namn: Kuntien eläkevakuutus/ Kommunernas pensionsförsäkring
(kihlakunnanoikeus)	Före 1993
(häradsrätt)	Se käräjäoikeus
(kihlakunnanvirasto)	Före 1.1.2008
(häradsämbete)	

Myndighet, domstol, inrättning, organ	Författningsnummer och kommentarer
(kihlakunta) (härad)	Häradena baserade på häradsreformen 1996 lades ned 1.1.2008 och verksamheten övertogs av polisinnrättningarna, utskökningsverken, åklagarämbetena och magistraterna (L 1187/2007).
(kilpailuneuvosto) (konkurrensrådet)	Före 1.3.2002; ärendena har överförs till marknadsdomstolen.
Kilpailu- ja kuluttajavirasto Konkurrens- och konsumentverket	Fr.o.m. 1.1.2013 (L 661/2012; F 728/2012) Föregångare: Kuluttajavirasto/ Konsumentverket och kilpailuvirasto/konkurrensverket
(kilpailuvirasto) (konkurrensverket)	Före 1.1.2013 Se Kilpailu- ja kuluttajavirasto
kirkkohallitus kyrkostyrelsen	Gäller Finlands evangelisk-lutherska kyrka L 1054/1993
kirkollishallitus kyrkostyrelsen	Gäller ortodoxa kyrkan i Finland L 985/2006
konkurssiasiamies konkursombudsmannen	L 109/1995; F 111/1995
konkurssiasiamiehen toimisto konkursombudsmannens byrå	L 109/1995; F 111/1995
(Konserniverokeskus) (Koncernskattecentralen)	Före 31.12.2012 (F 279/2008) Se Verohallinto
(korkeakoulujen arviointineuvosto) (rådet för utvärdering av högskolorna)	Före 1.1.2014 Se Kansallinen koulutuksen arviointikeskus
korkein hallinto-oikeus högsta förvaltningsdomstolen	L 1265/2006
korkein oikeus högsta domstolen	L 665/2005
Kotimaisten kielten keskus Institutet för de inhemska språken	L 1403/2011; F 1566/2011 Tidigare namn: kotimaisten kielten tutkimuskeskus/forskningscentralen för de inhemska språken

Myndighet, domstol, inrättning, organ	Författningsnummer och kommentarer
(kotimaisten kielten tutkimuskeskus) (forskningscentralen för de inhemska språken)	Före 1.1.2012 (L 48/1976) Se Kotimaisten kielten keskus
(Koulutusrahasto) (Utbildningsfonden)	Före 1.1.2019 (L 1306/2002) Se Työllisyysrahasto
Kriisinhallintakeskus Krishanteringscentret	F 1056/2013
(Kriminaalihoitolaitos) (Kriminalvårdsväsendet)	Före 1.1.2010 (L 135/2001) Se Rikosseuraamuslaitos
(Kriminaalihooltoyhdistys) (Kriminalvårdsföreningen)	Före 1.8.2001 (L 1035/1996) Se Rikosseuraamuslaitos
Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti Institutet för kriminologi och rättspolitik	L 1139/2007 Föregångare: Oikeuspoliittinen tutkimus- laitos/Rättspolitiska forskningsinstitutet
kuluttaja-asiamies konsumentombudsmannen	L 661/2012
(kuluttaja-asiamiehen toimisto) (konsumentombudsmannens byrå)	Före 1.1.1999 (L 1056/1998) Se Kilpailu- ja kuluttajavirasto
kuluttajariitalautakunta konsumenttvistenämnden	L 8/2007; F 188/2007 Tidigare namn: kuluttajavalituslautakunta/ konsumentklagonämnden
(kuluttajatutkimuskeskus) (konsumentforskningscentralen)	Före 1.1.2015 (L 112/1990; F 456/2000)
(kuluttajavalituslautakunta) (konsumentklagonämnden)	Före 1.3.2007 Se kuluttajariitalautakunta
(Kuluttajavirasto) (Konsumentverket)	Före 1.1.2013 Se Kilpailu- ja kuluttajavirasto
(kunnallinen eläkelaitos) (kommunala pensionsanstalten)	L 260/2007 Se Keva

Myndighet, domstol, inrättning, organ	Författningsnummer och kommentarer
(kunnallinen työmarkkinalaitos) (kommunala arbetsmarknadsverket)	Före 1.7.2021 (L 254/1993) Se Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT
Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT Kommun- och välfärdsområdes- arbetsgivarna KT	L 630/2021
(Kuntien eläkevakuutus) (Kommunernas pensionsförsäkring)	Före 1.1.2011 (L 260/2007) Se Keva
Kuntien takauskeskus Kommunernas garanticentral	L 487/1996
kutsuntalautakunta uppbådsnämnd	L 1438/2007
kutsunta-asiain keskuslautakunta centralnämnden för uppbådsärenden	L 1438/2007
kuvaohjelmalautakunta bildprogramsnämnden	F 1030/2011
käräjäoikeus tingsrätt	L 673/2016
lapsiasiavaltuutettu barnombudsmannen	L 1221/2004; F 274/2005
lapsiasiavaltuutetun toimisto barnombudsmannens byrå	L 1221/2004; F 543/2003
liikenne- ja potilasvahinkolautakunta trafik- och patientskadenämnden	L 959/2019; F 756/2020
liikenne- ja viestintäministeriö kommunikationsministeriet	Fr.o.m. 31.8.2000 (F 405/2003) Tidigare namn: liikenneministeriö/trafikministeriet
Liikenne- ja viestintävirasto Transport- och kommunikationsverket	L 935/2018; F 1183/2018
Liikenneturva Trafikskyddet	L 278/2003; F 973/2003

Myndighet, domstol, inrättning, organ	Författningsnummer och kommentarer
Liikennevakuutuskeskus Trafikförsäkringscentralen	L 461/2016
(Liikennevirasto) (Trafikverket)	Före 1.1.2019 (L 862/2009) Se Väylävirasto
(Liikenteen turvallisuusvirasto) (Trafiksäkerhetsverket)	Före 1.1.2019 (L 863/2009) Se Liikenne- ja viestintävirasto
(liikkuva poliisi) (rörliga polisen)	Före 1.1.2014 (L 110/1992)
luonnontieteellinen keskusmuseo naturvetenskapliga centralmuseet	L 558/2009
(luonnonvarainneuvosto) (rådet för naturtillgångarna)	Före 17.8.2011 (F 810/1999)
Luonnonvarakeskus Naturresursinstitutet	L 561/2014; F 715/2014
(Luotsausliikelaitos) (Lotsverket)	Före 1.1.2011 (L 1008/2010) Numera Finnipilot Pilotage Oy
Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet	Fr.o.m. 1.11.2009 (L 593/2009; F 616/2009) Föregångare: Lääkehoidon kehittämiskeskus/Utvecklingscentralen för läkemedelsbehandling
(Lääkehoidon kehittämiskeskus) (Utvecklingscentralen för läkemedelsbehandling)	Före 1.11.2009 (L 593/2009) Se Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus
(Lääkelaitos) (Läkemedelsverket)	Före 1.11.2009 (L 593/2009) Se Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus
Läkkeiden hintalautakunta Läkemedelsprisnämnden	F 491/2017
(lääni) (län)	Före 1.1.2010 (L 903/2009)

Myndighet, domstol, inrättning, organ	Författningsnummer och kommentarer
(läninhallitus) (länsstyrelse)	Före 1.1.2010 (L 903/2009)
(läninoikeus) (länsrätt)	Före 1.11.1999 Se hallinto-oikeus
(läninverovirasto) (länskatteverk)	Före 1.9.1997 Se Verohallinto
Maahanmuuttovirasto Migrationsverket	Fr.o.m. 1.3.1995 (L 156/1995; F 193/2002); föregångare: Ulkomaalaisvirasto/ Utlänningsverket
(maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus) (forskningscentralen för jordbruk och livsmedelsekonomi)	Före 1.1.2015 (L 1395/1997) Se Luonnonvarakeskus
maa- ja metsätalousministeriö jord- och skogsbruksministeriet	F 1061/2003
(maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus) (jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral)	Före 1.1.2015 (L 1200/1992; F 478/1996) Se Maanmittauslaitos och Luonnonvarakeskus
(maakunta-arkisto) (landsarkiv)	Före 1.1.2017 (L 831/1994) Se Kansallisarkisto
Maanmittauslaitos Lantmäteriverket	L 1025/2018; F 1068/2018
Maanpuolustuskorkeakoulu Försvarshögskolan	L 1121/2008; F 1124/2008
Maanpuolustuskoulutusyhdistys Försvarsutbildningsföreningen	L 556/2007
maaoikeus jorddomstol	L 554/1995
(maaseutuelinkeinopiiri) (landsbygdsnäringsdistrikt)	Före 1.9.1997 (F 1279/1992)

Myndighet, domstol, inrättning, organ	Författningsnummer och kommentarer
(Maaseutuvirasto)	Före 1.1.2019 (L 666/2006)
(Landsbygdsverket)	Se Ruokavirasto
maatalouden interventiorahasto interventionsfonden för jordbruket	L 1206/1994; F 843/2004
(maatalouden taloudellinen tutkimus- laitos)	Före 1.3.2001 (L 315/1952)
(lantbruksekonomiska forsknings- anstalten)	Se Luonnonvarakeskus
(maatalouden tutkimuskeskus)	Före 1.3.2001 (L 1395/1997)
(lantbrukets forskningscentral)	Se Luonnonvarakeskus
Maatalousyrittäjien eläkelaitos	L 1280/2006; F 1404/2006
Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt	
maatalousyrittäjien tapaturma- vakuutuslaitos	L 873/2015
lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt	
maatilatalouden kehittämisrahasto	L 657/1966; F 1754/1995
gårdsbrukets utvecklingsfond	
maavoimat	L 551/2007
armén	
(maistraatti)	Före 1.1.2020 (L 166/1996)
(magistrat)	Se Digi- ja väestötietovirasto
markkinaoikeus	Fr.o.m. 1.3.2002 (L 673/2016)
marknadsdomstolen	Tidigare namn: markkinatuomioistuini/ marknadsdomstolen
(markkinatuomioistuini)	Före 1.3.2002 (L 41/1978)
(marknadsdomstolen)	Se markkinaoikeus
(Matkailun edistämiskeskus)	Före 1.1.2015 (L 1424/2011)
(Centralen för turistfrämjande)	
(Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskus)	Före 1.1.2014 (L 671/2013)
(Centralen för mediefostran och bildprogram)	Se Kansallinen audiovisuaalinen instituutti

Myndighet, domstol, inrättning, organ	Författningsnummer och kommentarer
(merenkulkuhallitus)	Före 1.1.1998 (L 1248/1997)
(sjöfartsstyrelsen)	Se Väylävirasto
(Merenkululaitos)	Före 1.1.2010 (L 939/2003)
(Sjöfartsverket)	Se Väylävirasto
merenkulun turvallisuuskoulutuskeskus centret för sjösäkerhetsutbildning	Enligt beslut av undervisnings- och kulturministeriet (VN/9331/2022-OKM-1) Se även F 161/1997 (numera upphävd)
(Merentutkimuslaitos)	Före 1.1.2009 (L 1259/1987)
(Havsforskningsinstitutet)	Se Ilmatieteen laitos och Suomen ympäristökeskus
merimiesasiain neuvottelukunta delegationen för sjömansärenden	F 1023/2011
Merimieseläkekassa	L 1290/2006
Sjömanspensionskassan	
merimiespalvelutoimisto sjömansservicebyrån	L 447/2007; F 720/2007
merivoimat marinen	L 551/2007
Metsähallitus	L 234/2016; F 247/2016
Forststyrelsen	
(metsäkeskus)	Före 1.1.2012 (L 1474/1995)
(skogscentral)	Se Suomen metsäkeskus
(Metsäntutkimuslaitos)	Före 1.1.2015 (L 1114/1999)
(Skogsforskningsinstitutet)	Se Luonnonvarakeskus
(Metsätalouden kehittämiskeskus Tapio)	Före 1.1.2015 (L 968/2014)
(Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio)	Se Tapio Oy
(Mittatekniikan keskus)	Före 1.1.2015 (L 762/2014)
(Mätteknikcentralen)	Se Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy
Museovirasto	L 282/2004; F 407/2004
Museiverket	

Myndighet, domstol, inrättning, organ	Författningsnummer och kommentarer
nimilautakunta	F 543/2003
nämnden för namnändan	
(näkövammaisten kirjasto)	Före 1.1.2023 (L 638/1996; F 639/1996)
(biblioteket för synskadade)	Se Saavutettavuuskirjasto Celia
oikeudenkäyntiavustajalautakunta	F 543/2003
rättegångsbiträdesnämnden	
(oikeushallinnon palvelukeskus)	Före 1.1.2010 (F 386/2005)
(justitieförvaltningens servicecentral)	Se Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus
oikeuskanslerinvirasto	F 253/2000
justitiekanslersämbetet	
oikeusministeriö	F 543/2003
justitieministeriet	
(Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos)	Före 1.1.2008 (L 51/1974)
(Rättspolitiska forskningsinstitutet)	Se Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti
Oikeusrekisterikeskus	L 625/2012
Rättsregistercentralen	
Onnettomuustutkintakeskus	L 525/2011
Olycksutredningscentralen	
Opetushallitus	L 564/2016
Utbildningsstyrelsen	
(opetusministeriö)	Före 1.5.2010 (F 379/2003)
(undervisningsministeriet)	Se opetus- ja kulttuuriministeriö
opetus- ja kulttuuriministeriö	F 310/2010
undervisnings- och kulturministeriet	
(opintotukikeskus)	Före 1.5.1994 (L 65/1994)
(studiestödscentralen)	Se Kansaneläkelaitos
opintotuen muutoksenhakulautakunta	L 310/2010
besvärnämnden för studiestöd	

Myndighet, domstol, inrättning, organ	Författningsnummer och kommentarer
opiskelijoiden oikeusturvalautakunta rättsskyddsnämnden för studerande	L 310/2010
osaamiskeskus kompetenscentrum	L 1230/2001
palosuojelurahasto brandskyddsfonden	L 306/2003; F 947/2010
Patentti- ja rekisterihallitus Patent- och registerstyrelsen	L 578/2013; F 612/2013
pelastuslaitos räddningsverk	L 379/2011
Pelastusopisto Räddningsinstitutet	L 607/2006; F 658/2006
Pohjoismaiden ministerineuvosto Nordiska ministerrådet	F 966/2005
Pohjoismaiden neuvosto Nordiska rådet	L 170/1960
Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunta Finlands delegation i Nordiska rådet	L 170/1960
Poliisiammattikorkeakoulu Polisyreshögskolan	L 1164/2013; F 282/2014
Poliisiasiain neuvottelukunta Delegationen för polisärenden	F 158/1996
Poliisihallitus Polisstyrelsen	L 110/1992; F 158/1996
(Poliisikoulu)	Före 1.3.2007 (L 110/1992)
(Polisskolan)	Se Poliisiammattikorkeakoulu
poliisilaitos polisinrättning	F 1056/2013
(Poliisin teknikkakeskus) (Polisens teknikcentral)	Före 1.1.2014 (L 503/2013)

Myndighet, domstol, inrättning, organ	Författningsnummer och kommentarer
(Poliisin tietohallintokeskus) (Polisens datacentral)	Före 1.3.2008 (L 110/1992) Se Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtori
porovahinkolautakunta renskadenämnden	L 848/1990; F 12/2021
Potilasvakuutuskeskus Patientförsäkringscentralen	L 949/2019
PTR-viranomainen PTG-myndighet	L 687/2009 PTG = polisen, tullen och gränsbevakningen
(Puolustushallinnon palvelukeskus) (Försvarsförvaltningens servicecentral)	Före 1.1.2010 (F 402/2007) Se Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus
(puolustushallinnon rakennuslaitos) (försvarsförvaltningens byggverk)	Före 1.1.2021 (L 1360/1993) Se Puolustuskiinteistöt
Puolustuskiinteistöt Försvarsfastigheter	L 1018/2020; F 167/2021
puolustusministeriö försvarsministeriet	F 375/2003
(puolustusneuvosto) (försvarsrådet)	Före 1.3.2000 (F 137/1957)
puolustusvoimat försvarsmakten	L 551/2007; F 1319/2007
(Pääkaupunkiseudun yhteistyö- valtuuskunta) (YTV) (Huvudstadsregionens samarbets- delegation) (SAD)	Före 15.11.2009 (L 1269/1996)
pääesikunta huvudstaben	L 551/2007; F 1319/2007
(raastuvanoikeus) (rädstuvurätt)	Före 1.12.1993 (L 4/1734) Se käräjäoikeus
rahapeli asioiden neuvottelukunta delegationen för penningspelsärenden	F 658/2017

Myndighet, domstol, inrättning, organ	Författningsnummer och kommentarer
(Rahoitustarkastus)	Före 1.1.2009 (L 587/2003)
(Finansinspektionen)	Se Finanssivalvonta
rahoitusvakausviranomainen myndigheten för finansiell stabilitet	L 1195/2014
Rahoitusvakausvirasto	L 1195/2014
Verket för finansiell stabilitet	
Rajavartiolaitos	L 578/2005; F 651/2005
Gränsbevakningsväsendet	
(Ratahallintokeskus)	Före 1.1.2010 (L 1095/2005)
(Banförvaltningscentralen)	Se Väylävirasto
(Rautatievirasto)	Före 1.1.2010 (L 1094/2005)
(Järnvägsverket)	Se Liikenne- ja viestintävirasto
(riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos)	Före 1.1.2015 (L 1131/1987)
(vilt- och fiskeriforskningsinstitutet)	Se Luonnonvarakeskus
rikosentorjuntaneuvosto	Fr.o.m. 1.4.1999 (F 396/2007)
rådet för brottsförebyggande	Föregångare: rikosentorjunnan neuvottelukunta/delegationen för brottsförebyggande
Rikosseuraamusalan koulutuskeskus	L 1316/2006; F 1448/2006
Brottspåföljdsområdets utbildnings- central	
Rikosseuraamuslaitos	L 221/2022; F 290/2022
Brottspåföljdsmyndigheten	
(Rikosseuraamusvirasto)	Före 1.1.2010 (L 135/2001)
(Brottspåföljdsverket)	Se Rikosseuraamuslaitos
Ruokavirasto	L 371/2018; F 420/2018; föregångare:
Livsmedelsverket	Elintarviketurvallisuusvirasto/ Livsmedelssäkerhetsverket samt Maaseutuvirasto/Landsbygdsverket
Saamelaisalueen koulutuskeskus	L 252/2010; F 108/2011
Sameområdets utbildningscentral	

Myndighet, domstol, inrättning, organ	Författningsnummer och kommentarer
saamelaiskäräjät sametinget	L 974/1995; F 1727/1995
saamen kielen toimisto byrån för samiska språket	L 1086/2003
Saavutettavuuskirjasto Celia Tillgänglighetsbiblioteket Celia	L 787/2022; F 976/2022
Saimaan kanavan hoitokunta förvaltningsnämnden för Saima kanal	F 436/1963
Senaatti-kiinteistöt Senatfastigheter	Fr.o.m. 1.3.2000 (L 1018/2020); föregångare: Valtion kiinteistölaitos/ Statens fastighetsverk
(Siemenperunakeskus) (Centralen för utsädespotatis)	Före 1.9.2002 Numera Suomen siemenperunakeskus Oy
(sisäasiainhallinnon palvelukeskus) (inrikesförvaltningens servicecentral)	Före 1.1.2010 (F 229/2009)
(sisäasiainministeriö) (inrikesministeriet)	Före 1.1.2014 Tidigare namn: sisäasiainministeriö/ ministeriet för inrikesärendena Se sisäministeriö
sisäministeriö inrikesministeriet	Fr.o.m. 1.1.2014 (L 767/2013; F 1056/2013) Tidigare namn: sisäasiainministeriö/ inrikesministeriet
sosiaalialan osaamiskeskus kompetenscentrum inom det sociala området	L 1230/2001; F 1411/2001
(sosiaali- ja terveydenhuollon tuote- valvontakeskus) (social- och hälsovårdens produkt- tillsynscentral)	Före 1.1.2009 (L 669/2008) Se Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården	L 669/2008; F 676/2008 Tänkbar kortform är Valvira. Observera att kortformer inte ska användas i paragraftext.

Myndighet, domstol, inrättning, organ	Författningsnummer och kommentarer
Sosiaali- ja terveystietolupaviranomainen Tillståndsmyndigheten för användning av social- och hälsovårdsdata	F 491/2017
(sosiaali- ja terveystietolupaviranomainen tutkimus- ja kehittämiskeskus) (Stakes) (forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården)	Före 1.1.2009 (L 668/2008) Se Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
(Sosiaali- ja terveystietolupaviranomainen asiantuntijalaitosten yhteenliittymä) (Sammanslutningen av sakkunniginrättningar inom social- och hälsovården)	Före 1.1.2018 (F 70/2011)
Sosiaali- ja terveystietolupaviranomainen avustus- keskus Social- och hälsoorganisationernas understödscentral	F 491/2017
sosiaali- ja terveystietolupaviranomainen ministeriö social- och hälsovårdsministeriet	L 175/2003; F 491/2017
sosiaalitietolupaviranomainen asioiden muutoksenhakulautakunta besvärnämnden för social trygghet	L 1299/2006
suojauspoliisi skyddspolisen	L 110/1992; F 158/1996
Suomen Akatemia Finlands Akademi	L 922/2009
(Suomen elokuva-arkisto) (Finlands filmarkiv)	Före 1.1.2008 (L 891/1978) Se Kansallinen audiovisuaalinen instituutti
Suomen elokuvataiteen säätiö Finlands filmstiftelse	F 310/2010
Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Jubileumsfonden för Finlands självtändighet	L 717/1990 Tänkbar kortform är Sitra. Observera att kortformer inte ska användas i paragraf-text.

Myndighet, domstol, inrättning, organ	Författningsnummer och kommentarer
Suomen kansallisooppera ja -baletti Finlands nationalopera och -balett	F 310/2010
Suomen Kansallisteatteri Finlands Nationalteater	F 310/2010
Suomen metsäkeskus Finlands skogscentral	L 418/2011; F 1448/2014
Suomen Pankki Finlands Bank	L 214/1998
Suomen riistakeskus Finlands viltcentral	L 158/2011
Suomen Unesco-toimikunta Finlands Unesco-kommission	F 1262/2002
Suomen ympäristökeskus Finlands miljöcentral	L 1069/2009; F 1828/2009
Suomenlinnan hoitokunta förvaltningsnämnden för Sveaborg	L 1145/1988; F 294/2013
Syyttäjälaitos Åklagarmyndigheten	L 32/2019; F 798/2019
(syyttäjänvirasto) (åklagarämbete)	Före 31.12.2011 (L 195/1996) Se Syyttäjälaitos
sähkö- ja hissiturvallisuuden neuvottelukunta delegationen för el- och hissäkerhet	F 1438/2016
(sähkömarkkinakeskus) (elmarknadscentralen)	Före 1.8.2000 (F 444/1995) Se Energiavirasto
Säteilyturvakeskus Strålsäkerhetscentralen	L 1164/2022; F 1359/2022
(taiteen keskustoimikunta) (centralkommissionen för konst)	Före 1.1.2013 (F 1105/1991) Se Taiteen edistämiskeskus
Taiteen edistämiskeskus Centret för konstfrämjande	L 657/2012; F 727/2012

Myndighet, domstol, inrättning, organ	Författningsnummer och kommentarer
talletussuojarahasto insättningsgarantifonden	L 1195/2014
(tapaturmavirasto) (olycksfallsverket)	Före 1.10.1996 (L 1528/1995)
Tapio Oy Tapio Ab	L 968/2014; föregångare: Metsätalouden kehittämiskeskus Tapio/Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio
tartuntatautien neuvottelukunta delegationen för smittsamma sjukdomar	F 78/2017
(tasa-arvolautakunta) (jämställdhetsnämnden)	Före 1.1.2015 (L 1327/2014) Se yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta
tasa-arvovaltuutettu jämställdhetsombudsmannen	L 1328/2014
tasa-arvovaltuutetun toimisto jämställdhetsombudsmannens byrå	L 1328/2014
tasavallan presidentin kanslia republikens presidents kansli	L 100/2012
(Tekes – teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus) (Tekes – utvecklingscentralen för teknologi och innovationer)	Före 1.1.2014 (L 717/2008) Från 2014 till utgången av 2017: Innovaatorahoituskeskus Tekes/ Innovationsfinansieringsverket Tekes Se Innovaatorahoituskeskus Business Finland
(Teknologian tutkimuskeskus VTT) (Teknologiska forskningscentralen VTT)	Före 1.1.2015 (L 762/2014) Se Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy
Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy Teknologiska forskningscentralen VTT Ab	L 762/2014 Föregångare: Teknologian tutkimuskeskus VTT/Teknologiska forskningscentralen VTT och Mittatekniikan keskus/ Mätteknikcentralen
(Telehallintokeskus) (Teleförvaltningscentralen)	Före 1.9.2001 Se Viestintävirasto

Myndighet, domstol, inrättning, organ	Författningsnummer och kommentarer
(terveydenhuollon oikeusturvakeskus) (rättsskyddscentralen för hälsovården)	Före 1.1.2009 (L 669/2008) Se Sosiaali- ja terveystalalan lupa- ja valvontavirasto
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos Institutet för hälsa och välfärd	L 668/2008; F 675/2008 Föregångare: sosiaali- ja terveystalalan tutkimus- ja kehittämiskeskus (Stakes)/ forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården
terveydenhuollon palveluvalikoima-neuvosto tjänsteutbudsrådet för hälso- och sjukvården	F 63/2014
tiedusteluvalvontavaltuutettu underrättelsetillsynsombudsmannen	L 121/2019; F 542/2013
(Tiehallinto) (Vägförvaltningen)	Före 1.1.2010 Verksamheten har överförts till Liikennevirasto/Trafikverket och Liikenteen turvallisuusvirasto/Trafiksäkerhetsverket. Ersatte 1.1.2001 tillsammans med Vägverket det tidigare ämbetsverket tielaitos/vägverket.
(tielaitos) (vägverket)	Se Destia Oy
(Tieliikelaitos) (Vägverket)	Före 1.1.2008 (L 569/2000) Ersatte 1.1.2000 tillsammans med Vägförvaltningen det tidigare ämbetsverket tielaitos/vägverket. Ombildat till aktiebolag genom L 1126/2007, se Destia Oy.
Tieteellisten seurain valtuuskunta De vetenskapliga samfundens delegation	L 938/2006
(tietosuojalautakunta) (datasekretessnämnden)	Före 1.1.2019 (L 389/1994)
tietosuojavaltuutettu dataombudsmannen	L 1050/2018

Myndighet, domstol, inrättning, organ	Författningsnummer och kommentarer
tietosuojavaltuutetun toimisto dataombudsmannens byrå	L 1050/2018; F 595/2019
tilastokeskus statistikcentralen	L 48/1992; F 1063/2002
Tulli Tullen	L 960/2012
(Tullihallitus) (Tullstyrelsen)	Före 1.1.2013 (L 960/2012)
(tullilaitos) (tullverket)	Före 1.1.2013 (L 960/2012)
Tulorekisteriyksikkö Inkomstregisterenheten	L 53/2018
tuomarinkoulutuslautakunta domarutbildningsnämnden	L 673/2016
tuomarivalintalautakunta domarförslagsnämnden	L 673/2016
Tuomioistuinvirasto Domstolsverket	L 673/2016
tuomiokapituli domkapitel	L 1054/1993
tuottavuuslautakunta produktivitetsnämnden	F 525/2018
(Turvatekniikan keskus) (Säkerhetsteknikcentralen)	Före 1.1.2011 (L 1071/1995) Se Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Säkerhets- och kemikalieverket	L 1261/2010; F 1266/2010
(turvallisuus- ja puolustusasiain komitea) (säkerhets- och försvarskommittén)	Före 1.2.2013 (F 288/2003) Se Turvallisuuskomitea

Myndighet, domstol, inrättning, organ	Författningsnummer och kommentarer
Turvallisuuskomitea Säkerhetskommittén	F 77/2013; föregångare: turvallisuus- ja puolustusasiain komitea/säkerhets- och försvarskommittén
turvapaikanhakijoiden vastaanotto- keskus förläggning för asylsökande (työ- ja elinkeinokeskus) (arbets- och näringscentral)	F 1056/2013 Före 1.1.2010 (L 796/2008)
työ- ja elinkeinoministeriö arbets- och näringsministeriet (työ- ja elinkeinoministeriön koulutus- ja kehittämiskeskus) (arbets- och näringsministeriets utbildnings- och utvecklingscenter)	F 1024/2007; föregångare: työministeriö/ arbetsministeriet och kaupp- ja teollisuus- ministeriö/handels- och industriministeriet Före 1.1.2015 (L 646/2010)
työ- ja elinkeinotoimisto arbets- och näringsbyrå	L 897/2009; F 1373/2018
työehtosopimuksen yleissitovuuden vahvistamislautakunta nämnden för fastställande av kollektivavtals allmänt bindande verkan	L 56/2001
Työllisyysrahasto Sysselsättningsfonden (työministeriö) (arbetsministeriet)	L 522/2018; F 491/2017 Före 1.1.2008 (F 1024/2007) Se työ- ja elinkeinoministeriö
työneuvosto arbetsrådet	L 400/2004; F 431/2004
työsuojelulautakunta arbetarskyddsnämnd (työsuojelupiiri) (arbetarskyddsdistrikt)	F 53/2010 Före 1.1.2010 (L 903/2009) Se aluehallintovirasto

Myndighet, domstol, inrättning, organ	Författningsnummer och kommentarer
työterveyslaitos arbetshälsoinstitutet	L 159/1978; F 501/1978 Svenska namnet ändrat 1.1.2006 genom L 1178/2005, tidigare: institutet för arbetshygien
(työttömyysvakuutusrahasto) (arbetslöshetsförsäkringsfonden)	Före 1.9.1998 (L 522/2018) Se Työllisyysrahasto
työtuomioistuim arbetsdomstolen	L 646/1974; F 201/1983
(työvoima- ja elinkeinokeskus) (arbetskrafts- och näringscentral)	Före 1.1.2009 (L 23/1997) Se työ- ja elinkeinokeskus
työvoimaopisto arbetskraftsinstitutet	L 929/1973; F 930/1973
(työvoimatoimisto) (arbetskraftsbyrå)	Före 1.1.2009 (L 23/1997)
(ulkoasiainministeriö) (utrikesministeriet)	Före 1.8.2018 Tidigare namn: ulkoasiainministeriö/ ministeriet för utrikesärendena Se ulkoministeriö
(ulkomaalaisvaltuutettu) (utlänningsombudsmannen)	Före 1.9.2001 (L 446/1991) Se yhdenvertaisuusvaltuutettu
(ulkomaalaisvaltuutetun toimisto) (utlänningsombudsmannens byrå)	Före 1.9.2001 (L 446/1991) Se yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto
(ulkomaalaisvirasto) (utlänningsverket)	Före 1.1.2008 Se Maahanmuuttovirasto
ulkoministeriö utrikesministeriet	Fr.o.m. 1.8.2018 (L 837/2017; F 524/2018) Tidigare namn: ulkoasiainministeriö/ utrikesministeriet
Ulkopoliittinen instituutti Utrikespolitiska institutet	L 544/2006

Myndighet, domstol, inrättning, organ	Författningsnummer och kommentarer
Ulosottolaitos Utsökningsverket	Fr.o.m. 1.12.2020; L 705/2007 Föregångare: ulosottovirastot/ utsökningsverken och Valtakunnan- voudinvirasto/Riksfogdeämbetet Före 1.12.2020 avsåg ulosottolaitos utsökningsväsendet
(ulosottovirasto)	Före 1.1.2020
(utsökningsverk)	Se Ulosottolaitos
vakuutusoikeus försäkringsdomstolen	L 673/2016
(Vakuutusvalvontavirasto) (Försäkringsinspektionen)	Före 1.1.2009 (L 78/1999) Se Finanssivalvonta
(vakuutusyhdistystarkastus) (försäkringsföreningsinspektionen)	Före 1.1.2009 (L 1250/1987) Se Finanssivalvonta
valtakunnansovittelija riksförlikningsman	L 420/1962; F 394/2009
valtakunnansovittelijan toimisto riksförlikningsmannens byrå	L 420/1962; F 394/2009
valtakunnansyyttäjän toimisto riksåklagarens byrå	L 32/2019
(Valtakunnanvoudinvirasto) (Riksfogdeämbetet)	Före 1.12.2020 (L 778/2019) Se Ulosottolaitos
valtiokonttori statskontoret	L 305/1991; F 1155/2002
valtion asuntorahasto statens bostadsfond	L 1144/1989; F 286/2007 Föregångare: asunto-olojen kehittämis- rahasto/fonden för utvecklande av bostadsförhållandena
(Valtion elokuvatarkastamo) (Statens filmgranskningsbyrå)	Före 1.1.2012 (L 776/2000; F 1086/2004) Se Kansallinen audiovisuaalinen instituutti
valtion eläkerahasto statens pensionsfond	L 1297/2006

Myndighet, domstol, inrättning, organ	Författningsnummer och kommentarer
(valtion kiinteistölaitos) (statens fastighetsverk)	Se Senaatti-kiinteistöt
valtion liikuntaneuvosto statens idrottsråd	L 390/2015
valtion nuorisoneuvosto statens ungdomsråd	L 1285/2016
valtion oikeusapu- ja edunvalvontapiiri statens rättshjälps- och intressebevakningsdistrikt	L 477/2016; F 826/2016; F 543/2003
valtion oikeusaputoimisto statlig rättshjälpsbyrå	L 258/2002; F 390/2002
(valtion opintotukikeskus) (statens studiestödscentral)	Före 1.5.1994 (L 113/1992) Se opintotukikeskus
valtion taideteostoimikunta statens konstverkskommission	F 620/2001
(Valtion taidemuseo) (Statens konstmuseum)	Före 1.1.2014 (L 566/2000) Se Kansallisgalleria
valtion taidetoimikunnat statens konstkommissioner	F 1105/1991
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus Statens ekonomiska forskningscentral	L 27/1990; F 1152/2002 Föregångare: taloudellinen suunnittelu- keskus/ekonomiska planeringscentralen
Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning	L 179/2019; F 229/2009
(Valtion teknillinen tutkimuskeskus) (Statens tekniska forskningscentral)	Före 1.12.2010 (L 144/1972) Se Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy
valtionalouden tarkastusvirasto statens revisionsverk	Grundlagen 731/1999, 90 § L 676/2000

Myndighet, domstol, inrättning, organ	Författningsnummer och kommentarer
valtion televisio- ja radiorahasto statens televisions- och radiofond	L 745/1998
Valtion tieto- ja viestintätekniikka- keskus Valtori Statens center för informations- och kommunikationsteknik Valtori	L 1226/2013; F 132/2014
Valtion työmarkkinalaitos Statens arbetsmarknadsverk	F 1141/1987
(valtion vakuusrahasto) (statens säkerhetsfond)	Före 1.1.2015 (L 379/1992)
(Valtion viljavarasto) (Statens spannmålsförråd)	Före 1.1.1995 (L 1124/1989) Numera Suomen Viljava Oy
Valtion ydinjätehuoltorahasto Statens kärnavfallshanteringsfond	F 161/2004
(valtionarkisto) (statsarkivet)	Se Kansallisarkisto
valtioneuvosto statsrådet	L 175/2003
valtioneuvoston kanslia statsrådets kansli	F 393/2007
valtioneuvoston oikeuskansleri justitiekanslern i statsrådet	L 193/2000; tänkbar kortform är oikeuskansleri/ justitiekanslern och tänkbar förkortning JK. Observera att varken kortformer eller förkortningar ska användas i paragraf-text.
valtioneuvoston tilannekeskus statsrådets lägescentral	L 300/2017
(Valtiontakuukeskus) (Statsgarantientralen)	Före 1.7.1998 (L 111/1989) Numera Finnvera Oyj
valtiantakuurahasto statsgarantifonden	L 444/1998; F 957/1998

Myndighet, domstol, inrättning, organ	Författningsnummer och kommentarer
valtionalouden tarkastusvirasto statens revisionsverk	L 676/2000
(valtiontilintarkastajat) (statsrevisorerna)	Före 1.6.2007 (Riksdagens arbetsordning 40/2000)
valtiovarainministeriö finansministeriet	F 610/2003
(Vankeinholdon koulutuskeskus) (Fångvårdens utbildningscentral)	Före 1.1.2007 (L 136/2001) Se Rikosseuraamusalan koulutuskeskus
(Vankeinhoitolaitos) (Fångvårdsväsendet)	Före 1.1.2010 (L 135/2001) Se Rikosseuraamuslaitos
(vankilaoikeus) (fängelsedomstolen)	Före 1.1.2011 (L 262/1940)
Vankiterveydenhuollon yksikkö Enheten för hälso- och sjukvård för fångar	L 1635/2015; F 1737/2015
vapaaehtoisen maanpuolustuksen neuvottelukunta delegationen för frivilligt försvar	L 556/2007
Varastokirjasto Depåbiblioteket	L 1078/1988; F 94/1992
(Varustamoliikelaitos) (Rederiverket)	Före 1.1.2010 (L 937/2003; F 979/2003) Numera Arctia Ab
Venäjän ja Itä-Euroopan instituutti Institutet för Ryssland och Östeuropa	Före 1.1.2013 (L 857/1992) Se Cultura-säätiö
Verohallinto Skatteförvaltningen	L 503/2010; F 562/2010
(Verohallitus) (Skattestyrelsen)	Före 1.9.2010 (L 237/2008) Se Verohallinto
Veronkantokeskus Skatteuppbördscentralen	F 279/2008

Myndighet, domstol, inrättning, organ	Författningsnummer och kommentarer
(verovirasto)	Före 1.9.2010 (L 237/2008)
(skatteverk)	Se Verohallinto
(vesioikeus)	Före 1.3.2000
(vattendomstol)	Efterträdare 2000–2009: ympäristölupavirasto/miljötillståndsverk Se aluehallintovirasto
(vesiylioikeus)	Före 1.11.1999
(vattenöverdomstolen)	
(Viestintävirasto)	Före 27.11.2018 (L 625/2001)
(Kommunikationsverket)	Föregångare: Telehallintokeskus/ Teleförvaltningscentralen Se Liikenne- ja viestintävirasto
viittomakieliasioiden neuvottelukunta delegationen för teckenspråksärenden	F 690/2020
(Väestökisterikeskus)	Före 31.12.2019
(Befolkningsregistercentralen)	Se Digi- ja väestötietovirasto
(vähemmistövaltuutettu)	Före 1.1.2015 (L 660/2001)
(minoritetsombudsmannen)	Föregångare: ulkomaalaisvaltuutettu/ utlänningsombudsmannen
(vähemmistövaltuutetun toimisto)	Före 1.1.2015 (L 660/2001)
(minoritetsombudsmannens byrå)	Se yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto
Väylävirasto	L 862/2009
Trafikledsverket	
yhdenvertaisuusvaltuutettu	L 1326/2014
diskrimineringsombudsmannen	
yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto	Fr.o.m. 1.1.2015; L 1326/2014; F 543/2003
diskrimineringsombudsmannens byrå	Föregångare: ulkomaalaisvaltuutetun toimisto/utlänningsombudsmannens byrå (1991–2001), vähemmistövaltuutetun toimisto/minoritetsombudsmannen byrå (2001–2015)

Myndighet, domstol, inrättning, organ	Författningsnummer och kommentarer
yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta diskriminerings- och jämställdhets- nämnden	L 1327/2014
Yhdistyneiden Kansakuntien yhteydessä toimiva Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti Europeiska institutet för kriminalpolitik, verksam i anslutning till Förenta nationerna	L 582/1982 Användningen av stort och litet n i Förenta nationerna vacklar i institutets namn. Liten bokstav rekommenderas, utom när namnet ingår i sådana författningsrubriker och liknande där det har använts stor bokstav.
(yleisten kirjastojen keskuskirjasto) (centralbiblioteket för de allmänna biblioteken)	Före 31.12.2015 (L 1492/2016) Verksamheten sköts enligt F 660/2017 av Helsingfors stadsbibliotek
ylioppilastutkintolautakunta studentexamensnämnden	F 310/2010
(ympäristökeskus)	Se elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
(ympäristölupavirasto) (miljötillståndsverk)	Före 31.12.2009 (L 87/2000) Se aluehallintovirasto
ympäristöministeriö miljöministeriet	F 1286/2015
Ålands ombudsmannamyndighet	F 1100/2019 På finska Ålands ombudsmannamyndighet -nimen viranomainen
öljysuojarahasto oljeskyddsfonden	L 1406/2004

8.2.3 Regionförvaltningsmyndigheter

Vid regionförvaltningsreformen den 1 januari 2010 inrättades sex regionförvaltningsverk (F 906/2009) och femton närings-, trafik- och miljöcentraler. Dessutom finns *Statens ämbetsverk på Åland* (Ahvenanmaan valtionvirasto) som i landskapet Åland sköter de uppgifter som avses i 4 § i lagen om regionförvaltningsverken (L 896/2009).

Regionförvaltningsverk

Etelä-Suomen aluehallintovirasto – Regionförvaltningsverket i Södra Finland

Lounais-Suomen aluehallintovirasto – Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland

Itä-Suomen aluehallintovirasto – Regionförvaltningsverket i Östra Finland

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto – Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto – Regionförvaltningsverket i Norra Finland

Lapin aluehallintovirasto – Regionförvaltningsverket i Lappland

Närings-, trafik- och miljöcentraler

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finland

Satakunnan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Satakunta

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Tavastland

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Sydöstra Finland

Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Savolax

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Norra Savolax

Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Norra Karelen

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Mellersta Finland

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten

Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Österbotten

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Norra Österbotten

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Kajanaland

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Lappland

8.2.4 Välfärdsområden

I samband med social- och hälsovårdsreformen inrättades välfärdsområden 2022 (se L 616/2021). De är självstyrande områden som ansvarar för att ordna både social- och hälsovårdstjänsterna och räddningsväsendet. Helsingfors stad utgör ett undantag på så sätt att staden ordnar social- och hälsovårdstjänsterna och räddningsväsendet. Helsingfors stad ingår inte i något välfärdsområde.

Varsinais-Suomen hyvinvointialue – Egentliga Finlands välfärdsområde

Satakunnan hyvinvointialue – Satakunta välfärdsområde

Kanta-Hämeen hyvinvointialue – Egentliga Tavastlands välfärdsområde

Pirkanmaan hyvinvointialue – Birkalands välfärdsområde

Päijät-Hämeen hyvinvointialue – Päijänne-Tavastlands välfärdsområde

Kymenlaakson hyvinvointialue – Kymmenedalens välfärdsområde

Etelä-Karjalan hyvinvointialue – Södra Karelen välfärdsområde

Etelä-Savon hyvinvointialue – Södra Savolax välfärdsområde

Pohjois-Savon hyvinvointialue – Norra Savolax välfärdsområde

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue – Norra Karelen välfärdsområde

Keski-Suomen hyvinvointialue – Mellersta Finlands välfärdsområde

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue – Södra Österbottens välfärdsområde

Pohjanmaan hyvinvointialue – Österbottens välfärdsområde

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue – Mellersta Österbottens välfärdsområde

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue – Norra Österbottens välfärdsområde

Kainuun hyvinvointialue – Kajanalands välfärdsområde

Lapin hyvinvointialue – Lapplands välfärdsområde

Itä-Uudenmaan hyvinvointialue – Östra Nylands välfärdsområde

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue – Mellersta Nylands välfärdsområde

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue – Västra Nylands välfärdsområde

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue – Vanda och Kervo välfärdsområde

8.3 Universitet och yrkeshögskolor

Universitetens namn framgår av 1 § i universitetslagen (558/2009). Listan återges nedan. Lägg märke till att de finska universiteten har officiella svenska namn (t.ex. *Turun yliopisto* – *Åbo universitet*), medan *Åbo Akademi* och *Svenska handelshögskolan* inte har några officiella finska namn. Inte heller *Svenska social- och kommunalhögskolan*, som nämns i 69 § i universitetslagen och som är en enhet vid Helsingfors universitet, har något officiellt finskt namn. I universitetslagen skrivs alla universitet med stor begynnelsebokstav.

Yliopiston nimi	Universitetets namn
Helsingin yliopisto	Helsingfors universitet
Itä-Suomen yliopisto	Östra Finlands universitet
Jyväskylän yliopisto	Jyväskylä universitet
Lapin yliopisto	Lapplands universitet
Oulun yliopisto	Uleåborgs universitet
Turun yliopisto	Åbo universitet
Vaasan yliopisto	Vasa universitet
Åbo Akademi	Åbo Akademi
Lappeenrannan–Lahden teknillinen yliopisto LUT	Villmanstrand-Lahtis tekniska universitet LUT
Svenska handelshögskolan	Svenska handelshögskolan
Taideyliopisto	Konstuniversitetet
Aalto-yliopistona toimiva Aalto-korkeakoulusäätiö	Stiftelsen för Aalto-högskolan som verkar under namnet <i>Aalto-universitetet</i>
Tampereen yliopistona toimiva Tampereen korkeakoulusäätiö	Tammerfors högskolestiftelse som verkar under namnet <i>Tammerfors universitet</i>

Av dessa universitet är Aalto-universitetet och Tammerfors universitet *stiftelseuniversitet*, som också omfattas av stiftelselagen (487/2015). De andra universiteten är *offentligrättsliga universitet*, dvs. offentligrättsliga inrättningar.

Östra Finlands universitet består av de tidigare *Joensuu universitet* (Joensuun yliopisto) och *Kuopio universitet* (Kuopion yliopisto). *Aalto-universitetet* består av de tidigare *Tekniska högskolan* (Teknillinen korkeakoulu), *Helsingfors handelshögskola* (Helsingin kauppakorkeakoulu) och *Konstindustriella högskolan* (Taideteollinen korkeakoulu). *Åbo handelshögskola* (Turun kauppakorkeakoulu) har införlivats med *Åbo universitet*. *Konstuniversitetet* (Taideyliopisto) består av de tidigare *Bildkonstakademin* (Kuvataideakatemia),

Sibelius-Akademien (Sibelius-Akatemia) och *Teaterhögskolan* (Teatterikorkeakoulu). *Tammerfors universitet* består av de tidigare *Tammerfors universitet* (Tampereen yliopisto) och *Tammerfors tekniska universitet* (Tampereen teknillinen yliopisto).

[Yrkehögskolorna](#) finns förtecknade på [undervisnings- och kulturministeriets webbplats](#) med länkar till respektive yrkehögskolors webbplatser. Yrkehögskolorna är aktiebolag och eventuella svenska namn på dem hittas därför i [Företags- och organisationsdatasystemet](#).

8.4 Integrationen i Europa

8.4.1 EU och EG

<i>Europeiska unionen (EU)</i> kortform: <i>unionen</i>	Euroopan unioni (EU) European Union (EU)
--	---

<i>Europeiska gemenskaperna (EG)</i>	Euroopan yhteisöt (EY) European Communities (EC)
--------------------------------------	---

Europeiska gemenskaperna var en gemensam benämning på de två gemenskaperna EG och Euratom och tidigare även Europeiska kol- och stålgemenskapen.

<i>Europeiska gemenskapen (EG)</i> kortform: <i>gemenskapen</i> (ersattes av EU 2009)	Euroopan yhteisö (EY) European Community (EC)
---	--

<i>Europeiska kol- och stål-gemenskapen (EKSG)</i> (upphörde 2002)	Euroopan hiili- ja teräsyhteisö (EHTY) European Coal and Steel Community (ECSC)
---	--

<i>Europeiska atomenergi-gemenskapen (Euratom)</i>	Euroopan atomienergiayhteisö (Euratom) European Atomic Energy Community (Euratom, EAEC)
--	--

EU-förvaltningen består av *EU-institutioner* (EU:n toimielimet), *EU-organ* (EU:n elimet) och *decentraliserade byråer* (erillisvirastot).

EU-institutioner

De sju EU-institutionerna är Europaparlamentet, Europeiska rådet, Europeiska unionens råd, Europeiska kommissionen, Europeiska unionens domstol, Europeiska centralbanken och Europeiska revisionsrätten.

<i>Europaparlamentet</i>	Euroopan parlamentti
kortform: <i>parlamentet</i>	European Parliament

En lista över Europaparlamentets utskott finns på [Europaparlamentets webbplats](#).

<i>Europeiska rådet</i>	Eurooppa-neuvosto
	European Council

Europeiska rådet är benämningen på stats- och regeringschefernas toppmöten. Europeiska rådet blev en EU-institution genom Lissabonfördraget. Jämför *Europarådet* (Euroopan neuvosto), som inte är en EU-institution, i avsnitt 8.5.

<i>Europeiska unionens råd</i>	Euroopan unionin neuvosto
kortform: <i>rådet</i>	Council of the European Union

Lägg märke till att kortformen *rådet* används i lagtext när det av sammanhanget framgår att det är fråga om *Europeiska unionens råd*. I mer allmänna texter används också *minister-rådet*. Rådskonstellationerna, dvs. rådet i dess olika sammansättningar, finns bl.a. i rådets gällande arbetsordning och i [Interinstitutionella publikationshandboken](#).

<i>Europeiska kommissionen</i>	Euroopan komissio
kortform: <i>kommissionen</i>	European Commission

Det tidigare officiella namnet var *Europeiska gemenskapernas kommission* (*EG-kommissionen*). Lägg märke till att kortformen *kommissionen* används i lagtext när det av sammanhanget framgår att det är fråga om Europeiska kommissionen. Var extra uppmärksam i sammanhang där man också talar om andra kommissioner (toimikunta e.d.).

<i>Europeiska unionens domstol</i>	Euroopan unionin tuomioistuin
kortform: <i>domstolen</i>	Court of Justice of the European Union

Kortformen *domstolen* används i lagtext när det är klart vilken domstol det är fråga om. I friare text, såsom motiveringstext, kan man använda *EU-domstolen*. Den hette tidigare *Europeiska gemenskapernas domstol* (*EG-domstolen*). Institutionen *Europeiska unionens domstol* består av *domstolen* (unionin tuomioistuin) och *tribunalen* (unionin yleinen tuomioistuin). Tribunalen hette tidigare *Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt*

(kortform: *förstainstansrätten*), på finska Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin och på engelska Court of First Instance of the European Communities. Tidigare fanns vid EU-domstolen även *Europeiska unionens personaldomstol* (Euroopan unionin virkamiestuomioistuin; European Union Civil Service Tribunal). Personaldomstolen inrättades 2004 och avslutade sin verksamhet den 1 september 2016 efter att den överfört sin behörighet till tribunalen.

Europeiska centralbanken (ECB) Euroopan keskuspankki (EKP)
European Central Bank (ECB)

Europeiska centralbanken blev officiellt en EU-institution genom Lissabonfördraget.

Europeiska revisionsrätten Euroopan tilintarkastustuomioistuin
kortform: *revisionsrätten* European Court of Auditors (ECA)

EU-organ

Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) Euroopan talous- ja sosiaalikomitea (ETSK)
European Economic and Social Committee (EESC)

Europeiska regionkommittén Euroopan alueiden komitea
Regionkommittén (ReK) Alueiden komitea (AK)
European Committee of the Regions
Committee of the Regions (CoR)

Europeiska investeringsbanken (EIB) Euroopan investointipankki (EIP)
European Investment Bank (EIB)

Europeiska ombudsmannen Euroopan oikeusasiamies
kortform: *ombudsmannen* European Ombudsman

Europeiska datatillsynsmannen Euroopan tietosuojavaltuutettu
European Data Protection Supervisor

Europeiska dataskyddsstyrelsen Euroopan tietosuojaneuvosto
European Data Protection Board

Europeiska utrikestjänsten Euroopan ulkosuhdehallinto
(kallas i EU-fördraget *den europeiska avdelningen för yttre åtgärder*) European External Action Service (EEAS)
kortform: *utrikestjänsten*

Närmare information finns i *Interinstitutionella publikationshandboken: 9.5 Europeiska unionens administrativa struktur* och på EU:s webbportal Europa (europa.eu).

8.4.2 EES

*Europeiska ekonomiska
samarbetsområdet (EES)*

Euroopan talousalue (ETA)
European Economic Area (EEA)

*Europeiska frihandelssamman-
slutningen (Efta)*

Euroopan vapaakauppaliitto (EFTA eller Efta)
European Free Trade Association (EFTA)

De övriga EES-organen finns t.ex. i *Interinstitutionella publikationshandboken*.

8.5 Vissa andra internationella organisationer

Förenta nationerna (Yhdistyneet Kansakunnat, United Nations)

I lagar och andra författningar och i regeringspropositioner skrevs Förenta nationerna tidigare med stort n, men numera skrivs det med litet n. Förkortningen är FN. Förenta nationernas *stadga* (peruskirja; observera att det inte heter "grundstadga") har publicerats i Finlands författningssamlings fördragsserie (FördrS 1/1956). Det finns många viktiga FN-konventioner, bl. a. om medborgerliga och politiska rättigheter samt om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.

Nordatlantiska fördragsorganisationen (Pohjois-Atlantin liitto, North Atlantic Treaty Organization)

Nordatlantiska fördragsorganisationen (Nato) består av de stater som är parter i nordatlantiska fördraget, som ingicks 1949. Observera att organisationens namn skrivs med stort n, medan fördragets rubrik på svenska skrivs med litet n. Varken organisationens namn eller fördragets rubrik föregås av bestämd artikel. Finland anslöt sig till fördraget och blev medlem i organisationen 2023. Fördraget har publicerats i Finlands författningssamlings fördragsserie (FördrS 17 och 18/2023). Parterna i fördraget har ingått ett antal ytterligare avtal, som reglerar olika aspekter av organisationens verksamhet.

Europarådet (Euroopan neuvosto, Council of Europe)

Europarådet grundades 1949 och är inte ett EU-organ, utan en internationell organisation för regeringssamarbete. Dess viktigaste arbetsområde är mänskliga rättigheter och

grundläggande friheter, men rådet ska också sträva efter en större enhet mellan sina medlemmar i syfte att ta till vara och sträva efter de ideal och principer som utgör det gemensamma arvet för medlemmarna samt underlätta ekonomisk och social utveckling. Europarådets klagoinstans är *Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna (Europadomstolen)*. Tidigare fanns också *Europarådets kommission för de mänskliga rättigheterna (Europakommissionen)*. Europarådet ska inte förväxlas med Europeiska rådet eller Europeiska unionens råd (se avsnitt 8.4.1). Den viktigaste av Europarådets konventioner är *den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen)*.

Nordiska rådet (Pohjoismaiden neuvosto) och *Nordiska ministerrådet (Pohjoismaiden ministerineuvosto)*

Nordiska rådets verksamhet regleras i en samarbetsöverenskommelse mellan de nordiska länderna, det så kallade Helsingforsavtalet. I överenskommelsen finns inte bara bestämmelser om innehållet i samarbetet utan också om formerna för det och om Nordiska rådets organ.

8.6 Företag och registrerade föreningar

I författningstext ska svenska namn på företag och registrerade föreningar användas endast om namnet är upptaget i ett officiellt register. Många företag och föreningar har egna webbplatser, men de svenska namn som används där motsvarar inte alltid det registrerade namnet. Officiella register är [föreningsregistret](#) (registrerade föreningar och stiftelser) och [handelsregistret](#) (företag). Observera att vissa bolag nämns i lagstiftningen och att det därför är säkrast att söka bolagsnamn även i Finlex. Sätten att söka i registren skiljer sig något från varandra. Sökräffarna i föreningsregistret är ofta flerspråkiga, men ibland måste man klicka på en träff för att få fram namnen på alla språk. När man söker i handelsregistret måste man klicka på företags- och organisationsnumret (FO-numret) framför företagets namn i träfflistan för att komma till sidan med företagets övriga registrerade namn.

I författningstext ska alltså endast registrerade svenska namn användas. Om en förening eller ett företag inte har något svenskt namn ska det finska namnet användas. Om en förening har ett dubbelnamn ska också den finska delen av namnet skrivas ut (t.ex. *Dragsvik Jägare - Dragsvikin Erämiehet rf*). Det gäller att följa lydelsen i registret och vara uppmärksam på användningen och kombinationerna av förkortningarna rf och ry. Skrivsättet kan också variera av historiska skäl. I den föreningslag som trädde i kraft 1989 började man nämligen skriva rf och ry utan punkter. I den äldre lagen skrev man r.f. och r.y. med punkter, och därför förekommer den formen i vissa äldre föreningars registrerade namn.

I författningstext är det korrekt att skriva r.f. med punkter, om det skrivsättet används i föreningsregistret. I finskan utelämnas punkterna ibland, och då kan man följa bruket i källtexten. I andra, allmännare texttyper kan punkterna utelämnas. I sådana texter kan också inofficiella svenska namn eller enbart den svenska delen av ett dubbelnamn användas. Då ska ry och rf utelämnas. I fråga om hänvisningar till företag och föreningar i författningstext, se även **-niminen** i finsk-svenska ordlistan.

9 Rubriker, titlar och hänvisningsteknik

9.1 Ettordsrubriker och flerordsrubriker

En lag kan ha antingen en rubrik som består av ett enda sammansatt ord, en *ettordsrubrik*, eller en rubrik som består av flera ord, en *flerordsrubrik*. Förordningar som har utfärdats före den 1 mars 2000 kan också ha ettordsrubriker, men alla förordningar som har kommit till efter det har flerordsrubriker. Efter 2000 års grundlagsreform ska det nämligen framgå om det är statsrådet, ett ministerium eller republikens president som utfärdat förordningen.

Exempel på ettordsrubriker:

aktiebolagslag
civiltjänstlag
viltskadelag
rättegångsbalk
containerförordning

Av samma typ är:

semesterlag för sjömän
miljöskyddslag för sjöfarten

Exempel på flerordsrubriker:

lag om kandidaters valfinansiering
lag om beskattningsförfarande
statsrådets förordning om civiltjänst
republikens presidents förordning om titlar
justitieministeriets förordning om konkursärenden

9.2 Principer vid benämning av nya lagar

Rubriken för en ny lag ska vara informativ, och gärna också kort. En ettordsrubrik är att föredra, om det går att konstruera en sådan. Om rubriken är lång eller om en ettordsrubrik inte är lämplig av språkliga eller estetiska skäl används flerordsformen *lag om ...*. En tumregel är att man i ettordsrubriker inte bör ha mer än tre led (alltså inte mer än ett sammansatt ord + *lag*). När en ny lag ska ersätta en äldre lag och den nya lagen på finska har samma rubrik som den äldre, kan det uppstå lagtekniska problem om lagens rubrik

ändras bara på svenska. Då måste nämligen lagens svenska rubrik ändras i alla de gällande bestämmelser där rubriken nämns, medan man på finska bara behöver ändra de bestämmelser där det gamla författningsnumret anges. Motsvarande lagtekniska problem uppstår om lagens rubrik ändras bara på finska men inte på svenska.

Den finska rubrikformen behöver inte följas. Den svenska rubriken kan bestå av flera ord, fastän den finska består av endast ett, eller vice versa.

laki luottolaitostoiminnasta = *kreditinstitutslag*
 laki polttoainemaksusta = *bränsleavgiftslag*
 puolustustilalaki = *lag om försvarstillstånd*
 päästökauppalaki = *lag om utsläppshandel* (en ettordsrubrik hade i detta fall varit språkligt otymplig och missvisande)
 yhdenvertaisuuslaki = *diskrimineringslag*

9.3 Rubriker vid ändring av lagar och förordningar

När lagar och förordningar ändras konstrueras rubriken enligt modellen *lag om ändring av...* Tidigare skrev man "lag angående ändring av ...".

lag om ändring av äktenskapslagen
lag om ändring av 28 kap. 1 § i strafflagen
lag om ändring av lagen om assisterad befruktning
lag om ändring av 37 § i lagen om enskilda vägar
statsrådets förordning om ändring av fastighetsbildningsförordningen

Den fullständiga rubriken på den lag eller förordning som ändras ska nämnas. När en äldre författning ändras kan rubriken ibland komma att innehålla upprepningar eller ålderdomliga element.

statsrådets förordning om ändring av statsrådets förordning om statsrådets kansli
lag om ändring av lagen angående vissa grannelagsförhållanden
kommunikationsministeriets förordning om ändring av trafikministeriets beslut om trafikanordningar

Hitta aldrig på egna rubriker och lita inte heller på minnet, utan kontrollera den gällande lydelsen i författningssamlingen. När författningar ändras händer det ibland att också rubriken ändras. När en författning får en ny rubrik bibehålls det ursprungliga författningsnumret. Ändrade rubriker framgår av den referensinformation om författningen som finns i författningsändringsregistret i Finlex. Till exempel *lagen om förhindrande av vattnens*

förening, förorsakad av fartyg (300/1979) fick år 2005 rubriken *lag om förhindrande av miljöförening från fartyg*, och *lagen om barndagvård* (36/1973) fick år 2015 rubriken *lag om småbarnspedagogik*.

9.4 Hur man hänvisar till lagar och andra författningar

9.4.1 Skrivsätt, kortformer och förkortningar

Lagars och andra författningars rubriker skrivs med liten begynnelsebokstav inne i texten, och i löpande text används bestämd form:

Enligt *lagen om investeringstjänster* ska ...
Vägtrafiklagen innehåller också bestämmelser om gående ...
 I *lagen om fiske* föreskrivs det ...

Kortformer i lag- och förordningstext

I lag- och förordningstext kan man i stället för den officiella rubriken på en författning använda en kortform, om rubriken är lång och samma rubrik återkommer upprepade gånger. Författningens officiella rubrik och kortformen måste då nämnas första gången författningen nämns i själva författningstexten, och därefter används kortformen. Detta görs vanligen endast om man gör så också i den finska texten. Man är dock inte tvungen att använda en kortform på svenska även om en sådan används i den finska texten, om det inte går att bilda en fungerande kortform eller om den svenska rubriken redan är kort. I undantagsfall kan man tänka sig att använda kortformer enbart i den svenska texten, om det finns ett uppenbart behov av att göra det, t.ex. för att den svenska rubriken är lång och den finska kort.

Utöver vad som föreskrivs i självstyrelselagen för Åland (1144/1991), nedan *självstyrelselagen*, ska ...

Enligt *lagen om sjöfartsskydd på vissa fartyg och i hamnar som betjänar dem och om tillsyn över skyddet* (485/2004), nedan *lagen om sjöfartsskydd*, ska ...

Kortformer och bokstavsförkortningar i motiveringstext

I propositioners motiveringstext kan man använda kortformer för författningsrubriker på samma sätt som i lag- och förordningstext. Enligt *Lainkirjoittajan opas* är också vissa bokstavsförkortningar tillåtna i finsk motiveringstext. På svenska ska bokstavsförkortningar helst undvikas. Om svenska bokstavsförkortningar (till exempel RB för rättegångsbalken eller ABL för aktiebolagslagen) ändå behövs, ska man använda förkortningar som

är vedertagna. Också då ska författningens officiella rubrik nämnas när förkortningen används första gången. En förteckning över vedertagna förkortningar finns i början av lagboken *Finlands Lag*. I *Finlands Lag* används till exempel förkortningen RepPF för republikens presidents förordning, SRF för statsrådets förordning och JMF för justitieministeriets förordning. Om en bokstavsförkortning kombineras med paragrafnummer, ska förkortningen stå först (till exempel ÄL 21 §).

9.4.2 Hänvisning när datum anges

Datum anges numera normalt inte vid hänvisning till författningar. Om datum undantagsvis anges i samband med rubriken för en författning ska man i överensstämmelse med normalt språkbruk använda prepositionen *av* före datumet. Observera ordföljden på finska och svenska.

*tammikuun 5 päivänä 2023 annettu luonnonsuojelulaki (9/2023) =
naturvårdslagen av den 5 januari 2023 (9/2023)*

*eduskunnan oikeusasiamiehestä maaliskuun 14 päivänä 2002 annettu laki
(197/2002) =
lagen av den 14 mars 2002 om riksdagens justitieombudsman (197/2002)*

*oikeusministeriöstä helmikuun 28 päivänä 2003 annettu valtioneuvoston asetus
(543/2003) =
statsrådets förordning av den 28 februari 2003 om justitieministeriet (543/2003)*

9.4.3 Hänvisning när författningsnumret anges

Hänvisning till författningssamlingen (FörfS) görs med två tal, av vilka det förra avser författningsnumret och det senare årtalet (t.ex. 150/1992; 1396/2022). Årtalet ska numera alltid anges med fyra siffror, även i det fall årtalet ursprungligen angetts med två siffror. Enligt [Lainkirjoittajan opas](#) ska författningsnumret anges också om författningen har utfärdats före 1920, t.ex. 37/1895, trots att numret då avser hela författningshäftet. Undantag är rättegångsbalken, byggningsbalken och handelsbalken från 1734, för vilka numret inte sätts ut. Författningsnumret sätts inte heller ut för 1999 års grundlag.

I författnings- och propositionstexter är det brukligt att författningsnumret anges första gången författningen nämns, men inte därefter. Numret anges dock inte i avsnittet *Propositionens huvudsakliga innehåll*. Observera att författningsnumret sätts ut första gången en författning nämns i paragraftexten, även om det redan har nämnts i ingressen.

I *ettordsrubriker* placeras författningsnumret efter lagrubriken eller efter datumet, om datumet undantagsvis anges:

Vägtrafiklagen (729/2018) innehåller bestämmelser om ...

Enligt 9 § i *statstjänstemannalagen av den 19 augusti 1994 (750/1994)* ...

I *flerordsrubriker* placeras författningsnumret efter lagrubriken:

Enligt vad som föreskrivs i *lagen om enskilda vägar (560/2018)* ...

Enligt *lagen av den 30 december 2014 om diskrimineringsombudsmannen (1326/2014)* ...

Hänvisningen kan också undantagsvis gälla t.ex. en enskild paragraf eller ett enskilt moment som har ändrats efter lagens tillkomst. I detta fall skrivs ändringslagens författningsnummer direkt efter den bestämmelse som har ändrats, men före rubriken:

Enligt 150 § (360/2020) i vägtrafiklagen ...

Enligt 171 § 1 mom. 6 punkten (300/2021) i vägtrafiklagen ...

9.4.4 Hänvisning till kapitel, paragrafer, moment och punkter

När en lag är indelad i kapitel och paragrafnumreringen börjar från 1 § i varje kapitel måste kapitlet anges vid hänvisning, eftersom lagen ju då innehåller flera paragrafer med samma nummer. Om paragrafnumreringen löper genom hela lagen, oberoende av kapitelindelningen, anges endast paragrafen och inte kapitlet. Därför anger man t.ex. vid hänvisningar till strafflagen kapitlet, men vid hänvisningar till äktenskapslagen enbart paragraferna. Vid hänvisning i lagtext till en paragraf i samma kapitel räcker det med enbart paragrafnumret ("i detta kapitel" är då underförstått).

I lagar och förordningar är det inte tillåtet att hänvisa till en *mening* (virke, i allmänspråket även lause) eller *sats* (lause) på det sätt som man gör i EU-rättsakter. Därför behöver inte heller meningsbyggnaden vara exakt densamma i den finska och svenska paragraftexten. I vår nationella lagstiftning tillämpas alltså inte någon strikt punktregel, enligt vilken en mening i den finska texten ska motsvaras av en mening i den svenska texten. Om t.ex. begripligheten i ett enskilt fall kräver att man spjälkar upp en mening på svenska kan man således göra det. En viss återhållsamhet är ändå att rekommendera, eftersom det finns andra texttyper där man ibland hänvisar till meningar i författningstext.

Kapitel (kap.) och *moment (mom.)* förkortas både i lagtext och i motiveringstext när de står efter ett ordningstal. *Paragraf* anges med paragraftecken (§) efter ett ordningstal. Om något ordningstal inte anges, skrivs orden ut. *Punkt* förkortas däremot aldrig. Lägg märke till att hänvisningar till paragrafer skrivs med prepositionen *i*. Prepositionen utelämnades tidigare.

Bestämmelserna i 6 kap. 3 § 2 mom. i skadeståndslagen ...
(6 luvun 3 §:n 2 momentin...)

Enligt 37 § 1 mom. 2 punkten i lagen om fiske ...
(37 §:n 1 momentin 2 kohdan...)

Trots förbudet i 73 § i utskökningsbalken får ...
(ulosottokaaren 73 §:n...)

Enligt 21 § i den föreslagna lagen .../enligt den föreslagna lagens 21 § ...
(ehdotetun lain 21 §:n mukaan...)

Bestämmelserna i 17 § i gällande lag ...
(voimassa olevan lain 17 §:n säännökset...)

Enligt gällande lydelse i 46 § 2 mom. i äktenskapslagen ...
(voimassa olevan avioliittolain 46 §:n 2 momentin mukaan...)

Enligt 1 § 2 mom. 3 punkten i lagförslaget ...
(lakiehdotuksen 1 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaan...)

Den upphävda *paragrafen* gäller dock ...

Ordalydelsen i *momentet* har ändrats.

Bokstavskapitel och *bokstavparagrafer* har mellanslag mellan siffran och bokstaven.
Bokstavspunkter har bindestreck i följande fall:

Till 4 a kap. fogas en ny 17 a § och till 6 kap. 20 § 2 mom. en ny 1 c-punkt.

Vid hänvisning till *flera paragrafer* användes tidigare två paragraftecken i svenska texter. Detta skrivsätt har frångåtts.

Enligt 7 och 8 § i föreningslagen ...

I enlighet med riksdagens beslut ändras 54 §, 55 § 1 mom. och 58–63 § i lagen ...

Hänvisning till *punkter* och *underpunkter* görs på följande sätt:

Med stöd av 1 § 4 *punkten* samt 7 § 2 mom. 1 och 3 *punkten* ...

I 3, 4 och 9 *punkten* anges ...

Enligt 17 § 2 mom. 3 *a-punkten* ...

(17 §:n 2 momentin 3 *a kohdan* mukaan...)

De lagar som nämns i 3 § 2 mom. 1 och 3–7 *punkten* ...

(3 §:n 2 momentin 1 ja 3–7 *kohdassa* mainitut...)

Ett ämne som avses i 3 § 1 mom. 5 *punkten underpunkt e* ...

(3 §:n 1 momentin 5 *kohdan e alakohdassa* tarkoitettu...)

Enligt 2 § 1 mom. 1 *punkten underpunkterna a och b* ...

(2 §:n 1 momentin 1 *kohdan a ja b alakohdan* mukaan...)

9.4.5 "Edellä" och "jäljempänä"

När "edellä" och "jäljempänä" används bara för att undvika att en mening börjar med en siffra, bör orden inte översättas:

Edellä 1 §:ssä tarkoitettu viranomainen =

Den myndighet som avses i 1 §

Jäljempänä 5 luvussa säädetty menettelytapa =

Det förfarande som regleras i 5 *kap.*

Om "edellä" eller "jäljempänä" däremot används för att hänvisa till något som nämnts tidigare eller som nämns senare i texten, ska ordet översättas:

jollei *jäljempänä* toisin säädetä =

om inte något annat föreskrivs/anges/sägs *nedan*

muut kuin *edellä* mainitut eläimet =

andra djur än de/sådana som nämns/anges *ovan*

Se även **jäljempänä** i finsk-svenska ordlistan.

9.4.6 "Tämä laki" och "mainittu laki"

Om uttrycken "tämän lain" och "lain" har använts endast för att undvika att en mening börjar med en siffra, bör de inte översättas. Ibland behövs motsvarande uttryck dock i översättningen för att meningen inte heller på svenska ska börja med en siffra.

Tämän lain 4 §:ssä mainittu virkamies =
Den/En tjänsteman som nämns i 4 §
Lain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettu ajoneuvo =
Ett fordon som avses i 5 § 2 mom.
Lain 5 §:ää sovelletaan kuitenkin... =
Lagens/Bestämmelserna i 5 § tillämpas dock ...

På finska används "tämä laki" om den lag man befinner sig i, och "mainittu laki" (ibland "kyseinen laki") om en annan lag som har nämnts tidigare i texten. På svenska avser *denna lag* den lag man befinner sig i. En lag som nämnts tidigare i momentet kan refereras till som *den lagen*.

Jos yhtiöstä tai sen omistajaohjauksesta säädetään erikseen *lailla*, *kyseisen lain* säännöksiä noudatetaan siltä osin kuin *tässä laissa* ei toisin säädetä =
Föreskrivs det separat genom *lag* om ett bolag eller dess ägarstyrning, följs bestämmelserna i *den lagen* till den del något annat inte föreskrivs i *denna lag*.

Rikosvahinkolain 6 §:ssä tarkoitettu korvaus ansionmenetyksestä sekä mainitun lain 7 §:n 1 momentissa tarkoitettu korvaus tarkistetaan... =
Den ersättning för inkomstförlust som avses i 6 § i *brottsskadelagen* och den ersättning som avses i 7 § 1 mom. i *den lagen* justeras ...

9.4.7 "Muussa laissa", "muualla", "toisin"

Uttryck som "muussa laissa", "muualla laissa" och "muualla" används vid hänvisning till andra författningar.

jollei muussa laissa toisin säädetä = om inte (*något*) annat föreskrivs/anges/sägs i någon/en annan lag

jollei muualla laissa toisin säädetä = om inte (*något*) annat föreskrivs/anges/sägs någon annanstans i lag; om inte (*något*) annat följer av (*bestämmelser i*) annan lag

sen lisäksi, mitä *muualla* säädetään = utöver det/vad som *annars* föreskrivs

jollei *muualla toisin* säädety = om inte *annat* föreskrivs *någon annanstans*

jollei *erikseen toisin/erikseen muuta* säädety = om inte *något annat* föreskrivs *särskilt/separat*

9.4.8 "Mainittu", "tarkoitettu", "säädetty"

En ordagrann översättning av "mainittu" är *nämnd* och av "tarkoitettu" *avsedd*. Även om finskan använder "tarkoitettu" går det ofta bra att använda *nämnd, som nämns, som anges*, om det faktiskt är fråga om någonting som direkt nämns och inte bara indirekt "avses".

Använd gärna en relativ som-sats (*som nämns/avses i 5 §*), om det går utan att syftningarna blir oklara. Om meningen t.ex. innehåller många som-satser kan ett uttryck med "nämnd" eller "avsedd" (*i 5 § nämnd/avsedd*) ibland vara motiverat.

Edellä 5 §:ssä tarkoitettu viranomainen = *Den/En myndighet som avses/nämns/anges i 5 §; En i 5 § avsedd myndighet som ... och som ... och som ...*

Ibland passar en konstruktion med *enligt*:

Edellä 4 §:ssä tarkoitettu menettely = *Förfarandet enligt 4 §*

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa ilmoituksessa on annettava 10 § mainitut tiedot = *En anmälan enligt 1 mom./Den anmälan som avses i 1 mom. ska innehålla de uppgifter som nämns/anges i 10 §*

"Säädetty" behöver inte heller alltid översättas (se även **säätää** i finsk-svenska ordlistan):

tässä laissa säädetyt vaatimukset = *kraven i/enligt denna lag*

22 §:ssä säädetyt vähimmäisvaatimukset = *minimikraven enligt 22 §*

9.4.9 Genus

Observera genus i följande fall (det blir lätt fel när moment, kapitel etc. inte skrivs ut):

Det nya 1 mom. i 5 § ...

Det nya 7 kap. fogades till lagen ...

Den nya 5 § innehåller en bestämmelse om ...

9.4.10 Tempus och ordföljd

Vid hänvisningar ska presensform i regel användas, oberoende av om man hänvisar till existerande eller framtida lagstiftning eller framåt eller bakåt i en författning. Perfekt kan dock användas, om stilfrågor eller andra särskilda skäl talar för det.

Trots det/vad som föreskrivs/sägs/anges i 17 § ...

Observera ordföljden i följande fall:

Mitä 5 §:ssä säadetään, ei koske... = *Det/Vad som föreskrivs/sägs/anges i 5 § gäller inte ...; Bestämmelserna/Bestämmelsen i 5 § gäller inte ...*

Mitä 5 §:ssä säadetään valtiosuuksista... = *Det/Vad som i 5 § föreskrivs/sägs/anges om statsandelar ...; Bestämmelserna/ Bestämmelsen i 5 § om statsandelar ...; Det/Vad som föreskrivs/sägs/anges i 5 § om statsandelar ...; Det/vad som föreskrivs/sägs/anges om statsandelar i 5 § ...*

9.5 EU:s rättsakter och domar

9.5.1 Rättsakternas titlar

Förkortningen *EEG* (ETY; EEC) används i rättsakter som kommit till innan EU-fördraget trädde i kraft den 1 november 1993. I rättsakter som antogs under tiden november 1993–november 2009 används förkortningen *EG* (EY; EC). I de rättsakter som antagits efter Lissabonfördragets ikraftträdande den 1 december 2009 används förkortningen *EU*.

Rättsakternas titlar fram till den sista december 2014 ser olika ut beroende på om det är fråga om förordningar, direktiv eller beslut. Den 1 januari 2015 standardiserades numreringen av EU-rättsakter så att praxis är densamma för de rättsakter som publiceras i L-serien i EU:s officiella tidning (EUT).

Den harmoniserade numreringen ser ut på följande sätt:

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/796 av den 11 maj 2016 om Europeiska unionens järnvägsbyrå och om upphävande av förordning ...

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/798 av den 11 maj 2016 om järnvägssäkerhet

Rådets beslut (EU) 2015/1523 av den 14 september 2015 om fastställande av provisoriska åtgärder på området internationellt skydd till förmån för Italien och Grekland

Rådets beslut (Gusp) 2015/1863 om ändring av beslut 2010/413 Gusp om restriktiva åtgärder mot Iran

Kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/822 av den 21 april 2016 om ändring av delegerad förordning (EU) nr 153/2013 när det gäller tids-horisonter för den likvideringsperiod som ska beaktas för olika klasser av finansiella instrument

Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/825 av den 25 maj 2016 om fastställande av schablonimportvärden för bestämning av ingångspriset för vissa frukter och grönsaker

Numreringen och hänvisningen till dokument som offentliggjorts före den 1 januari 2015, eller i en annan serie i EUT än L-serien, har inte ändrats.

Titlarna på de EU-rättsakter som offentliggjorts före 2015 skrivs enligt följande:

Förordningar (i rättsakter från och med 1999 skrivs hela året ut):

Rådets förordning (EEG) nr 4064/89 av den 21 december 1989 om kontroll av företagskoncentrationer

Kommissionens förordning (EG) nr 23/1999 av den 7 januari 1999 om fastställande av den största sänkningen av importtullar för majs inom ramen för den anbudsinfordran som avses i förordning (EG) nr 2849/98

Rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet

Kommissionens förordning (EU) nr 1272/2009 av den 11 december 2009 om gemensamma tillämpningsföreskrifter för genomförandet av rådets förordning (EG) nr 1234/2007 när det gäller uppköp och försäljning av jordbruksprodukter inom ramen för offentlig intervention

Rådets genomförandeförordning (EU) nr 54/2010 av den 19 januari 2010 om införande av en slutgiltig antidumpningstull på import av etanolaminer med ursprung i Amerikas förenta stater

Direktiv (i rättsakter från och med 1999 skrivs hela årtalet ut):

Rådets direktiv 96/16/EG av den 19 mars 1996 om statistiska undersökningar av mjölk och mjölkprodukter

Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/105/EG av den 16 december 2008 om miljökvalitetsnormer inom vattenpolitikens område och ändring och senare upphävande av rådets direktiv 82/176/EEG, 83/513/EEG, 84/156/EEG, 84/491/EEG och 86/280/EEG, samt om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG

Rådets direktiv 2009/162/EU av den 22 december 2009 om ändring av olika bestämmelser i direktiv 2006/112/EG om ett gemensamt system för mervärdesskatt

Beslut (i rättsakter från och med 1999 skrivs hela årtalet ut):

Rådets beslut av den 29 januari 2001 om avslutande av samrådsförfarandet med Haiti i enlighet med artikel 96 i partnerskapsavtalet AVS-EG (2001/131/EG)³

Europaparlamentets och rådets beslut nr 163/2001/EG av den 19 januari 2001 om genomförande av ett utbildningsprogram för branschfolk inom den europeiska audiovisuella programindustrin (Media-yrkesutbildning) (2001–2005)

Rådets beslut 2010/16/Gusp/RIF av den 30 november 2009 om undertecknande på Europeiska unionens vägnar av avtalet mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater om behandling och överföring av uppgifter om finansiella betalningsmeddelanden från Europeiska unionen till Förenta staterna i enlighet med programmet för att spåra finansiering av terrorism

3 I fråga om hänvisning i löpande text, se 9.5.2.

9.5.2 Hänvisning till rättsakter och deras bilagor

Rättsakterna har ofta långa titlar. I nationella författningar är det därför bäst att använda kortformer om det flera gånger hänvisas till samma rättsakt. Första gången rättsakten nämns skriver man ut titeln i sin helhet och anger samtidigt vad den kommer att kallas. För vissa rättsakter finns det etablerade kortformer i Sverige eller inom EU-institutionerna. Om sådana inte finns, måste man hitta på en lämplig benämning, vanligen genom att förkorta den svenska titeln. Undvik då att använda en kortform som redan används för en annan rättsakt eller att direktöversätta den finska kortformen.

*Enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), nedan **den allmänna dataskyddsförordningen**, ...*

Observera att i förordning (EU) 2016/679 ingår kortformen inom parentes i dataskyddsförordningens rubrik. Om man på finska använder någon annan kortform, t.ex. "jäljempänä tietosuojaa-asetus", kan man också på svenska använda kortformen dataskyddsförordningen, dvs. "nedan dataskyddsförordningen".

*Enligt rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, nedan **habitatdirektivet**, ska ...*

Fullständig hänvisning

Om man gör en fullständig hänvisning, skriver man ut hela rättsaktstiteln:

Enligt rådets förordning (EEG) nr 4064/89 av den 21 december 1989 om kontroll av företagskoncentrationer ...

Enligt Europaparlamentets och rådets direktiv⁴ 96/10/EG av den 21 mars 1996 om ändring av rådets direktiv 89/647/EEG vad avser de behöriga myndigheternas godkännande vid avtalsnettning ...

Enligt kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/1886 av den 26 oktober 2016 om fastställande av schablonimportvärden för bestämning av ingångspriset för vissa frukter och grönsaker ...

4 Märk att *nr* inte sätts ut, eftersom årtalet står före ordningsnumret.

I fråga om hänvisningar till beslut gäller samma regler som i fråga om förordningar och direktiv (numret kommer efter benämningen, *nr* skrivs ut om löpnumret kommer först, dvs. *beslut 2001/131/EG*, men *beslut nr 163/2001/EG*, och fyra siffror används i årtal från och med 1999). Dessa regler gäller också när beslutet är sådant att siffran i *Europeiska unionens officiella tidning* anges under själva titeln och inom parentes: vid en hänvisning tas då parentesen bort och siffran placeras efter ordet *beslut*. När det gäller rättsakter som publicerats den 1 januari 2015 eller senare, dvs. de som följer den harmoniserade numreringen, ingår *nr* inte i titeln.

Hänvisningar till EU-rättsakternas bilagor (liite/Annex) och tillägg (lisäys/Appendix) bör ges en enhetlig utformning i enlighet med 6.4 och 6.5 i [Att översätta unionsrättsakter](#).

Förkortad hänvisning

I hänvisningar i nationella författningar utelämnas datum i allmänhet:

Enligt rådets förordning (EEG) nr 4064/89 om kontroll av företagskoncentrationer ...

Enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 96/10/EG om ändring av rådets direktiv 89/647/EEG vad avser de behöriga myndigheternas godkännande vid avtalsnettnings ...

Enligt kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/1886 om fastställande av schablonimportvärden för bestämning av ingångspriset för vissa frukter och grönsaker ...

Ibland förenklar man ytterligare så att man inte nämner den institution som har utfärdat rättsakten. På finska använder man ofta uttrycket *siitä ja siitä annettu/tehty säädös* och då kommer numret sist oberoende av om det är fråga om en förordning eller ett direktiv. I svensk text finns det ingen anledning att sätta numret sist.

Yrityskeskittymien valvonnasta annetun asetuksen (ETY) N:o 4064/89 mukaan...

Enligt förordning (EEG) nr 4064/89 om kontroll av företagskoncentrationer ...

Amerikan yhdysvalloista peräisin olevia televisiokamerajärjestelmiä koskevan polkumyynnin vastaisen menettelyn päättämistä tehty päätös 2000/73/EY

Beslut 2000/73/EG om avslutande av antidumpningsförfarandet beträffande import av TV-kamerasystem med ursprung i Amerikas förenta stater

Det är möjligt att hänvisa endast till rättsaktens nummer, men denna metod rekommenderas inte eftersom den gör läsningen svår och eventuella sifferfel kan bli besvärliga. Exempel på hänvisningar bara till numret:

Enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2365 ...

Enligt rådets förordning (EG) nr 2301/96 ...

Enligt kommissionens direktiv 95/19/EG ...

Artiklarnas uppbyggnad

De enskilda artiklarna i rättsakterna indelas i bland annat punkter och stycken (se 4.2 i *Att översätta unionsrättsakter* och 2 och 2.7 i *Interinstitutionella publikationshandboken*). En artikel kan vara indelad t.ex. på följande sätt:

Artikel 1

Punkt (kohta)	Punkt (kohta)	1. Detta direktiv syftar till att säkerställa att produkter som släpps ut på marknaden är säkra.
	Stycke (alakohta)	2. Bestämmelserna i detta direktiv ska tillämpas i den mån det saknas specifika bestämmelser i gemenskapslagstiftningen om säkerheten hos ifrågavarande produkter.
	Stycke (alakohta)	Särskilt ska gälla att bestämmelserna i artiklarna 2–4 i detta direktiv inte i något fall ska tillämpas på produkter som omfattas av säkerhetskrav i specifika gemenskapsföreskrifter.
	Stycke (alakohta)	Då bestämmelserna i specifika gemenskapsföreskrifter endast omfattar vissa aspekter av produktsäkerheten eller vissa riskkategorier för ifrågavarande produkter, ska dessa bestämmelser tillämpas på produkterna när det gäller dessa säkerhetsaspekter eller risker.

Artikel 2

Stycke (kohta)	Medlemsstaterna ska senast den 1 januari 1992 sätta i kraft de lagar och andra författningar som behövs för att följa artiklarna 1.3 och 2.1 i detta direktiv och i fråga om övriga bestämmelser däri senast den 1 juli 1992. De ska genast underrätta kommissionen om detta.
Stycke (kohta)	När en medlemsstat vidtar dessa åtgärder ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

Artikel 6

Stycke (kohta)	Inledningsfras/ inledande stycke (johdanto- kappale)	Kommissionen ska följa lägets utveckling med avseende på zoonoser inom gemenskapen, särskilt på basis av de uppgifter som samlats in enligt artiklarna 5 och 8 samt göra följande:
	Led (alakohta)	a. I samarbete med de ansvariga nationella laboratorier, gemenskapens referenslaboratorier enligt artikel 13 samt Vetenskapliga veterinärkommittén, som inrättats enligt beslut 81/651/EEG, leda specifika undersökningar, särskilt med avseende på riskerna med zoonotiska agenser, diagnosförfaranden och kontrollåtgärder.
	Led (alakohta)	b. Enligt förfarandet i artikel 16 fastställa metoder för hur prover ska insamlas och undersökningar utföras vid de nationella laboratorier enligt artikel 3.2 och 3.3. För salmonella ska detta ske före den dag som anges i artikel 17.
	Led (alakohta)	c. Fastställa riktlinjer för åtgärder för bekämpning av zoonoser.

Hänvisning till ingressen och enskilda artiklar

Hänvisningstekniken är olika i olika språkversioner. Hänvisningarna går därför inte att översätta direkt, utan man måste känna till vilken metod som används. I finskan och franskan skriver man ut hänvisningarna (7 artiklan 2 kohdan b alakohta), medan man i svenskan och engelskan använder kortare former (artikel 7.2 b).

Enligt finsk terminologi kallas ett numrerat stycke i en artikel *kohta*, medan ett onummerat stycke under det kallas *alakohta*. På svenska kallas ett numrerat stycke *punkt* och ett onummerat stycke kallas *stycke* (oavsett om det ingår i en punkt eller är självständigt). Nivån under punkter och stycken kallas på svenska för *led* (på finska kallas även dessa *alakohta*).

Led skrivs ut i följande fall:

- När det hänvisas till ledet utan omnämnande av överordnande enheter, t.ex. *tillämpningen av led c* eller *som avses i led c*.
- När ledet betecknas med en arabisk siffra, t.ex. *artikel 4.3 första stycket led 2*.
- När det av läsbarhetsskäl är motiverat, t.ex. *enligt artikel 1.2 a led i i förordning ...*

Exempel (Fler exempel finns i del 6 i [Att översätta unionsrättsakter](#))

Finska	Svenska	Förklaring
johdanto-osan 2 kappale	skäl 2 (i ingressen)	Hänvisning till det andra (numrerade) skälet i ingressen. <i>I ingressen</i> kan skrivas ut för tydlighetens skull.
johdanto-osan toinen kappale	andra skälet (i ingressen)	Hänvisning till det andra (onummerade) skälet i ingressen. <i>I ingressen</i> kan skrivas ut för tydlighetens skull.
johdanto-osan 8 ja 9 kappale	skälen 8 och 9 (i ingressen)	<i>I ingressen</i> kan skrivas ut för tydlighetens skull.
johdanto-osan kahdeksas ja yhdeksäs kappale	åttonde och nionde skälen (i ingressen)	<i>I ingressen</i> kan skrivas ut för tydlighetens skull.
14 artiklan 2 kohta	artikel 14.2	Hänvisning till punkt 2 i artikel 14. Punkten är numrerad.
14 artiklan toinen kohta	artikel 14 andra stycket	Hänvisning till andra stycket i artikel 14. Stycket är onummerat.
5 artiklan 1 kohdan a alakohta	artikel 5.1 a	Hänvisning till led a i punkt 1 i artikel 5. <i>Observera:</i> sammanblandning med nästa exempel undviks genom mellanrummet mellan siffran och bokstaven på svenska.
5 artiklan 1 a kohta	artikel 5.1a	Hänvisning till en ny punkt 1a som har skjutits in mellan punkt 1 och punkt 2 i artikel 5. <i>Observera:</i> inget mellanrum mellan siffran och bokstaven på svenska.
3 ja 4 artikla	artiklarna 3 och 4	-
3 artiklan 4 kohta ja 5 artikla	artiklarna 3.4 och 5	Hänvisning till punkt 4 i artikel 3 och till artikel 5.
2 artikla ja 3 artiklan ensimmäinen kohta	artikel 2 och artikel 3 första stycket	Hänvisning till artikel 2 och första stycket i artikel 3.
2 artiklan 2 ja 3 kohta	artikel 2.2 och 2.3	Hänvisning till punkterna 2 och 3 i artikel 2. Märk att numret på artikeln upprepas för tydlighetens skull.

Finska	Svenska	Förklaring
3–7 artikla	artiklarna 3–7	-
169, 171 ja 173 artikla	artiklarna 169, 171 och 173	-
2 artiklan a kohta	artikel 2 a	Hänvisning till led a i artikel 2. <i>Observera:</i> sammanblandning med nästa exempel undviks genom mellanrummet mellan siffran och bokstaven på svenska.
2 a artikla	artikel 2a	Hänvisning till en ny artikel 2a som har skjutits in mellan artikel 2 och artikel 3. <i>Observera:</i> inget mellanrum mellan siffran och bokstaven på svenska.
7 artiklan ensimmäisen kohdan ensimmäinen ja toinen luettelukohta	artikel 7 första stycket första och andra strecksatserna	-

Hänvisning till rättsakters bilagor

Bilagornas utformning, indelning och numrering styrs inte av några strikta regler. De enskilda delarna i en bilaga räknas i löpande text upp i fallande ordning utan skilje-tecken. Exempel:

liitteessä I olevan II osan 1 kohta

del II punkt 1 i bilaga I

I rubriker är det ofta lämpligt att börja med bilagan och därefter ange de delar som man hänvisar till i fallande ordning. Exempel:

Bilaga I del II punkt 1

Exempel på olika delar av en bilaga

osa	del
osasto	avdelning
luku	kapitel
jakso	avsnitt
kohta	punkt

På grund av att benämningspraxis varierar bör man alltid kontrollera hur de olika delarna benämns i den bilaga som avses och i den rättsakt som bilagan hör till.

Exempel på hänvisningar till enskilda delar av en artikel

Artikel 1

Artikel 1.1 (1 artiklan 1 kohta)	1. Detta direktiv syftar till att säkerställa att produkter som släpps ut på marknaden är säkra.
Artikel 1.2 första stycket (1 artiklan 2 kohdan ensimmäinen alakohta)	2. Bestämmelserna i detta direktiv ska tillämpas i den mån det saknas specifika bestämmelser i gemenskapslagstiftningen om säkerheten hos ifrågavarande produkter.
Artikel 1.2 andra stycket (1 artiklan 2 kohdan toinen alakohta)	Särskilt ska gälla att bestämmelserna i artiklarna 2–4 i detta direktiv inte i något fall ska tillämpas på produkter som omfattas av säkerhetskrav i specifika gemenskapsföreskrifter.
Artikel 1.2 tredje stycket (1 artiklan 2 kohdan kolmas alakohta)	Då bestämmelserna i specifika gemenskapsföreskrifter endast omfattar vissa aspekter av produktsäkerheten eller vissa riskkategorier för ifrågavarande produkter, ska dessa bestämmelser tillämpas på produkterna när det gäller dessa säkerhetsaspekter eller risker.

Artikel 2

Artikel 2 första stycket (2 artiklan ensimmäinen kohta)	Medlemsstaterna ska senast den 1 januari 1992 sätta i kraft de lagar och andra författningar som behövs för att följa artiklarna 1.3 och 2.1 i detta direktiv och i fråga om övriga bestämmelser däri senast den 1 juli 1992. De ska genast underrätta kommissionen om detta.
Artikel 2 andra stycket (2 artiklan toinen kohta)	När en medlemsstat vidtar dessa åtgärder ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

Artikel 6

Inledningsfrasen till artikel 6 (löpande text) eller artikel 6 inledningsfrasen (tabelluppställningar o.d.) (6 artiklan johdantokappale)	Kommissionen ska följa lägets utveckling med avseende på zoonoser inom gemenskapen, särskilt på basis av de uppgifter som samlats in enligt artiklarna 5 och 8 samt göra följande:
Artikel 6 a (6 artiklan a alakohta)	a) I samarbete med de ansvariga nationella laboratorerna, gemenskapens referenslaboratorier enligt artikel 13 samt Vetenskapliga veterinärkommittén, som inrättats enligt beslut 81/651/EEG, leda specifika undersökningar, särskilt med avseende på riskerna med zoonotiska agenser, diagnosförfaranden och kontrollåtgärder.
Artikel 6 b (6 artiklan b alakohta)	b) Enligt förfarandet i artikel 16 fastställa metoder för hur prover ska insamlas och undersökningar utföras vid de nationella laboratorerna enligt artikel 3.2 och 3.3. För salmonella ska detta ske före den dag som anges i artikel 17.
Artikel 6 c (6 artiklan c alakohta)	c) Fastställa riktlinjer för åtgärder för bekämpning av zoonoser.

Prepositionen *i* används också i hänvisningar till rättsakter:

...annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2345/97 8 artikla	artikel 8 i rådets förordning (EG) nr 2345/97 om ...
EY:n perustamissopimuksen 5 artikla	artikel 5 i EG-fördraget
9 artiklan 3 kohdassa säädetyt edellytykset	villkoren i artikel 9.3

Direktiivi (och andra rättsaktsbenämningar) och *artikla* översätts inte när det inte behövs:

Asiasta säädetään ns. ensimmäisessä yhtiöoikeudellisessa direktiivissä. Direktiivin 5 artiklaan on otettu uusi säännös. Artiklan 2 kohdan mukaan...	Bestämmelser om detta finns i det s.k. första bolagsrättsliga direktivet. En ny bestämmelse har införts i artikel 5. Enligt punkt 2 (i artikeln) ...
---	--

9.5.3 Hänvisning till EU-domstolens rättsfall

Domstolens domar publiceras i den elektroniska rättsfallssamlingen på [EUR-Lex](#).

Under första halvåret 2014 införde EU-domstolen en ny metod för hänvisning till rättspraxis. Metoden bygger på en europeisk identifikationskod för rättspraxis (ECLI eller European Case Law Identifier). ECLI innehåller, utöver prefixet ECLI, fyra obligatoriska delar:

en landskod för den berörda medlemsstaten, eller koden för Europeiska unionen om det är fråga om rättspraxis från unionsdomstolarna,

en förkortning för den domstol som har meddelat avgörandet,

året då avgörandet meddelades,

ett löpnummer bestående av högst 25 alfanumeriska tecken i ett format som beslutas av varje medlemsstat eller den berörda överstatliga domstolen. Punkter och kolon är de enda tillåtna skiljetecknen. Kolon skiljer ECLI-kodens olika delar åt.

ECLI-koden för domstolens dom av den 12 juli 2005 i mål C-403/03, Schempp, ser till exempel ut på följande sätt: "EU:C:2005:446". För att undvika en alltför lång hänvisning har prefixet ECLI uteslutits vid hänvisning till avgöranden från domstolen, tribunalen och personaldomstolen.

ECLI-koden för domstolens dom består av följande delar:

- "EU" innebär att avgörandet är meddelat av en unionsdomstol (om avgörandet hade kommit från en nationell domstol skulle i stället medlemsstatens kod ha angetts här).
- "C" innebär att avgörandet kommer från domstolen. Avgöranden från tribunalen och personaldomstolen betecknas med "T" respektive "F".
- "2005" innebär att avgörandet meddelades under år 2005.
- "446" innebär att avgörandet är det 446:e som tilldelades en ECLI-kod under det berörda året.

En fullständig hänvisning till den ovannämnda domen ser alltså ut på följande sätt:

tuomio 12.7.2005, Schempp, C-403/03, EU:C:2005:446, 22 kohta

dom av den 12 juli 2005, Schempp, C-403/03, EU:C:2005:446, punkt 22

För närmare information om hur man hänvisar till EU-domstolens domar, se [5.9.3 i Interinstitutionella publikationshandboken](#) och [EU-domstolens anvisningar om metoden för hänvisning till rättspraxis](#).

9.6 Hänvisning till internationella fördrag

När man i regeringspropositioner och andra texter hänvisar till bestämmelser i ett fördrag, används samma hänvisningsteknik som i fördraget i fråga.

I EU-relaterade fördrag används den indelning och hänvisningsteknik som används i EU:s rättsakter (se avsnitt 9.5.2 samt [Att översätta unionsrättsakter](#)). Denna teknik rekommenderas också i andra helt nya fördrag än sådana som har anknytning till EU:

Sopimuksen 3 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaan... =
Enligt artikel 3.2 a (i överenskommelsen) ...

Äldre fördrag är traditionellt indelade i *artiklar* (artikla), som i sin tur är indelade i *stycken* (kappale). Styckena är ofta indelade i *punkter* (kohta) och *underpunkter* (alakohta):

Sopimuksen 3 artiklan 2 kappaleen a kohdan mukaan... =
Enligt artikel 3 stycke 2 punkt a (i överenskommelsen/fördraget) ...

Sopimuksen IX artiklan 4 kappaleen määräykset... =
Bestämmelserna i artikel IX stycke 4 (i överenskommelsen/fördraget) ...

I äldre fördrag förekommer dock även indelningar och hänvisningstekniker som avviker från detta.

I ändringar av ett fördrag ska, för konsekvensens skull, samma teknik användas som i det ursprungliga fördraget, så att det inte används mer än en hänvisningsteknik inom samma språkversion. Kontrollera därför alltid vilken hänvisningsteknik som använts i den svenska språkversionen av det fördrag som ändras.

I nya protokoll och andra liknande dokument som fogas till tidigare översatta fördrag rekommenderas EU-tekniken, medan det i nya bilagor och tillägg till tidigare översatta fördrag rekommenderas att man använder samma teknik som i tidigare bilagor och tillägg. Det finns ändå många olika typer av texter som fogas till fördrag, och i de fall där en äldre hänvisningsteknik har använts tidigare avgör lagberedaren från fall till fall om den äldre tekniken eller EU-tekniken ska användas i den aktuella texten. (Jfr anvisningarna i bilaga 16 till [Valtiosopimusopas 2021](#).)

10 Rubriker och standardfraser i propositioner

10.1 Propositionens rubrik

I propositionens rubrik nämns lagförslaget rubrik. Är lagförslagen två eller tre nämns ofta alla rubriker, men är de flera nämns oftast bara den viktigaste rubriken i kombination med en hänvisning till den lagstiftning det är fråga om. Se även [Anvisningar för utarbetande av regeringspropositioner](#).

Exempel:

Hallituksen esitys eduskunnalle ilmastolaiksi	Regeringens proposition till riksdagen med förslag till klimatlag
Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sairausvakuutuslain 18 luvun 13 §:n muuttamisesta	Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 18 kap. 13 § i sjukförsäkringslagen
Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi koiraverosta annetun lain kumoamisesta	Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om upphävande av lagen om hundskatt
Hallituksen esitys eduskunnalle riistavahinkolaiksi ja laiksi metsästyslain 87 §:n muuttamisesta	Regeringens proposition till riksdagen med förslag till viltskadelag och lag om ändring av 87 § i jaktlagen
Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi potilasasiavastaavista ja sosiaaliasiavastaavista sekä varhaiskasvatuslain 53 §:n muuttamisesta	Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om patientombud och socialombud samt till lag om ändring av 53 § i lagen om småbarnspedagogik
Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sidonnaisuus- ja sivutoimirekisteristä sekä siihen liittyviksi laeiksi	Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ett register över bindningar och bisysslor samt till lagar som har samband med den

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vakuutusyhtiölain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi	Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av försäkringsbolagslagen och till lagar som har samband med den
Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kemikaalilain, työturvallisuuslain sekä rikoslain 44 luvun 1 §:n ja 48 luvun 1 §:n muuttamisesta	Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av kemikalielagen, arbetarskyddslagen och 44 kap. 1 § och 48 kap. 1 § i strafflagen
Hallituksen esitys eduskunnalle kaivosmineraaliveroa koskevaksi lainsäädännöksi	Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om gruvmineralskatt

10.2 Standardrubriker i motiveringstexten

De standardrubriker som ska användas i regeringspropositioner finns på svenska i *Anvisningar för utarbetande av regeringspropositioner* och på finska i *Hallituksen esitysten laatimisohejeet*. Där hittar man också strukturmallar för EU-relaterade propositioner, fördragspropositioner och propositioner som är både fördrags- och EU-relaterade samt anvisningar som gäller kompletterande propositioner. Motsvarande standardrubriker används i promemorior som gäller förslag till förordningar, med undantag för **Pääasiallinen sisältö** som då blir *Förslagets huvudsakliga innehåll* och **Asian valmistelu** som blir *Beredningen av förordningen*.

10.2.1 Grundläggande struktur för propositioner

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Sisällys

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

1.2 Valmistelu

2 Nykytila ja sen arviointi

3 Tavoitteet

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

4.2 Pääasialliset vaikutukset

5 Muut toteuttamismahdollisuudet

5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

5.2 Ulkomainen lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot

6 Lausuntopalaute

7 Säännöskohtaiset perustelut

8 Lakia alemman asteen sääntely

9 Voimaantulo

10 Toimeenpano ja seuranta

11 Suhde muihin esityksiin

11.1 Esityksen riippuvuus muista esityksistä

11.2 Suhde talousarvioesitykseen

12 Suhde perustuslakiin ja säätämisen järjestyksessä

(Ponsi)

LAKIEHDOTUS/LAKIEHDOTUKSET

X-laki

Laki Y-lain 5 §:n muuttamisesta

LIITE/LIITTEET

Rinnakkaisteksti/Rinnakkaistekstit

Asetusluonnos/Asetusluonnokset

Muut liitteet

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

Innehåll

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

1.2 Beredning

2 Nuläge och bedömning av nuläget

3 Målsättning

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

(Se även avsnitt 10.2.4)

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet

6 Remissvar

7 Specialmotivering

8 Bestämmelser på lägre nivå än lag

9 Ikraftträdande

10 Verkställighet och uppföljning

11 Förhållande till andra propositioner

11.1 Samband med andra propositioner

11.2 Förhållande till budgetpropositionen

12 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

(Kläm)

LAGFÖRSLAG

X-lag

Lag om ändring av 5 § i Y-lagen

BILAGA/BILAGOR

Parallelltext/Parallelltexter

Förordningsutkast

Andra bilagor

10.2.2 Struktur för EU-relaterade propositioner

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Sisällys

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

1.2 Valmistelu

EU-säädöksen valmistelu

Hallituksen esityksen valmistelu

2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö

3 Nykytila ja sen arviointi

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

4.2 Pääasialliset vaikutukset

5 Muut toteuttamismahdollisuudet

5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

5.2 Muiden jäsenvaltioiden suunnittelemat tai toteuttamat keinot

I övrigt som ovan i 10.2.1.

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

Innehåll

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

1.2 Beredning

Beredningen av EU-rättsakten

Beredningen av propositionen

2 EU-rättsaktens målsättning och huvudsakliga innehåll

3 Nuläge och bedömning av nuläget

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

5.2 Handlingsmodeller som används eller planeras i andra medlemsstater

I övrigt som ovan i 10.2.1.

10.2.3 Struktur för fördragspropositioner

Mallar för lagförslag som gäller godkännande och sättande i kraft av internationella överenskommelser finns på finska och svenska i bilaga 3 till *Valtiosopimusopas*.

I rubrikerna nedan kan ordet *fördrag* beroende på sammanhanget bytas ut mot *avtal*, *konvention* eller *överenskommelse*, se **sopimus** i finsk-svenska ordlistan.

ESITYKSEN PÄÄASIAILLINEN SISÄLTÖ	PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL
Sisällys	Innehåll
PERUSTELUT	MOTIVERING
1 Asian tausta ja valmistelu	1 Bakgrund och beredning
1.1 Tausta	1.1 Bakgrund
1.2 Valmistelu	1.2 Beredning
Sopimuksen valmistelu	Beredningen av fördraget
Kansallinen valmistelu	Beredningen på nationell nivå
2 Sopimuksen tavoitteet	2 Fördragets målsättning
3 Keskeiset ehdotukset	3 De viktigaste förslagen
4 Esityksen vaikutukset	4 Propositionens konsekvenser
5 Lausuntopalaute	5 Remissvar
6 Sopimuksen määräykset ja niiden suhde Suomen lainsäädäntöön	6 Bestämmelserna i fördraget och deras förhållande till lagstiftningen i Finland
7 Lakiehdotuksen säännöskohtaiset perustelut	7 Specialmotivering till lagförslaget
8 Lakia alemman asteinen sääntely	8 Bestämmelser på lägre nivå än lag
9 Voimaantulo	9 Ikraftträdande
10 Ahvenanmaan maakuntapäivien suostumus	10 Bifall av Ålands lagting
11 Toimeenpano ja seuranta	11 Verkställighet och uppföljning
12 Suhde muihin esityksiin	12 Förhållande till andra propositioner
13 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys	13 Behovet av riksdagens samtycke samt behandlingsordning
13.1 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus	13.1 Behovet av riksdagens samtycke
13.2 Käsittelyjärjestys	13.2 Behandlingsordning
(1. ponsi)	(Kläm 1)
(2. ponsi)	(Kläm 2)
LAKIEHDOTUS/LAKIEHDOTUKSET	LAGFÖRSLAG
SOPIMUSTEKSTI	FÖRDRAGSTEXT
LIITE/LIITTEET	BILAGA/BILAGOR
Lakiehdotuksen rinnakkaisteksti/ Lakiehdotusten rinnakkaistekstit	Parallelltext till lagförslaget/lagförslagen
Muut liitteet	Andra bilagor

10.2.4 Rubriker som kan förekomma i propositionernas konsekvensbedömningar

Rubrikerna baserar sig på publikationen *Anvisningar om konsekvensbedömning vid lagberedning*.

4.2.1 Taloudelliset vaikutukset

- Kotitalouksien asema
- Yritykset
- Julkinen talous

4.2.2 Ympäristövaikutukset

- Luonnonvarojen käyttö
- Maaperä, vedet ja ilma
- Ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen
- Luonnon monimuotoisuus
- Yhdyskuntarakenne, rakennettu ympäristö, maisema, kaupunkikuva ja kulttuuriperintö
- Ihmisten terveys, elinolut ja viihtyvyys

4.2.3 Muut ihmisiin kohdistuvat ja yhteiskunnalliset vaikutukset

- Perus- ja ihmisoikeudet
- Ihmisryhmät
- Viranomaiset
- Demokrati- ja oikeusvaltiokehitys
- Turvallisuus
- Hyvinvointi ja terveys
- Työllisyys ja työelämä
- Tietoyhteiskunta ja tietosuojat
- Ahvenanmaa
- Kunnat ja hyvinvointialueet
- Aluekehitys ja maaseutu
- Rajat ylittävät vaikutukset
- Eläinten hyvinvointi

4.2.1 Ekonomiska konsekvenser

- Hushållen
- Företagen
- Den offentliga ekonomin

4.2.2 Miljökonsekvenser

- Utnyttjandet av naturresurser
- Mark, vatten och luft
- Begränsning av klimatförändringar och anpassning till dem
- Biologisk mångfald
- Bebyggelsestrukturen, den byggda miljön, landskapet, stadsbilden och kulturarvet
- Människors hälsa, levnadsförhållanden och trivsel

4.2.3 Andra konsekvenser för människor och samhälle

- Grundläggande och mänskliga rättigheter
- Grupper av människor
- Myndigheter
- Demokrati- och rättsstatsutveckling
- Säkerhet
- Välbefinnande och hälsa
- Sysselsättning och arbetsliv
- Informationssamhället och dataskydd
- Åland
- Kommuner och välfärdsområden
- Regional utveckling och landsbygden
- Gränsöverskridande konsekvenser
- Djurens välbefinnande

10.3 Standardfraser i motiveringstext

10.3.1 Propositionens huvudsakliga innehåll

Esityksessä ehdotetaan, että X-lakia muutetaan.	I denna proposition föreslås det att X-lagen ändras.
Esityksessä ehdotetaan lisäksi...; Tämän lisäksi ehdotetaan...	I propositionen föreslås det dessutom ...; Det föreslås dessutom/också/ytterligare/även ...; Vidare/dessutom innebär förslaget ...; Enligt förslaget/vad som föreslås ska också ...
Esityksessä ehdotetaan annettavaksi X-asetukseen liittyvää täydentävää sääntelyä.	I denna proposition/propositionen föreslås kompletterande bestämmelser till X-förordningen.
Ehdotetulla lailla/ehdotetuilla laeilla täytäntöönpantaisiin X-direktiivi.	Genom den föreslagna lagen/de föreslagna lagarna genomförs X-direktivet.
Ehdotettu laki/Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2024 alusta.	Den föreslagna lagen/De föreslagna lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2024.
Ehdotettu laki/Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian/ensi tilassa.	Den föreslagna lagen/De föreslagna lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.
Lakia/Sitä sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2030 toimitettavassa verotuksessa.	Lagen/Den tillämpas första gången vid beskattningen för (år) 2030.
Esitys liittyy esitykseen valtion vuoden 2025 talousarvioksi/toiseksi lisätalousarvioksi ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.	Propositionen hänför sig till budgetpropositionen/den andra tilläggsbudgetpropositionen för 2025 och avses bli behandlad i samband med den.

10.3.2 Beredningen av propositionen

Lakiehdotus on valmisteltu ympäristöministeriössä.

Työryhmä luovutti mietintönsä oikeusministeriölle...

Komitea antoi ensimmäisen osamietintönsä...

Toimikunnan ehdotuksesta pyydettiin lausunto 32 virastolta, laitokselta ja yhteisöltä.

Lausunnoista on julkaistu tiivistelmä.

Annetuissa lausunnoissa esitetyt huomautukset on otettu huomioon esitystä viimeisteltäessä.

Hallituksen esityksen valmisteluasiakirjat ovat julkisessa palvelussa osoitteessa X tunnuksella Y.

Lagförslaget har beretts vid miljöministeriet.

Arbetsgruppen överlämnade sitt betänkande till justitieministeriet ...

Kommittén lämnade sitt första delbetänkande ...

Kommissionens förslag sändes på remiss till/Utlåtande om kommissionens förslag begärdes av 32 ämbetsverk, inrättningar och sammanslutningar.

Ett sammandrag av remissyttrandena/ utlåtandena har publicerats.

De anmärkningar/påpekanden/ kommentarer som framförts i remissyttrandena/utlåtandena har beaktats vid den fortsatta beredningen.

Beredningsunderlaget till propositionen finns i den offentliga tjänsten på adressen X med identifieringskoden Y.

10.3.3 Närmare bestämmelser

Esityksen liitteenä on luonnos ehdotukseksi... annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta.

Luonnos valtioneuvoston asetukseksi on esityksen liitteenä.

Ett förslag till ändring av statsrådets förordning om ... finns som bilaga till denna proposition.

Ett utkast till förordning av statsrådet/ statsrådsförordning har bifogats (till) propositionen/finns som bilaga till propositionen.

10.3.4 Ikraftträdande

Ehdotetaan, että laki tulee/lait tulevat voimaan 1.1.2025.

Det föreslås att lagen/lagarna träder i kraft den 1 januari 2025.

Tämän vuoksi laki ehdotetaan...

Lagen föreslås därför ...

Ehdotetaan, että laki tulee/lait tulevat voimaan mahdollisimman pian/ensi tilassa.

Det föreslås att lagen/lagarna träder i kraft så snart som möjligt.

Ehdotetaan, että laki tulee/lait tulevat voimaan kuuden kuukauden kuluttua sen/niiden hyväksymisestä ja vahvistamisesta.

Det föreslås att lagen/lagarna träder i kraft sex månader efter det att den/de har antagits och blivit stadfäst/stadfästa.

Lain olisi tultava voimaan mahdollisimman pian.

Lagen bör träda i kraft så snart som möjligt.
(Här används *bör*, eftersom det är fråga om att regeringen deklarerar vad som enligt dess uppfattning är önskvärt.)

Niihin kustannuksiin, jotka ovat syntyneet ennen lain voimaantuloa, sovellettaisiin lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

På kostnader som har uppkommit före ikraftträdandet av lagen tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

10.3.5 Lagstiftningsordning

Edellä mainituilla perusteilla lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

På de grunder som anges ovan kan lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Hallitus pitää kuitenkin suotavana, että perustuslakivaliokunta antaisi asiasta lausunnon.

Regeringen anser det dock önskvärt att grundlagsutskottet ger ett utlåtande i frågan.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus (hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset):

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

10.4 Standarduttryck i lagtext

10.4.1 Inledande bestämmelser och vissa hänvisningar

Tämä laki koskee..., jollei muualla laissa toisin säädetä.

Denna lag gäller ..., om inte (något) annat föreskrivs/anges/sägs någon annanstans i lag; om inte (något) annat följer av (bestämmelser i) annan lag.

Tässä laissa säädetään oikeudesta harjoittaa...

Denna lag innehåller bestämmelser om/I denna lag finns (det) bestämmelser om/I denna lag föreskrivs (det) om rätten att utöva/bedriva ...

...jollei erikseen toisin säädetä.

... om inte något annat föreskrivs särskilt/separat.

Tässä laissa tarkoitetaan:
1) *vasikalla* alle kuuden kuukauden ikäistä nautaa; ...

I denna lag avses med
1) *kalv* ett nötkreatur som är yngre än sex månader, ...

Hätävarjelusta ja pakkotilasta säädetään rikoslaissa.

Bestämmelser om nödvärn och nödtillstånd finns i strafflagen.

...noudattaen, mitä konkurssilaissa ja jäljempänä tässä luvussa säädetään.

... med iakttagande av vad som föreskrivs i konkurslagen och nedan i detta kapitel.

...soveltaen lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain 16 §:n 5 momenttia.

... med tillämpning av 16 § 5 mom. i lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt.

...yksityistielain mukaista tieoikeutta... tai mainitun lain 14 §:ssä tarkoitettua oikeutta...

... vägrätt enligt lagen om enskilda vägar ... eller sådan rätt som avses i 14 § i den lagen ...

10.4.2 Bemyndiganden

Alimmista ja ylimmistä pyyntimistoista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Bestämmelser om minsta och största fångstmått utfärdas genom förordning av statsrådet.

Tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Närmare bestämmelser om innehållet i anmälan får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

10.4.3 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Uttrycken **lain tultua voimaan**, **lain voimaantulon jälkeen** kan översättas med *efter det att lagen har trätt i kraft* eller *efter ikraftträdandet* (om syftningen är klar: *Lagen träder i kraft den 1 januari 2025. Efter ikraftträdandet gäller ...*), eller med *efter lagens ikraftträdande* eller *efter ikraftträdandet av lagen*. Det som i exemplen sägs om lagar gäller också förordningar.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Denna lag träder i kraft den 20 .

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2025. Sitä sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2025 toimitettavassa verotuksessa.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025. Den tillämpas första gången vid beskattningen för (år) 2025.

Tällä lailla kumotaan seuraavat lait:

Genom denna lag upphävs följande lagar:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä helmikuuta 2025 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2025.

Denna lag träder i kraft den 1 februari 2025 och gäller till och med den 31 december 2025.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä marraskuuta 2025. Ennen tämän lain voimaantuloa tapahtuneeseen työtaistelutoimenpiteeseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Denna lag träder i kraft den 1 november 2025. På stridsåtgärder som har vidtagits före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevan hallintoasian käsittelyyn sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

På handläggningen av förvaltningsärenden som är anhängiga vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2025. Tämän lain 12 §:ää sovelletaan kuitenkin vasta 1 päivästä lokakuuta 2025.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2025. Lagens 12 §/Bestämmelserna i 12 § tillämpas dock först från och med den 1 oktober 2025.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas särskilt/separat genom lag; Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom en särskild lag.

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

Tämän lain voimaanpanosta säädetään erikseen.

Bestämmelser om införandet av denna lag utfärdas särskilt/separat.

11 Författningarnas ingresser

Ingressen (johtolause) är den mest formaliserade delen av en författning. Det är viktigt att ingresserna görs på rätt sätt bl.a. för att det ska vara möjligt att följa hur lagstiftningen ändrats. Av ingressen framgår vilka bestämmelser som har gällt och gäller vid en viss tidpunkt. Också de som redigerar lagböcker och lagdatabaser har nytta av ingresserna. Se vidare avsnitt 7.3 (Ingressen och informationen i den), kapitel 9 (Rubriker, titlar och hänvisningsteknik) och [Lainkirjoittajan opas](#).

Observera att det finns ingresser som inte följer etablerade mallar. Det kan då vara nödvändigt att hitta en lösning som fungerar i det enskilda fallet.

Ingresser för lagar och förordningar genom vilka fördrag eller bestämmelser i fördrag sätts i kraft nationellt finns på finska och svenska i bilaga 3 till [Valtiosopimusopas](#).

Vissa uttryckssätt i ingresserna

Uttryck	Se exempel (nr), lag	Se exempel (nr), förordning
jolloin nykyinen ... siirtyy/siirtyvät	3, 9	-
jolloin muutettu ... siirtyy/siirtyvät	3	-
muutetaan x:n johdantokappale	10	-
muutetaan x-asetuksen liite	-	2, 13, 14
muutetaan lain nimike	6	-
osaksi	4, 9, 10, 12, 19	3, 6, 7
perustuslain x §:ssä säädetyllä tavalla	14	-
ruotsinkielinen/suomenkielinen sanamuoto	15, 16, 17	-
sellaisina kuin ne ovat	7, 9, 16, 17	2, 11
sellaisena kuin niistä on	10, 19	5, 12
sellaisina kuin niistä ovat	4, 10, 15	7, 13
sellaisena kuin se on	2, 9, 10, 12, 13	3, 6, 10
sen edelle uusi väliotsikko	19	-
uusi 1 a kohta	8	-
väliaikaisesti	13	-
3 kohdan a alakohta	15	-

11.1 Lagingresser

1.

Veterinärvårdslag

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

2.

Lag om ändring av 6 §¹⁾ i lagen angående rättighet att idka näring²⁾

I enlighet med riksdagens beslut

ändras³⁾ i lagen angående rättighet att idka näring (122/1919) 6 § 3 mom.⁴⁾, sådant det lyder i lag 228/1993, som följer⁵⁾:

- 1) Paragrafen nämns i rubriken, om de enda åtgärderna är att högst två paragrafer ändras. Om ett moment fogas till en paragraf, en punkt fogas till ett moment eller en punkt i en paragraf upphävs, betraktas också detta som en ändring av paragrafen i fråga. Se exempel 8 där en ny punkt fogas till ett moment. Moment och punkter skrivs inte ut i rubriken, utom i det fall att det enbart är fråga om att upphäva enstaka moment eller punkter, t.ex. lagen om upphävande av 7 § 2 mom. i läkemedelslagen (1125/2017).

Se även exempel 5, 7, 8, 12, 14 och 16 (lagingresser) och exempel 4, 6 och 8 (förordningsingresser).

- 2) Lagens gällande rubrik (i detta fall *lag angående rättighet att idka näring*) ska citeras exakt trots att ”angående” inte används i nya lagar.
- 3) Man börjar med nytt stycke och kursiverar den åtgärd som det är fråga om (”upphävs”, ”ändras”, ”fogas”).
- 4) I ingressen nämns i regel först lagens rubrik och nummer (inom parentes) och därefter det som ändras.
- 5) Kommatecknet före *som följer* beror på den inskjutna bisatsen. Annars används inte kommatecken.

1.

Eläinlääkintähuoltolaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

2.

**Laki
elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annetun lain 6 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annetun lain (122/1919) 6 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 228/1993, seuraavasti:

3.

**Lag
om ändring av lagen om förmyndarverksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut

*upphävs*¹⁾ i lagen om förmyndarverksamhet (442/1999) 74 § 2 mom.,
ändras 13 §, 15 § 2 mom., 16 § 2 mom., 17 § 2 mom., 32 §, 34 § 1 mom. 10, 11 och 13 punkten, 34 § 2 mom.,
45 § 3 mom., 64 § 1 mom., 73 § 3 mom., 79 och 81 §, 83 § 1 mom., 85–88 § och 92 § 1 och 2 mom.²⁾ samt
fogas till 15 §³⁾ ett nytt 3 mom., till 16 § ett nytt 3 mom., till 17 § ett nytt 1 mom., varvid det nuvarande 1 mom.
och det ändrade 2 mom. blir 2 och 3 mom., till lagen⁴⁾ nya 17 a och 47 a §, till 73 § nya 4 och 5 mom., till 76 § ett
nytt 2 mom., till 82 § ett nytt 2 mom. och⁵⁾ till lagen nya 86 a och 87 a §⁶⁾ som följer:

- 1) Ingressen byggs upp enligt ordningen 1) *upphävs* 2) *ändras* 3) *fogas*. Dessa ord kursiveras och de inleder alltid ett nytt stycke.
- 2) Kommatecken sätts inte ut här eftersom *samt* inte föregås av en inskjuten bisats.
- 3), 4) När ett nytt moment fogas till en paragraf och nya paragrafer fogas till lagen sägs det att momentet fogas *till X §* och de nya paragraferna *till lagen*.
- 5) Beträffande valet mellan *och* och *samt*, se avsnitt 4.12.
- 6) Kommatecken sätts inte ut. Alternativ till uttrycket *fogas till lagen nya 86 a och 87 a §* är *fogas till lagen en ny 86 a och en ny 87 a §*.

4.

**Lag
om ändring av sjukförsäkringslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i sjukförsäkringslagen (1224/2004) 5 kap. 1 och 3–6 §, 7 § 1 och 3 mom., 8 § 1 mom. och 9 § samt
6 kap.,
av dem¹⁾ 5 kap. 1, 4 och 5 §, 7 § 1 och 3 mom. samt 8 § 1 mom. sådana de lyder i lag 885/2005 samt 5 kap. 6
och 9 § sådana de lyder delvis ändrade²⁾ i lag 885/2005, som följer:

- 1) Uttryckssättet *av dem X–Xn § sådana de lyder/X § sådan den lyder* motsvarar ”sellaisina kuin niistä ovat/sellaisena kuin niistä on”. Detta uttryckssätt används när en del (men inte alla) av de paragrafer eller moment som nu ändras har ändrats tidigare. Jfr exempel 7, fotnot 2.
- 2) Uttrycket ”osaksi” motsvaras här av *delvis ändrade*.

5.

**Lag
om ändring av 3 kap. i aktiebolagslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till 3 kap. i aktiebolagslagen (624/2006) en ny 14 d § som följer:

3.

Laki
holhoustoimesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan holhoustoimesta annetun lain (442/1999) 74 §:n 2 momentti,

muutetaan 13 §, 15 §:n 2 momentti, 16 §:n 2 momentti, 17 §:n 2 momentti, 32 §, 34 §:n 1 momentin 10, 11 ja 13 kohta sekä 2 momentti, 45 §:n 3 momentti, 64 §:n 1 momentti, 73 §:n 3 momentti, 79 ja 81 §, 83 §:n 1 momentti, 85–88 § ja 92 §:n 1 ja 2 momentti sekä

lisätään 15 §:ään uusi 3 momentti, 16 §:ään uusi 3 momentti, 17 §:ään uusi 1 momentti, jolloin nykyinen 1 momentti ja muutettu 2 momentti siirtyvät 2 ja 3 momentiksi, lakiin uusi 17 a ja 47 a §, 73 §:ään uusi 4 ja 5 momentti, 76 §:ään uusi 2 momentti, 82 §:ään uusi 2 momentti sekä lakiin uusi 86 a ja 87 a § seuraavasti:

4.

Laki
sairausvakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sairausvakuutuslain (1224/2004) 5 luvun 1 ja 3–6 §, 7 §:n 1 ja 3 momentti, 8 §:n 1 momentti ja 9 § sekä 6 luku,

sellaisina kuin niistä ovat 5 luvun 1, 4 ja 5 §, 7 §:n 1 ja 3 momentti sekä 8 §:n 1 momentti laissa 885/2005 sekä 5 luvun 6 ja 9 § osaksi laissa 885/2005, seuraavasti:

5.

Laki
osakeyhtiölain 3 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään osakeyhtiölain (624/2006) 3 lukuun uusi 14 d § seuraavasti:

6.

**Lag
om ändring av lagen om utlänningsverket**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om utlänningsverket (156/1995) lagens rubrik¹⁾ samt 1–3 § som följer:

**Lag
om Migrationsverket**

1) När lagens rubrik ändras ska detta nämnas i ingressen. Den nya rubriken skrivs genast under ingressen.

7.

**Lag
om ändring av 44 kap. 1 § och 48 kap. 1 § i strafflagen¹⁾**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i strafflagen (39/1889) 44 kap. 1 § 1 mom. och 48 kap. 1 § 1 mom., sådana de lyder²⁾, 44 kap. 1 § 1 mom. i lag 1261/2006 och 48 kap. 1 § 1 mom. i lag 138/2006, som följer:

- 1) Paragrafen nämns i rubriken, om de enda åtgärderna är att högst två paragrafer ändras. Om ett moment fogas till en paragraf, en punkt fogas till ett moment eller en punkt i en paragraf upphävs, betraktas också detta som en ändring av paragrafen i fråga. Om lagen är indelad i kapitel och varje kapitel börjar med 1 §, ska kapitlet anges i samband med paragrafen. Jfr exempel 2 och 8.
- 2) Uttryckssättet *sådana de lyder* motsvarar här ”sellaisina kuin ne ovat” och används när samtliga paragrafer eller moment har ändrats tidigare.

8.

**Lag
om ändring av 2 kap. 6 § och 4 kap. 33 § i utsökningsbalken¹⁾**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i utsökningsbalken (705/2007) 2 kap. 6 § 2 mom. och fogas till 4 kap. 33 § 1 mom. en ny 1 a-punkt²⁾ som följer:

- 1) Paragrafen nämns i rubriken, om de enda åtgärderna är att högst två paragrafer ändras. Se exempel 7 ovan.
- 2) Märk att man använder bindestreck i den svenska texten i det här fallet. Om punkten endast anges med siffra, används inte bindestreck (t.ex. *1 punkten*).
Jfr: ändras 3 § 9 mom. 1 a-punkten och fogas till 9 § 3 mom. en ny 1 a- och en ny 2 a-punkt eller fogas till 9 § 3 mom. nya 1 a- och 2 a-punkter.

6.

Laki
ulkomaalaisvirastosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaalaisvirastosta annetun lain (156/1995) nimike sekä 1–3 § seuraavasti:

Laki
Maahanmuuttovirastosta

7.

Laki
rikoslain 44 luvun 1 §:n ja 48 luvun 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain (39/1889) 44 luvun 1 §:n 1 momentti ja 48 luvun 1 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 44 luvun 1 §:n 1 momentti laissa 1261/2006 ja 48 luvun 1 §:n 1 momentti laissa 138/2006, seuraavasti:

8.

Laki
ulosottokaaren 2 luvun 6 §:n ja 4 luvun 33 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulosottokaaren (705/2007) 2 luvun 6 §:n 2 momentti ja
lisätään 4 luvun 33 §:n 1 momenttiin uusi 1 a kohta seuraavasti:

9.

**Lag
om ändring av mervärdesskattelagen**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i mervärdesskattelagen (1501/1993) 1 § 5 mom., 102 § 1 mom. 4 punkten, 102 b § och 141 § 5 punkten,

sådana de lyder, 1 § 5 mom., 102 b § och 141 § 5 punkten i lag 1483/1994 samt 102 § 1 mom. 4 punkten i lag 1767/1995, och

fogas till 73 §, sådan den lyder delvis ändrad¹⁾ i lagarna 1767/1995 och 1312/2007, ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom., som följer:

1) Uttrycket ”osaksi” motsvaras här av *delvis ändrad*.

10.

**Lag
om ändring av lagen om stöd till produktion av el från förnybara energikällor**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om stöd till produktion av el från förnybara energikällor (1396/2010) 13 § och 17 c § 1 mom., av dem 17 c § 1 mom. sådant det lyder i lag 434/2014,

ändras 2 §, 5 § 12 punkten, 8 § 1 mom. 1 och 3 punkten, 14 § 2 mom., 40 § 1 mom., det inledande stycket i 43 § 2 mom.¹⁾, 43 § 2 mom. 2 och 3 punkten²⁾, rubriken för 48 §, 48 § 1 mom., 49 § 1 och 2 mom., 50 §, 51 § 1 och 2 mom., 53 och 54 §, 55 § 1 mom., 57 § 1 mom., 58 § 1 mom., 59 § 1 mom., rubriken för 60 § och 60 § 1 mom.,

av dem 2 §, 43 § 2 mom. 2 och 3 punkten, 48 § 1 mom., 50 §, 59 § 1 mom. och 60 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1426/2011, 5 § 12 punkten och 55 § 1 mom. sådana de lyder i lag 434/2014, 14 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1274/2015, 49 § 1 mom., 51 § 1 och 2 mom. och 53 § sådana de lyder delvis ändrade³⁾ i lag 1426/2011 samt 54 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 491/2013, och

fogas till 5 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 434/2014 och 261/2015, nya 13–16 punkter och till lagen ett nytt 4 kap., i stället för det 4 kap. som upphävts genom lag 1426/2011, samt nya 55 a–55 c⁴⁾ § som följer:

1) Detta skrivsätt är ofta tydligare. Det alternativa skrivsättet är *i 43 § det inledande stycket och/samt 2 och 3 punkten*. Om paragrafen inte ändras i sin helhet, får språkliga moderniseringar eller andra ändringar göras i det inledande stycket endast om det i ingressen nämns att det inledande stycket ändras. Jfr avsnitten 7.3 och 7.6.

2) Inte ”punkterna”.

3) Uttrycket ”osaksi” motsvaras här av *delvis ändrade*.

4) Observera att man skriver: *nya 55 a–55 c §* (inte ”*nya 55 a–c §*”).

9.

Laki
arvonlisäverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan arvonlisäverolain (1501/1993) 1 §:n 5 momentti, 102 §:n 1 momentin 4 kohta, 102 b § ja 141 §:n 5 kohta,

sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 5 momentti, 102 b § ja 141 §:n 5 kohta laissa 1483/1994 sekä 102 §:n 1 momentin 4 kohta laissa 1767/1995, ja

lisätään 73 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1767/1995 ja 1312/2007, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 ja 3 momentti siirtyvät 3 ja 4 momentiksi, seuraavasti:

10.

Laki
uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain (1396/2010) 13 § ja 17 c §:n 1 momentti,

sellaisena kuin niistä on 17 c §:n 1 momentti laissa 434/2014,

muutetaan 2 §, 5 §:n 12 kohta, 8 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohta, 14 §:n 2 momentti, 40 §:n 1 momentti, 43 §:n 2 momentin johdantokappale sekä 2 ja 3 kohta, 48 §:n otsikko ja 1 momentti, 49 §:n 1 ja 2 momentti, 50 §, 51 §:n 1 ja 2 momentti, 53 ja 54 §, 55 §:n 1 momentti, 57 §:n 1 momentti, 58 §:n 1 momentti, 59 §:n 1 momentti, 60 §:n otsikko ja 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 2 §, 43 §:n 2 momentin 2 ja 3 kohta, 48 §:n 1 momentti, 50 §, 59 §:n 1 momentti ja 60 §:n 1 momentti laissa 1426/2011, 5 §:n 12 kohta ja 55 §:n 1 momentti laissa 434/2014, 14 §:n 2 momentti laissa 1274/2015, 49 §:n 1 momentti, 51 §:n 1 ja 2 momentti ja 53 § osaksi laissa 1426/2011 sekä 54 § osaksi laissa 491/2013, ja

lisätään 5 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 434/2014 ja 261/2015, uusi 13–16 kohta sekä lakiin siitä lailla 1426/2011 kumotun 4 luvun tilalle uusi 4 luku sekä uusi 55 a–55 c § seuraavasti:

11.

**Lag
om ändring av djurskyddslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till djurskyddslagen (247/1996) en ny 29 §, i stället för den 29 § som upphävts genom lag 1430/2006, som följer:

12.

**Lag
om ändring av 1 §¹⁾ i arkivlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 1 § i arkivlagen (831/1994), sådan paragrafen²⁾ lyder delvis ändrad i lagarna 689/1999, 1067/2007 och 561/2009, ett nytt 4 mom. som följer:

- 1) Paragrafen sätts ut också när ett nytt moment *fogas* till en paragraf och antalet ändrade paragrafer är högst två.
- 2) Uttrycket ”sådan den” kan syfta på lagen, därför *sådan paragrafen*.

13.

**Lag
om temporär ändring av lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras temporärt i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet (308/2006) 12 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1103/2017, och
fogas temporärt till lagen en ny 3 a § som följer:

14.

**Lag
om ändring av 9 och 38 § i Finlands grundlag**

I enlighet med riksdagens beslut, tillkommet på det sätt som föreskrivs i 73 § i grundlagen,¹⁾
ändras i Finlands grundlag²⁾ 9 § 3 mom. och 38 § 1 mom. som följer:

- 1) Detta uttryck används när en lag stiftas i grundlagsordning.
- 2) I fråga om grundlagen nämns undantagsvis inte författningsnumret. Se avsnitt 9.4.3.

11.

**Laki
eläinsuojelulain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään eläinsuojelulakiin (247/1996) siitä lailla 1430/2006 kumotun 29 §:n tilalle uusi 29 § seuraavasti:

12.

**Laki
arkistolain 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään arkistolain (831/1994) 1 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 689/1999, 1067/2007 ja 561/2009, uusi 4 momentti seuraavasti:

13.

**Laki
majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain (308/2006) 12 §:n 1 momentti väliaikaisesti, sellaisena kuin se on laissa 1103/2017, ja
lisätään lakiin väliaikaisesti uusi 3 a § seuraavasti:

14.

**Laki
Suomen perustuslain 9 ja 38 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty perustuslain 73 §:ssä säädetyllä tavalla,
muutetaan Suomen perustuslain 9 §:n 3 momentti ja 38 §:n 1 momentti seuraavasti:

15.

**Lag
om ändring av medborgarskapslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i medborgarskapslagen (359/2003) 43 § 2 mom.,
ändras den finska språkdräkten¹⁾ i 10 och 27 § samt 34 § 2 mom. 3 punkten underpunkt a, 40 § 3 mom., 44 § 1 mom. och 46 § 3 mom.,
av dem 34 § 2 mom. 3 punkten underpunkt a och 44 § 1 mom. sådana de lyder i lag 579/2011 och 46 § 3 mom. sådant det lyder i lag 974/2007, och²⁾
fogas till 51 § ett nytt 2 mom. som följer:

- 1) När det behövs kan språkdräkten ändras i den svenska eller den finska texten utan att motsvarande text på det andra språket ändras samtidigt. Detta ska då nämnas i både den finska och den svenska ingressen. Se avsnitt 7.6.
- 2) Beträffande valet mellan *och* och *samt*, se avsnitt 4.12.

16.

**Lag
om ändring av 4 § i lagen om patientens ställning och rättigheter**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992) den svenska språkdräkten¹⁾ i rubriken för 4 § samt²⁾ 4 § 1 mom., sådana de lyder i lag 1335/2010, som följer:

- 1) Se avsnitt 7.6.
- 2) *Samt* används här för att betona att ändringen av den svenska språkdräkten bara avser paragrafens rubrik.

17.

**Lag
om ändring av lagen om studiestöd**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om studiestöd (65/1994) 19 a §,
sådan den lyder i sin svenska språkdräkt i lag 734/2001 och i sin finska språkdräkt i lag 1427/2001, och
ändras 5 § 2 mom., 22 § 2 mom., 25 a § 1 mom. och 25 b §,
sådana de lyder, 5 § 2 mom. i sin svenska språkdräkt i lag 41/2000 och i sin finska språkdräkt i lag 1427/2001,
22 § 2 mom. och 25 b § i lag 345/2004 samt 25 a § 1 mom. i lag 204/2003, som följer:

15.

Laki
kansalaisuuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan kansalaisuuslain (359/2003) 43 §:n 2 momentti,
muutetaan 10 ja 27 §:n suomenkielinen sanamuoto, 34 §:n 2 momentin 3 kohdan a alakohta, 40 §:n 3 momentti, 44 §:n 1 momentti ja 46 §:n 3 momentti,
 sellaisina kuin niistä ovat 34 §:n 2 momentin 3 kohdan a alakohta ja 44 §:n 1 momentti laissa 579/2011 ja 46 §:n 3 momentti laissa 974/2007, sekä
lisätään 51 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

16.

Laki
potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 4 §:n otsikon ruotsinkielinen sanamuoto ja 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1335/2010, seuraavasti:

17.

Laki
opintotukilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan opintotukilain (65/1994) 19 a §,
 sellaisena kuin sen ruotsinkielinen sanamuoto on laissa 734/2001 ja suomenkielinen sanamuoto laissa 1427/2001, ja
muutetaan 5 §:n 2 momentti, 22 §:n 2 momentti, 25 a §:n 1 momentti ja 25 b §,
 sellaisina kuin ne ovat, 5 §:n 2 momentin ruotsinkielinen sanamuoto laissa 41/2000 ja suomenkielinen sanamuoto laissa 1427/2001, 22 §:n 2 momentti ja 25 b § laissa 345/2004 sekä 25 a §:n 1 momentti laissa 204/2003, seuraavasti:

18.

Lag
om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en¹⁾ lag om ändring av konsumentkyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av konsumentkyddslagen (1242/2021) ett nytt 3 mom. som följer:

- 1) När det finns flera ändringslagar skriver man i rubriken *en lag*. I ingressen skriver man däremot ”lagen” eftersom lagen då specificeras genom sitt nummer.

19.

Lag
om ändring av sparbankslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i sparbankslagen (1502/2001) rubriken för 8 kap., 101 §, 109 § 1 mom., 120 § 1 mom. och 121 § 2 mom., av dem 101 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 590/2003, samt

fogas till lagen en ny mellanrubrik före 101 § och en ny 104 a §, till 109 § nya 3 och 4 mom., till lagen en ny mellanrubrik före 118 § samt nya 118 a och 119 a §, till lagen en ny 120 a § och en ny mellanrubrik före den¹⁾ samt nya 120 b–120 d, 121 a och 121 b § som följer:

- 1) Alternativt *före 120 a §*.

18.

Laki

kuluttajansuojalain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään kuluttajansuojalain muuttamisesta annetun lain (1242/2021) voimaantulosäännökseen uusi 3 momentti seuraavasti:

19.

Laki

säästöpankkilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan säästöpankkilain (1502/2001) 8 luvun otsikko, 101 §, 109 §:n 1 momentti, 120 §:n 1 momentti ja 121 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 101 § osaksi laissa 590/2003, sekä

lisätään 101 §:n edelle uusi väliotsikko, lakiin uusi 104 a §, 109 §:ään uusi 3 ja 4 momentti, 118 §:n edelle uusi väliotsikko, lakiin uusi 118 a ja 119 a § sekä uusi 120 a § ja sen edelle uusi väliotsikko sekä lakiin uusi 120 b–120 d, 121 a ja 121 b § seuraavasti:

11.2 Förordningsingresser

1.

Republikens presidents förordning om specialförtjänstmedalj för arbetsmiljöarbete

I enlighet med republikens presidents beslut föreskrivs med stöd av 2 § 1 mom. i lagen om offentlig belöning (1215/1999):

2.

Republikens presidents förordning om ändring av republikens presidents förordning om placeringsorterna för Finlands beskickningar i utlandet och ordnandet av konsulära tjänster i utrikesförvaltningen

I enlighet med republikens presidents beslut

ändras i republikens presidents¹⁾ förordning om placeringsorterna för Finlands beskickningar i utlandet och ordnandet av konsulära tjänster i utrikesförvaltningen (613/2015) 1 §, 4 § 1 mom. och bilagan till förordningen, sådana de lyder, 1 § och bilagan i förordning 1064/2021 och²⁾ 4 § 1 mom. i förordning 329/2020, som följer:

Den förordning som ändras ska anges med sitt fullständiga namn (republikens presidents förordning/statsrådets förordning/x-ministeriets förordning).

Beträffande valet mellan *och* och *samt*, se avsnitt 4.12.

3.

Republikens presidents förordning om skötseln på Åland av förvaltningsuppgifter som gäller programmen för fonderna inom området för inrikes frågor

I enlighet med republikens presidents beslut föreskrivs med stöd av 32 § i självstyrelselagen för Åland (1144/1991), sådan paragrafen¹⁾ lyder delvis ändrad i lagarna 1556/1994 och 68/2004, och med samtycke av Ålands landskapsregering:

1) Uttrycket ”sådan den” kan syfta på lagen, därför *sådan paragrafen*.

1.

**Tasavallan presidentin asetus
työympäristötyön erityisansiomitalista**

Tasavallan presidentin päätöksen mukaisesti säädetään julkisen arvonannon osoituksista annetun lain (1215/1999) 2 §:n 1 momentin nojalla:

2.

**Tasavallan presidentin asetus
Suomen ulkomaanedustustojen sijaintipaikoista ja konsulipalveluiden järjestämisestä
ulkoasiainhallinnossa annetun tasavallan presidentin asetuksen muuttamisesta**

Tasavallan presidentin päätöksen mukaisesti
muutetaan Suomen ulkomaanedustustojen sijaintipaikoista ja konsulipalveluiden järjestämisestä ulkoasiainhallinnossa annetun tasavallan presidentin asetuksen (613/2015) 1 §, 4 §:n 1 momentti ja liite, sellaisina kuin ne ovat, 1 § ja liite asetuksessa 1064/2021 sekä 4 §:n 1 momentti asetuksessa 329/2020, seuraavasti:

3.

**Tasavallan presidentin asetus
sisäasioiden rahastojen ohjelmia koskevien hallintotehtävien hoidosta Ahvenanmaalla**

Tasavallan presidentin päätöksen mukaisesti säädetään Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 32 §:n nojalla, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1556/1994 ja 68/2004, ja Ahvenanmaan maakunnan hallituksen suostumuksella:

4.

**Republikens presidents förordning
om ändring av 6 § i förordningen om fängvårdens förtjänstkors**

I enlighet med republikens presidents beslut

ändras i förordningen om fängvårdens förtjänstkors (239/1957) 6 § 1 mom. som följer:

5.

**Statsrådets förordning
om behörig pensionsanstalt**

I enlighet med statsrådets beslut föreskrivs med stöd av 111 § 3 mom. i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) och 121 § 1 mom. i pensionslagen för den offentliga sektorn (81/2016), av dem 111 § 3 mom. i lagen om pension för arbetstagare sådant det lyder i lag 1468/2019:

6.

**Statsrådets förordning
om ändring av 1 § i förordningen om tillämpningen av 1 kap. 7 §¹⁾ strafflagen**

I enlighet med statsrådets beslut

ändras i förordningen om tillämpningen av 1 kap. 7 §¹⁾ strafflagen (627/1996) 1 § 1 mom. 20 punkten, sådan den lyder i förordning 56/2009, samt

fogas till 1 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i förordningarna 353/1997, 118/1999, 537/2000, 739/2001, 510/2002, 624/2002, 859/2003, 1014/2006, 286/2008, 56/2009, 1041/2009, 80/2012 och 1342/2015, en ny 21 punkt som följer:

- 1) Här saknas prepositionen *i* eftersom den ursprungliga förordningens rubrik följer ett äldre mönster och ska citeras exakt.

7.

**Statsrådets förordning
om ändring av förordningen om fritt bildningsarbete**

I enlighet med statsrådets beslut

ändras i förordningen om fritt bildningsarbete (805/1998) 1–3, 3 a och 4 §, av dem 2 § sådan den lyder delvis ändrad i förordningarna 1201/2005 och 1073/2011, 3 § sådan den lyder i förordningarna 1201/2005 och 1073/2011 och 3 a § sådan den lyder i förordning 804/2002, samt

fogas till förordningen en ny 1 a § samt en ny 6 a §, i stället för den 6 a § som upphävts genom förordning 1767/2009, som följer:

4.

**Tasavallan presidentin asetus
vankeinhoidon ansiorististä annetun asetuksen 6 §:n muuttamisesta**

Tasavallan presidentin päätöksen mukaisesti
muutetaan vankeinhoidon ansiorististä annetun asetuksen (239/1957) 6 §:n 1 momentti seuraavasti:

5.

**Valtioneuvoston asetus
toimivaltaisesta eläkelaitoksesta**

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään työntekijän eläkelain (395/2006) 111 §:n 3 momentin ja julkisten alojen eläkelain (81/2016) 121 §:n 1 momentin nojalla, sellaisena kuin niistä on työntekijän eläkelain 111 §:n 3 momentti laissa 1468/2019:

6.

**Valtioneuvoston asetus
rikoslain 1 luvun 7 §:n soveltamisesta annetun asetuksen 1 §:n muuttamisesta**

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain 1 luvun 7 §:n soveltamisesta annetun asetuksen (627/1996) 1 §:n 1 momentin 20 kohta, sellaisena kuin se on asetuksessa 56/2009, sekä
lisätään 1 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi asetuksissa 353/1997, 118/1999, 537/2000, 739/2001, 510/2002, 624/2002, 859/2003, 1014/2006, 286/2008, 56/2009, 1041/2009, 80/2012 ja 1342/2015, uusi 21 kohta seuraavasti:

7.

**Valtioneuvoston asetus
vapaasta sivistystyöstä annetun asetuksen muuttamisesta**

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti
muutetaan vapaasta sivistystyöstä annetun asetuksen (805/1998) 1–3, 3 a ja 4 §, sellaisina kuin niistä ovat 2 § osaksi asetuksissa 1201/2005 ja 1073/2011, 3 § asetuksissa 1201/2005 ja 1073/2011 ja 3 a § asetuksessa 804/2002, sekä
lisätään asetukseen uusi 1 a § ja siitä asetuksella 1767/2009 kumotun 6 a §:n tilalle uusi 6 a § seuraavasti:

8.

**Statsrådets förordning
om upphävande av 1 § i statsrådets förordning om Institutet för de inhemska språken**

I enlighet med statsrådets beslut föreskrivs:

9.

**Statsrådets förordning
om ikraftträdande av en¹⁾ lag om ändring och temporär ändring
av lagen om bekämpning av skogsskador**

I enlighet med statsrådets beslut föreskrivs med stöd av ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring och temporär ändring av lagen om bekämpning av skogsskador (198/2023):

- 1) När det finns flera ändringslagar skriver man i rubriken *en lag*. I ingressen skriver man däremot ”lagen” eftersom lagen då specificeras genom sitt nummer.

10.

**Justitieministeriets förordning
om rättshjälpsdistrikten och om rättshjälpsbyråernas verksamhetsställen**

I enlighet med justitieministeriets beslut föreskrivs med stöd av 2 § i lagen om statliga rättshjälpsbyråer (258/2002), sådan paragrafen¹⁾ lyder i lag 929/2008:

- 1) Uttrycket ”sådan den” kan syfta på lagen, därför *sådan paragrafen*.

11.

**Inrikesministeriets förordning
om polisens avgiftsbelagda prestationer och avgiftsbelagda handräckning 2023**

I enlighet med inrikesministeriets beslut föreskrivs med stöd av 8 § i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992), 46 § 2 mom. i lotterilagen (1047/2001) och 9 kap. 10 § 2 mom. i polislagen (872/2011), sådana de lyder, 8 § i lagen om grunderna för avgifter till staten i lag 348/1994, 46 § 2 mom. i lotterilagen i lag 1286/2016 och 9 kap. 10 § 2 mom. i polislagen i lag 989/2022:

8.

**Valtioneuvoston asetus
Kotimaisten kielten keskukselta annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n kumoamisesta**

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään:

9.

**Valtioneuvoston asetus
metsätuhojen torjunnasta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta
muuttamisesta annetun lain voimaantulosta**

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään metsätuhojen torjunnasta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain (198/2023) voimaantulosäännöksen nojalla:

10.

**Oikeusministeriön asetus
oikeusapupiireistä ja oikeusaputoimistojen toimipaikoista**

Oikeusministeriön päätöksen mukaisesti säädetään valtion oikeusaputoimistoista annetun lain (258/2002) 2 §:n nojalla, sellaisena kuin se on laissa 929/2008:

11.

**Sisäministeriön asetus
poliisin suoritteiden ja virka-avun maksullisuudesta vuonna 2023**

Sisäministeriön päätöksen mukaisesti säädetään valtion maksuperustelain (150/1992) 8 §:n, arpajaislain (1047/2001) 46 §:n 2 momentin ja poliisilain (872/2011) 9 luvun 10 §:n 2 momentin nojalla, sellaisina kuin ne ovat, valtion maksuperustelain 8 § laissa 348/1994, arpajaislain 46 §:n 2 momentti laissa 1286/2016 ja poliisilain 9 luvun 10 §:n 2 momentti laissa 989/2022:

12.

**Social- och hälsovårdsministeriets förordning
om social- och hälsovårdsministeriets avgiftsbelagda prestationer**

I enlighet med social- och hälsovårdsministeriets beslut föreskrivs med stöd av 8 § i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) och 3 § i lagen om koncessionsavgift för arbetspensionsförsäkringsbolag (523/2008), av dem 8 § i lagen om grunderna för avgifter till staten sådan paragrafen lyder i lag 348/1994:

13.

**Inrikesministeriets förordning
om ändring av vissa bilagor till inrikesministeriets förordning
om begränsning av trafik och vistelse**

I enlighet med inrikesministeriets beslut
ändras bilagorna 2, 5 och 6 till inrikesministeriets förordning om begränsning av trafik och vistelse (1104/2013), av dem bilaga 2 sådan den lyder i förordning 1348/2015 och bilaga 5 sådan den lyder i förordning 480/2018, som följer:

14.

**Justitieministeriets förordning
om ändring av bilagan till justitieministeriets förordning
om den effektiva räntan på konsumentkrediter**

I enlighet med justitieministeriets beslut
ändras i del II i bilagan till justitieministeriets förordning om den effektiva räntan på konsumentkrediter (824/2010) 4–8 punkten som följer:

12.

**Sosiaali- ja terveysministeriön asetus
sosiaali- ja terveysministeriön maksullisista suoritteista**

Sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen mukaisesti säädetään valtion maksuperustelain (150/1992) 8 §:n ja työeläkevakuutusyhtiön toimilupamaksusta annetun lain (523/2008) 3 §:n nojalla, sellaisena kuin niistä on valtion maksuperustelain 8 § laissa 348/1994:

13.

**Sisäministeriön asetus
liikkumis- ja oleskelurajoituksista annetun sisäministeriön asetuksen
eräiden liitteiden muuttamisesta**

Sisäministeriön päätöksen mukaisesti
muutetaan liikkumis- ja oleskelurajoituksista annetun sisäministeriön asetuksen (1104/2013) liitteet 2, 5 ja 6, sellaisina kuin niistä ovat liite 2 asetuksessa 1348/2015 ja liite 5 asetuksessa 480/2018, seuraavasti:

14.

**Oikeusministeriön asetus
kuluttajaluoton todellista vuosikorosta annetun oikeusministeriön
asetuksen liitteen muuttamisesta**

Oikeusministeriön päätöksen mukaisesti
muutetaan kuluttajaluoton todellisesta vuosikorosta annetun oikeusministeriön asetuksen (824/2010) liitteen II osan 4–8 kohta seuraavasti:

12 Finsk-svensk ordlista

Ordlistan innehåller ord och uttryck som är besvärliga att översätta, särskilt när de förekommer i propositioner och författningstext. Den innehåller både klassiska fallgropar och nyare ord som är svåra att hitta i andra källor. När flera alternativ ges, är det förstnämnda alternativet inte automatiskt det som rekommenderas i första hand. Alternativen är i allmänhet inte heller helt synonyma. Ord med närliggande betydelse åtskiljs med kommatecken, medan ord vars betydelse ligger längre ifrån varandra skiljs åt med semikolon. Den som använder listan måste i varje enskilt fall ta ställning till vilket alternativ som passar bäst i sammanhanget, och vid behov använda ordböcker och andra källor som hjälpmedel. Eventuella förklaringar och bakgrundsuppgifter är inte avsedda att vara fullständiga, utan syftet med dem är att hjälpa översättaren att välja bland olika alternativ och bedöma betydelsen av det ord som använts på finska. "Jfr" (jämför) utgör en hänvisning till en liknande term med annan betydelse som man bör vara uppmärksam på vid valet av svensk motsvarighet.

aiesopimus

avsiktsförklaring

En avsiktsförklaring (eng. **letter of intent**) avser en förklaring att någon senare kommer att ingå ett avtal eller åta sig en förpliktelse.

aiheuttaa, aiheutua

orsaka, medföra, föranleda, förorsaka; tillfoga

Undvik det ålderdomliga ordet "åsamka". Participformer av orden (t.ex. formen **aiheutunut**) behöver ofta inte översättas till svenska.

toimi, josta voi aiheutua vahinkoa tai kuluja = *en åtgärd som kan orsaka skada eller medföra kostnader*

toiminnasta aiheutuneet kulut = *kostnaderna för verksamheten*

aikataulu

tidsplan, tidsschema; tidsram; tidtabell

En *tidsplan* eller ett *tidsschema* förutser en viss tidsåtgång för olika delmoment av en process. En *tidsram* beskriver en övergripande avgränsning av tiden. En *tidtabell* är en uppställning med ankomst- och avgångstider för t.ex. tåg och bussar.

projektin/prosessin/suunnitelman aikataulua nopeutetaan = *projektet snabbas upp, processen påskyndas, planen genomförs snabbare än tänkt*

ala

areal, område, area, yta; sektor, bransch, yrkesområde, fack, fackområde, yrkesgren; ämnesområde

Areal eller *område* används i fråga om mark, *area* eller *yta* i fråga om byggnader, ofta *yta* i fråga om skog. I andra sammanhang kan även andra svenska motsvarigheter bli aktuella. Se även **toimiala**

alaikäinen

minderårig

Den som inte har uppnått myndighetsåldern 18 år ska i lagstiftningen kallas *minderårig*. Jfr **täysi-ikäinen; täysivaltainen; vajaavaltainen**

I lagstiftningen i Sverige kallas den som inte har uppnått myndighetsåldern oftast *underårig*. *Minderårig* används också i Sverige, både i allmänspråket och i lagstiftningen, men betydelsen är inte entydig. Ibland avses personer under 18 år, ibland enbart en viss kategori av underåriga, t.ex. personer under 15 år eller personer mellan 15 och 18 år.

alainen

underställd, underordnad, underlydande, under; medarbetare; är föremål för, omfattas av, hör under, står under, sorterar under, faller under

När det är fråga om över- och underordningsförhållanden används motsvarigheter som inkluderar ordet *under*. I fråga om arbetstagare används helst *medarbetare*, om det inte är viktigt att betona underordningsförhållandet. Ibland är en omformulering med en verbkonstruktion den bästa lösningen.

ministeriön alainen lautakunta = *en nämnd under ministeriet, en nämnd som lyder under ministeriet, en nämnd som är underställd ministeriet*

ennakonpidätyksen alainen palkka = *lön på vilken förskotts innehållning ska verkställas; använd inte "förskotts innehållning underkastad lön"*

järjestö on ministeriön valvonnan alainen = *organisationen står under ministeriets tillsyn*

kutsunanalainen = *uppbådspliktig*

riidanalainen asia = *den omtvistade frågan/saken, den fråga som tvisten gäller*

teko on rikoslain alainen = *gärningen faller under strafflagen, gärningen utgör brott enligt strafflagen, gärningen är kriminaliserad enligt strafflagen, gärningen är straffbar enligt strafflagen*

tämän lain alainen yritys = *ett företag som omfattas av denna lag, ett företag som lyder under denna lag*

valituksenalainen päätös = *det överklagade beslutet*

valmisteveron alainen = *punktskattepliktig; accispliktig (i äldre lagstiftning)*

virallisen syytteen alainen rikos = *ett brott som hör under allmänt åtal*

alakohta

underpunkt; stycke; led

I nationella lagar och förordningar används *underpunkt*. I EU-sammanhang lämnas **alakohta** översatt eller motsvaras av *stycke* eller *led*. Se närmare avsnitt 2.8.3 och 9.5.2 samt lagingressmall 15 i kapitel 11.

alemmanasteinen

på lägre nivå

alemmanasteinen säädös = *en författning på lägre nivå*

lakia alemmanasteinen normi = *en norm på lägre nivå än lag*

alku

ingång; början

Ofta syftar det finska uttrycket **alussa** på att något sker genast vid ingången av t.ex. ett år eller en månad, dvs. när en period av något slag inleds. Ibland kan det också betyda att något sker tidigt under en viss tidsperiod, vilket uttrycks med formuleringen *i början*. Uttrycket **alusta** syftar i regel på ingången av en tidsperiod.

vuoden alussa = *vid ingången av året, vid årets ingång; i början av året*

laki tuli voimaan vuoden alusta = *lagen trädde i kraft vid ingången av året, lagen trädde i kraft den 1 januari; inte "i början av året"*

alkuperäinen

original, förlaga; ursprunglig

Original är alltid ett substantiv och kan inte användas som adjektiv.

Det heter *handling i original, originalhandling, förlaga* eller *ursprunglig handling* (inte "original handling"), eller bara *original*.

allekirjoitus

underskrift, namnteckning, signatur; undertecknande

omakätinen allekirjoitus = *egenhändig underskrift*

sähköinen allekirjoitus = *elektronisk underskrift* (lagen om stark autentisering och betrodda elektroniska tjänster 617/2009), *elektronisk signatur* (äldre lagstiftning)

vahvistaa allekirjoituksellaan/nimikirjoituksellaan = *bekräfta/bestyrka med sin underskrift/namnteckning, vidimera*

allekirjoitusvaltuus = *fullmakt för undertecknande* (i fråga om internationella fördrag)

aloite

initiativ; motion; förslag

Den vanligaste svenska motsvarigheten är *initiativ*. *Motion* används i vissa särskilda fall. Ibland avses snarast *förslag*.

kansalaisaloite = *medborgarinitiativ* (53 § i grundlagen, används även inom EU om EU:s medborgarinitiativ/det europeiska medborgarinitiativet)

keskustelualoite = *debattinitiativ* (i riksdagen)

eduskunta-aloite = *motion*

kansliatoimikunnan aloite = *kansli Kommissionens initiativ* (i riksdagen)

puhemiesneuvoston aloite = *talmanskonferensens initiativ* (i riksdagen)

talousarvioaloite = *budgetmotion* (i riksdagen)

toimenpidealoite = *åtgärdsmotion* (i riksdagen)

valtutetun aloite = *fullmäktigeledamots motion* (i kommunerna och välfärdsområdena)

omasta aloitteestaan = *på eget initiativ, självmant*

alueellistaa

utlokalisera, flytta ut; omlokalisera, flytta; decentralisera; regionalisera

Motsvarigheterna *utlokalisera, flytta ut; omlokalisera, flytta* (i betydelsen 'siirtää') respektive *decentralisera* (i betydelsen 'hajauttaa', 'hajasijoittaa') kan användas när man avser 'flytta ut offentliga verksamheter och arbetstillfällen från huvudstaden eller något annat centrum'. När det är fråga om omorganisering av verksamheter med avseende på regioner passar det ibland också med *regionalisera*.

ansio

inkomst; förtjänst; merit

Använd *inkomst* när det är fråga om inkomst genom arbete. Ordet *förtjänst* används dels i betydelsen 'vinst': *hon sålde aktierna med stor förtjänst*, dels i betydelsen 'merit': *hon uppskattades inte efter förtjänst*. **Ansio** kan också avse *meriter*: *alla sökande har lika goda meriter för tjänsten*.

ansioeläke = *förvärvspension*

ansiokyky = *förvärvsförmåga* (folkpensionslagen 568/2007)

ansionmenetyt = *inkomstbortfall* (sjukförsäkringslagen 1224/2004), *inkomstförlust* (skadeståndslagen 412/1974); använd inte "förvärvsförlust"

ansiopäiväraha = *inkomstrelaterad dagpenning* (se t.ex. 1 kap. 5 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa 1290/2002)

ansiotulo = *förvärvsinkomst* (jfr **työtulo, työansio**)

ansiotulovähennys = *förvärvsinkomstavrdrag* (inkomstskattelagen 1535/1992)

vuosiansio = *årsinkomst*

ansioitunut*meriterad***antaa***ge; lämna; meddela; utfärda; överlämna; ställa*

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella. Undvik "avge" och "avlåta".

antaa asetus = *utfärda en förordning* (nationellt), *anta en förordning* (EU)**antaa asiakirja viranomaiselle** = *ge in/lämna in en handling till myndigheten***antaa direktiivi** = *anta ett direktiv* (EU)**antaa ehdotus** = *lämna/överlämna/lägga fram ett förslag***antaa ennakkotieto** = *ge/meddela/lämna förhandsbesked***antaa esitys eduskunnalle** = *lämna/överlämna en proposition till riksdagen***antaa ilmoitus** = *utfärda ett meddelande* (i fråga om meddelanden som publiceras i författningssamlingen)**antaa kertomus** = *lämna/ge en berättelse***antaa kielto** = *meddela/utfärda förbud, förbjuda***antaa koulutusta** = *ge utbildning, utbilda***antaa laki** = *utfärda en lag*; vuonna 2021 annettu laki = 2021 års lag, lagen från 2021, men: 13.1.2021 annettu laki = *lagen av den 13 januari 2021***antaa lakiehdotus eduskunnan hyväksyttäväksi** = *förelägga riksdagen ett lagförslag***antaa lakiesitys** = *lämna/överlämna en proposition (med förslag till lag ...)***antaa lausunto** = *lämna/ge yttrande, lämna/ge utlåtande, yttra sig***antaa lupa** = *ge/bevilja/utfärda/meddela tillstånd***antaa mietintö** = *lämna ett betänkande* (jfr **luovuttaa**)**antaa määräksiä** = *meddela/utfärda föreskrifter, ge bestämmelser* (t.ex. i stadgar)**antaa ohjeita** = *ge/meddela/utfärda anvisningar***antaa opetusta** = *undervisa, ge undervisning*; inte "meddela undervisning"**antaa otteita** = *utfärda utdrag* (t.ex. ur handelsregistret); även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella**antaa postin kuljetettavaksi** = *posta***antaa päätös** = *meddela beslut* (i fråga om domstolar och myndigheter); *utfärda beslut* (i fråga om beslut som publiceras i författningssamlingen).Undvik "ge" som används av många myndigheter i Finland, men som inte används på samma sätt i Sverige. Finns det risk för att *meddela* felaktigt uppfattas som 'delge', är det bäst att försöka med någon annan lösning, t.ex. *utfärda*. Ibland kan också *fatta beslut* användas, men det är inte tillräckligt exakt i formella sammanhang. Den dag då ett beslut meddelas (**antopäivä**) infaller nämligen ofta senare än den dag avgörandet träffades (beslutet

fattades) t.ex. vid ett sammanträde. Denna skillnad är relevant i synnerhet när man räknar tidsfristen för överklagande. I refererande text och i rubriker passar det också ofta med en lösning av typen *X-myndighetens beslut av den 1 december 2021* eller *dag för beslut 1.12.2021*. Jfr **julistaa**

antaa sitoumus = *ge en utfästelse; lämna/ingå en förbindelse*

antaa suostumus = *ge (sitt) samtycke, samtycka; bifalla*

antaa säännöksiä = *utfärda bestämmelser*

antaa takaus = *ställa borgen*

antaa takuu = *ställa säkerhet; ställa garanti*

antaa tiedoksi = *delge* (både när det är och när det inte är fråga om formell delgivning); *meddela för kännedom* (kan användas när det inte är fråga om formell delgivning)

antaa tietoja = *ge/lämna uppgifter/upplysningar/information, informera*

antaa todistus = *utfärda intyg/betyg/bevis*; även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella

antaa tunnus (t.ex. **rintamasotilastunnus**) = *tilldela någon ett tecken*

antaa tuomio = *ge/meddela en dom*; om det finns risk för att *meddela* uppfattas som 'delge' bör man använda *ge*

antaa U-kirjelmä = *lämna/överlämna en U-skrivelse*

antaa varoitus = *meddela (en) varning, ge en varning, varna*

antaa velkakirja = *utfärda skuldebrev*

antaa virka-apua = *lämna/ge handräckning*

aputoiminimi

bifirma

Se 1 § i firmalagen (128/1979).

arkilauantai

helgfri lördag

arkipyhä

söckenhelg

Söckenhelg används i Finland om en allmän helgdag som inte inträffar under ett veckoslut (motsvaras närmast av *lätthelg* i Sverige). Ordet har oftast koppling till ett kollektivavtal eller till någon socialförsäkring, och dess exakta innebörd kan variera i olika texter. Observera att ordet *helgdag* inte alltid är helt entydigt, och att också lördagen särskilt i socialförsäkringssammanhang kan betraktas som en vardag. Skriv därför inte "helgdag som infaller på en vardag".

arvioida

uppskatta, beräkna; bedöma; utvärdera, evaluera; värdera

Uppskatta anger ungefärliga, *beräkna* mer precisa uträkningar. *Bedöma* kan man göra både på förhand och i efterhand, *utvärdera* och *evaluera* främst i efterhand. Den som *värderar* något anger eller bedömer värdet av något. Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

arviointi

uppskattning, beräkning; bedömning; utvärdering, evaluering; värdering

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella. Se även **arvioida**

arvonlisävero

mervärdesskatt

Arvonlisävero förkortas på finska **alv**. Om en svensk förkortning behövs, använd *moms* och inte "mvs".

asettaa

förelägga, sätta ut, utsätta; ställa ut; ställa; sätta (upp), ställa (upp); tillsätta, inrätta

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

asettaa uhkasakko = förelägga/sätta ut/utsätta vite (se även **uhkasakko**)

asettaa shekki/vekseli = ställa ut en check/växel

asettaa ehto/takuu = ställa villkor/säkerhet (jfr **antaa takuu** under **antaa**)

asettaa tavoite = sätta (upp)/ställa (upp) mål

asettaa hanke/työryhmä = tillsätta/inrätta ett projekt/en arbetsgrupp

asetuksenantovaltuus

bemyndigande att utfärda förordning

Uttrycket används även som paragrafrubrik. Se även **valtuussäännös**,

valtuutussäännös

asetus

förordning

Se även **tasavallan presidentin asetukset; valtioneuvoston asetukset**

asevelvollinen

värnplikttig

Jfr **varusmies**

asia*fråga, sak; mål, ärende*

I de flesta allmänna sammanhang kan **asia** översättas med *fråga* eller *sak*.

När det gäller allmänna domstolar (se **yleinen tuomioistuin**) avser **asia** oftast *mål*, om det är fråga om ett fall med motsatta parter (t.ex. *brottmål*, *tvistemål* och *besvärsmål*). Om **asia** också eventuellt avser ärenden, t.ex. ansökningsärenden, kan man skriva *mål och ärenden* eller *mål eller ärenden*, eller använda det övergripande ordet *sak*.

ajaa asiaa = *driva ett ärende/mål*

takaisinsaantia koskeva asia = *återvinningsmål*

Hallintoasia motsvaras av *förvaltningsärende* när det är fråga om ett ärende som behandlas eller omprövas av en förvaltningsmyndighet. Förfarandet kallas *förvaltningsförfarande* (**hallintomenettely**).

Hallintolainkäyttöasia motsvaras av *förvaltningsprocessuellt ärende*. Ofta är det då fråga om ett förvaltningsärende som har överklagats hos en domstol eller besvärnsnämnd, alltså ett *besvärärende* (**valitusasia**). Det kan också vara fråga om en tvist, alltså ett *förvaltningstvistemål* (**hallintoriita-asia**). Förfarandet kallas *förvaltningsrättskipning* eller *förvaltningsprocess* (se **hallintolainkäyttö**). I fråga om förvaltningsärenden som behandlas i en förvaltningsdomstol eller besvärnsnämnd har man ibland också talat om *förvaltningsmål* (**hallintoasia** i en snävare betydelse).

asiakumppani*medpart***asiallinen muutos***ändring i sak*

Uttrycket används i fråga om en ändring som inte enbart är teknisk eller språklig.

asiamies*ombud; ombudsman; syssloman*

Ombud används t.ex. vid rättegång. *Ombudsman* är en benämning på vissa tjänster. Använd därför inte "ombud" som könsneutral benämning på en ombudsman. *Syssloman* är en äldre benämning som bl.a. finns i 18 kap. i handelsbalken, som fortfarande gäller. Se även **valtuutettu**.

eduskunnan oikeusasiamies = *riksdagens justitieombudsman* (JO)

Euroopan oikeusasiamies = *Europeiska ombudsmannen*

julkisasiamies = *generaladvokat* (vid EU-domstolen)

kuluttaja-asiamies = konsumentombudsmannen (KO)

oikeudenkäyntiasiamies = rättegångsombud

työttömyysturva-asiamies = utkomstskyddsombud

valtiasiamies = statsombud

veroasiamies = skatteombud

asianajaja

advokat

Benämningen är en skyddad titel för medlemmar av Finlands Advokatförbund.

asianmukainen

behörig; behövlig, som behövs; som sig bör, tillbörlig; riktig, korrekt; lämplig; saklig;

ändamålsenlig; motiverad; giltig; relevant; adekvat

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella. Använd inte "sakenlig",

"erforderlig" eller "vederbörlig". Se även **asianmukaisesti**

asianmukaisessa kunnossa = *i behörigt skick*

ilman asianmukaista matkalippua matkustava = *den som reser utan giltig biljett*

asianmukaisesti

behörigen, på behörigt sätt, på rätt sätt, på tillbörligt sätt, på lämpligt sätt, på ett

riktigt sätt, som sig bör; fackmässigt

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella. Använd inte "vederbörligen".

Se även **asianmukainen**

asianomainen

berörd; i fråga; behörig; aktuell; respektive

Asianomainen och liknande finska ord (såsom **sanottu** och **kyseinen**, se även **mainittu**) behöver inte alltid översättas. Ofta räcker det med enbart bestämd form i svenskan: **asianomainen hovioikeus** översätts t.ex. i regel med *hovrätten*.

asianomainen henkilö = *den berörda personen, personen (i fråga); undvik "ifrågavarande person"; jfr **asianosainen; osallinen, osallisuus**; se även*

henkilö

asianomainen ministeriö = *det ministerium som är behörigt (67 § i grundlagen), det ministerium som saken gäller (67 § i grundlagen);*

se även **asianomainen viranomainen** nedan

asianomainen viranomainen = *myndigheten i fråga; den berörda myndigheten; den aktuella myndigheten; i vissa fall respektive myndighet; ibland den behöriga myndigheten (jfr **toimivalta**); ofta enbart myndigheten (om det i texten har varit tal om den tidigare)*

asianomaiset kunnat = *berörda kommuner; kommunerna i fråga*

asianomistaja*målsägande; målsägare*

I författningar används *målsägande* (för böjningsmönster, se avsnitt 4.1.1).

I ledigare sammanhang kan även *målsägare* användas. I fråga om *sakägare*, se **asianosainen**.

asianosainen*part; sakägare*

Part är den huvudsakliga motsvarigheten. *Sakägare* används framför allt

i lagstiftningen om fastighetsbildning och fastighetsförrättningar. Jfr **osallinen, osallisuus; asianomainen**

asiantuntija*expert; sakkunnig; specialist*

När **asiantuntija** används som tjänstebeteckning kan ordet på svenska motsvaras av *expert* eller *sakkunnig* beroende på organisation. Använd inte ordet "sakkännare".

kansallinen asiantuntija = *nationell expert* (expert som förordnats att tjänstgöra vid Europeiska kommissionen)

pysyvä asiantuntija = *permanent sakkunnig*

asiantuntijaviranomainen, asiantuntijavirasto = *expertmyndighet*

asiaratkaisu*avgörande i sak***asuinpaikka***bostadsort*

I äldre lagstiftning används även *boningsort, bosättningsort, att vara bosatt*.

Kontrollera i omgivande lagstiftning. Jfr **kotipaikka, kotikunta**

I de bestämmelser som gäller hemkommun och i lagstiftningen om befolkningsdatasystemet avser **asuinpaikka** inte bostadsorten utan den specifika plats eller bostad där någon bor. I dessa bestämmelser har **asuinpaikka** uttryckts på annat sätt på svenska. Välj motsvarighet enligt vad som används i den aktuella lagstiftningen.

Vakituinen/vakinainen asuinpaikka översätts numera med *vanlig vistelseort* (eng. **habitual residence**), i äldre lagstiftning *stadigvarande* eller *varaktigt bosatt*.

Jfr **oleskelupaikka, oleskelupaikkakunta, olinpaikka**

asukas*boende; invånare*

Boende används om personer som bor i hus, bostäder och liknande (även i sammansättningar: *boendeinflytande*, *boendeparkering*). *Invånare* används om personer som är bosatta i länder, städer, kommuner och välfärdsområden.

asumislisä*bostadstillägg*

Se 14 § i lagen om studiestöd (65/1994). Jfr **asumistuki**

asumisoikeus*bostadsrätt*

Se lagen om bostadsrättsbostäder (393/2021).

asumisoikeuden haltija = *bostadsrättshavare*

asumisoikeusasunto = *bostadsrättsbostad*

asumisoikeusyhdistys = *bostadsrättsförening*

asumistuki*bostadsbidrag*

Se t.ex. lagen om allmänt bostadsbidrag (938/2014). Jfr **asumislisä**

asuntoirtaimisto*bohag*

Se t.ex. ärvdabalken (40/1965) och äktenskapslagen (234/1929). Använd inte "bostadslösöre" eller "hemlösöre". Jfr **koti-irtaimisto; irtaimisto; irtain omaisuus**

aukioloaika*öppetid*

aukioloajat ma-pe 8-16 = *öppet mån.-fre. 8-16*

avioero*äktenskapsskillnad; skilsmässa*

Äktenskapsskillnad är den juridiska term som ska användas i författningar, propositioner, domar och liknande. *Skilsmässa* kan användas i ledigare sammanhang.

avioliiton esteiden tutkinta*hindersprövning, prövning av hinder mot äktenskap*

Den längre konstruktionen *prövning av hinder mot äktenskap* används om det annars inte framgår av kontexten att det handlar om äktenskap. Se 10 § i äktenskapslagen (234/1929).

aviopuoliso

Se **puoliso**

avoliitto

samboförhållande, samboende

I lagtext används också uttryck av typen *personer som lever tillsammans under äktenskapsliknande förhållanden (avoliitonomaisissa olosuhteissa elävät henkilöt)*.

avomies, avovaimo, avopuoliso = *sambo*; se även **puoliso**

avustaja

assistent; attaché; biträde; medarbetare; medhjälpare

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

erityisavustaja = *specialmedarbetare*

henkilökohtainen avustaja = *personlig assistent*

kansanedustajan avustaja = *ledamotsassistent*

lehdistöavustaja = *pressattaché*

oikeudenkäyntiavustaja = *rättegångsbiträde*

julkinen oikeusavustaja = *offentligt rättsbiträde*

yleinen oikeusavustaja = *allmänt rättsbiträde*

blankettilaki

blankettlag

edelleen

fortfarande, ännu, alltjämt, fortsatt; fortsättningsvis; i fortsättningen

I betydelsen 'yhä', 'vielä' motsvaras **edelleen** av *fortfarande, ännu, alltjämt, fortsatt* med avseende på nuet och den närmast föregående tiden och av *fortsättningsvis, (också) i fortsättningen* med avseende på nuet och överskådlig framtid. Jfr **jatkuvasti**

edellyttää

förutsätta; kräva, fordra; behöva; motivera; avse

När det gäller något man utgår från som givet eller omständigheter som utgör en nödvändig grund för något, kan man använda *förutsätta*. Är det däremot fråga om i förväg uppställda krav eller önskemål passar det bättre med t.ex. *kräva, som krävs, som fordras, som behövs, som är motiverat, som avses*.

luvan myöntämisen edellytykset = *förutsättningar för att bevilja tillstånd, förutsättningar för beviljande av tillstånd*

toiminta, joka edellyttää lupaa = *verksamhet som kräver tillstånd, verksamhet där det krävs/behövs tillstånd; se även luvanvarainen*

lisäksi edellytetään, että = *dessutom krävs det att, dessutom ska; dessutom förutsätts det att, en förutsättning/ett villkor är dessutom att*

edellytys

föresättning; krav, villkor, kriterium

Se även **edellyttä**

edellä

ovan

När **edellä** används bara för att undvika att en mening börjar med en siffra, bör ordet utelämnas ur översättningen. Se avsnitt 9.4.5.

edunjättäjä

förmånsåtare

Termen avser i finländskt lagspråk den efter vilken en förmån betalas.

Ordet har bildats i analogi med **perinnönjättäjä** = *arvlåtare*.

edunvalvoja

intressebevakare

Tidigare användes termen **holhooja** = *förmyndare*. Se lagen om förmyndarverksamhet (442/1999).

eduskunnan päätös

riksdagens beslut, beslut av riksdagen, riksdagsbeslut

edustajisto

fullmäktige; representantskap

Fullmäktige används i fråga om studentkårer (tidigare "delegation"), andelslag m.m.; *representantskap* i fråga om försäkringsbolag, arbetslöshetskassor m.m.

Jfr **neuvottelukunta**

edustusto

beskickning; representation; delegation

Beskickning används som överbegrepp. Finlands *utrikesrepresentation* (**ulkomaanedustus**) omfattar *diplomatiska beskickningar* (**diplomaattiset edustustot**) och *konsulära beskickningar* (**konsuliedustustot**). Se lagen om utrikesförvaltningen (204/2000). I andra texter än författningstext kan man för **edustusto** gärna skriva t.ex. *ambassader och konsulat*, beroende på vad som avses. I vissa författningstexter har dessutom *konsulat* använts som motsvarighet till **konsuliedustusto**. I Sverige används ordet *utlandsmyndigheter*.

ulkomaanedustus = *beskickning i utlandet*; använd inte "utrikesbeskickning" eller "utlandsbeskickning"

pysyvä edustusto = *ständig representation* (Finland har en ständig representation vid bl.a. EU, Europarådet, OECD, FN och Nato)

erityisedustusto = *särskild representation*

EU-edustusto = *EU-delegation* (representerar unionen i tredjeländer och vid internationella organisationer)

elinkeino, elinkeinotoiminta

näring, näringsverksamhet

harjoittaa elinkeinotoimintaa = *driva/idka/utöva näring, bedriva/driva/utöva näringsverksamhet*

elinkeinoharjoittaja

näringsidkare

Se även **harjoittaa**

ennakkopäätös

prejudikat; förhandsbeslut

Prejudikat avser ett avgörande som ska uppfattas som vägledande i liknande framtida fall (kallas ibland också **prejudikaatti** på finska). I bl.a. pensionslagstiftningen används ordet *förhandsbeslut* om besked som gäller ett framtida beslut i ärendet.

Jfr **ennakkoratkaisu; ennakkotieto**

ennakkoratkaisu

förhandsavgörande; prejudikat

Förhandsavgörande används när det är fråga om ett avgörande av EU-domstolen om tolkningen av EU-rätten eller ett avgörande av centralskattenämnden om tillämpningen av skattebestämmelser i ett enskilt fall. *Prejudikat* avser ett avgörande som ska uppfattas som vägledande i liknande framtida fall, se **ennakkopäätös**.

Jfr **ennakkotieto**

ennakkotieto

förhandsbesked; förhandsinformation

Förhandsbesked används när det är fråga om ett (bindande) besked från t.ex. en myndighet om ett kommande beslut i ett enskilt fall, *förhandsinformation* i allmänna sammanhang. Jfr **ennakkopäätös; ennakkoratkaisu**

ennestään

sedan tidigare, redan (nu), sedan gammalt

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella. Använd inte "från förut".

epäoikeutettu etu

otillbörlig fördel

Se även **perusteeton etu**

erikoislääkäri*specialist, specialisläkare*I äldre lagstiftning i Finland förekommer även *specialläkare*.**erikoissairaanhoito***specialiserad sjukvård*I Sverige används termen *specialistsjukvård*.**erikoisvaliokunta***fackutskott*

Termen avser de permanenta riksdagsutskotten, utom stora utskottet.

erikseen, erillinen*särskild, separat, var för sig**Särskild* eller *separat* lag, *särskilt* eller *separat* beslut, brott osv. (i allmänhet inte "skilda", som betyder 'varierande', 'olika'). Frågor kan behandlas *var för sig* (inte "skilt för sig"). I fråga om något föreskrivs *särskilt* eller *separat*. Jfr **erinäinen****erityiset säännökset** = *särskilda bestämmelser***päätöksestä ei saa erikseen valittaa** = *över beslutet får besvär inte anföras separat, beslutet får inte överklagas genom separata besvär***erinäinen***viss; speciell; diverse; särskild*Jfr **erikseen, erillinen****erinäiset säännökset** = *särskilda bestämmelser***erityisestä syystä, erityisistä syistä***om det finns särskilda skäl, när det finns särskilda skäl, av särskilda skäl, av något särskilt skäl*Uttrycken *särskilda skäl* och *synnerliga skäl* kan i Finland anses vara liktydiga i lagtext, eftersom finskan endast använder ett uttryck. "Synnerlig" kan dock i allmänspråket anses vara ett kraftigare uttryck och bör därför i regel undvikas.**erityislaki***speciallag*Termen syftar på det som på latin kallas *lex specialis*. Jfr **yleislaki****erivapaus***dispens*

Termen avser befrielse i enskilt fall från föreskrifter, villkor eller förpliktelser.

Se även **poikkeuslupa**

eriävä mielipide

avvikande mening; skiljaktig mening

Det talas om att man låter anteckna *avvikande mening* (inte "avvikande åsikt") i ett protokoll. En riksdagsledamot som inte omfattar plenums beslut kan anmäla avvikande mening till protokollet (69 § i riksdagens arbetsordning 40/2000).

När det gäller domstolar används också *skiljaktig mening*. Jfr **vastalause**

jättää/ilmoittaa eriävä mielipide = *reservera sig*

erä

belopp; post; pott; rat

När ordet **erä** syftar på penningssummor används motsvarigheterna *belopp* (t.ex. i fråga om *månatligt pensionsbelopp*), *post* (bl.a. i sammansättningarna *betalningspost, delpost*), *pott* (i fråga om löneuppgörelser, t.ex. *jämställdhetspott, lönepott*) och *rat* (i vissa fall i fråga om skatter och lån; enbart i Finland).

maksuerä = *delbetalning* (7 kap. 23 § i konsumentskyddslagen 38/1978)

erääntyä

förfalla till betalning, när något (senast) ska betalas

Även en omskrivning med *sista betalningsdag* är möjlig. Använd inte enbart "förfalla" i denna betydelse.

esimies, esihenkilö

chef; förman; prefekt; föreståndare

Vanligen kan man på svenska använda ordet *chef*. *Förman* används bara om personer som direkt leder arbete, vanligen på lägre nivå och ofta med eget deltagande i arbetet, samt inom militären och polisen när det gäller den operativa ledningen. Universitetsinstitutioner har *prefekter*. I vissa fall kan man tala om *föreståndare*. Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

lähiesimies = *närmaste chef*

hallinnollinen esihenkilö = *administrativ chef*

esiopetus

förskoleundervisning

Förskoleundervisning enligt lagen om grundläggande utbildning (628/1998) ges året innan läroplikten uppkommer. Observera att ordet *förskoleverksamhet* i Sverige avser daghemsverksamhet för barn i åldern 1–5 år. Jfr **varhaiskasvatus**

esittelijä

föredragande

För böjningsmönster, se avsnitt 4.1.1. I Sverige talar man om *handläggare* (se **käsitellä**).

esittely

föredragning

päätöksen tekee rehtori henkilöstöpäällikön esittelystä = *beslutet fattas av rektorn efter föredragning av personalchefen*

esittää

framföra; framställa; föreslå; visa (upp); lägga fram; presentera; lämna in

Använd inte "förebringa".

framföra en åsikt/önskan

framställa ett yrkande

föreslå något

visa upp (ett) bevis/intyg

lägga fram bevis

lägga fram, presentera, lämna in utredning

visa sin bokföring för en tillsynsmyndighet

esitys

proposition; framställning, framställan, förslag

Regeringen lämnar riksdagen propositioner med lagförslag, se **hallituksen esitys**.

I andra sammanhang kan även andra svenska motsvarigheter bli aktuella.

Se även **antaa esitys eduskunnalle** under **antaa**; **tehdä esitys** under **tehdä**

este

hinder, förhinder; giltigt skäl, giltig orsak

Använd inte "förfall" i denna betydelse. Se även **estynyt**

laillinen este = *laga hinder, laga förhinder*

NN:n esteetön poissaolo = *om NN uteblir utan laga hinder; om NN uteblir utan giltigt skäl/giltig orsak* eller någon motsvarande omskrivning, beroende på vad som avses

esteellinen

jävig

Uttrycket avser den som på grund av risk för partiskhet t.ex. inte bör delta i ett avgörande. Se även **jäävi, jääviys**

esteetön todistaja = *ojävig vittne*

esteellisyys

jäv, jävighet

Se **esteellinen**, se även **jäävi, jääviys**

toisen asteen esteellisyys = *tvåinstansjäv*

estynyt*förhindrad*

Uttrycket avser den som inte kan närvara eller som av någon annan orsak inte kan sköta sina uppgifter. Använd inte uttrycket "ha förfall". Se även **este**

olla estynyt = vara förhindrad, ha förhinder

oikeuskanslerin ollessa estyneenä = när/om justitiekanslern har förhinder, vid förhinder för justitiekanslern; inte "vid förfall för justitiekanslern"

NN:n estyneenä ollessa = vid förhinder för NN (vid underskrifter)

estämättä*trots, oberoende av*

Använd inte "utan hinder av".

tämän lain (säännösten) estämättä = trots vad som föreskrivs i denna lag, trots bestämmelserna i denna lag, oberoende av vad som föreskrivs i denna lag, oberoende av bestämmelserna i denna lag

2 §:n säännösten estämättä = trots vad som föreskrivs i 2 §, trots bestämmelserna i 2 §, oberoende av vad som föreskrivs i 2 §, oberoende av bestämmelserna i 2 §, trots 2 §

etsintä*sökande, letande; genomsökning, rannsakan; undersökning; spaning; prospektering; skallgång*

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

Följande typer av **etsintä** är tvångsmedel enligt 8 kap. i tvångsmedelslagen (806/2011):

paikkaan kohdistuva etsintä = genomsökning av platser

yleinen kotietsintä = allmän husrannsakan

erityinen kotietsintä = särskild husrannsakan

paikanetsintä = platsgenomsökning

laite-etsintä = genomsökning av utrustning

henkilöön kohdistuva etsintä = genomsökning av personer

Genomsökning av personer kan vara antingen *kroppsvsitation* (**henkilöntarkastus**) eller *kroppsbesiktning* (**henkilönkatsastus**).

etu*förmån; fördel; intresse*

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella. Se även **epäoikeutettu etu**;

perusteeton etu; saavutettu etu

valtion etu ja oikeus = statens rätt och fördel

valtion etu = statens intresse

yksityinen etu = *enskilt intresse, enskilda intressen*

yleinen etu, julkinen etu = *allmänt intresse, allmänna intressen, allmänintresset*

yhteiskunnan kokonaiset = *samhällets helhetsintresse*

lapsen etu = *barnets bästa*

eturyhmä

intressegrupp

Uttrycket avser en grupp vars medlemmar har (och tillvaratar) gemensamma intressen. Jfr **sidosryhmä**

evätä

vägra, förvägra; avslå; neka; avvisa

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella. Observera konstruktionerna:

vägra (någon) något (t.ex. *vägra verksamhetsutövaren dispens; vägra tillstånd*)

förvägra någon något (t.ex. *förvägra arbetstagarna deras rätt till arbetstagarinflytande*)

avslå något (t.ex. *avslå en ansökan*)

neka (någon) något (t.ex. *neka en utlänning inresa; neka avdrag för utgiften*)

avvisa något (t.ex. *avvisa ett anspråk*)

haitta

olägenhet; men; nackdel; störning; skada; skadeverkning; förfång; negativa effekter, oönskade effekter

Olägenhet eller *men* används i skadeståndsrättsliga sammanhang.

haitta-aste = *invaliditetsgrad*

haittaluokka = *invaliditetsklass* (lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar 459/2015)

haittaraaha = *menersättning* (lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar 459/2015)

hakea

ansöka om, söka

Använd inte "anhålla om" i denna betydelse. Se även **muutoksenhaku; valittaa**

hakea avustusta = *ansöka om bidrag, söka bidrag*

hakea lupaa = *ansöka om tillstånd, söka tillstånd*

hakea virkaa = *söka en tjänst*

hakemus*ansökan*

För böjningsmönster, se avsnitt 4.1.2.

hakemusasia = *ansökningsärende***hakija***den sökande, sökanden, den som ansöker (om)*

Se även avsnitt 4.1.1.

hallintokantelu*förvaltningsklagan*

Förvaltningsklagan är ett klagomål som får anföras av var och en över att en myndighet, den som är anställd hos en myndighet eller någon annan som sköter en offentlig förvaltningsuppgift har förfarit lagstridigt eller underlåtit att fullgöra sin skyldighet. Förvaltningsklagan anförs hos den myndighet som övervakar verksamheten (8 a kap. i förvaltningslagen 434/2003). Det är dock inte fråga om ett rättsmedel (se **muutoksenhaku**; **oikeusturvakeino**), eftersom en förvaltningsklagan inte kan leda till att ett oriktigt beslut ändras, upphävs eller rättas. I förvaltningslagen används också kortformen *klagan* för förvaltningsklagan. Vid översättning ska man se upp så att förvaltningsklagan inte förväxlas med det extraordinära rättsmedlet *klagan* eller sådana *klagomål* som kan anföras hos justitiekanslern eller justitieombudsmannen (se **kantelu**).

hallintolainkäyttö*förvaltningsrättskipning, förvaltningsprocess***hallinto-oikeus***förvaltningsdomstol; regional förvaltningsdomstol; förvaltningsrätt*

I lagstiftningen avses med **hallinto-oikeus** i regel en *regional förvaltningsdomstol* (**alueellinen hallinto-oikeus**). Om det inte av sammanhanget framgår vad som avses, kan man skriva ut *regional* på svenska trots att preciseringen **alueellinen** inte behövs på finska, så som t.ex. i 8 och 10 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). I bestämmelser om ändringsökande syftar *hos förvaltningsdomstolen* på den allmänna regionala förvaltningsdomstol som är behörig i respektive fall. Jfr **hallintotuomioistuim**

valvontaviranomaisen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla**hallinto-oikeuteen** = *tillsynsmyndighetens beslut får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen***korkein hallinto-oikeus** = *högsta förvaltningsdomstolen***Hallinto-oikeus** avser ibland också rättsområdet *förvaltningsrätt*.

hallintopakko

administrativt tvång, förvaltningstvång

hallintotuomioistuin

förvaltningsdomstol

I lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019) syftar termen **hallintotuomioistuin** på samtliga allmänna förvaltningsdomstolar, dvs. högsta förvaltningsdomstolen och de regionala förvaltningsdomstolarna, inbegripet Ålands förvaltningsdomstol. Den lagen tillämpas dessutom på vissa specialdomstolar och nämnder. I informativa hänvisningar som gäller ändringsökande syftar *i förvaltningsdomstol* på samtliga allmänna förvaltningsdomstolar.

Jfr **hallinto-oikeus**, jfr även **yleinen tuomioistuin**

yleinen hallintotuomioistuin = *allmän förvaltningsdomstol*

Ahvenanmaan hallintotuomioistuin = *Ålands förvaltningsdomstol*

muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään

oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa = *bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden*

hallituksen esitys

regeringens proposition, regeringsproposition

Vid upprepning kan *propositionen* användas. Se även avsnitt 2.2.

haltija

innehavare, -havare

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

ajo-oikeuden haltija = *körättsinnehavare*

kiinnityksenhaltija = *inteckningshavare*

luvanhaltija = *tillståndshavare, koncessionshavare*

oikeudenhaltija = *rättsinnehavare; rättighetshavare* (se även **oikeudenomistaja, oikeudenhaltija**)

pantinhaltija = *panthavare*

patentinhaltija = *patenthavare*

tavaranhaltija = *varuhavare* (lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation 917/2014)

tilinhaltija = *kontoinnehavare*

toimienhaltija = *befattningshavare* (termen är föråldrad i fråga om statstjänster)

viranhaltija = *tjänsteinnehavare*

hankinta

upphandling; förvärv, köp, inköp, anskaffning

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella. *Upphandling* avser större inköp som utförs enligt vissa föreskrivna förfaranden, ofta genom *konkurrensutsättning* (se **kilpailuttaa**).

hankintasopimus = *upphandlingskontrakt; leveransavtal* (kontrollera sammanhanget)

henkilöstön hankinta = *rekrytering*

hankkia

upphandla; skaffa; inhämta; köpa, köpa in; förvärva

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella. Använd inte "införskaffa".

Se **hankinta**

skaffa/inhämta (ett) utlåtande/samtycke/upplysningar

skaffa bevis/vittnen

skaffa/inhämta (ett) godkännande

skaffa/inhämta/utverka tillstånd

förvärva/köpa/köpa upp ett företag

harjoittaa

bedriva, driva, utöva, idka; föra

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

bedriva/driva/utöva näringsverksamhet

driva rörelse

idka/driva/utöva näring/handel

idka/bedriva/driva jordbruk

bedriva forskning, forska

bedriva/utöva verksamhet

bedriva politik; *föra* en viss politik

bedriva studier, *studera*

utöva ett yrke

harkinnanvarainen

beroende på prövning, beroende av prövning, efter prövning; behovsprövad;

inkomstprövad; diskretionär; fakultativ

När det gäller förvaltningsbeslut används *beroende på/av prövning* eller omskrivning med *efter prövning*; ibland *behovsprövad* (om prövningen avser mottagarens behov av hjälp eller bidrag) eller *inkomstprövad* (i fråga om förmåner vars storlek är beroende av mottagarens inkomster). I andra sammanhang kan t.ex. *diskretionär* ('som inte grundar sig på fasta regler utan på fritt bedömande') eller *fakultativ* ('frivillig', 'valfri') vara det som avses.

henkikirjoittaja*häradskrivare*

Använd inte "mantalsskrivare".

henkilö*person*

Ordet *person* kan utelämnas när någon annan konstruktion, t.ex. *den som* eller *någon*, fungerar lika bra. Ibland kan det vara motiverat att använda *person* i fall där man behöver undvika personliga pronomen för att kunna skriva könsneutralt (se avsnitt 4.16). Observera att **henkilö** ibland också kan avse en juridisk person.

Se även **asianomainen****henkilö, joka syylistyy...** = *den som gör sig skyldig ...***henkilö, joka... jos hän...** = *en person som ... om personen ...***jos on tehty sopimus sellaisen henkilön kanssa...** = *har ett avtal slutits med någon som ...***henkilökortti***identitetskort; personkort*

Bestämmelser om identitetskort finns i lagen om identitetskort (663/2016). Ordet *personkort* används i vissa andra sammanhang (se t.ex. statsrådets förordning om polisen 1080/2013). Jfr **henkilöllisyystodistus, henkilötodistus; henkilön tunniste**

henkilöllisyystodistus, henkilötodistus*identitetshandling, legitimationshandling*Undvik "identitetsbevis". Jfr **henkilökortti; henkilön tunniste****merenkulkijain kansallinen henkilöllisyystodistus (merimiespassi)** = *nationell identitetshandling för sjömän (sjömanspass)***henkilönkatsastus***kroppsbesiktning*Se även **etsintä****henkilöntarkastus***kroppsvsitation*Se även **etsintä****henkilön tunniste***personkort*

Termen avser enligt arbetarskyddslagen (738/2002) ett kort som alla som arbetar på en byggarbetsplats ska ha synligt. Jfr **henkilökortti; henkilöllisyystodistus, henkilötodistus**

henkilösivukulut*lönebikostnader*

Se bokföringsförordningen (1339/1997).

henkilöstö*anställda, personal***henkilöstön valinta** = *anställning, rekrytering, personalrekrytering***henkilöstömäärä, henkilöstön määrä** = *antalet anställda, personalvolym***henkilötyöpäivä (htp)***dagsverke***henkilötyövuosi (htv)***årsverke***hinta***pris***perushinta** = *grundpris, utgångspris, baspris***vertailuhinta** = *ordinarie pris***viitehinta** = *referenspris***yhtenäishinta** = *enhetspris***yksikköhinta** = *jämförpris, pris per enhet*Se även **kauppahinta****hoitaa***handlägga; sköta; utföra; fullgöra; förvalta; behandla; vårda*

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella. Använd inte "handha".

hoitaa asioita = *handlägga/sköta ärenden, handlägga frågor osv.;*jfr **huolehtia****hoitaa tehtäviä** = *utföra/fullgöra/sköta uppgifter, utföra/fullgöra uppdrag***hoitaa virkaa** = *sköta en tjänst (om vikariat och motsvarande tillfälliga förordnanden)***hoitaa potilasta** = *behandla/vårda en patient***hoitaa sairautta** = *behandla en sjukdom***hoitava lääkäri** = *behandlande läkare***(vesien)hoitosuunnitelma** = *förvaltningsplan***huolehtia***sköta (om), se till, sörja för, ha hand om*

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella. Använd inte "ombesörja".

Jfr **hoitaa**

huolimattomuudesta

av oaksamhet; av vårdslöshet

I straffrättsliga sammanhang och i samband med skadestånd används *av oaksamhet*, annars *av vårdslöshet*. Se även **varomattomuudesta; tahallisesti, tahallaan; tuottamus, tuottamuksellisuus**

joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta... on tuomittava...

sakkoon = *den som uppsåtligen eller av grov oaksamhet ... ska ... dömas till böter*

huomattava

avsevärd, anseilig, betydande; mycket stor; kännbar; märkbar

De finska orden **huomattava**, **merkittävä** och **tuntuva** har ungefär samma betydelse, men de svenska motsvarigheterna är mer nyanserade. **Huomattava** kan vanligen översättas med *avsevärd, anseilig, betydande*, ibland friare med *mycket stor*. **Merkittävä** kan vanligen översättas med *betydande*.

Kännbar har en mer konkret valör än **tuntuva** och bör användas bara om något som faktiskt känns, oftast på ett negativt sätt. Man kan tala om *kännbara skador, förluster eller utgifter*, men inte om "kännbara vinster eller inkomster".

Märkbar betyder inte detsamma som *avsevärd*, utan något som kan uppfattas med sinnen, som är tydligt, påtagligt.

hylätä

avslå, förkasta, avvisa

avslå ett anbud, en ansökan, en begäran, en framställning, ett yrkande förkasta/avslå besvär; undvik det i Sverige vanliga "ogilla", som lätt kan missförstås

förkasta lagförslag (72 § i grundlagen), käromål/talan, åtal

avvisa bevisning, förslag

Se även **valitus**, jfr **jättää tutkimatta, jättää tutkittavaksi ottamatta** under **jättää**

hyväksyä

anta; godkänna; godta; bifalla; acceptera

Riksdagen *antar* en lag, men *godkänner* ett lagförslag, ett betänkande eller bestämmelserna i ett internationellt fördrag. Ett land kan bli part i ett fördrag bl.a. genom *godtagande* (eng. **acceptance**) eller *godkännande* (eng. **approval**). Texten i ett multilateralt fördrag *antas* (eng. **adopt**) innan dess som ett resultat av avtalsförhandlingarna. Se Wienkonventionen om traktaträtten (FördrS 32–33/1980). Jfr **suostua**

anta/acceptera ett anbud/ett erbjudande

bifalla en talan/ett yrkande

bifalla en anhållan/en ansökan/ett förslag; inte "bifalla till"

godta ett anspråk

godkänna/anta en plan

yleissopimuksen muutoksen on ratifioinut tai hyväksynyt

21 sopimusosapuolta = *konventionsändringen har ratificerats, godtagits eller godkänts av 21 parter*

Suomi on hyväksynyt yleissopimuksen = *Finland har godkänt konventionen*

hyödyke

tillgång; nyttighet; produkt; råvara

hyödyntämiskielto

förbud mot att använda bevis, bevisförbud

ihmisoikeudet

mänskliga rättigheter, människorätts-

ihmisoikeuskysymykset = *människorättsfrågor*

Euroopan ihmisoikeustuomioistuin = *Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna* (kallas vanligen *Europadomstolen* och i Finland ofta *Europeiska människorättsdomstolen*)

YK:n ihmisoikeusneuvosto = *FN:s råd för mänskliga rättigheter*

ihmisoikeussopimus

konvention om mänskliga rättigheter, människorättskonvention

De viktigaste konventionerna om mänskliga rättigheter har utarbetats av FN och av Europarådet. Den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna kan i motiveringstext kallas *Europakonventionen*, vid behov (*den europeiska*) *människorättskonventionen*, efter att konventionens fullständiga rubrik först har nämnts.

ilkivalta

ofog; skadegörelse, vandalism

Ofog enligt brottsrubriceringen i strafflagen (39/1889), i andra sammanhang hellre *skadegörelse* eller *vandalism*. Använd inte "illdåd".

ilmaista

röja

Ordet *röja* ska användas när det är fråga om att avslöja något som omfattas av tystnadsplikt, företagshemligheter och liknande.

NN ei saa oikeudettomasti ilmaista/paljastaa... = *NN får inte obehörigen röja ...*

ilmoittaa

anmäla; annonsera; informera; kungöra; meddela; tillkännage; underrätta; upplysa; uppge

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella. Jfr **ilmoitus**

Anmäla, anmälan kan användas om ett formellt meddelande om ett sakförhållande, särskilt till en myndighet. Man *anmäler något för, till* eller *hos någon*. Man kan också *göra en anmälan om något*.

Annonsera, annons används främst om betalda meddelanden i tryckalster eller digitalt.

Informera, information kan användas om fakta som meddelas mer eller mindre formellt. Man *informerar (någon) om något* eller *ger/lämnar information till någon om något*.

Kungöra, kungörelse används om ett officiellt tillkännagivande t.ex. i den officiella tidningen eller på en särskild anslagstavla.

Meddela, meddelande kan användas om information, ofta kort och avgränsad, som lämnas i ett visst sammanhang för att upplysa mottagaren om någonting. Man *meddelar (någon) något, meddelar något till någon* eller *lämnar ett meddelande (till någon) om något*.

Tillkännage, ge till känna, tillkännagivande kan användas om ett offentligt meddelande om någon viktig händelse. Man *tillkännager något för någon* eller *ger någon något till känna*.

Underrätta, underrättelse kan användas om ett (kortare) meddelande, vanligen om någonting som just har inträffat. Man *underrättar någon om något* eller *lämnar (någon) en underrättelse om något*.

Upplysa, upplysning kan användas om ett kortare meddelande som mottagaren förväntas ha praktisk nytta av. Man *upplyser någon om något* eller *lämnar (någon) upplysningar om något*.

ilmoitus

anmälan; annons; information; kungörelse; meddelande; tillkännagivande; underrättelse; upplysning

Se **ilmoittaa**

ilmoitusvelvollisuus

anmälningsskyldighet; anmälningsplikt

Se även **tiedonantovelvollisuus**

Anmälningsskyldighet används ofta om skyldighet att anmäla något till en myndighet, t.ex. skyldighet att anmäla brott i vissa fall eller skyldighet att göra flyttningsanmälan eller anmälan om smittsam sjukdom. *Anmälningsplikt* används främst om yrkesutövares och myndigheters skyldighet att göra anmälan om vissa sakförhållanden till en viss myndighet.

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

irtaimisto

lösöre

Lösöre är en sammanfattande benämning på möbler, husgeråd, fortskaffningsmedel och andra lösa saker. Se även **irtain esine**, jfr **asuntoirtaimisto; kotiirtaimisto; irtain omaisuus**

irtain esine

lösöre, lös sak; föremål

Se även **irtaimisto**, jfr **irtain omaisuus**

irtain omaisuus

lös egendom

Termen avser t.ex. lösöre, värdepapper, pengar, nyttjanderätter och all annan sådan egendom som inte är fast egendom. Jfr **kiinteä omaisuus; irtaimisto**

itsenäinen*självständig, egen-*

itsenäinen ammatinharjoittaja = *självständig yrkesutövare* (t.ex. inom hälsovården); *egenföretagare* (bl.a. i rådets förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen)

itsenäinen työnsuorittaja = *egenföretagare* (arbetarskyddslagen 738/2002)

itsenäinen yrittäjä = *självständig företagare, egenföretagare*

jakelu*distribution; sändlista*

Distribution avser att skicka ut eller fördela t.ex. varor till mottagare, medan *sändlista* avser en lista över mottagare av t.ex. ett brev.

jakelussa mainituille = *enligt sändlista*

jaosto*sektion; avdelning; division; delegation*

Jaosto motsvaras vanligen av *sektion*, ibland av *avdelning* (t.ex. i högsta domstolen och högsta förvaltningsdomstolen) eller *division*; i fråga om riksdagsutskottet *delegation*. Kontrollera alltid vilket ord som används i lagstiftningen om t.ex. den domstol, myndighet eller nämnd som texten gäller. Observera att tingsrätternas, hovrätternas, förvaltningsdomstolarnas, marknadsdomstolens och försäkringsdomstolens avdelningar på finska heter **osasto** (*avdelning*, se domstolslagen 673/2016).

jatkuvasti*fortlöpande, fortgående, kontinuerligt, oavbrutet, utan avbrott*

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella. Jfr **edelleen**

johdantokappale*inledande stycke; inledningsfras*

Inledande stycke används i punktuppställningar, se avsnitt 7.5. *Inledningsfras* används i EU-rättsakter, se avsnitt 9.5.2.

johdanto-osa*ingress*

Använd *ingress* när det är fråga om den inledande text i en rättsakt eller i ett fördrag som är ett slags motivering eller bakgrund till bestämmelserna. Använd inte "preamblel". Jfr **johtolause**

johdanto-osan viite = *beaktanded*

johdanto-osan (perustelu)kappale = *skäl*

johtolause*ingress*

Lagar och andra författningar inleds efter rubriken med en ingress. Ingresserna skrivs enligt givna mönster, se kapitel 11 och *Lainkirjoittajan opas*.

johtoryhmä*ledningsgrupp; styrgrupp*

En *ledningsgrupp* avser vanligen en grupp som består av direktören och andra personer i ledande ställning samt kanske någon personalrepresentant, medan en *styrgrupp* vanligen är en fristående grupp som styr t.ex. ett visst projekt eller en viss verksamhet. Jfr **ohjausryhmä**

johtosääntö*instruktion*Jfr **ohjesääntö****jokainen***alla, samtliga, var och en, vart och ett, varje*

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella. Jfr **yksilö; yksityishenkilö**

jopa*till och med, hela, upp till, rentav***julistaa***avkunna; förklara; utlysa; förkunna*

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

julistaa kuolleeksi = dödförklara, förklara död

julistaa pätemättömäksi = ogiltigförklara, förklara ogiltig

julistaa päätös tai tuomio = *avkunna beslut eller dom* (avkunnandet sker muntligen; jfr **antaa päätös, antaa tuomio** under **antaa**)

julistaa virka haettavaksi = *utlysa/ledigförklara en tjänst, förklara en tjänst ledig*; inte "lediganslå"

julkaista*publicera, ge ut; offentliggöra*

Kontrollera vad som avses i sammanhanget. Jfr **julkistaa**

julkinen, julkis-

offentlig; allmän; kollektiv; publik; allmännyttig

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

julkinen asiakirja = *offentlig handling*

julkinen etu, se etu

julkinen hallinto, julkishallinto = *offentlig förvaltning*

julkinen keskustelu = *den offentliga debatten, debatten i massmedierna, den allmänna debatten*

julkinen kuulutus = *offentlig kungörelse* (62 a § i förvaltningslagen 434/2003)

julkinen käsittely = *offentlig förhandling, offentlig handläggning* (i domstolar)

julkinen liikenne = *kollektivtrafik*

julkinen notaari = *notarius publicus*

julkinen osakeyhtiö (oyj) = *publikt aktiebolag (abp)*

julkinen palvelu = *allmännyttig verksamhet* (lagen om Rundradion Ab 1380/1993)

julkiset palvelut = *offentliga tjänster, offentliga sektorns tjänster*

julkinen sana = *massmedierna; inte "det offentliga ordet"; se avsnitt 4.1.2 angående böjningen av ordet (mass)medium*

Julkisen sanan neuvosto = *Opinionsnämnden för massmedier*

julkinen valta = *det allmänna* (avser 'myndigheterna', 'samhället', som t.ex. i 18 § i grundlagen: "Det allmänna ska främja sysselsättningen och verka för att alla tillförsäkras rätt till arbete"); *offentlig makt, den offentliga makten* (som t.ex. i 2 § i grundlagen: "All utövning av offentlig makt ska bygga på lag")

julkisiasiamies = *generaladvokat* (EU-domstolen)

julkisoikeudellinen = *offentligrättslig; inte "offentligrättslig"*

julkisoikeudellinen laitos, julkinen laitos = *offentligrättslig inrättning, offentlig inrättning; avser en självständig juridisk person som bildats genom en särskild lag, t.ex. Finlands Bank, Folkpensionsanstalten; jfr julkisyhteisö, julkisoikeudellinen yhteisö* nedan

julkisoikeudellinen oikeushenkilö = *offentligrättslig juridisk person*

julkisyhteisö, julkisoikeudellinen yhteisö = *offentligt samfund, offentlig-rättsligt samfund; inte "sammanslutning". I vissa uttryck enbart offentlig, se*

julkisyhteisön työntekijä och **julkisyhteisöjen henkilöstö** nedan. Offentliga/offentligrättsliga samfund är t.ex. staten, kommunerna, samkommunerna och evangelisk-lutherska kyrkan. I EU-sammanhang och i Sverige förekommer begreppet *offentligt/offentligrättsligt organ* (eng. **public body, public sector entity** m.fl.), som har en mer vidsträckt innebörd. Det finns ingen klar definition av begreppet i svensk rätt, och det kan anses omfatta också t.ex. offentligrättsliga inrättningar, jfr **julkisoikeudellinen laitos, julkinen laitos** ovan

julkisyhteisön työntekijä = *offentligt anställd arbetstagare* (bl.a. 40 kap. 11 § i strafflagen 39/1889)

julkisyhteisöjen henkilöstö = *offentligt anställda*

julkistaa

offentliggöra

Jfr **julkaista**

julkisuus

offentlighet

julkisuudessa on esitetty = *det har framförts (i offentligheten/offentligt),
det har föreslagits (i den offentliga debatten)*

jäljempänä

nedan

Jäljempänä behöver inte alltid översättas, se avsnitt 9.4.5.

jollei jäljempänä toisin säädetä = *om inte något annat föreskrivs/anges/
sägs nedan*

jäljempänä 5 luvussa säädetty menettelytapa = *det förfarande som
regleras/anges i 5 kap.*

**laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999), jäljempänä
julkisuuslaki...** = *lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet
(621/1999), nedan offentlighetslagen, ...*

**yhteisön vesipolitiikan puiteista annettu Euroopan parlamentin ja
neuvoston direktiivi 2000/60/EY, jäljempänä vesipuidedirektiivi,...** =
*Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG om upprättande av
en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område, nedan
ramdirektivet för vatten, ...*

jäljennös

kopia; återgivning

Tidigare användes även ordet "avskrift". Ordet *återgivning* kan användas om det uttryckligen syftar på ett bredare begrepp som utöver kopior omfattar även t.ex. översättningar och utdrag.

oikeaksi todistettu jäljennös = *en styrkt/bestyrkt kopia; se även
varmentaa; vahvistaa*

asiakirja voidaan jättää alkuperäisenä tai jäljennöksenä = *handlingen
kan lämnas in i original eller som kopia*

jäsen

medlem, ledamot

Det allmänna och övergripande ordet är *medlem*. Man kan vara medlem *av* eller *i* t.ex. en förening, en familj eller en kommun.

Medlemmarna i en slutna grupp (ofta med beslutande funktion eller hög status) kallas ofta *ledamöter*, t.ex. *ledamot av* eller *i* högsta domstolen,

kommunfullmäktige, miljönämnden och högskolans styrelse. Kontrollera dock alltid vilket ord som används i lagstiftningen i respektive fall. I ny lagstiftning bör man i allmänhet använda *ledamot* när det är fråga om en sådan sluten grupp.

hallituksen jäsen = *styrelseledamot, styrelsemedlem; regeringsmedlem, regeringsledamot*

valtioneuvoston jäsen = *medlem av statsrådet*

valiokunnan jäsen = *utskottsmedlem* (i riksdagen)

jättää

jättää kanne tutkimatta = *avvisa talan*

jättää perimättä = *efterskänka* (i vissa fall, t.ex. efterskänka en skuld)

jättää pois = *stryka; utelämna; inte "lämna bort"*

jättää pysyväksi = *fastställa; se **pysyvä***

jättää saapumatta = *utebli, underlåta att inställa sig*

jättää sillensä = *avskriva*

jättää syyttämättä, jättää syyte ajamatta; se syyttämättä jättäminen

jättää tekemättä = *inte behöva (göra); underlåta, låta bli att (göra)*

jättää tuomitsematta; se tuomitsematta jättäminen

jättää tutkimatta, jättää tutkittavaksi ottamatta = *avvisa (utan prövning); lämna utan prövning; inte ta upp till prövning; uttrycken används när någon formell förutsättning för t.ex. en rättegång saknas*

jäädä valtion vahingoksi, jättää (kustannukset) valtion vahingoksi = *(kostnaderna) ska bäras av staten, (kostnaderna) ska stanna på staten, staten ska stå för (kostnaderna); använd inte "ska stanna staten till last"*

Se även **hylätä**

jäävi, jääviys

jävig; jävighet, jäv

Det finska ordet **jäävi** används i första hand som adjektiv, men kan även användas som substantiv. Se **esteellinen; esteellisyys**

jäävätä

anmäla jäv; förklara jävig

Se även **jäävi, jääviys**

puheenjohtaja jääväsi itsensä = *ordföranden anmälde jäv, ordföranden förklarade sig jävig*

kanne*käromål; talan*

Käromål avser de anspråk, alltså yrkanden och grunderna för dem, som kärandeparten framställer i ett tvistemål och som utgör föremålet för processen i en rättegång.

Talan har en vidare innebörd än finskans **kanne** och kan användas om bägge parternas yrkanden (kärandens *käromål* och svarandens *svaromål*, se **vastaus, vastine**). *Talan* avser partens begäran om att domstolen i tvistemålet ska meddela en dom med ett visst innehåll, men ordet används också ibland i vidare mening om allt som parten gör i processen.

kanteesta = *på talan* (av NN)

ajaa kannetta = *föra talan*

hylätä kanne = *förkasta talan/käromålet*

hyväksyä kanne = *bifalla talan/käromålet*

jättää kanne tutkimatta = *avvisa talan*

kiistää kanne = *bestrida talan/käromålet*

luopua kanteesta = *efterge talan/käromålet, avstå från talan/käromålet*

myöntää kanne oikeaksi = *medge talan, medge talans riktighet*

nostaa kanne = *väcka talan; inte "resa talan"*

peruuttaa kanne = *återkalla talan/käromålet*

vastakanne = *genkäromål*

kansalaisjärjestö

civilsamhällesorganisation, organisation inom det civila samhället, det civila samhällets organisationer; frivilligorganisation; icke-statlig organisation; enskild organisation
 "Medborgarorganisation" betraktas som en finlandism och ska därför undvikas i fall där någon av de andra motsvarigheterna (som alla används för eng. **Non-Governmental Organization, NGO**) kan användas utan att det leder till en missvisande eller alltför snäv tolkning i kontexten.

kansalaisyhteiskunta

det civila samhället, civilsamhället

kansanedustaja

riksdagsledamot

Använd inte "riksdagsman".

kansantalous

samhällsekonomi

kansantaloustiede*nationalekonomi***kantaja***kärande*

Termen avser den som har väckt talan i ett civilmål. För böjningsmönster, se avsnitt 4.1.1.

kantelija*klagande*

Termen avser den som anför klagomål hos en myndighet. För böjningsmönster, se avsnitt 4.1.1. Jfr **valittaja**

kantelu*klagomål; klagan*

Klagomål används i bl.a. lagen om riksdagens justitieombudsman (197/2002), lagen om justitiekanslern i statsrådet (193/2000) och lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000). Även Europeiska ombudsmannen tar emot och undersöker klagomål. Jfr **hallintokantelu**

Klagan används i fråga om det extraordinära rättsmedel som avses i 31 kap. i rättegångsbalken, se **ylimääräinen muutoksenhakukeino** under **ylimääräinen**. Enstaka bestämmelser om ett rättsmedel som kallas *klagan* finns också i t.ex. 24 kap. 10 § i rättegångsbalken och 3 kap. 19 § i tvångsmedelslagen (806/2011). Jfr **valitus**

kantelu oikeus*klagorätt***kattava, kattavasti**

samlad/samlad, heltäckande, till alla delar, genomgripande, fullständig/fullständigt, övergripande, fullt ut, allomfattande, sammanhållen, uttömmande; täckande; i allt väsentligt; på ett heltäckande/genomgripande/övergripande/allomfattande/uttömmande sätt

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella. Se även **kokonaisvaltainen**

kauppa*handel; köp; affär; transaktion*

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

kauppakaari = handelsbalken

kauppalaki = köplagen (355/1987)

kauppahinta*köpesumma; köpeskillning; pris*

Kontrollera vad som avses i sammanhanget. Ordet *köpeskillning* används i bl.a. jordabalken (540/1995).

maksamaton kauppahinta = *obetald köpesumma/köpeskillning*;
inte "ogulden köpeskillning"

kavallus*förskingring*

Se 28 kap. i strafflagen (39/1889). Använd inte "försnillning".

kelpoisuus*behörighet; lämplighet*

kelpoisuus virkaan = *behörighet för en tjänst*

kelpoisuuskoe = *lämplighetsprov* (lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer 1384/2015); *behörighetsprov* (revisionslagen 1141/2015)

kelpoisuusvaatimus*behörighetsvillkor, behörighetskrav*

Behörighetsvillkor eller *behörighetskrav* används när tonvikten ligger på den formella behörighet som alltid ska anges i lag eller förordning. Jfr **pätevyysvaatimus**

kielitaitoa koskeva kelpoisuusvaatimus = *behörighetsvillkor som gäller språkkunskaper*

kertakaikkinen

kertakaikkinen korvaus = *engångsersättning* (i bl.a. arbetsavtalslagen 55/2001 och inkomstskattelagen 1535/1992); *skadestånd/ersättning i ett för allt* (i bl.a. lagen om erläggande av vissa skadestånd för olycksfall i ett för allt 533/1967)

kertakaikkinen maksu = *engångsavgift* (i bl.a. kärnenergilagen 990/1987)

keskeinen*central; viktig, angelägen; kärn-, nyckel-, huvud-*

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

keskus*center, centrum; central*

Både *center* och *centrum* är tänkbara alternativ när man namnger nya institutioner och serviceinrättningar. För böjningsmönster, se avsnitt 4.1.2. Undvik *central* i nya namn, men låt det stå kvar i namnet på existerande institutioner om det inte finns starka skäl för att modernisera namnet (man kan ta upp frågan med den berörda centralen t.ex. i samband med lagreformer).

Kotimaisten kielten keskus = *Institutet för de inhemska språken*
Innovaatorahoituskeskus Business Finland =
Innovationsfinansieringsverket Business Finland

kielteinen

kielteinen lausunto = *negativt utlåtande/yttrande*

kielteinen päätös = *avslag, avslagsbeslut, negativt beslut*

kiihottaminen

uppvigling, hets

Se även **yllytys rikokseen**

kiihottaminen kansanryhmää vastaan = *hets mot folkgrupp*

(11 kap. 10 § i strafflagen 39/1889)

kiinniottaminen

gripande

Se 2 kap. i tvångsmedelslagen (806/2011).

kiinteä omaisuus

fast egendom

Termen avser (äganderätten till) fastighet eller annat jord- eller vattenområde.

Jfr **irtain omaisuus**

kiireellinen

skyndsam, brådskande

käsitellään kiireellisenä = *behandlas skyndsamt; inte "behandlas i brådskande ordning"*

kiireellinen käsittely = *skyndsam behandling*

kiireellisissä tapauksissa = *i brådskande fall*

kiireellinen asia = *ett brådskande ärende/mål*

asia on kiireellinen = *ärendet/målet/saken är brådskande, ärendet/målet/saken brådskar*

asian kiireellisyys = *sakens/ärendets brådskande natur*

(asian) kiireelliseksi määrittäminen = *målet eller ärendet förklaras brådskande, brådskandeförklaring, brådskande behandling* (19 kap. i rättegångsbalken)

julistaa ehdotus kiireelliseksi = *förklara förslaget brådskande* (73 § i grundlagen)

kiistää

bestrida, förneka, invända (mot något), neka till (att)

Använd inte "neka att" i denna betydelse.

kiistää rikos = *neka till brott*

kiistää syyte = *bestrida åtalet*

kiistää syllisyytensä = *förneka sin skuld*

kilpailuttaa

konkurrensutsätta, utsätta för konkurrens

suoraan kilpailulle avoin toiminto = *direkt konkurrensutsatt verksamhet*

kilpailutettu hankinta = *konkurrensutsatt upphandling; se hankinta*

kilpailuttaminen = *konkurrensutsättning, anbudsförfarande, upphandling, anbudsupphandling, inbjudan att lämna anbud (EU)*

kohdentaa, kohdistaa

anvisa, avsätta; rikta, kanalisera, allokera; fördela; räkna som, hänföra till

När orden **kohdentaa**, **kohdistaa** och **suunnata** används på finska kan man på svenska tala om att *anvisa* eller *avsätta* medel och *rikta*, *kanalisera* eller *allokera* resurser. Man talar bl.a. om *riktade resurser*. *Allokera* bör helst inte användas i författningstext. I andra fall kan **kohdentaa** översättas med t.ex. *fördela*, *räkna som* eller *hänföra till* eller skrivas om med något lämpligt uttryck.

kohta

punkt; stycke; led

I nationella lagar och förordningar motsvaras **kohta** av *punkt*. I EU-sammanhang motsvaras **kohta** av antingen *punkt*, *stycke* eller ibland *led* beroende på sammanhanget, men lämnas vanligen översatt på svenska. Se närmare avsnitt 2.8.3 och 9.5.2. Se även avsnitt 9.6 om hänvisning till internationella fördrag.

kohtuullinen

skälig; rimlig

I författningstext används *skälig*, när saken har koppling till skälighetsprincipen. I andra fall passar ofta *rimlig*, men ibland kan även andra svenska motsvarigheter bli aktuella. Jfr **kohtuuton**

kohtuullistaa

sänka, minska, sätta ned; jämka, ändra

Se *jämka* i kapitel 6. Jfr **sovittelu**

kohtuullistamisperusteet = *skälighetsgrunder* (6 kap. 7 § i strafflagen 39/1889)

kohtuuton*oskällig; orimlig*

Oskällig innebär att skäl saknas med hänsyn till någon rimlig norm. *Orimlig* betyder 'absurd', 'uppenbart helt felaktig'. Använd inte "obillig". Jfr **kohtuullinen**

kokonaisuudistusSe **uudistus****kokonaisvaltainen***övergripande, helhetsbetonad, samlad, integrerad, sammanhållen*

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella. Se även **kattava, kattavasti**

kokous*möte; sammanträde; stämma***yleiskokous** = *generalförsamling* (FN)**kolmas, kolmas henkilö, kolmas mies***tredje man; tredje part; tredje person*

Tredje man (utan obestämd artikel) är den juridiska benämningen på den som utan att vara part ändå på något sätt berörs av en rättshandling eller en tvist. *Tredje part, tredje parter* kan användas i sammanhang där det finns någon form av avtal mellan en första och en andra part. Ibland talar man också om en *tredje person*. Jfr **sivullinen**

kolmas maa, kolmas valtio*tredjeland, tredjestat*

Tredjeländer eller *tredjestater* syftar på länder (stater) som inte är medlemmar i EU eller andra länder än de som t.ex. sluter ett avtal. Observera att orden vanligen ska föregås av obestämd artikel i obestämd singular: *livsmedel som kommer från ett tredjeland ...*

komitea*kommitté*

En kommitté som tillsatts av statsrådet är ett beredningsorgan som vanligen är parlamentariskt sammansatt. Jfr **neuvottelukunta; toimikunta**

konkurssipesän hoitaja*böförvaltare, konkursboets förvaltare, konkursförvaltare***korkokanta***räntesats*

I äldre lagstiftning, bl.a. räntelagen (633/1982), används *räntefot*.

korottaa*höja, förhöja*Undvik "förhöja" när det i sammanhanget går lika bra med *höja*.

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

korotus*höjning, förhöjning*Undvik "förhöjning" när det i sammanhanget går lika bra med *höjning*.

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

korvaus*ersättning; bidrag; skadestånd*Kontrollera sammanhanget. Se även **vahingonkorvaus****luonnonhaittakorvaus** = *kompensationsersättning***kotietsintä***husrannsakan*Se **etsintä****koti-irtaimisto***bohag, lösöre i hemmet*Ordet *bohag* är det som används i vår lagstiftning. Om en omskrivning behövs, fungerar också *lösöre i hemmet*. Använd inte "hemlösöre". Jfr **asuntoirtaimisto**;**irtaimisto; irtain omaisuus****kotikunta***hemkommun*Termen används ibland i nationella sammanhang för att ange var en fysisk person bor. Enligt lagen om hemkommun (201/1994) är en persons hemkommun den kommun där personen bor. Jfr **asuinpaikka; kotipaikka****kotimaa***Finland, inrikes-; hemland*Formuleringen (*i*) *hemlandet* kan användas när det (utifrån sett) är fråga om det land där t.ex. en person eller ett företag hör hemma. Vanligen bör man därför inte tala om *hemland* när Finland avses. I vissa sammanhang används sammansättningar med förleden *inrikes-*.**kotimaan lennot** = *inrikesflyg***kotimaassa** = *inom landet; här i landet, (här) i Finland; i hemlandet**Hennes hemland är Sverige.**En flykting kan beviljas återflyttningsbidrag för att återvända till hemlandet.**Ett utländskt företag som i hemlandet har tillstånd att driva rörelse ...*

kotimainen

inhemsk; finländsk, finsk, i Finland

Jfr **suomalainen**

kotipaikka

hemvist; hemort, säte

Hemvist används för fysiska personer, *hemort* eller *säte* för juridiska personer och *hemort* för fartyg och luftfartyg. *Hemvist* (eng. **domicile**) innebär en fastare anknytning än bostadsort eller vanlig vistelseort. Jfr **asuinpaikka; kotikunta**

kotitalous

hushåll, privathushåll; huslig ekonomi

Använd inte "hemhushåll". *Huslig ekonomi* avser ett läroämne. Jfr **yksityistalous**

koulutustilaisuus

kurs; kursdag; utbildning; utbildningsdag; fortbildning; kurstillfälle;

utbildningstillfälle

Använd inte "skolningstillfälle". *Kurstillfälle* och *utbildningstillfälle* kan användas särskilt om delar av en längre kurs.

kumota

upphäva; återkalla

Man talar om att *upphäva* en lag eller ett beslut eller en dom i högre instans (inte "häva"). Se även **purkaa**

valtioneuvoston asetus ajokorttiasetuksen 7 luvun kumoamisesta = statsrådets förordning om upphävande av 7 kap. i körkortsförordningen

kumota päätös = upphäva ett beslut

kumota viisumi = återkalla visering; jfr **mitätöidä viisumi** under **mitätöidä**

kumppani

partner; kompanjon; kollega; kamrat

Använd inte "kumpan". Se även **rekisteröity parisuhde**

kunnallisvalitus

kommunalbesvär

Se 135 § i kommunallagen (410/2015).

kunniamerkki

utmärkelsetecken

Använd inte "hederstecken".

kuntayhtymä*samkommun*

Använd inte "kommunalförbund". **Kuntayhtymä** förkortas **ky.** eller **ky** och *samkommun* förkortas *skn* i samband med namnet på en samkommun. (Observera att den finska förkortningen sammanfaller med förkortningen för *kommanditbolag*.)

kuntayhtymän perussopimus = *grundavtal för samkommun*

yhtymäkokous = *samkommunsstämma*

kuolemantuottamus*dödsvållande*

Använd inte "dödsförvållande".

kustannus*kostnad*

Se även **periä**

maksaa/suorittaa kustannuksia = *betala kostnader, svara för/stå för kostnader*; använd inte "erlägga" eller "bestrida" kostnader

x:stä aiheutuvat kustannukset = *kostnader för x*; undvik "kostnader föranledda av x"

korvata jonkun kustannukset = *ersätta någon för dennes kostnader*

lisäkustannus = *merkostnad; ytterligare kostnad, extra kostnad*

kuuleminen*samråd, utfrågning, hörande (av)*

Saken kan ofta även uttryckas genom en omformulering med verbet *höra*.

kuulemistilaisuus = *diskussionsmöte (kommunallagen), frågestund, informationsmöte, samrådsmöte, samverkansmöte*; en omskrivning är ofta nödvändig, kontrollera sammanhanget

NN:lle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi = *NN ska ges tillfälle/möjlighet att bli hörd*

kuva*figur; bild; fotografi; illustration*

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella. *Figur* förkortas på svenska *fig*.

kyselytunti*frågestund*

käsitellä

behandla; handlägga; hantera

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella. *Behandla* eller *handlägga* ett ärende avser ibland att bereda och avgöra det. *Handlägga* används också i allmänare bemärkelse om att bereda, utreda, pröva eller verkställa ärenden. Den som handlägger ett ärende är med andra ord inte nödvändigtvis den som avgör ärendet. Tjänstemän som bereder ärenden kallas hos oss oftast *föredragande*. I Sverige kallas tjänstemän som bereder (och avgör) ärenden *handläggare*.

ainoa käsittely = (en) enda behandling

yksi käsittely = (endast) en behandling (riksdagen)

pääkäsittely = huvudförhandling (6 kap. i rättegångsbalken)

suljettu käsittely = förhandling inom stängda dörrar

suullinen käsittely = muntlig förhandling (12 kap. 6 § i rättegångsbalken)

käsittelyratkaisu = processuellt avgörande (t.ex. som mellanrubrik i dom)

syytteiden käsittelyminen yhdessä = gemensam handläggning av åtal (lagen om rättegång i brottmål 689/1997)

käsittelyaika = handläggningstid (inom förvaltningen)

käsitellä elintarvikkeita = hantera livsmedel

käsittely

behandling; förhandling; handläggning; hantering

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella. Se även **käsitellä**

käypä

gängse; verklig; lämplig; gångbar

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella. **Käypä arvo** motsvaras i många sammanhang av *gängse värde*, men *verkligt värde* (eng. **fair value**) är det uttryck som numera ska användas när det gäller solvensreglering och redovisning.

käypä hinta = gängse pris

käypä hoito = god medicinsk praxis; se även **käytäntö**

käyttötarkoitus

ändamål, syfte; användningssätt, användningsområde, användningsändamål

Syfte används när det gäller t.ex. fullmakter, *användningssätt* i fråga om t.ex. fastigheter, lägenheter och fordon, *användningsområde* för t.ex. produkter.

käytäntö*praxis*Observera att ordet *praxis* står oböjt i bestämd form.**omaksuttu käytäntö** = *praxis***oikeuskäytäntö** = *rättspraxis***vakiintunut (oikeus)käytäntö** = *vedertagen/fast/etablerad (rätts)praxis***vallitseva (oikeus)käytäntö** = *rådande/gängse (rätts)praxis***käännyttää***avvisa**Avvisa* är det ord som används för att en utlännings inresa i landet hindras vid gränsen och för att en utlänning avlägsnas ur landet efter inresa.

Se 142 § i utlänningslagen (301/2004).

laadukas*högklassig, högkvalitativ; förstklassig; kvalitets-, av/med hög kvalitet, av/med god kvalitet*Var försiktig med ordet *kvalitativ*, som oftast används i betydelsen 'som avser kvalitet', t.ex. som motsats till *kvantitativ* ('som avser mängd').**laaja tulkinta***extensiv tolkning, vid tolkning**Extensiv tolkning* eller *vid tolkning* innebär att en bestämmelse tillämpas på alla fall som över huvud taget kan anses ligga inom dess språkliga betydelseområde.Jfr **suppea tulkinta; väljä****laajakantoinen***vittsyftande, vittomfattande, vittgående, med stor räckvidd/spännvidd***laatia***upprätta; utarbета; skriva; göra upp; utforma; sammanställa; ta fram*

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella. Använd inte "uppgöra".

Se även **tehdä****laatia asiakirja** = *upprätta/skriva/författa/utarbета/utforma en handling/ ett dokument***laatia ehdotus** = *utarbета/upprätta/göra upp ett förslag***laatia kertomus** = *skriva/utforma en berättelse***laatia pöytäkirja** = *sätta upp/upprätta/skriva ett protokoll, föra protokoll***laatia raportti** = *skriva/utarbета/sammanställa en rapport***laatia sopimus** = *upprätta/utarbета/skriva ett avtal/kontrakt***laatia suunnitelma tai ohjelma** = *utarbета/upprätta/göra upp en plan/ett program*

laatia testamentti = *upprätta (ett) testamente*

laatia tilinpäätös = *upprätta (ett) bokslut*

laillinen

laglig, laga

laillinen edustaja = *laglig företrädare*

laillinen este = *laga hinder, laga förhinder; inte "laga förfall"*

laillinen tuomioistuin = *laga domstol*

laiminlyödä

försumma; underlåta; åsidosätta

lainkohta

bestämmelse

Förutsatt att hänvisningen blir korrekt kan man också använda *paragraf, moment, punkt* eller vid behov *bestämmelsen/bestämmelserna i paragrafen/momentet/punkten*. Undvik det svårtolkade "lagrum".

lainkäyttö

rättskipning

Använd inte "lagskipning" eller "rättskipning".

lainvastainen

lagstridig

Se även **laiton**

lainvoima

laga kraft

saada lainvoima = *vinna laga kraft*

lainvoimainen päätös = *lagakraftvunnet beslut, beslut som har vunnit laga kraft*

lainvoimaa vailla oleva tuomio = *icke lagakraftvunnen dom, dom som inte har vunnit laga kraft*

laiton

olaglig; olaga; illegal; lagstridig; rättsstridig; lagvidrig

I nya brottsbeteckningar används i allmänhet *olaglig*. *Olaga* används i vissa äldre brottsbeteckningar (bl.a. *olaga hot, olaga tvång*). Se även **lainvastainen**

laitos

inrättning; institut; institution; anstalt; anläggning; verk; myndighet; väsen; upplaga
I olika slags namnformer för förvaltningsmyndigheter motsvaras *laitos* ofta av *institut*, *anstalt* eller *verk* (t.ex. **Terveysden ja hyvinvoinnin laitos** = Institutet för hälsa och välfärd, **Kansaneläkelaitos** = Folkpensionsanstalten; **Arkistolaitos** = Arkivverket). Ibland är även *myndighet* ett tänkbart alternativ (t.ex. **Rikosseuraamuslaitos** = Brottpåföljdsmyndigheten). När det är fråga om en hel verksamhetssektor används ibland det ålderdomliga ordet *väsen* (best. sing. *väsendet*). Se närmare *myndighetsförteckningen* i avsnitt 8.2.2.

Anstalt används om (slutna) institutioner med vårdande eller omhändertagande uppgifter, ibland även allmännare om andra inrättningar, t.ex. *läroanstalt*, *pensionsanstalt*.

Institution används ofta när det gäller högskolor, forskningsinstitutioner och liknande samhällliga inrättningar som utgör delar av ett större system eller en större organisation. *Institut* används ofta om fristående, specialiserade inrättningar för forskning och undervisning. Jfr **meteorologian laitos** = meteorologiska institutien (vid Helsingfors universitet) och **Ilmatieteen laitos** = Meteorologiska institutet.

valtion laitos = statlig inrättning; i allmännare sammanhang kan även statlig myndighet passa

valtion laitokset = statliga inrättningar; statens inrättningar; beroende på sammanhanget

valtion liikelaitos = statligt affärsverk (lagen om statliga affärsverk 1062/2010). Det går också bra att tala om *statens affärsverk* (när samtliga avses).

sairaanhoitolaitos = sjukvårdsinrättning

laitoshoito = institutionsvård, vård på en institution, sluten vård. Med detta avses hälso- och sjukvård som ges till en patient vars tillstånd kräver resurser som inte kan tillgodoses inom öppen vård eller hemsjukvård. Undvik "anstaltsvård".

julkisoikeudellinen laitos, julkinen laitos = offentligrättslig inrättning (t.ex. lagen om Finlands Bank 214/1998, lagen om Folkpensionsanstalten 731/2001), offentlig inrättning; se även **julkinen, julkis-**

Upplaga används om böcker.

laittomasti

olagligt; olagligen; illegalt

lakiehdotus

lagförslag

lakiesitys

proposition (med förslag till lag om ...); lagförslag

Använd det ord som avses i sammanhanget, se avsnitt 2.5. Jfr **esitys; hallituksen**

esitys; lakiehdotus

lakisäätöinen

lagstadgad

Använd inte "lagfäst".

langettava tuomio

fällande dom

laskennallinen

kalkylerad; uppskattad; kalkylmässig

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

laskennallinen vero(velka) = *uppskjuten skatt(eskuld)*; tidigare "latent skatteskuld"

lausuma

uttalande; utsaga

eduskunnan lausuma = *uttalande av riksdagen*

Ett uttalande av riksdagen finns i början av riksdagens svar på en regeringsproposition, före själva lagtexten. I uttalandet kan det t.ex. stå: Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder ...

kirjallinen/suullinen lausuma = *skriftlig/muntlig utsaga* (rättegångsbalken)

lausunnonantaja

remissinstans, remissorgan; den som lämnar/ger utlåtande/yttrande

Remissinstans och remissorgan används t.ex. i fråga om regeringspropositioner.

I andra sammanhang används *den som lämnar/ger utlåtande/yttrande* eller *den som yttrar sig*. Använd inte "avgivare av utlåtande".

lausunto

utlåtande, yttrande; remissvar, remissyttrande

Utlåtande används ofta om omdömen som grundar sig på en undersökning eller granskning. *Yttrande* kan användas om muntliga och skriftliga ställningstaganden av t.ex. remissinstanser och andra sakkunniga.

antaa lausunto = lämna/ge utlåtande, lämna/ge yttrande (om/över något),
yttra sig (om/över något)

hankkia lausunto = inhämta/skaffa utlåtande/yttrande

pyytää lausunto = begära utlåtande/yttrande, sända på remiss

lausuntokierros

remiss; remissbehandling; remissförfarande

Kontrollera vad som avses i sammanhanget. Använd inte "remissrunda" eller "utlåtanderond".

ehdotus on lausuntokierroksella = förslaget har sänts på remiss/
för utlåtande/för yttrande, förslaget är ute på remiss

leskeneläke

efterlevandepension

Se t.ex. folkpensionslagen (568/2007).

leski

efterlevande make; änkring; änka

Uttrycket *efterlevande make* är vanligen att föredra i lagtext. Det motsvarar både *änkring* och *änka*.

liike, liiketoiminta

affärsverksamhet; rörelse; näring, näringsverksamhet

yhtiön tavanomainen liiketoiminta = bolagets sedvanliga

affärsverksamhet (aktiebolagslagen 624/2006)

elinkeinoiminnalla tarkoitetaan liike- ja ammattitoimintaa =

med näringsverksamhet avses rörelse och yrkesutövning (1 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet 360/1968)

laki liiketoimintakiellosta = lag om näringsförbud (1059/1985)

liikenne

trafik; transport; kommunikation; infrastruktur; mobilitet

Trafik används om personer och fordon som vid en viss tidpunkt rör sig på en viss plats. *Transport* används t.ex. när det är fråga om förflyttning i större skala eller rörlighet, infrastruktur och logistiska nätverk på ett mer abstrakt plan. Användningen av termerna *trafik* och *transport* varierar i finländska sammanhang. I texter som anknyter till lagstiftning är det viktigt att använda de termer som används i relevanta lagar och ta hänsyn till terminologisk konsekvens.

laki liikenteen palveluista = *lag om transportservice* (320/2017)

kuljetuspalvelu = *transporttjänster* (lagen om transportservice)

liikennepalvelu = *trafiktjänster* (lagen om transportservice)

Euroopan komission liikenteen ja liikkumisen pääosasto = *Europeiska kommissionens generaldirektorat för transport och rörlighet*

Euroopan laajuinen liikenneverkko = *det transeuropeiska transportnätverket*

laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä = *lag om trafiksystem och landsvägar* (503/2005)

liikenne- ja viestintäministeriö = *kommunikationsministeriet*

liikennöidä

gå i trafik, vara i trafik, trafikera

Ordet *trafikera* kräver alltid ett objekt som t.ex. anger en rutt: *trafikera* en linje, en väg, en ort.

Båten *går i trafik* mellan Åbo och Stockholm.

Båten *trafikerar* linjen Åbo–Stockholm.

liikepaikka

driftställe, affärsställe

Driftställe används inom internationell privaträtt och inom närings- och skattelagstiftningen. *Affärsställe* förekommer bl.a. i köplagen och konsumentskyddslagen.

Jfr **toimipaikka**

liiketalous

företagsekonomi

Använd inte "affärsekonomi".

liiketaloudellisten periaatteiden mukaisesti = *enligt företagsekonomiska principer*

liite*bilaga*Det heter *bilaga till* någonting.

tämän asetuksen liitteessä on luettelo ammattikorkeakoulussa suoritettavista tutkinnoista ja niihin liitettävistä tutkintonimikkeistä =
i bilagan till denna förordning finns en förteckning över de examina som avläggs vid yrkeshögskola och de examensbenämningar som fogas till dem
 (1 § i statsrådets förordning om yrkeshögskolor 1129/2014)

liitetiedot*noter*

Noter i bokslut är en form av tilläggsupplysningar, där det bl.a. redogörs för bokslutsprinciperna och olika detaljer som hänför sig till resultaträkningen och balansräkningen.

liittyä

höra till; anknyta till, ha samband med; gälla; röra; ingå i; höra samman med; vara förenad med, hänföra sig till; tillträda, ansluta sig till; -relaterad; -nära; -knuten
 Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella. Uttrycket *ansluta sig till* har en konkretare betydelse och ska inte användas om idémässigt samband. Ibland passar också en omskrivning med ett enkelt prepositionsuttryck.

ministeriön toimialaan liittyvä asia = *ett ärende som hör till ministeriets ansvarsområde, ett ärende inom ministeriets ansvarsområde*

liittyä yleissopimukseen = *tillträda en konvention, ansluta sig till en konvention*

vakava ympäristönsuojeluun liittyvä puute = *en allvarlig brist i miljöskyddet*

valvontaan liittyvät säännökset = *bestämmelser om övervakning/tillsyn*

ympäristöön liittyvä vastuu = *miljöansvar*

talousarvioon liittyvä rajoite = *budgetbegränsning*

liittää*förena; foga till; bifoga*ett tillstånd kan/får/ska *förenas* med villkorbolagsordningen ska *fogas till/bifogas (till)* ansökansökanden ska *bifoga* ett intyg**linjanveto, linjaus***riktlinjer; målsättning; vägval; strategi; positionsbestämning; principiellt ställnings- tagande; markering*

Använd inte "linjedragning" i denna betydelse.

lisä-

tilläggs-, tillskotts-, extra, ytterligare; kompletterande; ökat; bi-, mer
 Finskan innehåller en mängd sammansättningar med **lisä-**. I många fall kan dessa ord översättas med svenska ord som börjar med *tilläggs-*, t.ex. *tilläggsanslag, tilläggsavtal, tilläggsbudget, tilläggsbestämmelse, tilläggslån*. Man kan också ibland vända på ordföljden och t.ex. tala om *lönetillägg*.
 I vissa fall kan man använda sammansättningar med *tillskotts-*, t.ex. *tillskottspremie, tillskottsmark, tillskottskapital*.

Ofta är det lämpligt att använda t.ex. *kompletterande, ytterligare, extra, ökat*. Prefixet *bi-* passar i fråga om bl.a. *bistraff* och *bibetydelse*. En annan möjlighet är att använda sammansättningar med *mer-*, t.ex. *mervärde*.

- lisäaine** = *tillsatsämne, tillsats* (t.ex. livsmedelstillsats)
- lisähenkilökunta** = *mer personal, fler anställda, en ökning av personalen*
- lisäkoulutus** = *tilläggsutbildning, påbyggnadsutbildning* m.fl.
- lisäkustannus** = se **kustannus**
- lisämaksu** = *tilläggsavgift, extra avgift*; i vissa fall *tilläggs- eller tillskottsbetalning*
- lisäperustelut** = *ytterligare motivering*
- lisärakennus** = *tillbyggnad*
- lisäselvitys** = *ytterligare/kompletterande utredning/uppgifter/upplysningar/information; tilläggsinformation, tilläggsupplysning*; inte alltid *tilläggsutredning*
- lisätalousarvio (LTA)** = *tilläggsbudget* (innehåller tillägg till och ändringar i statsbudgeten)
- lisätalousarvioesitys (LTAE)** = *tilläggsbudgetproposition*; se även **valtione talousarvioesitys**
- lisätarve** = *ytterligare/ökat behov*
- lisätietoja** = *mer/ytterligare uppgifter/upplysningar/information; tilläggsuppgifter, tilläggsupplysningar, tilläggsinformation* m.fl.
- lisätulo** = *merinkomst, extra inkomst, merintäkt, biinkomst*
- ravintolisä** = *kosttillskott*

loukkaus

kränkning av rättigheter eller intressen
intrång i patent

luonnollinen henkilö

fysisk person
 Använd inte "naturlig person". Jfr **oikeushenkilö**

luotettava

tillförlitlig, trovärdig; pålitlig

luottamuksellinen

konfidentiell, förtrolig

luottamuksellinen viesti = *förtroligt meddelande* (10 § i grundlagen),
konfidentiellt meddelande (lagen om tjänster inom elektronisk
kommunikation 917/2014)

luottamuksensuoja

skydd för berättigade förväntningar

En förvaltningsrättslig princip som avser skydd av individens tillit till den offentliga maktutövningen.

luovuttaa

överlåta, upplåta, lämna (ut), överlämna, avlämna, släppa ut; donera, ge
Överlåta används då det är fråga om att överföra äganderätten eller besittnings-
rätten till någonting. *Överlåta* och *överlämna* används även i mer abstrakt mening:
överlåta avgörandet av en fråga, *överlämna* ordet till någon, *överlämna (jättää)*
målet till domstolens avgörande.

Upplåta innebär att man ger någon annan nyttjanderätt till något, dvs. hyr, lånar
eller arrenderar ut någonting. Man kan t.ex. upplåta mark på arrende (lega enligt
jordlegolagen), dvs. arrendera ut marken. Se även **perustaa**

Lämna ut (utlämna) förekommer bl.a. i fråga om varor från tullen och posten.
Man kan också *lämna ut* uppgifter t.ex. ur ett register (*utlämnande* av uppgifter).
Brottslingar *utlämnas* också för dom och straffverkställighet (*utlämning* för brott).

Avlämna innebär i köprätten att säljaren vidtagit alla åtgärder för att köparen ska
få varan i sin besittning.

Dessa verb används i regel med prepositionen *till*, inte "åt".

luovuttaa/päästää/saattaa markkinoille = *släppa ut* (t.ex. produkter) *på*
marknaden

luovuttaa mietintö ministerille = *överlämna ett betänkande till ministern*

luovutuksensaaja

förvärvare; mottagare av överlåtelse, mottagare

Förvärvare används i fråga om rent förvärv, *mottagare* i specialfall då överlåtelsen är det primära. Använd inte "överlåtelseägare".

lupa

tillstånd; licens; lov; samtycke; tillåtelse

Se även **poikkeuslupa; poikkeamislupa; luvanvarainen**

metsästyslupa = *jakttillstånd* (17 § i jaktlagen 615/1993)

pyyntilupa = *jaktlicens* (10 § i jaktlagen 615/1993)

käyttölupa = *licens* (patentlagen 550/1967)

rakentamislupa = *bygglov* (lagen om områdesanvändning 132/1999, gäller från ingången av 2025); *byggnadstillstånd* (luftfartslagen 864/2014)

rakennuslupa = *bygglov* (markanvändnings- och bygglagen 132/1999, gäller till utgången av 2024)

toimenpidelupa = *åtgärdstillstånd* (markanvändnings- och bygglagen 132/1999, gäller till utgången av 2024)

toimilupa = *koncession* (tillstånd av regeringen eller en myndighet); ibland *verksamhetstillstånd*

luvanvarainen

som kräver tillstånd; tillståndspliktig; som är beroende av tillstånd

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella, se **lupa**.

luvattomasti

olovligen, olovligt

Se även **laittomasti**

lyhennys(maksu)

amortering, avbetalning

Med **lyhennys(maksu)** avses *amortering* eller *avbetalning* på skuld. Använd inte "avkortning".

Observera att *avbetalning* har en specifik innebörd vid avbetalningsköp (**osamaksukauppa**), se lagen om avbetalningsköp (91/1966).

lähestymiskielto

besöksförbud

Man *meddelar* besöksförbud (1 § i lagen om besöksförbud 898/1998), i Sverige *kontaktförbud*.

laajennettu lähestymiskielto = *utvidgat besöksförbud*

perheen sisäinen lähestymiskielto = *besöksförbud avseende gemensam bostad*

lähettää*sända, skicka*

I första hand används *sända*, i andra hand *skicka*, t.ex. skicka en försändelse.

Använd inte "befordra", "frambefordra". Undvik "vidarebefordra". Jfr **toimittaa**

lähtökohtaisesti*i princip; utgångspunkten är att ...; i regel; normalt*

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

maakaasu*naturgas, fossilgas*

I naturgasmarknadslagen (587/2017) och i annan lagstiftning som relaterar till den används *naturgas*. Ordet *naturgas* betraktas dock numera som missvisande, eftersom det är fråga om ett fossilt bränsle. När sammanhanget tillåter är det därför ofta bättre att tala om *fossilgas*. Använd inte "jordgas".

maanvuokra*jordlega; arrende*

Terminologin i jordlegolagen (258/1966) är föråldrad, men så länge lagen är i kraft med det namnet måste termen *jordlega* och även *legogivare* och *legotagare* användas i författningstexter med direkt anknytning till jordlegolagen. I annan lagstiftning där avtalstypen nämns kan man emellertid ofta använda de modernare termerna *arrende*, *arrendegivare* och *arrendator*. (Se även avsnitt 3.3)

maanvuokralaki = *jordlegolagen*

vuokranantaja = *legogivare; arrendegivare*

vuokramies = *legotagare; arrendator*

När det gäller de särskilda avtalstyper som nämns i jordlegolagen bör man i författningstext och andra formella sammanhang hålla sig till de uttryck som används i jordlegolagen (nedan). De avtalstyper som finns i Sverige (jordbruksarrende, bostadsarrende, anläggningsarrende, lägenhetsarrende) motsvarar inte exakt våra avtalstyper.

tontinvuokra = *tomtlega*

muu asuntoalueen vuokra = *annan lega av bostadsområde*

rakennetun viljelmän vuokra = *lega av bebyggd bruksdel*

maatalousmaan vuokra = *lega av jord för lantbruksändamål*

muu maanvuokra = *annan jordlega*

maatalous*jordbruk, lantbruk*

I fråga om EU:s gemensamma jordbrukspolitik och i skattesammanhang används *jordbruk*, i andra texter också *lantbruk*. Ibland anses *lantbruk* omfatta såväl jordbruk, skogsbruk som trädgårdsodling. Kontrollera sammanhanget och eventuella definitioner. Jfr **maatilatalous**

maatila*gårdsbruksenhet; gård; jordbruk; anläggning; brukningsenhet*

Se t.ex. lagen om strukturstöd till jordbruket (1476/2007).

I allmänspråkliga texter kan man tala om *gård, jordbruk, anläggning* eller *brukningsenhet*, beroende på vad som avses.

maatilatalous*gårdsbruk, lantbruk*

Gårdsbruk används t.ex. i lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk (612/2006) och i skattelagstiftningen. I andra sammanhang används också *lantbruk*. Kontrollera sammanhanget och eventuella definitioner. Jfr **maatila**

mahdollinen, mahdollisuus**jos/mikäli mahdollista** = *om möjligt***mahdollisuuksien mukaan, siltä osin/siinä määrin kuin se on****mahdollista** = *i möjligaste mån, i den utsträckning/mån det är möjligt, så långt möjligt; undvik det tvetydiga "i mån av möjlighet"***mainittu***nämnd, som nämns, som anges*

Se avsnitt 9.4.8. Se även **asianomainen**

maksaa*betala; betala ut/utbetala, betala in/inbetala*

Använd inte "erlägga" eller "utgå". Man kan dock tala om att *erlägga en betalning*, om det är nödvändigt att använda ett substantiverat uttryck. När det är fråga om en konkret betalningsåtgärd används *betala ut/utbetala; betala in/inbetala*.

Se även **suorittaa**

maksaa takaisin = *betala tillbaka, återbetala* (undvik "återbära");

se även **palauttaa**

maksamismääräys*betalningsföreläggande*

Ett *betalningsföreläggande* är en typ av formell betalningsuppsmaning till en gäldenär. Använd inte "betalningsorder" i denna betydelse. Jfr **maksamismääräys**

eurooppalainen maksamismääräysmenettely = *uropeiskt*

betalningsföreläggande

maksu*betaling; avgift; premie*

Ordet **maksu** kan motsvaras av både *avgift* och *premie* på svenska, och man bör kontrollera vad som ska användas i det aktuella sammanhanget.

maksutulo = *premieinkomst; intäkter (från t.ex. avgifter); ibland inbetalda avgifter*

vakuutusmaksu = *försäkringspremie; försäkringsavgift*

Många socialförsäkringsavgifter kallas *premier* i vår lagstiftning, men i vissa fall används *avgifter*. Enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004) betalar den försäkrade *sjukförsäkringspremier* medan arbetsgivaren betalar *sjukförsäkringsavgifter*. Enligt lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998) betalar arbetsgivare och arbetstagar *arbetslöshetsförsäkringspremier*. Se även *Språkråd 3/2010*.

maksuhäiriö*betalningsstörning*

Betalningsstörning används bl.a. i kreditupplysningslagen (527/2007) om situationer där någon har försummat att betala något. Ibland används **maksuhäiriö** också om den anteckning som görs i ett kreditupplysningsregister. Se **maksuhäiriömerkintä**

maksuhäiriömerkintä*anteckning om betalningsstörning, betalningsanmärkning*

Anteckning om betalningsstörning används bl.a. i kreditupplysningslagen (527/2007) om situationer där en betalningsförsummelse antecknas i ett kreditupplysningsregister. *Betalningsanmärkning* används i allmänspråket.

På finska används **luottohäiriömerkintä** ibland som synonym till **maksuhäiriömerkintä**. I allmänare sammanhang används också ordet **maksuhäiriö** ibland i samma betydelse som **maksuhäiriömerkintä**, och då kan man använda det allmänspråkliga *betalningsanmärkning*.

maksumääräys

betalningsorder, betalorder; utanordning

Betalningsorder eller *betalorder* avser en banks uppdrag till en annan bank att betala ett visst belopp till någon.

Utanordning används ibland om en order om utbetalning av medel (ofta **maksatus** på finska).

Ibland talar man om **maksumääräys** också när en myndighet ålägger någon att betala t.ex. en avgift så att åläggandet kommer att utgöra en utsökningsgrund. En lämplig översättning är då t.ex. *betalningsåläggande*. Jfr **maksamismääräys**

maksupiste

betalningsställe

maksuton

avgiftsfri, kostnadsfri, gratis

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

maksuton oikeudenkäynti = *fri rättegång*

maksuvelvollinen

den avgiftsskyldige; den betalningsskyldige

Kontrollera vad som avses i sammanhanget. Jfr **velallinen**

Manner-Suomi

fastlandet, (det) finländska fastlandet; annanstans i Finland än på Åland, Finland utom Åland

Manner-Suomi är ett geografiskt begrepp som förekommer bland annat i EU-relaterade texter. Med Manner-Suomi avses då i allmänhet Finland med undantag av landskapet Åland. I vissa sammanhang kan det också vara fråga om Finland med undantag av Åland och övriga skärgårdsområden. Definitionen av det geografiska område som avses är alltså inte entydig, och därför anses uttrycket inte vara tillräckligt exakt i juridiska sammanhang.

När det är klart att Manner-Suomi avser Finland med undantag av landskapet Åland ska man helst använda omskrivningar som *annanstans i Finland än på Åland* (ibland även på finska **muualla Suomessa kuin Ahvenanmaalla**) eller *Finland utom Åland* (ibland även på finska **Suomi Ahvenanmaata lukuun ottamatta**).

Använd inte "riket" eller "Finland" i denna betydelse. Undvik "Fastlandsfinland", som förekommer i vissa författningar och som då kanske måste användas för konsekvensens skull. Se även **valtakunta**

menetellä

samoin menetellään = *samma/ett likadant förfarande ... tillämpas; ibland detsamma gäller*

vastaavasti menetellään = *motsvarande förfarande ... tillämpas*

menettäminen

förverkande, konfiskation; förlust

menettämisseuraamus

förverkandepåföljd

tuomita/julistaa menetetyksi = *förklara förverkad; inte "förbruten"*

menettää

förlora, förverka, mista

tuomita/julistaa menetetyksi = *förklara förverkad; inte "förbruten"*

menetetty määräaika = *försutten fatalietid, försutten tid; se även määräaika*

menetetyyn määräajan palauttaminen = *återställande av försutten tid (lagen om rättegång i förvaltningsärenden 808/2019), återställande av försutten fatalietid (rättegångsbalken);*

se **ylimääräinen muutoksenhakukeino** under **ylimääräinen**

menessä

före; senast

Menessä kan avse antingen *före* eller *senast*. Ta alltid reda på vilkendera betydelsen som avses!

merkittävä

Se **huomattava**

miestyöpäivä

dagsverke

Använd inte "mandag". Se **henkilötyöpäivä**

miestyövuosi

årsverke, årsarbete

Se **henkilötyövuosi**

missio

insats; uppdrag; mission

När det gäller krishantering kan *insatser* vara antingen militära eller civila, medan det svenska ordet *mission* avser utbildningsuppdrag. Se *Språkråd 2/2018*.

Jfr **operaatio**

mitätöidä

ogiltigförklara, förklara ogiltig; makulera; upphäva

mitätöidä osakkeita = *ogiltigförklara aktier*

mitätöidä passi = *makulera ett pass*

mitätöidä viisumi = *upphäva visering; jfr kumota viisumi*

mitätön

ogiltig; utan verkan

Rättshandlingar och dokument som är behäftade med fel som gör att de är *utan verkan* (**mitätön, pätemätön**) kallas ofta *ogiltiga* i författningstext. Jfr **tehoton, pätemätön**

Inom juridiken kallas ogiltighet som uppkommer av sig själv, och som alltså inte behöver göras gällande inom en viss tid eller på något bestämt sätt, för *nullitet* (**mitättömyys**). Uppkommer ogiltigheten däremot endast om den på något sätt görs gällande, t.ex. genom rättegång inom en viss tid, talar man då om *angriplighet* eller *klanderbarhet* (**pätemättömyys**).

mitättömyys

ogiltighet; nullitet

Vanligen *ogiltighet*, men inom juridiken används termen *nullitet* i en snävare betydelse om sådan ogiltighet som uppkommer av sig själv och alltså inte behöver göras gällande inom en viss tid eller på något bestämt sätt. Jfr **mitätön**

momentti

moment

Förkortas *mom.* i samband med siffra, t.ex. *1 § 2 mom., i 2 mom. finns bestämmelser om ...*

moniportaisuus

Moniportaisuus avser ett system med *många instanser (led, nivåer)*.

hallinnon moniportaisuuden vähentämiseksi = *för att minska antalet instanser/led/nivåer inom förvaltningen, för att göra organisationen plattare*

muistutus

anmärkning; påminnelse

På finska används också **huomautus** som motsvarighet till ordet *anmärkning*.

Man framställer *anmärkning mot* en plan, en avgift m.m.

muistutuksen tekijä = *den som framställer/har framställt anmärkning;*
inte "anmärkningens framställare" eller "anmärkaren"

mukaan, mukaisesti

enligt; med stöd av; i överensstämmelse med, i enlighet med; på det sätt som föreskrivs/anges i; utifrån; på grundval av, på basis av

Observera att dessa uttryck inte är helt synonyma. Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella. Använd inte "på basen av". Se även **nojalla; perusteella**

Enligt täcker ofta alla de finska orden. Om dock ordföljden eller sammanhanget är sådant att man inte vet om *enligt* ska uppfattas som 'som avses i' eller som 'i enlighet med' (t.ex. "den som gjort en ansökan enligt 2 § ska ...") bör man i stället använda de tydligare uttrycken *som avses i, i enlighet med* eller *i överensstämmelse med*.

Utifrån kan ofta med fördel användas i stället för *på grundval av* eller *på basis av*. Observera dock att inget av dessa används i samband med laghänvisningar (alltså inte "utifrån 4 §").

muualla

annanstans

Observera att *annanstans* alltid används med bestämning, t.ex. *någon/ingen annanstans*. Använd inte "annorstädes".

muualla laissa = *någon annanstans i lag*; se även avsnitt 9.4.7

muuntorangaistus

förvandlingsstraff

Förvandlingsstraff betyder att böter förvandlas till fängelsestraff (2 a kap. i strafflagen 39/1889).

sakon muuntorangaistus = *förvandlingsstraff för böter*

muutoksenhakija

den som söker ändring, ändringssökande(n); den som överklagar

Den som överklagar kan användas när det är fråga om besvär. I fråga om extraordinära rättsmedel används *sökande(n)* (**hakija**). Se även **valittaja; valittaa;**

muutoksenhaku

muutoksenhaku

ändringssökande, sökande av ändring; överklagande

Överklagande kan användas när det är fråga om besvär.

Det finska ordet **muutoksenhaku** är ett överbegrepp som i sin mest vidsträckta betydelse omfattar alla slag av ordinära och extraordinära rättsmedel (se **muutoksenhakukeino**; **varsinainen muutoksenhakukeino**; **ylimääräinen muutoksenhakukeino**), och dessutom såväl överklagande i högre instans som omprövning i samma instans (se **oikaisu**). I denna vidsträckta betydelse motsvaras ordet närmast av *ändringssökande, sökande av ändring*.

Ibland används dock **muutoksenhaku, hakea muutosta** i en snävare betydelse om sökande av ändring genom besvär (se **valitus**), och då kan man också tala om *överklagande*, ibland med preciseringen *genom besvär*. Kontrollera därför vilka ord som använts i det relevanta sammanhanget i rättegångsbalken eller i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta =

beslutet får verkställas trots ändringssökande

muutoksenhakua koskevat säännökset = *bestämmelserna om*

ändringssökande; i fråga om besvär bestämmelserna om överklagande

hakea muutosta valittamalla = *söka ändring genom besvär; överklaga genom besvär*

I Sverige infördes *överklagande* som lagterm 1994 då man tog i bruk ett enhetligt system för överklagande, samtidigt som bl.a. de tidigare rättsmedlen "besvär", "vad" och "revision" utmönstrades. Ordet används inte på exakt samma sätt i Finland och Sverige.

Undvik "fullföljd" som främst förekommer i vissa sammansättningar i äldre lagstiftning. Det kan avse överklagande i alla instanser. Ordet uppfattas som ålderdomligt.

muutoksenhaku aika

tid för sökande av ändring; tid(sfrist) för överklagande, besvärstid

Tid(sfrist) för överklagande eller besvärstid kan användas när det är fråga om besvär, dvs. inte när det gäller ändringssökande i mer vidsträckt betydelse.

Se även **muutoksenhaku**; **valitusaika**

muutoksenhakuelin

den instans där ändring söks; besvärsinstans

Ibland passar det med en omskrivning: *ändring i beslutet får sökas hos Y.*

Besvärsinstans används när det är fråga om besvär. Använd inte "fullföljdsinstans".

Se även **muutoksenhaku**; **muutoksenhakuviranomainen**; **valitusviranomainen**

muutoksenhakukeino

rättsmedel

De medel som står till buds för att få domstolars och andra myndigheters avgöranden ändrade eller upphävida kallas *rättsmedel*. Rättsmedel som används för att söka ändring i domar eller beslut som inte vunnit laga kraft kallas *ordinära/allmänna rättsmedel* (se **varsinainen muutoksenhakukeino**). Beträffande *extraordinära/särskilda rättsmedel*, som endast kan bli aktuella i fråga om domar och beslut som vunnit laga kraft, se **ylimääräinen muutoksenhakukeino**. Se även **oikeussuojakeino**; **muutoksenhaku**

muutoksenhakukielto

förbud mot att söka ändring; besvärsförbud, förbud mot att överklaga

Använd inte "fullföljdsförbud". Se **valituskielto**; **muutoksenhaku**

muutoksenhakukirjelmä

besvärsskrift, skrivelse med överklagande; fullföljdsskrift

I fråga om besvär, se **valitus**; **valituskirjelmä**.

Fullföljdsskrift används i 30 kap. 5 § i rättegångsbalken vid överklagande i mål som hovrätten handlagt i andra instans. Ordet ska undvikas i andra sammanhang. Fullföljdsskriften innehåller både ansökan om besvärstillstånd och själva överklagandet till högsta domstolen.

muutoksenhakulupa

besvärstillstånd

Används i fråga om överklagande hos högsta domstolen eller högsta förvaltningsdomstolen. Jfr **valituslupa**

muutoksenhakuohje

anvisningar för sökande av ändring; fullföljdsanvisning

Se även **valitusosoitus; muutoksenhaku**

I informativa texter där det inte krävs att man följer lagens terminologi kan man använda klagande omskrivningar, t.ex. *information/anvisningar/upplysningar/underrättelse om hur man överklagar* eller *om hur beslutet/domen får överklagas*, eller enbart rubriken *Hur man överklagar*.

Enligt rättegångsbalkens terminologi innebär *fullföljdsanvisning* (**muutoksenhakuohje**; 25 kap. 3 §) att tingsrätten när den avkunnar eller meddelar ett avgörande samtidigt uppger om avgörandet får överklagas och vad som ska iakttas när det överklagas. En part som vill överklaga tingsrättens avgörande ska inom sju dagar anmäla missnöje. När missnöjesanmälan har gjorts och godkänts, ska *besväransvisning* (**valitusosoitus**; 25 kap. 11 §) ges i målet. I besväransvisningen anges fullföljdsdomstolen och den dag då besvärstiden löper ut. I besväransvisningen redogörs också för bestämmelserna om anförande av besvär och om besvärsskriftens innehåll och bilagor. När det gäller förvaltningsprocessen finns motsvarande bestämmelser om *besväransvisning* (**valitusosoitus**) i 86–89 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). I förvaltningsprocessen tillämpas inget förfarande med missnöjesanmälan.

muutoksenhakuosoitus

Se **muutoksenhakuohje**

muutoksenhakutuomioistuin

fullföljdsdomstol; den domstol som ska pröva/handlägga överklagandet

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella. Se även **muutoksenhakuelin**

muutoksenhakuviranomainen

besvärmyndighet; den myndighet där ändring sökts

Besvärmyndighet används när det i praktiken är fråga om besvär. *Den myndighet där ändring sökts* används när det är fråga om omprövning eller både omprövning och besvär. Använd inte "fullföljdsmyndighet". Se även **muutoksenhakuelin**

muuttaa rahaksi

förvandla till pengar, omsätta i pengar, realisera

myönteinen

myönteinen lausunto = *positivt utlåtande/yttrande*

myönteinen päätös = *beslut om bifall, bifallande beslut, bifallsbeslut, positivt beslut*

myöntää

bevilja; meddela; medge; ge; tilldela; utfärda

Man *beviljar* eller *ger* någon något, eller *beviljar* eller *ger* något *till* någon:

En studerande beviljas studiestöd, om ... Studiestöd beviljas till en studerande som ...

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

bevilja t.ex. ett lån, ett tillstånd, ett anslag

bevilja/meddela lagfart, besvärstillstånd

bevilja/medge undantag

medge/ge dispens

tilldela/dela ut en titel, en orden

utfärda t.ex. pass, visum, körkort

Se även **kanne**

määritellä

definiera; bestämma, fastställa, ange, förklara

Använd inte "definiera" i betydelsen *bestämma, fastställa, ange, förklara*.

määrä

belopp; volym; antal; kvantitet; mängd

Euromäärä kan i de flesta fall översättas med enbart *belopp*, som är entydigare än finskans **määrä**. *Eurobelopp* eller *belopp i euro* används endast om enbart *belopp* blir oklart.

liikennemäärä = *trafikvolym, trafikmängd*

rahamäärä = *belopp*

henkilöstön määrä = *antalet anställda*

tuonnin/viennin määrä = *import-/exportvolymen*

määräaika

tidsfrist; utsatt tid, förelagd tid, angiven tid; föreskriven tid; bestämd tid; (viss) tid; frist
Undvik "fatalj", "fatalietid" och "termin" i andra än processuella sammanhang.

x:n asettama määräaika = *den tid som x bestämmer, den av x utsatta tiden/ tidsfristen*

määräaikainen laki = *temporär lag*

määräaikainen lupa = *tillstånd för viss tid, tidsbegränsat tillstånd*

määräaikainen työsuhde = *anställningsförhållande för viss tid* (arbetsavtalslagen 55/2001), *visstidsanställning, tidsbegränsad anställning*; se **työsuhde**
määräaikainen virkasuhde = *tjänsteförhållande för viss tid*

En person kan utnämnas till *tjänsteman för viss tid* eller annars tidsbegränsat, om t.ex. arbetets art eller ett vikariat förutsätter ett *tjänsteförhållande för viss tid* (se 9 § i statstjänstemannalagen 750/1994).

määräala

outbrutet område; (ett) visst område; område

Outbrutet område är en term i fastighetsbildningslagens sammanhang, se 20 § i fastighetsbildningslagen 554/1995. I allmänspråkliga sammanhang kan det dock vara fråga om ett *visst område* eller bara ett *område*.

määrällinen

kvantitativ, volym-

määrällinen kasvu = *volymtillväxt*

määräpäivä

utsatt dag, bestämd dag, förelagd dag, angiven dag, föreskriven dag; förfalldag; inställeldag

I särskilda fall kan **määräpäivä** syfta på *förfalldag (eräpäivä), inställeldag (paikalletulopäivä)* eller något liknande.

määräraha

anslag

Anslag syftar på pengar (medel) i budgeten. En tjänst inrättas *med* (inte "ur") ett anslag.

määrätä

föreskriva, ange, fastställa; besluta, bestämma, förelägga, ålägga, påföra, förordna, meddela, utse; förskriva, skriva ut; ordinera

På finska används **määrätä** i fråga om bestämmelser i internationella fördrag, EU:s grundfördrag (när det gäller EU:s förordningar, direktiv och beslut används däremot **säätää**, se avsnitt 2.8.3), myndigheters föreskrifter (när det gäller lagar och förordningar används däremot **säätää**) samt i samband med myndighetsutövning i enskilda fall och beslut av myndigheter och enskilda.

Föreskriva, ange, fastställa (eng. **provide, lay down, set out**) eller konstruktioner av typen *bestämmelser om x finns ...* passar när det är fråga om internationella överenskommelser, EU:s grundfördrag eller andra allmänt utfärdade bestämmelser. Se även **määräys; säännös; säätää**

Euroopan ihmisoikeussopimuksessa määrätään perusoikeuksista =
i Europakonventionen föreskrivs/finns bestämmelser om de grundläggande rättigheterna (se ihmisoikeussopimus)
osuus, josta määrätään EY:n perustamissopimuksen 205 artiklan
2 kohdassa = den andel som anges i artikel 205.2 i EG-fördraget

Besluta, bestämma, förelägga, ålägga, fastställa, påföra, förordna, meddela, utse (inte "stipulera") används när det är fråga om enskilda beslut och myndighetsåtgärder. *Föreskriva* är reserverat för allmänt utfärdade bestämmelser, och ska alltså inte användas när det är fråga om ett enskilt fall. Se även **määräys, säännös; säätää; päättää; päätös**

virasto voi määrätä vahingoittuneen toimittamaan lääkärinlausunnon =
verket kan bestämma att den skadade ska ge in ett läkarutlåtande, verket kan förelägga/ålägga den skadade att ge in ett läkarutlåtande

tuomioistuimien on määrännyt A:n kuultavaksi = domstolen har bestämt/
beslutat att A ska höras

ulosottomies voi määrätä takavarikon, jos... = utmätningsmannen kan
förordna om kvarstad, om ...

liiketoimintakieltoon määrätty = den som har meddelats/förelagts
näringsförbud

määrätä kielto = meddela förbud, förbjuda

määrätä kurinpitörangaistus = påföra disciplinstraff

määrätä maksettavaksi = bestämma att något ska betalas; bestämma
om betalning; utanordna kan användas när det är fråga om order om utbetalning

määrätä maksu = påföra en avgift; bestämma en avgift (när det gäller avgiftens storlek)

määrätä rikesakko = förelägga ordningsbot

määrätä seuraamus = bestämma/ålägga en påföljd

määrätä vero = påföra/fastställa skatt (om att fastställa skattebeloppet)

lautakunnan jäsenet määrätään kahdeksi vuodeksi kerrallaan =
nämndens ledamöter utses/förordnas för två år i sänder/åt gången

määrätä testamentilla = förordna genom testamente

Förskriva, skriva ut används i fråga om att skriva ut t.ex. läkemedelsrecept.

Ordinera används i fråga om att ge instruktioner om medicinsk behandling eller andra hälso- och sjukvårdsåtgärder.

määräyksenantovaltuus, määräystenantovaltuus*normgivningsbemyndigande*Se **säädösperusta; normipohja****määräys***föreskrift(er); bestämmelse(r); föreläggande; förordnande; påbud; åläggande; (tillstånds)villkor; regel; förskrivning; ordination; order*

Föreskrift(er) används när det är fråga om nationella författningar på lägre nivå än lag och förordning. Jfr **määrätä; säännös; säätää**

Bestämmelse(r) används när det är fråga om internationella överenskommelser och EU:s grundfördrag. Observera att man på finska säger att EU:s förordningar, direktiv och beslut innehåller **säännöksiä** (se **säännös** och avsnitt 2.8.3). På svenska gör man inte denna skillnad.

Föreläggande, förordnande, påbud, åläggande, (tillstånds)villkor, regel, bestämmelse m.fl. används när det är fråga om enskilda myndighetsbeslut, privaträttsliga avtal, föreningsstadgar, testamenten, tillstånd och liknande som inte är avsedda att vara allmänt utfärdade normer. Observera att *föreskrift* inte ska användas när det är fråga om enskilda fall och enskilda beslut, därför att ordet är reserverat för allmänt utfärdade bestämmelser.

Föreläggande avser att en domstol eller någon annan myndighet ålägger någon att vidta en åtgärd eller upphöra med något, t.ex. föreläggande att lämna uppgifter, föreläggande att fullgöra en skyldighet, föreläggande att avhjälpa en brist, föreläggande att upphöra med verksamheten.

Förordnande används om vissa officiella beslut, t.ex. förordnande att sköta en tjänst, förordnande om förtida riksdagsval, förordnande om likvidation. Ett testamente är en persons förordnande om sin kvarlåtenskap.

Påbud avser vanligen en formell uppmaning att agera på ett visst sätt.

Åläggande avser vanligen ett beslut där någon avkrävs en viss åtgärd.

Förskrivning avser ett läkemedelsrecept.

Ordination avser instruktioner av t.ex. en läkare att en patient ska bli föremål för medicinsk behandling eller andra hälso- och sjukvårdsåtgärder.

Order används när en överordnad beordrar en underordnad att utföra något.

yksittäistapausta koskeva määräys = *beslut i enskilda fall*
...x-lain taikka sen nojalla annetun säännöksen tai yleisen tai
yksittäistapausta koskevan määräyksen vastaisesti... = *... i strid med*
x-lagen eller bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats eller beslut som i
enskilda fall meddelats med stöd av den ...

Se även **määrätä; säännös; säätää**

määräyskokoelma

föreskriftssamling

määräysvalta, määräämisvalta

*bestämmande inflytande, bestämmanderätt; ägarkontroll; kontrollerande (företag);
faktisk beslutanderätt*

Jfr **päätösvalta; ratkaisovalta**

Määräysvalta och **määräämisvalta** är i princip synonyma, men **määräysvalta** betraktas i regel som modernare. På svenska används främst uttrycket *bestämmande inflytande*, som innebär att en aktör har antingen ett direkt inflytande eller ett indirekt men faktiskt inflytande på beslutsfattandet hos en annan aktör (1 kap. 5 § i bokföringslagen 1336/1997). När inflytandet baserar sig på att en aktör direkt äger en så stor andel av en annan aktör att aktören i fråga kan styra beslutsfattandet kan man använda ordet *bestämmanderätt* (t.ex. 24 § 1 mom. i språklagen 423/2003).

I vissa fall kan det också passa med ett uttryck med *ägarkontroll, kontrollerande (företag)* eller *faktisk beslutanderätt*, eller en konstruktion med *lyda under* eller *förfoga över*.

määräytyä

maksu määräytyy = *avgiften bestäms*

neuvottelukunta

delegation

En *delegation* avser ett organ som har tillsatts av statsrådet eller av ett ministerium för att följa verkställigheten av en lag eller för att ge utlåtanden, ta initiativ eller bistå ministerierna i uppgifter som gäller beredning. Delegationerna har vanligen en bred sammansättning med intresserepresentation, men de har inte egentlig beslutanderätt. Jfr **edustajisto; komitea; toimikunta**

nimike

rubrik; titel; benämning; beteckning

Rubrik används när det är fråga om nationella lagar och förordningar, titel i fråga om EU-rättsakter.

rikosnimike (rikoksen nimi) = *brottsbeteckning, brottsbenämning; brottsrubricering*

Brottsrubricering (otsikointi) används när en konkret brottslig handling inordnas under en bestämd brottsbeskrivning.

virkanimike = *tjänstebenämning, tjänstebeteckning*

-niminen

-niminen används ofta i kombination med ett namn för att ange t.ex. organisationsform eller kategori. På svenska ska man inte använda uttryck med "benämnda", utan i stället en kortare beskrivning av organisationsformen eller kategorin tillsammans med namnet på det sätt som framgår av exemplen nedan. Om det finns ett officiellt svenskt namn (se kapitel 8) ska det givetvis användas, vid behov med en sådan beskrivning som avses ovan.

Suomen Adventtikirkko -niminen uskonnollinen yhdyskunta = *religionssamfundet Finlands Adventkyrka (samfundet har ett svenskt namn)*

Solbacka-niminen tila = *lägenheten Solbacka*

Om organisationsformen eller kategorin klart framgår av det svenska namnet, t.ex. om både Oy och Ab ingår i namnet på ett aktiebolag, behövs ingen beskrivning.

Ekokem Oy Ab -niminen osakeyhtiö = *Ekokem Oy Ab*

Malmö teaterförening -niminen yhdistys = *Malmö teaterförening*

Kapiteeli Oy -niminen osakeyhtiö = *aktiebolaget Kapiteeli Oy*

Ortodoksinen Pokrovan seurakunta -niminen uskonnollinen yhdyskunta = *religionssamfundet Ortodoksinen Pokrovan seurakunta (samfundet har inget svenskt namn)*

När ett namn av detta slag förekommer i en lag eller förordning används det beskrivande ordet (organisationsformen eller kategorin) både i författningens rubrik och i paragraftexten, i texten dock endast första gången namnet anges.

nojalla

med stöd av; enligt

Detta används främst när man anger någon form av bemyndigande eller tillåtelse att göra någonting.

Ex. *Myndigheten får med stöd av 5 § förbjuda verksamheten, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, verksamhet som bedrivs med stöd av ett tillstånd.*

Använd inte "i stöd av".

4 §:n nojalla = enligt/med stöd av 4 §

Se **mukaan, mukaisesti; perusteella**

normipohja

rättsgrund, rättslig grund, lagstöd; normgivningsbemyndigande, bemyndigande

Kontrollera vad som avses i sammanhanget. Jfr **oikeusperusta; säädöspерusta**, se även **määräyksenantovaltuus, määräystenantovaltuus**

nostaa

lyfta; ta ut

Man kan *lyfta* lön, understöd, ett lån eller en förmån och *ta ut* pengar t.ex. på banken eller i en uttagsautomat.

nostaa kanne = väcka talan; inte "resa talan"

noudattaa

följa, iaktta

Följa eller *iaktta* kan användas i fråga om t.ex. en lag.

Undvik "efterleva". Formuleringar med *efterlevnad* kan dock användas i uttrycket

lain noudattamista valvoo x-viranomainen = tillsyn över efterlevnaden av denna lag utövas av x-myndigheten, x-myndigheten har tillsyn över efterlevnaden av denna lag, tillsynen över att denna lag följs utövas av x-myndigheten, x-myndigheten har tillsyn över att denna lag följs; inte "iakttagandet" i detta sammanhang

noudattaa soveltuvin osin = iaktta i tillämpliga delar

nähtävänä pitäminen

hållas framlagd, finnas framlagd; hållas tillgänglig, finnas tillgänglig

Undvik "till påseende". I Sverige används också *ställa ut* (för granskning).

asiakirjat on pidettävä yleisön nähtävänä = handlingarna ska hållas/finnas framlagda för allmänheten (eller hållas/finnas tillgängliga, om de inte behöver hållas synliga)

ehdotus on asetettava julkisesti nähtäville 60 päivän ajaksi = förslaget ska vara/hållas offentligt framlagt under minst 60 dagar

oheisrangaistus*tilläggsstraff***oheissakko***böter som tilläggsstraff***ohjata***styra, leda; hänvisa; handleda*

Styra används i fråga om att bestämma eller utöva makt över något, *leda* i fråga om att ha bestämmande inflytande över något. *Hänvisa* används i fråga om att framhålla möjligheten att söka kontakt med någon eller något, ofta för hjälp av något slag.

ohjausryhmä*styrgrupp; ledningsgrupp*

Styrgrupp syftar vanligen på en fristående grupp som styr t.ex. ett visst projekt eller en viss verksamhet. Jfr **johtoryhmä**

ohje*anvisningar; riktlinjer; instruktion(er)*

I fråga om den typ av **ohje** som ges ut av myndigheter är den svenska motsvarigheten *anvisning*. Anvisningar är inte bindande. I Sverige talar man om *allmänna råd*. I EU-sammanhang är det ofta fråga om *riktlinjer* (**ohjeet**, eng. **guidelines/guidance**) – kontrollera dock sammanhanget. Se även **määräys**

ohjesääntö*reglemente*

valtioneuvoston ohjesääntö = *reglemente för statsrådet* (262/2003)

Se även **johtosääntö**

oikaisu*omprövning*

Omprövning (tidigare: "rättelse") avser en i lag angiven möjlighet att begära förnyad granskning av ett beslut hos den myndighet som har fattat beslutet, till skillnad från anförande av besvär hos en högre instans (överklagande), se även **muutoksenhaku**. De grundläggande bestämmelserna om omprövningsförfarandet finns i 7 a kap. i förvaltningslagen (434/2003). Om det enligt lag är tillåtet att begära omprövning får beslutet inte överklagas genom besvär. Omprövning ska begäras skriftligt och inom viss tid. Det nya beslut som meddelas med anledning av en begäran om omprövning (*omprövningbeslutet*) får däremot överklagas genom besvär.

oikaisuvaatimusmenettely = *omprövningsförfarande*

oikaisuvaatimus = *begäran om omprövning, omprövningsbegäran*

oikaisuvaatimusohjeet = *anvisningar om hur man begär omprövning*

vaatia oikaisua päätökseen = *begära omprövning av ett beslut*

Den äldre termen *rättelse* används fortfarande ibland om vissa förfaranden som inte uppfyller kriterierna i 7 a kap. i förvaltningslagen. På finska ska man då inte heller tala om "oikaisuvaatimus(menettely)", utan om **oikaisupyyntö**.

pyytää oikaisua = *begära rättelse, yrka (på) rättelse* (om det inte av sammanhanget framgår att det är fråga om att begära omprövning)

Rättelse används också när **oikaisu** används i betydelsen 'korjaus', dvs. när det är fråga om korrigering av skrivfel, räknefel eller liknande.

Den finska termen **itseoikaisu** används i allmänhet som ett överbegrepp som omfattar såväl förnyad granskning som rättelse av fel på initiativ av den myndighet som fattat beslutet. Då är det således inte fråga om omprövning. I Sverige avser termen *självrättelse* främst rättelse av fel, dvs. sådan rättelse av skrivfel, räknefel och liknande fel som en domstol eller myndighet kan göra i ett eget avgörande. Svenskans *självrättelse* motsvarar därför inte i alla sammanhang finskans **itseoikaisu**.

oikeasuhtaisuus

proportionalitet

sääntelyn oikeasuhtaisuus = *(kravet på) proportionalitet i lagstiftningen*

toimenpiteiden tulee olla oikeasuhtaisia = *åtgärderna ska vara rätt proportionerade, åtgärderna ska vara proportionerliga*

Se **suhteellisuusperiaate**

oikeudenomistaja, oikeudenhaltija

rättsinnehavare; rättighetshavare

Rättsinnehavare används särskilt om arvingar och andra som innehar sådana rättigheter som övergått till dem från den ursprungliga innehavaren. I andra sammanhang, t.ex. nyttjanderätt till fastighet eller immateriella rättigheter, används ibland också *rättighetshavare*.

oikeudettomasti

obehörigen, obehörigt

Använd inte "orättmätigt".

oikeusapu*rättshjälp; rättslig hjälp*

Rättshjälp används när det är fråga om juridisk rådgivning för enskilda och ekonomiskt bidrag i samband med sådan rådgivning, *rättslig hjälp* när det är fråga om rättsligt samarbete och rättsliga myndigheter i olika länder.

oikeushenkilö*juridisk person***oikeushyvä***skyddsintresse(n), skyddsobjekt*

De abstrakta värden eller intressen som lagstiftaren avser skydda genom ett straffhot benämns *skyddsintressen* eller *skyddsobjekt* (ty. **Rechtsgüter**). Exempel på sådana är liv, hälsa, personlig integritet, äganderätt, landets säkerhet samt skyddet för miljön. Inom finlandssvensk rättsdoktrin används också "rättsgoda", men i allmänhet bör den termen undvikas. Använd inte "rättsobjekt".

oikeuskelpoisuus*rättskapacitet, rättsförmåga*

Med *rättskapacitet* eller *rättsförmåga* avses förmågan att ha rättigheter och skyldigheter. Alla fysiska och juridiska personer har rättskapacitet.

Jfr **oikeustoimikelpoisuus**

rekisteröity yhdistys on oikeuskelpoinen = en registrerad förening har rättskapacitet

oikeuskäsitys*rättsuppfattning*

Jfr **oikeustaju, oikeustajunta**

suomalainen oikeuskäsitys = finsk rättsuppfattning

vallitseva oikeuskäsitys = rådande rättsuppfattning

yleinen oikeuskäsitys = den allmänna rättsuppfattningen, det allmänna rättsmedvetandet

oikeuskäytäntö

Se **käytäntö**

oikeusperusta*rättslig grund*

Ordet är vanligt i EU-rättsliga sammanhang, t.ex. när man vill ange vilken artikel i grundfördraget som ger en institution befogenhet att göra något. Jfr **säädösperusta; normipohja**

oikeussuoja*rättsskydd*

Rättsskydd (ty. **Rechtsschutz**, kallas ibland också **oikeusturva** på finska) avser inom juridiken respekterande av människors lagliga rättigheter och möjligheten att vidta rättsliga åtgärder när dessa rättigheter blivit kränkta, t.ex. att överklaga en dom. Man kan t.ex. tala om *köparens rättsskydd mot säljarens borgenärer, konsumenternas rättsskydd*.

I allmänspråket används ordet *rättsskydd* också om det ekonomiska skydd man får genom en *rättsskyddsförsäkring (oikeusturvavakuutus)*. Se även **oikeusturvallisuus, oikeusturva**

oikeussuojakeino*rättsmedel*

Använd inte "rättsskyddsmedel". Jfr **muutoksenhakukeino; oikeusturvakeino**

oikeussääntö*rättsnorm, rättsregel*

Rättsnorm används bl.a. i 80 § i grundlagen, *rättsregel* i 3 § i lagen om ministeriernas och andra statliga myndigheters föreskriftssamlingar (189/2000).

oikeustaju, oikeustajunta*rättskänsla, rättsmedvetande*Jfr **oikeuskäsitys**

yleinen oikeustaju/oikeustajunta = *den allmänna rättskänslan, det allmänna rättsmedvetandet*

oikeustila*rättsläge***oikeustoimikelpoisuus***rättslig handlingsförmåga, rättshandlingsförmåga*

Rättslig handlingsförmåga eller *rättshandlingsförmåga* avser en persons förmåga att själv utföra rättshandlingar (t.ex. ingå avtal, förbindelser) med rättsligt bindande verkan. Rättshandlingsförmågan är inskränkt t.ex. i fråga om minderåriga.

Jfr **oikeuskelpoisuus****oikeusturvallisuus, oikeusturva***rätts säkerhet*

Rätts säkerhet (ty. **Rechtssicherheit**, kallas ibland också **oikeusvarmuus** på finska) avser inom juridiken ett tillstånd av likformighet och förutsebarhet i rättskipning och

myndighetsutövning samt skydd mot övergrepp. Ibland används **oikeusturva** också synonymt med **oikeussuoja**, och översätts då med *rättsskydd*. Se även **oikeussuoja**

oikeusturvakeino

rättsmedel

Se **oikeussuojakeino**

oikeusvaikutus

rättsverkan, rättsföljd

oikeusvarmuus

rättssäkerhet

Se **oikeusturvallisuus, oikeusturva**

oleskelupaikka, oleskelupaikkakunta, olinpaikka

vistelseort

Se även **asuinpaikka**

olettamasäännös

presumtionsbestämmelse

olla omiaan

bidra till att, kunna medföra att, (skulle) kunna; innebära en risk att; vara avsedd att; ha till syfte att; vara ägnad att

Kontrollera vad som avses i sammanhanget. Uttrycket *vara ägnad att* betyder i allmänspråket 'vara anpassad för', 'vara lämpad för/att' och ska användas bara i den betydelsen.

merkintä ei saa olla omiaan johtamaan ostajaa harhaan = *märkningen får inte vara sådan att den kan vilseleda köparen*

I straffrättsliga sammanhang används konstruktioner med *vara ägnad att* i fråga om så kallade abstrakta faredelikt, som avser att en handling typiskt sett är farlig, men det behöver inte föreligga någon konkret fara i det enskilda fallet (t.ex. äventyrande av trafiksäkerheten).

joka tienkäyttäjänä tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo tieliikennelakia... tavalla, joka on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen turvallisuudelle, on tuomittava liikenneturvallisuuden vaarantamisesta sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi = *en vägtrafikanter som uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot vägtrafiklagen ... på ett sätt som är ägnat att äventyra någon annans säkerhet, skall för äventyrande av trafiksäkerheten dömas till böter eller till fängelse i högst sex månader* (23 kap. 1 § i strafflagen 39/1889)

omaishoito

närståendevård; anhörigvård

Med *närståendevård* avses i lagen om stöd för närståendevård (937/2005) vård av också andra närstående än anhöriga. Om det är fråga om en familjemedlem eller nära släkting, är det korrekt att tala om *anhörigvård*.

omaishoidon tuki = *stöd för närståendevård*

omalääkäri

husläkare

oman toimen ohella

som särskilt uppdrag; vid sidan av sin egen tjänst/befattning, som bisyssla

På finska förkortas detta **oto.** eller **oto.** På svenska används ingen förkortning.

omat varat

kapitalbas; egna medel

Kapitalbas används när det är fråga om banker etc., *egna medel* mer allmänt som motsats till andras.

ensisijaiset omat varat = *primärt kapital*

toissijaiset omat varat = *supplementärt kapital*

omistus-

ägar-, ägande-

Använd inte "ägo-".

omistusasunto = *ägarbostad; inte "ägobostad"*

omistussuhde = *ägandeförhållande, ägarförhållande*

omistusyhteisyritys = *ägarintresseföretag (1 kap. 7 § i bokföringslagen 1336/1997)*

operaatio

insats; operation; uppdrag

En *operation* avser ett strikt militärt uppdrag, medan en *insats* kan vara antingen militär eller civil.

Se även *Språkråd 2/2018*. Jfr **missio**

oppilaitos

läroanstalt

Jfr **laitos**

osa*avdelning*

En längre lag eller annan författning kan vara indelad i avdelningar (heter inte längre osasto = del). I avdelningens rubrik skrivs ordet med versaler (**I OSA = AVDELNING I**).

osakas*delägare*

Man kan vara delägare i bl.a. ett dödsbo eller ett andelslag. Observera att **osaksluettelo** enligt aktiebolagslagen (624/2006) dock är *aktieägarförteckning*. Jfr **osakkeenomistaja**

osake*aktie***osakekanta** = *aktiestock***osakeluettelo** = *aktiebok***osakepääoma** = *aktiekapital* (ökning/minskning av aktiekapital)**osakkeenomistaja***aktieägare*

Man kan vara aktieägare i ett aktiebolag. Använd inte "aktionär".

osakkuusyhtiö*intressebolag***osakkuusyritys***intresseföretag*

Se 1 kap. 8 § i bokföringslagen (1336/1997).

osallinen, osallisuus*(den som är) delaktig, den som har del (i saken); medverkan(de)*

Använd inte "den som saken gäller" i denna betydelse. *Medverkan* används i straffrättsliga sammanhang.

osallisuus rikokseen = *medverkan till brott* (5 kap. i strafflagen 39/1889)Jfr **asianosainen****osamietintö***delbetänkande*

Med *delbetänkande* avses en del av ett slutligt betänkande som består av flera delar. Jfr **välimietintö**

osapalkkio*tantiem*

Med ett *tantiem* avses en andel i ett företags vinst som ges som tillägg till lön eller arvode.

osatuomio*deldom*

Se 24 kap. 5 § i rättegångsbalken. Se även **välituomio**

osauudistus, osittaisuudistus*delreform*

Se även **uudistus**

osinko*vinstutdelning, utdelning; dividend*

Vinstutdelning används i aktiebolagslagen (624/2006) och *dividend* i t.ex. inkomstskattelagen (1535/1992). I allmänspråket och i ny lagstiftning rekommenderas *vinstutdelning* eller *utdelning*.

osittain tai kokonaan*helt eller delvis***osoittaa***hänvisa, visa; anvisa; ställa, rikta*

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

osoittaa juttu asianomaiseen tuomioistuimeen = *hänvisa målet till behörig domstol*

hakemus osoitetaan liiton hallitukselle = *ansökan ställs/riktas till förbundets styrelse*

osoittaa varoja = *anvisa medel*

...jollei muuta osoiteta = *... om inte något annat visas; inte "påvisas"*

osuuskunta*andelslag*

Se lagen om andelslag (421/2013). Andelslagen motsvaras i Sverige närmast av ekonomiska föreningar, kooperativ eller andelsföreningar.

osuusmaksu*insats*

Se 4 kap. 4 § i lagen om andelslag (421/2013). Använd inte "andelsavgift".

ottaa käsiteltäväksi

ta upp, ta till behandling

ottaa käyttöön

ta i bruk/drift, börja använda, införa

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

Till exempel kärnkraftverk tas *i/ur drift*, inte "i/ur bruk".

painopistealue

kärnområde, prioriterat område, insatsområde; prioritering, fokusering

Använd inte "tyngdpunktsområde".

pakkohuutokauppa

eksekutiv auktion

Använd inte "tvångsauktion".

pakkokeino

tvångsmedel

pakkotäytäntöönpano

tvångsverkställighet

pakottava

tvingande, indispositiv

Pakottavuus som paragrafrubrik kan översättas med *Bestämmelsernas tvingande natur/karaktär*. Jfr **tahdonvaltainen**

palauttaa

återlämna, återsända, returnera; återställa; sända/lämna/betala tillbaka; återförvisa; restituera; återbetala

Returnera används i synnerhet när det som skickas tillbaka är önskat eller felaktigt.

Återställa kan ha konkret eller abstrakt betydelse: att återställa exempelvis lånat gods eller att återställa ett område i dess ursprungliga skick.

menetetyn määräajan palauttaminen = *återställande av försutten tid* (lagen om rättegång i förvaltningsärenden 808/2019); se **ylimääräinen muutoksenhakukeino** under **ylimääräinen**

Betala tillbaka avser olika former av betalning till någon som betalat in något.

Sända/lämna tillbaka (för ny behandling/handläggning), *överlämna* (för ny behandling/handläggning), *återförvisa* kan användas när en högre instans sänder ett ärende tillbaka till en lägre instans för ny behandling.

Restituera (*restitution*) används ibland om återställande av skatter eller avgifter som tagits ut till för stort belopp. Om förskottsinnehållningen överstiger den slutliga skatten får man *skatteåterbäring* (**veronpalautus**). Ordet "återbära" bör däremot undvikas, även om det ibland förekommer i skattesammanhang i Finland. Använd hellre i första hand *betala tillbaka* eller vid behov *återbetala*.

palkkaturva

lönegaranti

oikeus palkkaturvaan = rätt till betalning enligt lönegarantin (2 § i lönegarantilagen 866/1998)

palvelusolosuhteet

tjänstgöringsförhållanden

Används i värnpliktslagen (1438/2007) och civiltjänstlagen (1446/2007).

palvelussuhde

anställningsförhållande, anställning; tjänstgöringsförhållande

Anställningsförhållande, anställning är allmänspråkliga motsvarigheter som dock inte anger vilken anställningsform det är fråga om. I kommunala och statliga sammanhang avser **palvelussuhde** såväl *tjänsteförhållanden* (**virkasuhde**) som *arbetsavtalsförhållanden* (**työsuhde/työsopimussuhde**). Jfr **työsuhde**.

I militära sammanhang används ibland *tjänstgöringsförhållande* (lagen om försvarsmakten 551/2007), jfr dock **palvelusolosuhteet**.

palvelussuhteen ehdot

anställningsvillkor

Se 11 kap. i statstjänstemannalagen (750/1994). Jfr **työehdot, työsuhteen ehdot**

panna täytäntöön

verkställa, genomföra

Använd inte "bringa i verkställighet". Se **täytäntöönpano**

parisuhde

Se **rekisteröity parisuhde**

perinnönjättäjä*arvlåtare***periä***ta ut; driva in; ärva*

Använd inte "uppbära" i betydelsen *ta ut*. Man talar om t.ex. *uttagande av avgift* (inte "uttagning av"), *uttag av avgift* eller *avgiftsuttag*. Man tar ut avgift *av* eller *hos* någon.

ta ut avgift för t.ex. tjänster*ta ut* skatt, ränta, dröjsmålsränta, ersättning

Driva in, indrivning avser framtvingande av betalning, t.ex. genom utmätning.

Se även **takaisinperintä**

driva in t.ex. obetalda fordringar**perus-****perusajatus** = *grundtanke, grundidé, bärande/ledande tanke, koncept***perusasenne** = *grundläggande attityd, grundinställning***perusedellytys** = *grundförutsättning, grundkrav, en grundläggande/nödvändig förutsättning, ett grundläggande krav/villkor; grundbetingelse***perusehto** = *grundvillkor, grundläggande/absolut villkor/krav***peruselinkeino** = *basnäring***peruselintarvike** = *baslivsmedel***peruseläke** = *grundpension***peruseläketurva** = *grundpensionsskydd***perusenergia** = *primärenergi***perushankinta** = *grundanskaffning***perushinta** = *grundpris, utgångspris, baspris***perushoitaja** = *primärskötare***perushoito** = *basvård, basal vård***perusilmoitus** = *grundanmälan***perusindeksi** = *basindex***perusjärjestö** = *basorganisation, grundorganisation***peruskirja** = *stadga* (t.ex. Europeiska sociala stadgan; FördrS 44/1991); *deklaration; grundbok***(Euroopan unionin) perusoikeuskirja** = *(Europeiska unionens) stadga om de grundläggande rättigheterna***peruskorjaus** = *(total)renovering, grundlig reparation, sanering, upprustning, ombyggnad*; inte "grundreparation", som innebär att (endast) grunden repareras, jfr **perusparannus** nedan**peruskorko** = *grundränta***peruskysymys** = *grundfråga, grundläggande/central/fundamental fråga, kardinalfråga*

peruskäsite = *grundbegrepp, grundläggande/centralt begrepp*

perusmalli = *standardmodell, prototyp*

perusmenetelmä = *grundläggande metod*

perusmääräys = *grundläggande bestämmelse*

perusnäkemys = *grundsyn, grundåskådning*

perusoikeudet = *grundläggande rättigheter; de grundläggande fri- och rättigheterna (2 kap i grundlagen); medborgerliga fri- och rättigheter.*
Kortformen *grundrättigheter* kan användas för **perusoikeudet** åtminstone då flera led fogas till begreppet. **Perus- ja ihmisoikeudet** kan översättas med *grundläggande och mänskliga rättigheter* för att undvika långa fraser.

perusoikeusjärjestelmä = *systemet för de grundläggande fri- och rättigheterna*

perusoikeusmyönteinen laintulkinta = *grundlagsvänlig tolkning, grundrättighetsvänlig tolkning*

perusopinnot = *grundstudier*

perusongelma = *grundproblem, grundläggande/elementärt/fundamentalt problem*

perusosa = *grunddel* (bl.a. i samband med utkomststöd och stöd för vård av barn)

peruspalkka = *grundlön*

perusparannus = *grundläggande/grundlig förbättring, ombyggnad, totalrenovering, sanering; undvik "grundförbättring", som förekommer t.ex. i lagstiftningen om lån för reparation av bostäder, jfr peruskorjaus ovan*

perusperiaate = *grundprincip, grundläggande/bärande/central/fundamental princip*

perussairaanhoito = *bassjukvård*

perussopimus = *grundavtal* (t.ex. 8 kap. i lagen om välfärdsområden 611/2021); *fördrag* (i EU-sammanhang, se avsnitt 2.8.2)

perussy = *grundorsak, grundläggande orsak*

perussäännös = *grundläggande bestämmelse*

perussääntö = *grundstadga* (t.ex. kyrkolagen 1054/1993), *stadga* (t.ex. Europarådets stadga)

perusterveydenhuolto = *primärvård*

perustiedot = *grundläggande insikter/kunskaper, baskunskaper*

perustoimeentulo = *grundläggande försörjning* (19 § i grundlagen)

perusturva = *grundtrygghet* (grundläggande trygghet); *grundskydd* (ekonomiskt skydd med avseende på de mest grundläggande behoven vid sjukdom, arbetslöshet, ålderdom eller liknande); *vård och omsorg* (ibland i kommunala sammanhang)

perustutkinto = *grundexamen*

perusvirhe = *grundläggande fel, kardinalfel*

perusvähennys = *grundavdrag*

perustaa

anlägga, inrätta, upprätta, bilda, grunda, etablera, skapa, starta, stifta; upplåta

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

anlägga t.ex. en fabrik

inrätta en myndighet, ett organ, en tjänst, ett register

upprätta ett kontor

bilda ett bolag, en stiftelse, en förening, en juridisk person

starta, ibland *grunda* ett företag

upprätta/etablera en filial

upplåta panträtt

bilda, stifta, inrätta ett servitut

perustamissopimus

grundfördrag (EU); fördrag

Se avsnitt 2.8.2. Jfr **perussopimus** under **perus-**

perusteella

enligt; med stöd av; utifrån; med hänsyn till; på grundval av, på basis av;

av de skäl/på de grunder (som)

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella. Använd inte "på basen av".

Observera att "på grund av" anger ett orsakssammanhang. Se även **mukaan,**

mukaisesti; nojalla

hakemuksen perusteella = *på/efter ansökan*

lain/pykälän perusteella = *enligt lagen/paragrafen, med stöd av lagen/paragrafen; inte "på grundval av"*

päätösvalta määräytyy sopimuksen kokonaishinnan perusteella = *beslutanderätten bestäms utifrån avtalets totala pris*

virheiden laadun perusteella = *med hänsyn till felens art*

korko lasketaan todelliselta myöhästymisajalta todellisen maksun

perusteella = *räntan beräknas enligt den faktiska förseningstiden och på det verkliga beloppet*

tuomiossa/päätöksessä/esityksessä/lausunnossa mainituilla

perusteilla = *av de skäl/på de grunder som nämns i/framgår av domen/beslutet/propositionen/framställningen/utlåtandet*

perusteeton etu

obehörig vinst; grundlös förmån

Använd inte "oberättigad fördel". Se även **epäoikeutettu etu**

perusteltu syy

grundad anledning

perustelu(t)

motivering, motiv; skäl

Motivering och *motiv* används särskilt i propositioner. Båda orden kan på svenska användas i både singular och plural, men i propositioner har man av tradition använt *motivering* endast i singular. När det gäller beslut används även *skäl*.

tuomion perustelut = *domskäl(en)*

päätöksen perustelut = *beslutets motivering; beslutsskäl(en)*

perustettava yhtiö

bolag under bildning, bolag som är under bildning, under bildning varande bolag; nybildat bolag

Se t.ex. jordabalken (540/1995). Ett bolag är under bildning när ett avtal om bildande av bolaget har undertecknats, men bolaget ännu inte har registrerats.

perustettavan yhtiön lukuun = *för ett bolag under bildning, för ett bolag som är under bildning, för ett under bildning varande bolags räkning*

När det är fråga om fusion eller delning översätts **perustettava yhtiö** med *nybildat bolag* (16 kap. 3 § och 17 kap. 3 § i aktiebolagslagen 624/2006).

perustevalitus

grundbesvär

perustuslainsäätämisjärjestys

grundlagsordning, den ordning som gäller för stiftande av grundlag

Använd inte "grundlagsenlig ordning".

peruuttaa

återta, återkalla; upphäva, häva; avbeställa; ställa/dra in; dra tillbaka; annullera, inhibera

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

återta en proposition

återkalla en fullmakt, ett tillstånd, ett testamente, ett käromål, en ansökan

upphäva ett förbud

häva/frånträda ett avtal

avbeställa/avboka en resa

ställa in en resa (när arrangören gör det)

ställa in ett sammanträde

dra in obetalt bidrag/understöd

dra tillbaka ett förslag, en ansökan, ett bud, ett anbud

annullera en faktura

inhibera ett möte

pidättäminen

anhållande

Se 2 kap. i tvångsmedelslagen (806/2011). Jfr **virantoimituksesta pidättäminen**

pitkälle, pitkälti

i stor utsträckning; så långt (det är) möjligt; till stor del, i hög grad; i långa stycken; huvudsakligen

Använd inte enbart "långt".

pk-yritykset

små och medelstora företag, SMF-företag

SMF-företag kan användas när en förkortning är nödvändig på svenska. Använd inte "sm-företag".

pienet ja keskisuuret yritykset = *små och medelstora företag*

poikkeamislupa

undantagslov; tillstånd att avvika

Undantagslov används i bygglagen (751/2023, gäller från ingången av 2025).

Tillstånd att avvika (från ett beslut) används t.ex. i lagen om skyddande av byggnadsarvet (498/2010). Jfr **poikkeuslupa**

poikkeuslupa

dispens; undantagslov; tillstånd till undantag

Dispens används i fråga om undantag i enskilda fall från föreskrivna krav eller villkor, t.ex. behörighetsvillkor för tjänster, och bl.a. undantag enligt lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014), jaktlagen (615/1993) och lagen om fiske (379/2015). Se även **erivapaus**. Undantagslov används t.ex. i naturgasmarknadslagen (508/2000) och skogslagen (1093/1996). Tillstånd till undantag används t.ex. i tvångsmedelslagen (806/2011). Kontrollera sammanhanget, jfr **poikkeamislupa**. Använd inte "undantagstillstånd" som har en annan betydelse, se **poikkeustila**.

poikkeusolot

undantagsförhållanden

Se t.ex. 23 § i grundlagen.

poikkeustila

undantagstillstånd

poikkihallinnollinen

förvaltningsövergripande; tvärsektoriell; sektorsövergripande; förvaltningsgemensam
Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

poistaa

stryka; utgå; undanröja; avhjälpa; avskaffa; avlägsna; slopa; utesluta; gallra; avföra; upphäva; utplåna; dra tillbaka

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

säännös ehdotetaan poistettavaksi laista = *det föreslås att bestämmelsen stryks (i lagen)/ska utgå (ur lagen)*. I de flesta fall är preciseringen "i/ur lagen" onödig och kan utelämnas. Jfr **kumota**

poistaa puutteellisuuksia ja epäkohtia = *avhjälpa/undanröja brister och missförhållanden*

poistaa päätös = *undanröja ett beslut* (t.ex. 19 § i lagen om rättegång i försäkringsdomstolen 677/2016)

luvanvaraisuus poistetaan = *tillståndsplikten avskaffas/slopas*

poistaa rekisteristä = *gallra ur ett register* (*gallra* kan innebära att uppgifterna utplånas, men kan också i vissa fall innebära att de lagras eller bevaras på annat ställe än i registret); *avföra ur ett register, avregistrera*; i viss lagstiftning används *utplåna* (kan användas om uppgifterna ska utplånas fysiskt)

poistaa tuote markkinoilta = *dra tillbaka en produkt från marknaden*

postin kuljetettavaksi

antaa postin kuljetettavaksi = *posta*; inte "lämna till postens befordran"

puheenvuoro

inlägg, anförande, yttrande; ordet

Använd inte "taltur".

puoliso

make; maka; sambo

Med **puoliso** avses i allmänhet makar som ingått äktenskap med varandra (**aviopuoliso**). Ibland behöver det betonas att det är fråga om *äkta make* (t.ex. 3 § i lagen om vikariehjälp för renskötare 1238/2014). *Make* har i lagtext av tradition avsett bägge parterna i ett äktenskap. Böjning: best. sing. *maken* obest. pl. *makar* best. pl. *makarna*. *Maka* avser endast hustrun.

Puoliso kan ibland också komma att avse den som är part i ett samboförhållande, dvs. *sambo* (**avopuoliso**), se **avoliitto**. Om man i texten nämner **avio- tai avo-puoliso** kan nämligen **puoliso** senare i texten användas som ett överbegrepp så att det avser såväl *make* (och *maka*) som *sambo*. Det här måste då också framgå av översättningen.

Jfr **rekisteröity parisuhde**

puoltaa

förorda, tillstyrka, ställa sig bakom

Motsatsen är *avstyrka, avslå (hylätä)*. Jfr **myöntää; myönteinen**

lausunnonantaja ei puoltanut ehdotusta = *remissorganet avstyrkte förslaget*

purkaa

upplösa; häva; riva; avveckla; lossa, lasta av/ur

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella. Se även **kumota**

purkaa avioliitto = *upplösa ett äktenskap*

purkaa lasti = *lossa, lasta av/ur last*

purkaa palvelussuhde = *häva ett anställningsförhållande*

purkaa rakennus = *riva en byggnad*

purkaa sopimus = *häva ett avtal*

purkaa virkasuhde = *upplösa ett tjänsteförhållande*

purkaa yhtiö = *upplösa ett bolag*

sääntelyn/normien purkaminen = *avreglering*

lainvoiman saaneen tuomion purkaminen = *återbrytande av lagakraftvunnen dom; se ylimääräinen muutoksenhakukeino*

pyrkiä

sträva efter, eftersträva; försöka; ha som mål/syfte; gå in för; om möjligt göra;

ha ambitionen att; avse att; anstränga sig (för att); sträva mot

Sträva mot kan användas när det finns ett bestämt mål. Använd inte "sträva till".

pysyvä

bestående, permanent, ständig, fast, stående

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella. Jfr **vakainainen, vakituinen**

pysyvä asiantuntija = *permanent sakkunnig*

pysyvä edustusto = *ständig representation*

pysyvä haitta = *bestående men*

pysyvä haitta-aste = *bestående invaliditetsgrad*

pysyvä oleskelulupa = *permanent uppehållstillstånd*

pysyvä toimipaikka = *fast driftställe/verksamhetsställe*

pysyvä valtuutus = *stående fullmakt*

jos korkein oikeus jättää pysyväksi hovioikeuden ratkaisun

lopputuloksen = *om högsta domstolen fastställer hovrättens domslut*

laki on sama, jos hovioikeuden ratkaisu jää pysyväksi sen vuoksi,

että... = *detsamma gäller om hovrättens avgörande står fast för att/med anledning av att ...*

pysäköintivirhemaksu*felparkeringsavgift*

Se t.ex. lagen om parkeringsövervakning (727/2011). Tidigare användes "parkeringsbot".

päihde*berusningsmedel; missbrukar-; drog-; antidrog-*

Undvik "rusmedel", som dock används i vissa lagar och som då ska användas när den terminologiska konsekvensen kräver det.

I lagstiftningen uttrycks **päihde**, **päihheet** på många olika sätt på svenska, kontrollera alltid sammanhanget. *Missbrukar-* används i vissa sammansättningar. Ofta förekommer *missbrukar-* i samband med *beroende-* (**riippuvuus-**), och då avser förleden *missbrukar-* missbruk av berusningsmedel och förleden *beroende-* annat beroendebeteende. Också *drog-* används i vissa sammansättningar. *Drog-* anses ibland omfatta såväl narkotika som alkohol och andra missbrukspreparat, men det finns också sammanhang där *drog* används synonymt med narkotika (**huume**, **huumausaine**). När *missbrukar-* och *drog-* används i författningar bör man därför noggrant se till att tolkningen blir den avsedda.

päihneiden käyttö = användning av berusningsmedel

(hälso- och sjukvårdslagen 1326/2010)

päihneiden ongelmakäyttö = missbruk av berusningsmedel

(socialvårdslagen 1301/2014)

ehkäisevä päihdetyö = förebyggande rusmedelsarbete

(lagen om organisering av det förebyggande rusmedelsarbetet 523/2015)

päihde- ja riippuvuuspalvelut = missbrukar- och beroendetjänster

(socialvårdslagen)

päihde- ja riippuvuushoito = missbrukar- och beroendevård

(hälso- och sjukvårdslagen)

päihde- ja riippuvuustyö = alkohol- och drogarbete och beroendearbete

(socialvårdslagen)

päihdehuolto = missbrukarvård (lagen om missbrukarvård 41/1986)

päihdetesti = drogtest

päiheteettömyyden valvonta = kontroll av drogfrihet

päihdeohjelma = antidrogprogram

päivittää*uppdatera; uppgradera; se över, revidera, omarbета, modernisera*

Uppdatera används när det är fråga om t.ex. uppgifter och information, *uppgradera* i fråga om t.ex. ett program eller en dator och *se över, revidera, omarbета, modernisera* när det gäller t.ex. en lag. Se även **uudistaa**, **uusia**, **uusinta-**

päivystys*jour, jourtjänstgöring*

Använd inte "dejour" eller "dejourera".

päivystävä... = *jourhavande ...***päiväraha***dagpenning; dagtraktamente, traktamente**Dagpenning* används när det är fråga om en ersättningsform enligt sjukförsäkringslagen eller någon annan socialförsäkringslag, *dagtraktamente* eller *traktamente* när det är fråga om ersättning för uppehälle på främmande ort (**matkapäiväraha**).**pätemätön***ogiltig*Jfr **mitätön; tehoton****pätevyys***kompetens; behörighet; kvalifikationer*Se även **kelpoisuus****ammattipätevyys, ammatillinen pätevyys** = *yrkeskvalifikationer**(lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer 1384/2015); yrkeskompetens***muodollinen pätevyys** = *formell behörighet; formella kvalifikationer***opettajan pätevyys** = *behörighet som lärare, lärarbehörighet* (i fråga om att uppfylla de formella behörighetskraven); *lärarens kompetens* (om den faktiska förmågan avses)**tieteellinen pätevyys** = *vetenskaplig kompetens***pätevyysvaatimus***kompetenskrav**Kompetenskrav* används när tonvikten ligger på den faktiska förmågan.Jfr **kelpoisuusvaatimus****pätevä***kompetent; behörig; giltig; godtagbar; pålitlig; beprövad; erkänd; kvalificerad*Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella. Se **pätevyys****pätevä syy** = *giltigt skäl***laillisesti pätevä käännös** = *en laggill översättning***pääsääntöisesti***i regel, i allmänhet, normalt, vanligen, oftast; enligt huvudregeln**Enligt huvudregeln* kan användas när det är klart att undantag finns.

päittää

besluta, fatta beslut om

I propositioner och författningstext används böjningsformerna *beslutar, beslutade, har beslutat*. Använd inte "ta beslut" i dessa texter.

päätös

beslut

Enligt rättegångsbalkens terminologi kallas de allmänna domstolarnas slutliga avgöranden *dom* (**tuomio**) och andra avgöranden *beslut* (**päätös**). I förvaltningsrättslig lagstiftning ska man numera alltid tala om *beslut*. Använd inte "utslag", eftersom det är föråldrat. Se även **osatuomio; välipäätös; välitoimenpide;**

välituomio

tehdä päätös = *fatta (ett) beslut, besluta*; jfr **antaa (päätös)**

Se även **poistaa päätös** under **poistaa**; **kumota päätös** under **kumota**

päätöslauselma

resolution; beslut; utgången i ärendet; slutsats

Resolution används i bl.a. FN- och EU-sammanhang. *Beslut, utgången i ärendet, slutsats* används när det gäller slutsatsen i ett beslut. Använd inte "slutresultat(et)" i denna betydelse. Jfr **ratkaisun lopputulos; tuomio**

päätösluettelo

beslutsförteckning

päätösvalta

beslutanderätt, beslutsrätt

Se även **ratkaisovalta; siirtää**, jfr **määräysvalta**

päätösvaltainen

beslutsför; domför

Använd inte "beslutför". *Domför* används om domstolar.

rangaista

straffa, bestraffa

En person *straffas* eller *bestraffas*, en gärning *bestraffas*, en överträdelse av bestämmelser *bestraffas*.

jollei teko ole rangaistava rikoslain 40 luvun 5 §:n mukaan =

om gärningen inte utgör brott enligt 40 kap. 5 § i strafflagen

jollei teko ole rangaistava kirjanpitorikoksena = *om gärningen inte utgör bokföringsbrott*

När den brottsrubricering som nämns innehåller ordet *brott* eller det annars framgår att det är fråga om en brottsrubricering, är den här formuleringen att föredra framför de andra varianter som förekommer i lagstiftningen.

rangaistava teko = *straffbar handling/gärning*

rangaistusmääräys

strafföreläggande

Se lagen om föreläggande av böter och ordningsbot (754/2010).

Använd inte "strafforder". Jfr **maksumääräys**

rangaistusvaatimus

straffyrkande; straffanspråk

ratkaista

avgöra

avgöra ett ärende, en fråga, ett mål

fatta beslut

klara upp ett brott

lösa ett problem, en uppgift

träffa ett avgörande

ratkaisu

avgörande

Avgörande används normalt även i processrättsliga sammanhang.

ratkaisun lopputulos

utgång i ärendet, slutsats; domslut; beslut

Domslut används i domar, jfr **tuomio**. *Beslut* används t.ex. i hovrätten när det gäller andra beslut än domar, jfr **päätöslauselma**. Använd inte "slutresultat" i denna betydelse.

ratkaisovalta

beslutanderätt, beslutsrätt

Använd inte "avgöranderätt". Se även **päätösvalta**, jfr **määräysvalta**,

määräämisvalta

raueta

avskrivas; förfalla; förlora sin verkan/betydelse, upphöra att gälla, gå/löpa ut, bli inaktuell

asia raukeaa = *ärendet avskrivas*

hallituksen esitys raukesi = *regeringens proposition förföll*

rehellinen ja taitava

redbar och skicklig

Se 60 § i grundlagen.

rekisterinpitäjä

personuppgiftsansvarig

Använd inte "registeransvarig". Den *personuppgiftsansvarige* är enligt EU:s allmänna dataskyddsförordning (EU) 2016/679 en fysisk eller juridisk person, offentlig myndighet, institution eller annat organ som ensamt eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen och medlen för behandlingen av personuppgifter.

I sammanhang där tyngdpunkten ligger på den praktiska registerföringen (*se, joka pitää rekisteriä*) kan man tala om *den som för registret, registerföraren*.

rekisteröity parisuhde

registrerat partnerskap

Se lagen om registrerat partnerskap (950/2001). Den som är *part (osapuoli)* i en sådan registrerad *samkönad relation (samaa sukupuolta olevien parisuhde)* kan också kallas (*registrerad*) *partner*. Se även **puoliso**

riittävä

tillräcklig, betryggande, tillbörlig

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

rikesakko

ordningsbot

Använd inte "förseelsebot".

rikosentorjunta, rikollisuuden ennaltaehkäisy

brottsprevention, brottsförebyggande åtgärder/verksamhet

Brottsprevention, brottsförebyggande åtgärder/verksamhet avser kriminalpolitiska åtgärder för att förebygga brottslighet. Jfr **rikostorjunta**

rikoksen tuottama (taloudellinen) hyöty, rikoksesta saatu hyöty, rikoshyöty

(ekonomisk) vinning av brott

Ekonomisk vinning av brott används bl.a. i strafflagen (39/1889); inte "ekonomisk fördel av brott".

I Sverige talar man också om *utbyte av brott*, som omfattar såväl konkreta föremål som abstrakt vinning.

rikos, rikkomus, rikkominen*brott, förbrytelse; förseelse, överträdelse***tehdä rikos** = *begå ett brott***tehdä rikkomus** = *begå en förseelse*

De brottsbenämningar som gäller grövre gärningar, s.k. *brott* eller *förbrytelse* (**rikos**), finns i allmänhet i *strafflagen*, medan brottsbenämningarna för lindrigare gärningar, s.k. *förseelser* (**rikkomus**) finns i speciallagar. Brottsbenämningen för en förseelse kan vid behov också bildas med hjälp av ordet *överträdelse*.

kalastusrikos = *fiskebrott* (48 a kap. 2 § i strafflagen 39/1889)**kalastusrikkomus** = *fiskeförseelse* (118 § i lagen om fiske 379/2015)**lannoitelakirikkomus** = *förseelse mot lagen om gödselmedel* (43 § i lagen om gödselmedel 711/2022)**työsopimuslakirikkomus** = *överträdelse av arbetsavtalslagen* (13 kap. 11 § i arbetsavtalslagen 55/2001)

Lain/säännösten rikkominen kan översättas med *brott mot lagen/bestämmelserna* oberoende av om det är fråga om en grövre eller lindrigare gärning. Man kan också tala om *överträdelse av lag/bestämmelser/ett förbud*.

sähköisestä lääkemääräyksestä annetun lain rikkominen = *brott mot lagen om elektroniska recept* (26 § i lagen om elektroniska recept 61/2007)**tuntemisvelvollisuuden rikkominen** = *brott mot kraven på kundkontroll* (lagen om förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism 503/2008)**ratalain säännösten rikkominen** = *överträdelse av (bestämmelserna i) banlagen* (110/2007)**jäsenvaltio on rikkonut X artiklaa** = *medlemsstaten har åsidosatt artikel X*

I sammansättningar med **rikos-** har svenskan ofta *straff-* som motsvarighet.

rikoslaki = *strafflagen*; inte "brottslagen". I Sverige: brottsbalken.**rikosrekisteri** = *straffregistret*; inte "brottsregistret". I Sverige: belastningsregistret.**rikosasia, rikosjuttu***brottmål*

rikosilmoitus*polisanmälan*

Polisanmälan används när det är fråga om att någon anmäler till polisen att ett brott har begåtts (t.ex. brottskadlagen 1204/2005 och civiltjänstlagen 1446/2007). Ordet "brottsanmälan" har använts i vissa författningar, men det bör undvikas i betydelsen att ett brott anmäls till polisen. I Sverige används ordet brottsanmälan i regel om den anmälan som polisen gör till åklagaren. I vissa författningar talar man om *anmälan om brott (ilmoitus rikoksesta)*.

rikostorjunta*brottsbekämpning*

Brottsbekämpning avser förundersökningsmyndigheters åtgärder för att förhindra, avslöja eller utreda ett brott. Jfr **rikosentorjunta, rikollisuuden ennaltaehkäisy**

saanto*förvärv*

Undvik "fång".

saantokirja*åtkomsthandling, förvärvshandling*

Undvik "fångeshandling".

saatava, saaminen*fordran*Best. sing. *fordran*, obst. pl. *fordringar*; inte "fordring". Undvik "tillgodohavande".**saattaa****saattaa voimaan** = *sätta i kraft*; inte "bringa i kraft". Se **voimaansaattaminen**.**valtioneuvoston asetus x-lain voimaansaattamisesta** = *statsrådets förordning om sättande i kraft av x-lagen***saattaa jonkun tietoon** = *tillkännage, meddela någon något***saattaa tuomioistuimen tutkittavaksi** = *underkasta domstolsprövning* (7 § i grundlagen)**saattaa asia oikeuteen/oikeuden käsiteltäväksi** = *föra saken till domstol, få saken prövad av domstol***saattaa asia ylemmän oikeuden tutkittavaksi** = *få saken prövad/ärendet prövat av högre rätt***saattaa markkinoille** = *släppa ut på marknaden***saattaa lain tasolle** = *lyfta upp på lagnivå, ta in i lag***hakemus on saatettu/toimitettu ylemmän viranomaisen ratkaistavaksi** = *ansökan har förts/lämnats över till högre myndighet för avgörande*

Opetushallituksen on saatettava asia opetus- ja kulttuuriministeriön ratkaistavaksi = *Utbildningsstyrelsen ska överlämna/lämna över ärendet/frågan till undervisnings- och kulturministeriet för avgörande, utbildningsstyrelsen ska hänskjuta ärendet/frågan till undervisnings- och kulturministeriet (hänskjuta innebär i sig en överföring för avgörande).*

Jfr **siirtää**

saavutettu etu

förvärvad rättighet

Använd inte "uppnådd förmån".

sakko

bot; vite; plikt

Oftast är det fråga om *bot*, pl. *böter*.

hyvityssakko = *plikt* (bl.a. i 7 § i lagen om kollektivavtal 436/1946)

järjestyssakko = *rättegångsbot* (14 kap. 7 § i rättegångsbalken)

kurinpitosakko = *disciplinbot*

oheissakko = *böter som tilläggsstraff*

päiväsakko = *dagsbot*

rikesakko = *ordningsbot*; inte "förseelsebot"

uhkasakko; sakon uhallalla = *vite; vid vite*

yhteisösakko = *samfundsbot*; i Sverige: företagsbot

salassapitovelvollisuus, vaitiolovelvollisuus

tystnadsplikt; sekretess

Tystnadsplikt innebär skyldighet att hemlighålla viss kunskap eller vissa handlingar.

Sekretess innebär ett påbud att hemlighålla någonting.

salassapidettävä asiakirja = *sekretessbelagd handling*

sanktio

sanktion; straffåtgärd; stadfästelse; bifall, godkännande

Observera att **sanktio** är dubbetydigt, liksom ordet *sanktion*. Kontrollera vad som avses i sammanhanget.

Sanktioner (oftast pl.) i betydelsen *straffåtgärder* vidtas t.ex. av en organisation eller stat mot en liknande (svagare) part. *Sanktion* (oftast sing.) i betydelsen *stadfästelse* eller *bifall, godkännande* används t.ex. om ett officiellt godkännande från en högre myndighet. Jfr **sanktioida**

sanktioida

sanktionera; stadfästa; godkänna, ge sitt bifall

Med *sanktionera* avses att officiellt godkänna eller godta viss åtgärd som företagits av annan (ofta underordnad) part. **Sanktioida** används också ibland när det är fråga om att införa eller påföra sanktioner eller bestraffa. Använd inte *sanktionera* i dessa betydelser. Jfr **sanktio**

selitys

förklaring

I förvaltningsprocessen begär man ofta *förklaring* t.ex. av en myndighet eller av någon berörd person när någon har överklagat ett beslut. Den som har överklagat ges sedan tillfälle till *genmäle* (**vastaselitys**). Se även **vastaus, vastine**

sellaisena, sellaisenaan

sellaisena kuin se on = *sådan den/sådant det lyder* (t.ex. om bestämmelser);
i befintligt skick (t.ex. om varor; eng. **as is**)

pykälä on sellaisenaan sovellettavissa = *paragrafen är direkt tillämplig, paragrafen kan tillämpas direkt* (på ett visst fall)

lakiehdotus hyväksyttiin sellaisenaan = *lagförslaget godkändes i oförändrad form, lagförslaget godkändes utan ändringar*

selvitys

upplysningar, uppgifter; utredning, redogörelse, rapport, sammanställning, studie, analys; bevis, intyg, dokumentation, verifikation

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

Se även **lisäselvitys**

antaa selvitys viranomaiselle = *lämna upplysningar/uppgifter till myndigheten*

esittää selvitys jostakin = *presentera/lägga fram utredning om något, lämna en redogörelse för något; visa/dokumentera något* (t.ex. när det gäller att bifoga kvitto eller en kortare förklaring)

Utredning används i Sverige både om kommittéer med uppgift att utreda en viss fråga och om sådana kommittéers arbetsresultat. Man kan exempelvis tillsätta en utredning för att verkställa en utredning.

seuraava, lähinnä seuraava

nästa; följande, närmast följande, närmast efter

Nästa kan användas om det som kommer närmast efter, främst med avseende på en viss ordning:

Den kandidat vars jämförelsetal är störst får *nästa* plats i ordningen.

Riksdagens mandattid inleds när resultatet av riksdagsvalet har fastställts och fortgår tills *nästa* riksdagsval har förrättats.

Ett bordlagt ärende ska behandlas på fullmäktiges *nästa* sammanträde.

Observera att tidsuttryck som *nästa tisdag* och *nästa höst* kan missförstås. Särskilt i Sverige uppfattas de ofta som tisdag om en vecka eller mer och hösten om ett år eller mer. När det gäller dagar som infaller om mindre än en vecka och årstider som infaller om mindre än ett år är det därför bäst att använda *på* eller möjligen det mer formella *instundande* (inte "inkommande") + veckodagen i obestämd form (*på tisdag, instundande tisdag*) respektive *i/instundande* + årtid (*i höst, instundande höst*). Ofta är det säkrast att precisera med datum eller årtal. Se även avsnitt 4.11.

Följande, närmast följande, närmast efter används om det som kommer närmast efter något annat:

När återbetalningstiden är slut ska eventuell resterande skuld betalas under det *följande* året.

Mötesprotokollet ska undertecknas före utgången av *följande* kalendermånad.

Uppgifter ska lämnas för varje kalenderår senast den 31 januari *närmast följande* kalenderår.

Medlen ska överföras senast den vardag *närmast efter* betalningsdagen då penninginstitutet är öppet för allmänheten.

seuranta

övervakning; kontroll; bevakning; observation; uppföljning; uppsikt; tillsyn

Uppföljning används om att utveckla och se över en verksamhet som satts i gång tidigare. Ibland är det fråga om att hålla (under) *uppsikt* eller *tillsyn*. Även olika omskrivningar kan användas i fall där **seuranta** innebär att något *övervakas, kontrolleras, följs, bevakas* eller *observeras*.

sidosryhmä

intressenter, intressentgrupp; samarbetspartner; användargrupp; berörda parter; nätverk; kontakter

Intressent och *intressentgrupp* (eng. **stakeholder**) avser alla de aktörer som har eller anser sig ha ett intresse i ett samhällsprojekt. Observera att *intressentgrupp* ofta i allmänspråket avser aktörer som har någon typ av ekonomisk koppling till

en viss verksamhet. Ibland kan **sidosryhmä** även översättas med *samarbetspartner, användargrupp, berörda parter, nätverk, kontakter* eller något liknande. Kontrollera vad som avses i sammanhanget. Jfr **eturyhmä**

siirtymäsäännös

övergångsbestämmelse

siirtää

lämna över, överlämna, överlåta, föra över, överföra, flytta över, förflytta

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

siirtää asia hallituksen käsiteltäväksi = *lämna över/överlämna ärendet för behandling i styrelsen, lämna över/överlämna ärendet till styrelsen för behandling, flytta över/hänskjuta ärendet till styrelsen. Jfr **saattaa, osoittaa***

siirtää maanvuokraoikeus = *överlåta arrenderätt. Jfr **maanvuokra***

siirtää tehtävä, päätösvalta = *föra över/överlåta en uppgift/beslutanderätten till/på någon. Man kan också *delegera* något till någon, om uppgiften eller beslutanderätten överläts nedåt.*

siirtää virka = *överföra en tjänst*

siirtää virkamies toiseen virkaan = *förflytta en tjänsteman till en annan tjänst*

sijainen

vikarie; ställföreträdare; ersättare; suppleant

När det är fråga om någon som vikarierar på en viss tjänst eller befattning och får lön enligt denna talar man i första hand om *vikarie*, när det gäller högre tjänster även om *ställföreträdare*. Personer i chefsställning har ofta permanenta *ställföreträdare* eller *ersättare* som (inom ramen för sin egen tjänst eller befattning) sköter deras uppgifter när de har semester eller annars är förhindrade att utöva sin tjänst.

toimia jonkun sijaisena = *vikariera för någon; inte "vikariera någon"*

johtajan sijainen = *ställföreträdare för direktören, direktörens ställföreträdare*

Se även **vara-**

siten

siten kuin tässä laissa säädetään = *i enlighet med det/vad som föreskrivs i denna lag, på det sätt eller så som det föreskrivs/anges/sägs i denna lag, enligt denna lag*

sitoumus

utfästelse, förbindelse (även om dokumentet), åtagande

Se även **antaa sitoumus** under **antaa**

Jos myyjä on antamalla takuun tai vastaavanlaisen sitoumuksen ottanut

vastatakseen... = *Har säljaren genom en garanti eller liknande utfästelse*

åtagit sig att svara för ...

Sitoumus tai sopimus, jonka mukaan velallisen on tehtävä... =

En förbindelse/ett avtal som förpliktar gäldenären att ...

Suomen kestäväen kehityksen yhteiskuntasitoumus = *Finlands*

samhälleliga åtagande för hållbar utveckling

sitoutua

utfästa sig, förbinda sig, åta sig

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

sivullinen

tredje man; utomstående

Tredje man används i avtalsrättsliga sammanhang om den som utan att vara

part ändå på något sätt berörs av en rättshandling eller en tvist, se **kolmas,**

kolmas henkilö, kolmas mies. *Utomstående* används om den som i processuellt hänseende inte är part.

sivutoimilupa

bisyslotillstånd, tillstånd att utöva bisyssla

sivutoiminen

med uppgiften/uppdraget som bisyssla

Använd hellre än "i bisyssla".

sopijapuoli, sopimuspuoli

(avtals-)part; kontrahent

I fråga om internationella fördrag används *avtalsslutande part* eller

fördragsslutande part.

sopimus

avtal; kontrakt; överenskommelse; fördrag; traktat; konvention; pakt

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

Ett *avtal* är en rättshandling som grundar rättigheter och skyldigheter. Ett avtal kan vara muntligt eller skriftligt. Lagen om rättshandlingar på förmögenhetsrättens område (228/1929) kallas ofta *avtalslagen*.

Ett *kontrakt* är ett skriftligt avtal, vanligen i affärssammanhang. *Kontrakt* används dock sällan i lagstiftningen, men ordet lämpar sig bra när det är fråga om särskilda avtalstyper (det förekommer t.ex. i fråga om *upphandlingskontrakt* = **hankintasopimus**). Med *kontraktsrätt* avses detsamma som *avtalsrätt* (**sopimusoikeus**), en särskild disciplin inom juridiken.

Överenskommelse är ett övergripande allmänspråkligt ord som också används i fråga om folkrättsliga avtal mellan stater (eng. **agreement**). En sådan överenskommelse är *bilateral* (**kahdenvälinen**) om den ingåtts mellan två parter och *multilateral* (**monenvälinen**) om den innefattar fler än två parter. När det gäller internationella överenskommelser är valet mellan *avtal*, *överenskommelse*, *konvention*, *fördrag* och *traktat* något vacklande.

Valtiosopimus (ofta enbart **sopimus**, t.ex. i rubriker) = *fördrag*, *traktat* (eng. **treaty**) avser en överenskommelse, oftast multilateral, mellan stater eller internationella organisationer. De grundläggande bestämmelserna om bl.a. ingående av fördrag finns i *Wienkonventionen om traktaträtten* (**valtiosopimusoikeutta koskeva Wienin yleissopimus**, FördrS 33/1980). Se även avsnitt 2.8.3.

Yleissopimus = *konvention* (eng. **convention**) är en multilateral överenskommelse som i allmänhet är öppen för många stater eller organisationer. Se t.ex. **ihmisoikeussopimus**

sopimussarja

fördragsserie

Suomen säädöskokoelman sopimussarja (SopS) = *Finlands författningssamlings fördragsserie (FördrS)*

sotamies

soldat om militär grad

Jfr **sotilas**

sotilas

militärperson, krigsman, soldat

Militärperson i bl.a. värnpliktslagen (1438/2007) och lagen om försvarsmakten (551/2007), *krigsman* i bl.a. strafflagen (39/1889), jfr **sotamies**. Kontrollera vad som avses i sammanhanget.

sotilasvala = *krigsmannaed*

sovinto

förlikning; försoning; samförstånd

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella. Se även **sovittelu**

sovittelija

medlare, förlikningsman

sovittelu

jämkning; medling

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella. Se även **sovinto**

Jämkning innebär att en oskäligt betungande förpliktelse justeras enligt en skälighetsbedömning. Man kan jämka bl.a. oskäliga avtalsvillkor, skadeståndsskyldighet och underhållsskyldighet. Skadeståndsskyldighet jämkas i praktiken nedåt (*minska, sätta ned skadestånd*), medan många andra betalningsskyldigheter, t.ex. underhåll för barn och köpesummor, kan jämkas såväl uppåt som nedåt. Se **jämka** i kapitel 6. Jfr **kohtuullistaa**

Medling är ett förfarande som syftar till att åstadkomma förlikning, överenskommelse eller annan samförståndslösning t.ex. vid brott, arbetstvister eller tvistemål vid domstol eller i familjefrågor.

suhteellisuusperiaate

proportionalitetsprincipen

Se även **oikeasuhtaisuus**

sukunimi

efternamn

Efternamn infördes år 2017 i lagen om för- och efternamn (946/2017). Undvik det i äldre lagstiftning förekommande begreppet "släktnamn", om det är lagtekniskt möjligt.

suoja, suojelu

vård, skydd

ilmansuojelu = *luftvård* ("luftskydd" avser skydd mot luftangrepp)

intimiteettisuoja = *integritetsskydd*; inte "intimitetsskydd"

lastensuojelu = *barnskydd* (motsvaras i Sverige av *vård av unga; barnomsorg*)

luonnonsuojelu = *naturvård, naturskydd*, se naturvårdslagen (9/2023)

palosuoja = *brandskydd*

suojaosa = *skyddat belopp* (t.ex. arbetsavtalslagen 55/2001)

suojaosuus = skyddat belopp (utsökningsbalken 705/2007)
työsuojelu = arbetarskydd
vesiensuojelu = vattenskydd, vattenvård
väestönsuoja = skyddsrum; inte "befolkningsskydd"
väestönsuojelu = befolkningsskydd (avser själva verksamheten)
ympäristönsuojelu = miljövård, miljöskydd

Se även **tietosuoja**

suojatie

övergångsställe

Övergångsställe infördes år 2018 i vägtrafiklagen (729/2018). Använd inte "skyddsväg".

Observera att det *övergångsställe* (**ylityskohta**) man nämner i lagen om trafiksystem och landsvägar (503/2005) inte avser samma sak som övergångsställe enligt vägtrafiklagen.

suomalainen

finsk, finländsk

Finsk används om sådant som har att göra med finska språket eller den finska kulturen. Med *finsk litteratur* avses således litteratur som är skriven på finska. *Finsk* används också ofta i sammanhang där språket inte spelar någon roll (t.ex. *finskt medborgarskap, finsk rätt*), men det är oftast inte heller fel att använda *finländsk* (t.ex. *finsk* eller *finländsk formgivning*). *Finländsk* avser något som hänför sig till Finland, oavsett språk. Med *finländsk litteratur* avses alltså all litteratur som skrivs i Finland, oavsett den språkliga aspekten. Ibland passar också en omskrivning med *i Finland* (t.ex. *den finländska litteraturen* eller *litteraturen i Finland*).

suorittaa

fullgöra, genomföra, genomgå, slutföra; göra, utföra, vidta; avlägga; avtjäna

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

suorittaa asevelvollisuus = (full)göra värnplikt; inte "avtjäna"

suorittaa esitutkinta = göra förundersökning

suorittaa koe = avlägga/genomgå ett prov

suorittaa korvaus = betala ut ersättning

suorittaa kurssi = genomgå/slutföra en kurs

suorittaa kustannuksia = betala kostnader; inte "erlägga kostnader";

svara för/stå för kostnader

suorittaa maksu = betala; erlägga betalning om det är nödvändigt att

använda ett substantiverat uttryck; ibland *utbetala* (*betala ut*) om en konkret betalningsåtgärd. Se även **maksaa**

suorittaa opinnot = *slutföra/genomföra studier*
suorittaa oppivelvollisuus = *fullgöra sin läroplikt*
suorittaa palvelus = *utföra en tjänst*
suorittaa peruskoulu = *genomgå grundskolan*
suorittaa rangaistus = *avtjäna straff*
suorittaa siviilipalvelusta = *fullgöra civiltjänst*
suorittaa tehtävä = *utföra/fullgöra en uppgift/ett uppdrag*
suorittaa toimenpide = *vidta/utföra en åtgärd*
suorittaa tutkinto = *avlägga en examen*

suostua

samtycka, ge sitt samtycke; bifalla
 Jfr **hyväksyä**

supistettu perustuslainsäätämisyjärjestys

inskränkt grundlagsordning
 Se 95 § 2 mom. i grundlagen.

suppea tulkinta

restriktiv tolkning, snäv tolkning
Restriktiv tolkning, snäv tolkning innebär att en bestämmelse tillämpas endast på fall som utan tvekan faller under bestämmelsens ordalydelse.
 Jfr **laaja tulkinta; väljä**

suunnata

Se **kohdentaa, kohdistaa**

syrijintä

diskriminering
sukupuoleen perustuva syrjintä = *diskriminering på grund av kön, könsdiskriminering*
syrjivä ilmoittelu = *diskriminerande annonsering*
työsyrjintä = *diskriminering i arbetslivet*

syryjätyminen

marginalisering, utslagning, social utestängning, utanförskap
 Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

syy

Se **erityisestä syystä, erityisistä syistä; perusteltu syy**

syyte*åtal***syyte** = åtal**syyteharkinta** = åtalsprövning**saattaa syyteharkintaan** = (över)lämna till/för åtalsprövning**syytetty** = den åtalade (i Sverige: den tilltalade)**ajaa syytettä** = utföra åtal, driva åtal**nostaa syyte** = väcka åtal**syyttäjä***åklagare***aluesyyttäjä** = distriktsåklagare**apulaissyyttäjä** = biträdande åklagare**erikoissyyttäjä** = specialiståklagare (åklagare med särskild erfarenhet och kompetens inom ett visst område, t.ex. ekonomisk brottslighet, narkotikabrottslighet)**erityissyyttäjä** = specialåklagare (justitiekanslern och riksdagens justitieombudsman, se 8 § i lagen om Åklagarmyndigheten 32/2019)**maakunnansyyttäjä** = landskapsåklagare (Åland)**valtakunnansyyttäjä** = riksåklagaren**valtionsyyttäjä** = statsåklagare

Om uttrycken **yleinen syyttäjä** och **virallinen syyttäjä** förekommer kan de översättas med *allmän åklagare* (i författningar oftast *allmänna åklagaren*).

syyttämättä jättäminen*åtalseftergift; (beslut om) att inte väcka åtal*

I Sverige: åtalsunderlåtelse.

Beslut om att inte väcka åtal används i synnerhet i de fall då inget brott har begåtts eller då det inte finns bevis för någons skuld.

jättää syyttämättä = avstå från att väcka åtal**jättää syyte ajamatta** = meddela åtalseftergift, besluta om åtalseftergift, avstå från att väcka åtal**syyttämättäjättämispäätös** = beslut om åtalseftergift, beslut om att inte väcka åtal

sähköinen asiointi

webbtjänster, e-tjänster, elektroniska tjänster

Även singularform kan användas. Ibland behövs en omskrivning beroende på sammanhanget (**sähköinen asiointi julkisissa palveluissa** = *elektronisk tillgång till offentliga tjänster*). Observera att begreppet *elektronisk kommunikation* är av mer övergripande karaktär än **sähköinen asiointi**, och avser vilken som helst form av meddelandeöverföring i kommunikationsnät.

hakemus tehdään kunnan sähköisen asioinnin kautta = *ansökan sker via kommunens e-tjänst*

sähköiset palvelut = *e-tjänster*

sähköinen allekirjoitus = *elektronisk underskrift*

säilyttää

bevara; förvara; spara; lagra

Bevara används om att ha något i förvar med avseende på hur länge objektet ska finnas tillgängligt. *Förvara* används med avseende på vad som kan hända med objektet. *Spara* används om att avstå från att förbruka objektet. *Lagra* används t.ex. när det är fråga om information i elektronisk form.

säilyttää pysyvästi = *bevara varaktigt/permanent, bevara för eftervärlden/framtiden*

asiakirjat on säilytettävä luotettavalla tavalla = *handlingarna ska förvaras på ett betryggande sätt*

tiedot/asiakirjat on säilytettävä kymmenen vuoden ajan = *uppgifterna/handlingarna ska bevaras i tio år*

säädös

författning; rättsakt, akt

Författning används i fråga om en lag eller förordning. *Rättsakt, akt* används när det gäller EU-rätten (se även avsnitt 2.8.2).

Jfr **säännös**

lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävä säädös = *lagstiftningsakt*

muut kuin lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävät säädökset = *icke-lagstiftningsakter, akter som inte är lagstiftningsakter*

säädösvallan siirron nojalla annettu säädös (delegoitu säädös) = *delegerad rättsakt*

säädöskokoelma

författningssamling

Suomen säädöskokoelma (SäädK) = *Finlands författningssamling (FörfS)*

säädösperusta

rättsgrund, rättslig grund; lagstöd; normgivningsbemyndigande; bemyndigande
 Ibland används **säädösperusta** i betydelsen **määräystenantovaltuus**, och då kan man skriva *normgivningsbemyndigande*. Om **säädösperusta** används i inledningen till föreskrifter utfärdade av en myndighet kan man också skriva: *Rätten att utfärda föreskrifter följer av ...* Jfr **normipohja; oikeusperusta**

säädöspolitiikka

lagstiftningspolitik

Lagstiftningspolitiken är en strategi för lagstiftningsarbetet. Den innehåller bl.a. de viktigaste mål som varje regering sätter för lagberedningen och lagstiftningsarbetet.

säädösvalmistelu

lagberedning

Använd *beredning av lagar och andra författningar* om det är viktigt att ange att beredningen också avser andra författningar än lagar. Använd inte "författningsberedning".

säännönmukainen

regelrätt, stadgeenlig, lagenlig; regelbunden, regelmässig, vanlig, sedvanlig; normal; ordinarie

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

säännös

bestämmelse

Använd inte "stadgande". Se även **määräys; säätää** och **valtuussäännös, valtuussäännös; viittaussäännös; voimaantulosäännös**

Säännös behöver inte alltid översättas. Ordet kan utelämnas t.ex. i följande situationer:

jollei muuta johdu 7 §:n säännöksistä = om inte något annat följer av 7 §
x-lain 10 §:n säännösten mukaisesti... = ofta: enligt 10 § i x-lagen ...

I lagstiftningen förekommer ibland ordparet **säännöksiä ja määräyksiä**. Med **määräyksiä** avses då i allmänhet föreskrifter utfärdade i ministeriernas och andra myndigheters föreskriftssamlingar. Ordparet kan då översättas med *bestämmelser och föreskrifter*.

säännöstely

reglering; ransonering

Använd inte "reglementering".

säännöstö

regelsystem, bestämmelserna/reglerna om; regelverk

Regelverk används i EU-sammanhang.

säännöt

stadgar; stadgor; regler

Stadgar används i fråga om grundläggande bestämmelser t.ex. i en förening.

Stadgor (sing. *stadga*) används i fråga om vissa formella föreskrifter, t.ex.

kommunala stadgor. Jfr **sääntö**

EU:n valtontukisäännöt = *EU:s regler om statligt stöd*

sääntely

reglering, lagstiftning om, bestämmelser om, regelverk

parempi sääntely = *bättre lagstiftning* (eng. **better regulation**)

sääntö

stadga; regel; norm; princip

Stadga (pl. *stadgor*) används i fråga om en formell föreskrift för ett visst område eller för en viss verksamhet, t.ex. en kommunal stadga. Jfr **säännöt**

sääntämisyjärjestys

lagstiftningsordning (grundlagen); *lagstiftningsförfarande* (EU)

Se **perustuslainsäätämisyjärjestys**; **supistettu perustuslainsäätämisyjärjestys**;

tavallinen lainsäätämisyjärjestys; **vaikutettu lainsäätämisyjärjestys**

erityinen lainsäätämisyjärjestys = *särskilt lagstiftningsförfarande* (EU)

säätää

stifta; föreskriva; ange, följa av, säga, reglera; fastställa

Stifta används i fråga om tillkomsten av en lag. *Föreskriva, ange, följa av, säga,*

reglera används i fråga om normgivning i lag eller förordning. Använd inte "stadga"

i fråga om normgivning i lag eller förordning. *Föreskriva, ange, fastställa* används

i EU:s direktiv, förordningar och beslut. Jfr **määrätä**

Säätää behöver inte alltid översättas. Ordet kan utelämnas t.ex. i följande situationer:

tässä tapauksessa sovelletaan, mitä 5 §:ssä säädetään = *i detta fall*

tillämpas 5 §

direktiivin 13 artiklassa säädetyt edellytykset = *villkoren i/enligt artikel 13*

(i direktivet)

Stifta är det enda alternativet när det är fråga om lagars tillkomst:

eduskunta on säätänyt uuden lain = riksdagen har stiftat en ny lag
lain säätäminen tulee eduskunnassa vireille = förslag om stiftande av lag
 väcks i riksdagen (70 § i grundlagen)

Föreskriva anger, också utan närmare preciseringar, att det är fråga om allmänt utfärdade bestämmelser och inte t.ex. vad som har bestämts eller beslutats i ett enskilt fall. *Föreskriva* är därför det enda alternativet om det inte annars framgår av texten att det är fråga om bestämmelser på lag- eller förordningsnivå. I EU:s förordningar, direktiv och beslut *föreskriver, anger* eller *fastställer* man (eng. **provide, lay down, set out**), även om rättsakterna innehåller bestämmelser, se avsnitt 2.8.4.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään: = I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

jollei muualla toisin säädätä = om inte (något) annat föreskrivs någon annanstans

jollei erikseen toisin/muuta säädätä = om inte något annat föreskrivs särskilt

säädetyssä ajassa = inom föreskriven tid

neuvoston asetuksen 13 artiklassa säädetty menettely = det förfarande som föreskrivs/anges/fastställs i artikel 13 i rådets förordning, förfarandet enligt artikel 13 i rådets förordning

direktiivin 5 artiklassa säädetyt edellytykset = villkoren i artikel 5 (i direktivet), de villkor som föreskrivs/anges/fastställs i artikel 5 (i direktivet)

asetuksen 8 artiklassa säädetty todistus = ett intyg enligt (bestämmelserna i) artikel 8 (i förordningen)

När det gäller bestämmelser i lag eller förordning kan man i regel välja mellan olika alternativ.

jollei muualla laissa toisin säädätä = om inte (något) annat föreskrivs/sägs/anges någon annanstans i lag. Se även avsnitt 9.4.7.

jollei tässä laissa toisin säädätä = om inte något annat föreskrivs/sägs/anges i denna lag; om inte något annat följer av denna lag

sen lisäksi mitä 9 §:ssä säädetään = utöver bestämmelserna i 9 §, utöver det/vad som föreskrivs/sägs/anges i 9 §; utöver vad som följer av 9 §

sen lisäksi, mitä kirjanpitoasetuksessa säädetään = utöver bestämmelserna i bokföringsförordningen, utöver det/vad som föreskrivs/sägs/anges i bokföringsförordningen; utöver vad som följer av bokföringsförordningen

lain 21 §:ssä säädetyssä määrääjassa = inom den tid som anges/nämns/föreskrivs i 21 §

Ofta passar t.ex. en omskrivning med substantivet *bestämmelse*:

menettelystä säädetään tarkemmin x-laissa = *närmare bestämmelser om förfarandet finns i x-lagen*

paikallishallinnosta säädetään 45 §:ssä = *bestämmelser(na) om lokalförvaltningen finns i 45 §, i 45 § finns det bestämmelser om lokalförvaltningen, i 45 § föreskrivs det om lokalförvaltningen*

Reglera kan passa i vissa fall:

tässä laissa säädetty asia = *den fråga som regleras i denna lag*

tahallisesti, tahallaan

uppsåtligen, med uppsåt; avsiktligt, avsiktligen, med avsikt

I straff- och skadeståndssammanhang används *uppsåtligen* eller *med uppsåt*.

I andra sammanhang kan *avsiktligt, avsiktligen* eller *med avsikt* användas.

Se även **huolimattomuudesta; varomattomuudesta**

tahdonvaltainen

dispositiv; som inte är tvingande/bindande; icke-tvingande; som tillämpas om inte annat har överenskommit

Kontrollera vad som avses i sammanhanget.

Dispositiva mål är mål där parterna kan träffa förlikning. **Tahdonvaltaisuus** som paragrafrubrik kan översättas med *Bestämmelsernas dispositiva natur/karaktär* (se t.ex. 1 kap. 9 § i aktiebolagslagen 624/2006). Jfr **pakottava**

taho

Taho används ofta i finskan när man vill undvika att nämna personer, grupper, myndigheter m.m. vid namn. I många fall behöver ordet inte översättas:

oikeistotaho = högern; työnantajataho = arbetsgivarna; hallitustaho = regeringen.

I svenskan kan ordet *håll* ibland användas på ungefär motsvarande sätt: *på företagarhåll, på experthåll, på ansvarigt håll*. Detsamma gäller ordet *sida*: *johdon taholta on ilmoitettu, että... = från ledningens sida har det meddelats att...*

Ibland passar en omskrivning: *ulkopuolinen riippumaton taho arvioi = en extern, oberoende utvärdering görs; yhä useammalla taholla = allt fler.*

Om det klart framgår vad **taho** står för i sammanhanget kan man använda det konkreta ord som avses, ibland t.ex. *myndighet, organisation, institution, sammanslutning*. Är det oklart måste man ta till en lämplig ospecifik beteckning, t.ex. *aktör, enhet, krets, grupp, organ*, mer sällan *instans*.

Observera att *instans* i allmänhet avser ett beslutsorgan på en viss nivå inom förvaltningen eller rättsväsendet (*första instans, andra instans*).

takaaja, takausmies

borgensman

Använd inte "löftesman" eller "borgesman". Jfr **velkoja**

takaisinperintä

återkrav

Använd inte "återindrivning".

takaisinperinnestä voidaan osaksi tai kokonaan luopua, jos... =

återkrav får efterges helt eller delvis, om ...

takavarikko

beslag; kvarstad

Beslag (se 7 kap. i tvångsmedelslagen 806/2011) används i straffprocessuella sammanhang. *Kvarstad* (se 7 kap. i rättegångsbalken och 8 kap. i utskningsbalken 705/2007) används i civilprocessuella sammanhang.

vakuustakavarikko = kvarstad (se 6 kap. i tvångsmedelslagen 806/2011)

tallentaa

skriva in, registrera, föra in; spara, lagra; spela in

Skriva in, registrera, föra in i t.ex. ett register

Spara, lagra data på skivminne

Spela in ljud och film

tallettaa

sätta in; förvara, deponera; nedsätta/lämna (i förvar)

tallettaa pankkiin = sätta in på bank, insättning på bank

talletuspankki = inlåningsbank

taloudellinen hyöty

ekonomisk vinning

Ekonomisk vinning används t.ex. i 10 kap. 2 § i strafflagen (39/1889).

Använd inte "ekonomisk fördel" i denna betydelse. Se även **rikoksen tuottama**

(taloudellinen) hyöty, rikoksesta saatu hyöty, rikoshyöty

talous

ekonomi

Använd inte "hushållning" i denna betydelse. Se även **valtionalous**

energiatalous = energiekonomi. Energian taloudellinen käyttö är däremot *energihushållning*.

kansantalous = samhällsekonomi

kansantaloustiede = nationalekonomi

talousarvio

budget

Se även **valtion talousarvio**

talousarvioehdotus

budgetförslag

Med *budgetförslag* avses förslag till egen budget som utarbetas av ministerier och enskilda verk som underlag för beredningen av budgetpropositionen.

talousarvioesitys

budgetproposition

Se även **valtion talousarvioesitys**.

lisätalousarvioesitys (förkortning LTAE) = *tilläggsbudgetproposition*

talouspoliittinen

ekonomisk-politisk, finanspolitisk

talouspoliittinen ministerivaliokunta = *finanspolitiska ministerutskottet*

tapaamisoikeus

umgängesrätt; rätt till besök/kontakter

Umgängesrätt används i fråga om barn och föräldrar. *Rätt till besök/kontakter* används t.ex. i lagstiftning om häktning, fängelser och behandlingen av personer i förvar hos polisen.

tarjota

tillhandahålla, erbjuda

tarjota palveluja = *tillhandahålla, erbjuda tjänster*

palvelujen tarjoaja = *den som tillhandahåller tjänster/service* (helst inte "tillhandahållaren av ..."), i vissa författningar även *tjänsteleverantören*

tarkastus

granskning, inspektion, undersökning, kontroll; revision; besiktning

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

Jfr **tarkistaa, tarkistus; valvonta**

henkilöntarkastus = *kroppsvsitation*

kielentarkastus = *språkgranskning*

laintarkastus = *laggranskning*

silmämääräinen tarkastus = *okulär inspektion/besiktning/kontroll*

sisäinen tarkastus = *intern revision, internrevision*

tarkastuseläinlääkäri = *besiktningsveterinär*

tekninen tienvarsitarkastus = *teknisk vägkontroll*

tilintarkastus = *revision*

tarkistaa, tarkistus

se över, ändra; granska, kontrollera; justera

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

Jfr **tarkastus; uudistaa, uusua, uusinta-; uudistus**

tarkistus = *översyn; mindre ändring*. Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

ehdotus vaalilainsäädännön tarkistamiseksi = *förslag till ändring av/ändringar i vallagstiftningen*

kielliset tarkistukset = *språkliga ändringar, språklig översyn* (eventuellt *språklig modernisering*, om detta avses)

kielentarkistus = *språkgranskning*

maksujen/rahamäärien/palkkojen tarkistaminen = *justering av avgifter/belopp/löner*

pöytäkirjan tarkistaminen = *justering av protokoll, protokolljustering*

rekisteröidyn oikeus tarkistaa häntä koskevat tiedot = *den registrerades rätt att granska de uppgifter som finns om honom eller henne*

tarkistaa tietoja = *kontrollera uppgifter*

valvontaohjelma tulee tarkistaa tarvittaessa = *tillsynsprogrammet ska ses över vid behov*

tarkoitettu

som avses, avsedd

Ibland passar även en konstruktion med *enligt* (se avsnitt 9.4.8).

tarkoitus, tavoite

mål, målsättning; syfte, avsikt, ändamål eller en omskrivning med *det är meningen att ...*

Se även **pyrkä**

lain tavoite = *lagens syfte, syftet med lagen, lagen syftar till att ...*

tarvita, tarpeellinen, tarpeen, tarvittava

behöva; som behövs, som krävs; behövlig; nödvändig

Använd inte "erfordras", "erforderlig", "nödig", "av nöden", "påkallad" i denna betydelse. Jfr **välttämätön**

I fråga om personuppgifter används alltid *behövlig, som behövs* för **tarpeellinen**. Observera att man i en och samma lagtext ofta anger olika grader av nödvändighet, i synnerhet när lagtexten ska ligga till grund för en skälighetsbedömning. Det är då viktigt att de här nyanserna också framgår av den svenska lagtexten. *Nödvändig* uppfattas då som starkare än *behövlig*: t.ex. **tarpeellinen – välttämätön – ehdottoman välttämätön** = *behövlig – nödvändig – absolut nödvändig*.

tasa-arvo*jämställdhet, jämlikhet**Jämställdhet mellan könen, jämlikhet i samhället osv.*

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella. Se även **yhdenvertaisuus**
tasa-arvovaltuutettu = *jämställdhetsombudsmannen* (JämO)

tasavallan presidentin asetus*förordning av republikens president***tasavallan presidentin asetus Maarianhaminan lentoaseman****yhteistyövaltuuskunnasta** = *republikens presidents förordning om en samrådsdelegation för Mariehamns flygplats***tavallinen lainsäätämisyjärjestys***vanlig lagstiftningsordning; det ordinarie lagstiftningsförfarandet*

Vanlig lagstiftningsordning används i grundlagen. Det ordinarie lagstiftningsförfarandet används i EU.

tehdä

Tehdä översätts ofta felaktigt med "göra" i stället för det riktiga verbet i sammanhanget.

tehdä aloite = *ta* (ett) initiativ**tehdä eduskunta-aloite** = *väcka* en motion (20 § i riksdagens arbetsordning 40/2000)**tehdä ehdotus** = *framställa, väcka, lägga (fram)/lämna* (ett) förslag om något, *föreslå* något, *utarbete* ett förslag**tehdä esitys** = *göra* en framställning (om), *lägga (fram), framställa, väcka/lämna* (ett) förslag. Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.**tehdä hakemus** = *göra* en ansökan, *ansöka***tehdä itsemurha** = *begå* självmord**tehdä muistutus** = *framställa* anmärkning mot (se även **muistutus**); *anmärka***tehdä päätös** = *fatta* beslut, *besluta*; inte "göra beslut". Använd inte det allmänspråkliga uttrycket "ta beslut" i propositioner och författningstexter.**tehdä ratkaisu** = *träffa* ett avgörande, *avgöra***tehdä rikos** = *begå* ett brott; inte "föröva" eller "göra"**tehdä sopimus** = *ingå, sluta, träffa* avtal (överenskommelse); *upprätta, teckna, sluta* kontrakt. I fråga om internationella avtal (fördrag, konventioner) används *ingå* och *sluta*. Använd inte "träffa" i denna betydelse.**tehdä sovinto** = *ingå/träffa* förlikning, *förlikas, nå* samförstånd, *träffa/nå* en överenskommelse. Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.Se även **sovinto****tehdä testamentti** = *upprätta* (ett) testamente (inte "uppgöra testamente"), i informellare sammanhang *skriva* ett testamente

tehdä työtä = *utföra arbete, arbeta*

tehdä vaatimus = *framställa, göra, lägga fram ett yrkande, yrka*. Se även **vaatia**

tehoton

utan verkan

Jfr **pätemätön; mitätön**.

sopimus tai sitoumus on yhtiötä kohtaan tehoton, jos... = *ett avtal eller en förbindelse är utan verkan mot bolaget, om ...*

tekijänoikeus

upphovsrätt

Använd inte "upphovsmannarätt".

tekninen

teknisk

tekninen katselu = *optisk observation*

tekninen kuuntelu = *teknisk avlyssning*

tekninen laitetarkkailu = *teknisk observation av utrustning*

tekninen seuranta = *teknisk spårning*

tekninen tarkkailu = *teknisk observation*

tekninen valvonta = *teknisk övervakning*

tiedoksianto

delgivning

Delgivning används bl.a. i 59–62 § i förvaltningslagen (434/2003).

sijaistiedoksianto = *mellanhandsdelgivning*

sähköinen tiedoksianto = *elektronisk delgivning*

tavallinen tiedoksianto = *vanlig delgivning*

todisteellinen tiedoksianto = *bevislig delgivning*

yleistiedoksianto = *offentlig delgivning*

tiedoksisäänti

få del av, delfående

Delfående uppfattas ofta som stelt, så använd gärna en omskrivning med *få del av* när det är möjligt, dvs. när mottagaren (t.ex. parten, han eller hon, den sökande) klart framgår av texten. Observera att tidpunkten för delfåendet inte alltid sammanfaller med *delgivningen* (**tiedoksianto**), därför kan **tiedoksisäänti** inte översättas med "delgivningen".

määräaika alkaa päätöksen tiedoksisäännistä = *(tids)fristen börjar löpa från delfåendet av beslutet, (tids)fristen börjar löpa från det att NN fick del av beslutet*

tiedonantovelvollisuus

uppgiftsskyldighet; skyldighet att lämna uppgifter; upplysningsskyldighet; upplysningsplikt; informationsskyldighet; informationsplikt; skyldighet att lämna information
Se även **ilmoitusvelvollisuus**

Uppgiftsskyldighet, skyldighet att lämna uppgifter kan användas t.ex. om skyldighet att förse myndigheter och andra med uppgifter för tillsyn, uppföljning, statistik och andra ändamål.

Upplysningsskyldighet, upplysningsplikt kan användas t.ex. om skyldighet att lämna upplysningar om en verksamhet till tillsynsmyndigheter eller andra med insynsrett.

Informationsskyldighet, informationsplikt, skyldighet att lämna information kan användas t.ex. om en starkare parts (t.ex. en myndighets, näringsidkares eller hyresvärd) skyldighet att hålla en svagare part (t.ex. en medborgare, konsument eller hyresgäst) informerad om något som berör den svagare partens intressen.

tiedottaa

Se **ilmoittaa; ilmoitus**

tietohallinto

informationsförvaltning; dataförvaltning; dataadministration; informationsadministration; informationsteknik

Observera att orden inte är synonyma, så man måste kontrollera sammanhanget.

Informationsförvaltning används för eng. **information management**.

I vissa sammansättningar används ibland bara *data-* eller *it-*.

tietohallinto-osasto = *dataavdelningen*

tietohallintojohtaja = *it-chef*

tietohuolto

informationsförsörjning

Informationsförsörjning används för eng. **information provision**.

tietojärjestelmä

informationssystem; datasystem

Informationssystem är ett system som samlar in, bearbetar, lagrar eller distribuerar och presenterar information inom ett företag, en organisation eller dylikt. Systemet omfattar såväl teknisk utrustning som mänskliga rutiner. Det är oftast datorstött och omfattar en informationsdatabas.

Datasystem omfattar maskinvara och programvara samt eventuell organisation för databehandling.

tietomurto*dataintrång***tietosuoja***integritetsskydd; datasekretess; skydd för personuppgifter; dataskydd*Jfr **tietoturva, tietoturvallisuus****tietosuojalautakunta** = *datasekretessnämnden***tietosuojavaaltuutettu** = *dataombudsmannen***tietosuojavastaava** = *dataskyddsbud.* Använd inte "dataskyddsansvarig".**Euroopan tietosuojavaaltuutettu** = *Europeiska datatillsynsmannen***tietoturva, tietoturvallisuus***datasäkerhet; informationssäkerhet; it-säkerhet**Datasäkerhet* avser skyddet av data som sådana. *Informationssäkerhet* avser skyddet av den information som data representerar. *It-säkerhet* används som en samlingsterm för all säkerhet i it-system. Jfr **tietosuoja****tila***lägenhet; gård*

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

Enligt fastighetsbildningslagens (554/1995) terminologi är *lägenhet* en mindre jordegendom (som avsköts från en större). *Lägenhet* i betydelsen 'mindre jordegendom' bör helst undvikas i andra sammanhang än det nämnda, eftersom *lägenhet* i allmänspråket numera nästan alltid avser en bostadslägenhet. Ofta avses med **tila** t.ex. *gård, gårdsbruksenhet, jordbruk* eller något liknande. Se **maatila; tilat****tilaaja-tuottajamalli***beställar-utförar-modell***tilaisuus***evenemang; sammankomst, möte; tillfälle*

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

Observera att *tillfälle* i svenskan har en mer begränsad användning än **tilaisuus** och att det inte bör användas allmänt om sammankomster av olika slag. *Tillfälle* betyder dels en bestämd tidpunkt eller kortare tidsperiod (t.ex. *avtalsstillfälle, skadestillfälle*), dels möjlighet (t.ex. *tillfälle att yttra sig*). *Tentamenstillfälle, kurstillfälle* och *utbildningstillfälle* kan användas om en av flera möjligheter att tentera respektive en av flera utbildnings- eller kursträffar. Skriv t.ex. *föredrag, möte, jubileum* i stället för "föredrags-/mötes-/jubileumstillfälle". Ett specialfall är *arbetstillfälle* i betydelsen 'möjlighet att anställa en person' (på finska **työtilaisuus, työpaikka**). Se **työpaikka**

tilat

lokal, lokaler; utrymmen; rum

Använd inte "lokaliteter" i denna betydelse. *Utrymmen* kan användas t.ex. om (inte klart avgränsade) delar av rum, lokaler eller byggnader; t.ex. *förrådsutrymmen, gemensamma tvättutrymmen, de utrymmen som är föremål för husrannsakan.*

Jfr **toimitilat**

kokoustitilat = mötesrum, möteslokaler

pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyt tilat = utrymmen som används för boende av permanent natur

sosiaalitulat = personalrum, personalutrymmen

toimistotilat = kontorslokaler, kontorsutrymmen

toimeenpano

verkställighet, verkställande, genomförande

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

testamentin toimeenpano = verkställande av testamente

valtion talousarvion toimeenpano = genomförande av statsbudgeten

lain toimeenpanoon kuuluvat tehtävät = uppgifter som hör till verkställigheten av lagen

toimeentulo

försörjning; uppehälle

Försörjning används i 18 § i grundlagen.

I äldre lagstiftning används också *utkomst*.

toimesta

Toimesta i uttryck som "kutsu on lähetettävä Y:n toimesta" rekommenderas inte av den finska språkvården och borde inte användas i lagtext. Uttrycket är dessutom oklart, eftersom det kan betyda antingen att Y själv ska agera (Y ska sända kallelsen, kallelsen ska sändas av Y) eller att någonting ska ske på initiativ eller uppdrag av Y (kallelsen ska skickas genom Y:s försorg).

toimia

finnas; sköta; vara; handla; arbeta; agera; vara verksam; inneha posten som

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

Var försiktig med *verka* som har en högtidligare klang än det finska ordet. *Fungera* kan användas om tillfälliga uppdrag, men inte i fråga om uppdrag av bestående art.

NN toimii lautakunnan sihteerinä = NN är nämndens sekreterare,

NN arbetar/tjänstgör som nämndens sekreterare (men: eftersom NN var sjuk, fungerade YY som sekreterare på mötet)

ministeriössä toimii lautakunta = vid ministeriet finns en nämnd

toimia virkavastuun alaisena = *handla/arbets under tjänsteansvar*
NN toimii kiinteistöalalla = *NN är verksam i fastighetsbranschen*
liikelaitoksen on toimittava liiketaloudellisten periaatteiden mukaisesti = *ett affärsverk ska skötas enligt företagsekonomiska principer*

toimiala

ansvarsområde; bransch, sektor, näringsgren; verksamhetsfält, verksamhetsområde, verksamhetsgren; fackområde; uppgiftsområde

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

Ansvarsområde används t.ex. i 68 § i grundlagen.

Jfr **toimialue, toiminta-alue; vastuualue**

x-ministeriön toimialaan kuuluvia asioita käsittelemään määrätty

ministeri = *minister som har förordnats att behandla ärenden som hör till x-ministeriets ansvarsområde, minister för behandling av ärenden som hör till x-ministeriets ansvarsområde*

valtioneuvoston määräämä x-ministeriön toimialaan kuuluvia asioita

käsittelemään määrätty ministeri = *en av statsrådet förordnad minister för behandling av ärenden som hör till x-ministeriets ansvarsområde*

toimialue, toiminta-alue

(geografiskt) verksamhetsområde; distrikt

Jfr **toimiala**

toimihenkilö

tjänsteman; funktionär

Tjänsteman används i nyare lagar om både offentligt och privat anställda, t.ex. statstjänstemän, banktjänstemän, posttjänstemän. Använd inte funktionär i denna betydelse.

Uttrycket **virkamiehet ja toimihenkilöt** översätts ofta numera med bara *tjänstemän*.

Funktionär avser dels en person som fyller en bestämd funktion av praktiskt slag (t.ex. funktionärer vid idrottstävlingar), dels en person som har en förtroendepost (t.ex. sekreterare, kassör) i en förening eller dylikt.

toimikausi

mandattid; mandatperiod; ämbetsperiod

Mandatperiod används ifråga om valperiod. *Ämbetsperiod* används i 55 § i grundlagen (731/1999) när det gäller republikens president. En period är en tidsrymd mellan två val. Använd inte "verksamhetsperiod" i denna betydelse.

toimikunta*kommission; kommitté*

Kommission används när det är fråga om ett lagberedningsorgan som tillsätts av ett ministerium. En kommission har vanligen en bredare sammansättning än en arbetsgrupp. *Kommitté* används i kommunala sammanhang, när det är fråga om ett organ som sköter ärenden av projektnatur eller av tillfällig karaktär. Jfr **komitea**; **neuvottelukunta**

toiminnanharjoittaja*verksamhetsutövare*

Undvik "verksamhetsidkare". Se även **harjoittaa**

toimintakelpoisuus*handlingsbehörighet*

Om en myndig person inte förmår sköta sina ekonomiska angelägenheter kan domstolen enligt 18 § i lagen om förmyndarverksamhet (442/1999) begränsa hans eller hennes handlingsbehörighet. Det här kan också innebära att personen omyndigförklaras.

toimintalinjat*riktlinjer för verksamheten*

Tavoitteet ja toimintalinjat kan uttryckas med t.ex. *mål och riktlinjer för verksamheten*.

toimintaympäristö*förhållanden; närmiljön; omgivningen; omvärlden; villkor; verksamhetsmiljö*

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

Toimintaympäristön muutokset kan ofta översättas med uttrycken *förändringar i omvärlden, operativa förändringar, förändringar i företagsklimatet/samhället*.

toimipaikka, toimipiste*verksamhetsställe; driftställe*

I stället för *verksamhetsställe* kan ibland t.ex. *kontor* eller *fabrik* användas. *Driftställe* används för **toimipaikka** t.ex. i skattesammanhang och i försäkringsbolagslagen (521/2008), sparbankslagen (1502/2001) och handelsregisterlagen (564/2023). Ibland går det också bra att skriva om, t.ex. *företaget har verksamhet på följande orter*. Jfr **liikepaikka**

toimitilat*lokaler*

Använd inte "verksamhetsutrymmen". Jfr **tilat**

toimittaa

lämna (in), sända, skicka, ge in

Ge in används i fråga om handlingar, uppgifter och liknande. *Ge in* anger inte sättet och är därför användbart i många sammanhang. Undvik "tillställa" som kan uppfattas som stelt. Jfr **lähettää**

Asiakirja on toimitettava tuomioistuimen kansliaan = *Handlingen ska lämnas in/ges in till domstolens kansli*

toimivalta

behörighet, kompetens, befogenhet

Behörighet och *kompetens* används när det gäller myndigheternas och domstolarnas rättigheter. I fråga om kompetensfördelningen mellan olika domstolar talar man t.ex. om domstolarnas *lokala* (ibland: *territoriella*), *sakliga* och *funktionella* *behörighet* eller *kompetens* (**alueellinen, asiallinen ja asteellinen toimivalta**). Man talar också om t.ex. en domstols *exklusiva behörighet/kompetens* (**yksinomainen toimivalta**) eller om att någon är *ensam behörig*.

Befogenheter (**toimivaltuudet**) avser laglig rätt att t.ex. avgöra vissa ärenden eller vidta vissa åtgärder. *Kompetens* används också ibland i detta sammanhang.

Polisen är visserligen behörig myndighet i avvsningsfrågor, men i detta fall har polisen överskridit sina befogenheter.

Domstolen saknar behörighet att handlägga målet.

Tillsynsmyndigheterna ska få ökade befogenheter att ingripa vid överträdelser.

Kommunen får inte överlåta befogenheten att meddela beslut i ärendet.

Kommunfullmäktige har genom beslutet överträtt (gränserna för) sin kompetens.

I fördraget om Europeiska unionens funktionssätt anges på vilka områden EU har *exklusiv befogenhet* (**yksinomainen toimivalta**), t.ex. när det gäller tullunionen och euroländernas monetära politik, eller *delad befogenhet* (**jaettu toimivalta**) med EU-länderna, t.ex. när det gäller miljö, konsumentskydd, inre marknaden och energi. På vissa områden, såsom kultur, utbildning och folkhälsa, har EU *befogenhet att vidta åtgärder för att stödja, samordna eller komplettera medlemsstaternas åtgärder* (**toimivalta toteuttaa toimia jäsenvaltioiden toimien tukemiseksi, yhteensovitamiseksi tai täydentämiseksi**).

Kompetens används också om faktisk förmåga och skicklighet. Var därför uppmärksam på ordets dubbla betydelse. *Behörighet* används också om villkor som ställs t.ex. för innehav av tjänster. Se **kelpoisuus; pätevyys**

Inom fullmaktsrätten skiljer man mellan fullmäktigens (fullmaktsinnehavarens) *behörighet* (**kelpoisuus**) och *befogenhet* (**toimivalta**). Med *behörighet* avses då vad fullmäktigen med stöd av fullmakten är kompetent att göra med bindande verkan för fullmaktsgivaren. Befogenheten, som ofta är snävare än behörigheten, avser då vad fullmäktigen enligt fullmaktsgivarens särskilda instruktioner får göra när fullmäktigen företar rättshandlingar för fullmaktsgivarens räkning.

torjunta, torjuminen

bekämpa; avvärja; förebygga; förhindra; avstyra; stoppa

Kontrollera vad som avses i sammanhaget. Se även **rikostorjunta; rikoksen-torjunta, rikollisuuden ennaltaehkäisy**

tosin

dock, emellertid, ändå, visserligen

Visserligen förutsätter vanligen ett efterföljande *men* eller något motsvarande.

toteuttaa, toteutua

genomföra, fullfölja, realisera, verkställa, förverkliga

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

Observera att man kan *förverkliga* bara sådant som finns som utkast, idé eller fantasi. Man *förverkligar* en plan eller en dröm, men man *genomför* ett projekt, *bygger* ett sjukhus och *anlägger* en väg eller en park.

Ibland behöver **toteuttaa** inte översättas:

vuonna 2004 toteutetun lainmuutoksen jälkeen = *efter lagändringen/
en lagändring (år) 2004*

ehdotuksen toteuttaminen ei aiheuttaisi organisatorisia muutoksia =
förslaget innebär/medför inga organisatoriska förändringar

toteutuneet kustannukset = *faktiska kostnader, (kostnads)utfall*

Toteuttaa kan översättas t.ex. på följande sätt:

ansvar (t.ex. borgensansvar) kan *realiseras*

arbete kan *utföras, fullföljas, slutföras* eller *fullbordas*

arrangemang kan *vidtas* eller *genomföras*

avsikter kan *fullföljas* eller *förverkligas*

avtal kan *fullgöras* eller *fullföljas*

beslut kan *verkställas* eller *tillämpas*

budgetar kan *iakttas, följas, genomföras* eller *realiseras*

byggnader kan *byggas* eller *uppföras*

föresatser kan *förverkligas*

förslag kan genomföras, förverkligas, realiseras, gå igenom, leda till något, medföra något

förväntningar kan infrias

gåvor kan fullbordas

grundläggande rättigheter kan tillgodoses, tryggas eller förverkligas

hot kan förverkligas eller verkställas

idéer kan förverkligas eller realiseras

ideal kan förverkligas

konferenser kan anordnas eller arrangeras

kurser kan anordnas eller arrangeras

lagändringar kan genomföras eller göras

metoder kan tillämpas

mål kan nås, fullföljas, uppfyllas eller förverkligas

målsättning kan förverkligas eller uppnås

planer kan förverkligas, genomföras, realiseras eller verkställas

politik kan drivas eller föras

principer kan följas, iakttas, genomföras eller realiseras

projekt kan utföras, genomföras eller realiseras

program kan fullföljas, följas eller genomföras

reformer kan genomföras

risker kan realiseras

rättigheter kan tillgodoses, utövas eller respekteras

skyldigheter kan fullgöras

syften kan fyllas, förverkligas, vinnas, nås eller uppnås

system kan verkställas, tas i bruk, införas eller tillämpas

tjänster kan genomföras eller utföras

uppgifter kan fullgöras eller utföras

utredningar kan fullföljas, genomföras eller göras

åtgärder kan vidtas, utföras eller genomföras

ändamål kan fyllas eller uppnås

ändringar kan drivas igenom, genomföras, ske, göras eller företas

önskemål kan uppfyllas, tillgodoses, tillmötesgåas eller förverkligas

toteuttamissuunnitelma

verkställighetsplan, realiseringsplan, genomförandeplan

toteutuma

utfall; budgetutfall

Toteutuma avser det slutliga resultatet av en beräkning och förekommer t.ex. i tabeller i budgetpropositionen. I vissa fall används *budgetutfall*.

tulkinnanvarainen

flertydig, mångtydig; kontroversiell; oklar, tvetydig

Använd inte "tolkbar". I vissa fall passar en omskrivning, t.ex. frågan *lämnar rum för tolkning*, lagtexten är *inte entydig*, förslaget *medför tolkningssvårigheter*, bestämmelsens *innebörd är oklar*.

tulkintaetuoikeus

tolkningsföreträdere

tulkki

tolk

asioimistulkki = *kontakttolk*

oikeustulkki = *rättstolk*

simultaanitulkki = *simultantolk*

tulla voimaan

träda i kraft

tulos

resultat

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

tuloksellisuus = *(uppnådda) resultat; att man uppnår resultat*

tulosalue = *resultatområde*

tulosanalyysi, tulosarviointi = *resultatanalys*

tulosbudjetointi = *resultatbudgetering*

tulosjohtaminen = *resultatstyrning, resultatorienterad ledning*

tuloskeskustelu = *resultatsamtal*

tulosmittaus = *resultatmätning*

tulosneuvottelu = *resultatförhandling*

tulosohjaus = *resultatorienterad styrning, resultatstyrning*

tulospalkkaus = *resultatlön*

tulospalkkio = *resultatpremie*

tulosseuranta = *resultatuppföljning*

tulouttaa

intäktsföra, beakta/uppta som intäkt, redovisa (till)

Vinsten har *intäktsförts* i resultaträkningen.

De influtna avgifterna ska *redovisas till* staten.

tunnus

beteckning, tecken, kod, signum, kännetecken, nummer

henkilötunnus = *personbeteckning*. Motsvaras i Sverige av personnummer.

I Finland hette det förr "sosiaaliturvatunnus" = "socialskyddssignum".

kiinteistötunnus = *fastighetsbeteckning*

rekisteritunnus = *registreringstecken* (på fordons registreringskylt).

Motsvaras i Sverige av registreringsnummer

rintamapalvelustunnus = *fronttjänsttecken* (för kvinnor; förordningen om fronttjänsttecken 554/1978)

rintamasotilastunnus = *frontmannatecken* (förordningen om frontmannatecken 772/1969)

rintamatunnus = *fronttecken* (förordningen om fronttecken 256/1988)

yritys- ja yhteisötunnus (Y-tunnus) = *företags- och organisationsnummer (FO-nummer)*. Motsvaras i Sverige av organisationsnummer. I Finland hette det förr "liike- ja yhteisötunnus" = "affärs- och samfundssignum".

tunnusluku

nyckeltal; sifferkod

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella. Kontrollera vad som avses i sammanhanget.

tuntuva

Se **huomattava**

tuoda

ta med sig, ha med sig, komma med, medföra

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella. Använd inte "hämta", som innebär att man beger sig till platsen för något för att ta det med sig tillbaka eller till någon annan plats.

tuomio

dom

Se även **päätös; osatuomio; välituomio; välitystuomio** under

välímiesmenettely; yksipuolinen tuomio

tuomiolauselma = *domslut*

tuomion perustelut = *domskäl*

tuomiovalta = *domsrätt*

tuomita

döma; döma ut; tilldöma; avdöma; ådöma

rangaistus tuomitaan = *straffet döms ut; inte "utdöms" eller "ådöms"*

NN on tuomittava sakkoon = *NN ska dömas till böter*

vahingonkorvaus tuomitaan = *skadestånd döms ut till YY, NN döms att betala skadestånd till YY, YY tilldöms skadestånd*

uhkasakko tuomitaan maksettavaksi = *ett vite döms ut (efter att först ha förelagts någon/satts ut/utsatts)*

tuomita avioeroon = *döma till äktenskapsskillnad*

avioeroon tuomitut puoliset = *frånskilda makar*

juttu tuomitaan = *ett mål/en tvist avdöms, dom i målet ges, målet avgörs*

tuomitsematta jättäminen

domseftergift, avstå från att döma (en person) till straff, inte döma till straff, lämna (en gärning) obestraftad

tuottamus, tuottamuksellisuus

oaktsamhet; oaktsam, av oaktsamhet; vållande

I straffrättsliga sammanhang används *oaktsamhet; oaktsam, av oaktsamhet* (tidigare "vållande"). I skadeståndsrättsliga sammanhang används *vållande*.

Se även **tahallisesti, tahallaan; huolimattomuudesta; varomattomuudesta**

tuottamusolettama = *oaktsamhetspresumtion*

turva

skydd; garanti; trygghet

eläketurva = *pensionsskydd*

palkkaturva = *lönegaranti (lönegarantilagen 866/1998)*

sosiaaliturva = *social trygghet*. Undvik helst "socialskydd" som används i äldre lagstiftning.

Se även **oikeusturvallisuus, oikeusturva; tietoturva, tietoturvallisuus**

turvaamistoimenpide, turvaamistoimi

säkringsåtgärd, säkerhetsåtgärd

Säkringsåtgärd (t.ex. 7 kap. i rättegångsbalken) är en interimistisk åtgärd som vidtas av en domstol eller förvaltningsmyndighet för att hindra att egendom skingras (t.ex. kvarstad) eller för att skydda enskilda eller allmänna intressen mot en hotande fara eller olägenhet (t.ex. förbud). I Sverige kallas motsvarande åtgärder i allmänhet säkerhetsåtgärder. *Säkerhetsåtgärd* används för **turvaamistoimenpide, turvaamistoimi** i vissa lagar också hos oss, t.ex. i fängelselagen (767/2005) och försäkringsbolagslagen (521/2008), och kan med fördel användas om betydelsen och sambandet

med omgivande lagstiftning klart framgår. Undvik "säkerhetsåtgärd" när det är fråga om skyddsåtgärder vid farlig verksamhet (på finska t.ex. **turvallisustoimenpide, varotoimenpide, varotoimi**).

turvata

säkerställa, tillförsäkra, garantera, se till, sköta om, sörja för, tillgodose, trygga, skydda, tillvarata, säkra

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

tutkintavanki

häktad

Se häktningslagen (768/2005); inte "rannsakningsfånge". Jfr **vanki**

työasunto

bostad på arbetsorten; andrabostad

Använd inte "arbetsbostad". Jfr **työsuhdeasunto**

työehdot, työsuhteen ehdot

anställningsvillkor

Se arbetsavtalslagen (55/2001)

työehtosopimus

kollektivavtal, arbetskollektivavtal

De kollektivavtal som gäller anställningsvillkoren i privaträttsliga arbetsavtalsförhållanden regleras i lagen om kollektivavtal (työehtosopimuslaki 436/1946). De kollektivavtal som gäller anställningsvillkoren i tjänsteförhållanden regleras i lagstiftningen om tjänstekollektivavtal (**virkaehtosopimus**). Den kortare formen *kollektivavtal* kan användas för **työehtosopimus** när texten har anknytning till lagen om kollektivavtal och det inte behövs någon distinktion i fråga om typen av kollektivavtal. När distinktionen behövs används *arbetskollektivavtal*.

virka- ja työehtosopimus (VES-TES eller ves-tes) = tjänste- och arbetskollektivavtal

työkyvyttömyys

arbetsoförmåga, i vissa lagar invaliditet

Se **työkyvyttömyyseläke**

työkyvyttömyyseläke*sjukpension; invalidpension*

Använd inte "invaliditetspension". I informella sammanhang kallas den här pensionen ibland också "**sairauseläke**" eller "**sairaseläke**" på finska.

Termen *sjukpension* infördes i 2007 års folkpensionslag (568/2007). *Sjukpension* ska således användas i texter som har anknytning till den lagen, och kan också användas som övergripande benämning i informella sammanhang. I 1956 års folkpensionslag användes den äldre termen "invaliditetspension".

Invalidpension används i den gällande arbetspensionslagstiftningen och ska användas i texter som har anknytning till den lagstiftningen. Se *Språkråd 1/2008*.

työkyvyttö*arbetsoförmögen*Jfr **työkyvyttömyyseläke****työmatka***arbetsresa; tjänsteresa*

Arbetsresa avser en resa mellan hemmet och arbetsplatsen. *Tjänsteresa* avser en resa i tjänsten eller anställningen.

työnantajan sairausvakuutusmaksu*arbetsgivares sjukförsäkringsavgift***työpaikka***arbetsplats, arbetsställe; arbete, anställning, jobb, arbetstillfälle*

Arbetsställe används om det fasta verksamhetsställe där någon arbetar. *Arbetsstillfälle* används om en möjlighet till sysselsättning eller en möjlighet att anställa någon.

työsopimussuhde*arbetsavtalsförhållande***työsuhde***anställningsförhållande, anställning; arbetsavtalsförhållande*

Anställningsförhållande (arbetsavtalslagen 55/2001) eller *anställning* kan användas, men dessa ord har en vidare betydelse än **työsuhde** och anger inte som det finska ordet exakt vilken typ av anställning det är fråga om (jfr **palvelussuhde**). I texter där det görs skillnad mellan tjänsteinnehavare och andra anställda avser **työsuhde** en anställning enligt arbetsavtalslagen.

I sådana texter måste man därför välja ett mer exakt ord, t.ex. *arbetsavtalsförhållande* (**työsopimussuhde**). I viss äldre lagstiftning används fortfarande "arbetsförhållande" (ett ord som i nyare lagstiftning bör reserveras för **työolosuhteet**).

työ- tai virkasuhde = *arbetsavtals- eller tjänsteförhållande*

työsuhteasunto

tjänstebostad

Jfr **työasunto**

työsuhteinen, työsopimussuhteinen

anställd i arbetsavtalsförhållande, anställd genom/med arbetsavtal

työtaistelu

arbetskonflikt

Använd inte "kampåtgärd", "arbetskamp" eller "arbetsstrid".

työtaistelutoimenpide, työtaistelutoimi = *stridsåtgärd, konfliktåtgärd*
(främst om strejk och lockout)

työterveyshuolto

företagshälsovård

Se lagen om företagshälsovård (1383/2001).

työttömyysturva

utkomstskydd för arbetslösa

Se lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002). Uttrycket används inte i Sverige.

työtulo, työansio

arbetsinkomst

Jfr **ansiotulo** under **ansio**

työyhteisö

Se **yhteisö**

täysi-ikäinen

som uppnått myndighetsåldern; myndig

Använd inte "fullvuxen" eller "vuxen" i denna betydelse.

Observera att den som uppnått myndighetsåldern 18 år inte kan kallas "myndig", om han eller hon har omyndigförklarats på grund av oförmåga att sköta sina ekonomiska angelägenheter. Jfr **alaikäinen; täysivaltainen; vajaavaltainen**

täysivaltainen

myndig; suverän

Jfr **alaikäinen; täysi-ikäinen; vajaanvaltainen**

Suverän används när det är fråga om stater:

Suomi on täysivaltainen tasavalta = *Finland är en suverän republik*

(1 § i grundlagen)

täyttää

uppfylla, fylla, motsvara; fullgöra; tillsätta

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella.

täyttää ehto = *uppfylla ett villkor*

täyttää rikoksen tunnusmerkistö = *motsvara brottsbeskrivningen; uppfylla brottsrekvisitet*

täyttää vaatimus = *ylla/uppfylla ett krav*

täyttää velvollisuus = *uppfylla en plikt/förpliktelse; fullgöra en skyldighet*

täyttää virka = *tillsätta en tjänst*

täytäntöönpano

verkställande, verkställighet; genomförande

Verkställighet används om det faktiska utförandet av t.ex. beslut. *Genomförande* används om att sätta i kraft de nationella bestämmelser som är nödvändiga för att följa ett direktiv.

täytäntöönpanoasetus = *genomförandeförordning (EU)*

täytäntöönpanoasiakirja

verkställighetshandling

täytäntöönpanokelpoinen

verkställbar

täytäntöönpanoperuste

verkställighetsgrund

Använd inte "exekutionstitel".

Täytäntöönpanoperuste används ibland också om själva *verkställighetshandlingen (täytäntöönpanoasiakirja)*.

uhka

äventyr; hot

Omskrivningar med t.ex. *annars, i annat fall* kan användas enligt vad som anges nedan.

Ordet *äventyr* uppfattas ofta som ålderdomligt och svårbegripligt, men det ska användas i lagbestämmelser som gäller myndigheters rätt att använda vissa påföljder som påtryckningsmedel i samband med förelägganden, förbud och liknande beslut. Ordet har en vedertagen innebörd i detta sammanhang och en omskrivning blir inte tillräckligt exakt. I andra texter än författningstexter, t.ex. myndighetsbeslut där mottagaren blir upplyst om risken för en påföljd vid försummelse, är det dock bättre att använda *annars, i annat fall* och liknande uttryckssätt.

I författningstext ska alltså *äventyr* (ibland *hot*) användas i bestämmelser som gäller myndigheters möjlighet att använda sig av de administrativa tvångsmedel som nämns i viteslagen (1113/1990), dvs. vite, tvångsutförande och avbrytande av verksamhet. Av en sådan bestämmelse följer att myndigheten i ett enskilt föreläggande, förbud eller liknande beslut får "hota med" de här påtryckningsmedlen för att förmå mottagaren att iaktta beslutet. I sådana fall är det också korrekt att använda ordet **uhka** på finska. I lagstiftningen används ibland också uttrycket *hot om*. Uttryck med *hot* används dock inte i motsvarande sammanhang i Sverige.

uhalla, että = *vid äventyr att; med hot om att*

uhkasakko = *vite* (se även **uhkasakko**)

uhkasakkolaki = *viteslagen*

sakon uhalla = *vid vite*

teettämisuha = *hot om tvångsutförande*

keskeyttämisuha = *hot om avbrytande*

Uhalla används också ibland när det är fråga om myndigheters och domstolars rätt att använda andra påtryckningsmedel än de som nämns i viteslagen. Också i dessa fall används i själva lagbestämmelsen uttrycken *vid äventyr att* och *vid äventyr av*:

Päätöksessä on kehotettava noutamaan ajoneuvo 30 päivän kuluessa tiedonsaannista uhalla, että ajoneuvo siirtyy kunnan omistukseen.

= *Beslutet ska innehålla en uppmaning att hämta fordonet inom 30 dagar från delfåendet vid äventyr att fordonet övergår i kommunens ägo.*

I författningstext används **uhalla** ibland också för att betona följderna av att någon inte gör på det sätt som anges i lagen. Påföljden är alltså inte då förenad med något myndighetsbeslut. I detta fall ska man helst skriva om texten med hjälp av *annars, i annat fall* eller liknande uttryckssätt:

Ansökan ska lämnas in inom föreskriven tid, annars beaktas den inte.

Ansökan ska lämnas in inom föreskriven tid. I annat fall beaktas den inte.

Ansökan ska lämnas in inom föreskriven tid. Om den lämnas in för sent, beaktas den inte.

uhkasakko

vite

asettaa uhkasakko = förelägga (någon) vite, sätta ut/utsätta vite

asettaa päätöksen tehosteeksi uhkasakko = förena beslutet med vite

tehostaa uhkasakolla = förena med vite

uhkasakko tuomitaan maksettavaksi = ett vite döms ut

(efter att först ha förelagts någon/satts ut/utsatts)

uudistaa uhkasakko = upprepa vite

sakon uhalla = vid vite

velvoittaa sakon uhalla = förelägga vid vite

ulosmittaus

utmätning

ulosmittauskelpoinen = utmättningsbar

ulosmittauskielto = utmättningsförbud

ulosotto

utsökning

ulosottokaari = utsökningsbalken (705/2007)

Ulosottolaitos = Utsökningsverket

ulosottomies = utmättningsman

ulosottotoimen hallinto = utsökningsverksamhetens förvaltning

ulosottoviranomainen = utsökningsmyndighet

uskottu mies

god man

best. sing. *gode mannen*, obest. pl. *gode män*, best. pl. *gode männen*

Observera att det inte heter "den gode mannen", "de gode männen".

Uppdraget kallas *godmanskap*.

uudelleen

ottaa uudelleen käsiteltäväksi = ta upp på nytt, behandla på nytt,

ta upp till ny behandling. Använd inte "förnyad" behandling.

uudistaa, uusia, uusinta-

reformera, omarbета, se över, ändra; revidera; modernisera; förnya; uppgradera; uppdatera; utveckla, vidareutveckla, nyutveckla; byta ut, ersätta med nya; bygga om, göra om; upprepa; ta om; återfalla
Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella, kontrollera sammanhanget.

Lagar och bestämmelser *reformeras, omarbetas, ses över, moderniseras, ändras* eller *revideras*. Man kan också säga att en helt *ny lag* på området ska *stiftas* eller *beredas*. *Förnya* kan användas t.ex. när giltigheten av en inteckning, ett tidsbundet avtal eller en temporär lag förlängs med i stort sett oförändrat innehåll. Se ytterligare *Stora finsk-svenska ordboken*.

uudistaa mallioikeuden rekisteröinti = förnya en mönsterregistrering

uudistaa oikeudenkäyntiväite = upprepa en processinvändning

uusial koe = ta om ett prov

uusial liikennelupa/passi = förnya ett trafikillstånd/pass

uusial patentti = återuppliva ett patent

uusial vekseli = omsätta en växel

uusial tietojärjestelmä = uppgradera/uppdatera ett datasystem, utveckla nya informationssystem, byta ut datasystem, ersätta föråldrade it-system med nya

uusial ohjelmisto = nyutveckla programvara

uusial rikos = återfalla i brott

uusial rikos = återfallsbrott

rikoksen uusial = återfall i brott, *recidiv*. Med återfall i brott eller *recidiv* avses att en person som en gång begått ett brott åter begår en brottslig handling.

rikoksen uusial riski = risk för återfall i brott, *återfallsrisk*

uusial hakemus = *ny ansökan* (utlänningslagen 301/2004)

uudistus

reform; omarbetning; översyn; revidering; modernisering

kokonaisuudistus = *fullständig omarbetning, total översyn, fullständig översyn, totalreform, övergripande reform*

osauudistus, osittaisuudistus = *delreform*

Jfr **uudistaa**

uusiuuva

förnybar

uusiuuva energialähde = *förnybar energikälla*

vaarantaa

äventyra, riskera; utgöra ett hot mot

liikenteen vaarantaminen = *äventyrande av trafiksäkerheten*
(strafflagen 39/1889)

terveyden vaarantaminen = *äventyrande av andras hälsa*
(strafflagen 39/1889)

vaatia

begära; kräva, fordra; framställa anspråk; yrka

Yrka används särskilt i formella domstolssammanhang, och står då ofta utan prepositionen *på*.

vaatimus, vaade

yrkande, anspråk; begäran; krav

asianosaisen vaatimuksesta = *på yrkande av en part, på partens yrkande*

lakiosaa koskeva vaatimus = *anspråk på laglott*

muuntorangaistusvaatimus = *yrkande på förvandlingsstraff*

oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskeva vaatimus = *ett yrkande om ersättning för rättegångskostnader*

saatava tai muu vaade = *fordran eller annat anspråk*

vahingonkorvausvaatimus = *skadeståndsyrkande, skadeståndsanspråk*

oikaisuvaatimus = *begäran om omprövning, omprövningsbegäran*

tekniisiä yksityiskohtia koskevat vaatimukset = *krav på tekniska detaljer*

vahingonkorvaus

skadestånd

Använd inte "skadeståndersättning".

Med termen *skadestånd* avses en ersättning som man blir tvungen att betala om man

- 1) underlåter att uppfylla sina förpliktelser i ett avtal som man ingått eller
- 2) uppsåtligt eller av oaktsamhet vållat någon annan en person- eller sakskada eller genom brottsligt handlande orsakat någon annan en ekonomisk skada (skadeståndslagen 412/1974). *Skadestånd* är alltså inte synonymt med ersättning, utan skadestånd betalas av den som är ersättningskyldig på grund av vållande, dvs. oaktsamhet, försummelse, uppsåt eller något liknande. *Skadeersättning* däremot är helt allmänt en ersättning som betalas för en skada, t.ex. på grund av ett försäkringsavtal. I försäkringsssammanhang är alltså skadeersättning liktydigt med försäkringsersättning. Ansvarsförsäkringarna bygger däremot på skadeståndsprincipen och när det gäller dem kallar man ibland ersättningen skadestånd.

Försäkringsbranschen använder allmänt benämningen *olycksfallsersättning* på svenska.

vahvistaa

stadfästa; fastställa; bestyrka, bekräfta; bevittna; vidimera; attestera

Även någon annan svensk motsvarighet kan bli aktuell, kontrollera sammanhanget.

Se även **varmentaa**

vahvistaa laki = *stadfästa en lag*

vahvistaa tuomio = *fastställa en dom*

vahvistaa allekirjoituksellaan/nimikirjoituksellaan = *bekräfta, bestyrka med sin underskrift/namnteckning, vidimera*

vaihe

fas, etapp, stadium, steg, moment, skede

lopettaa/aloittaa vähitellen/vaiheittain = *fasa in/ut, avveckla* (i en verksamhet: *successivt införa* respektive *successivt upphöra med/avveckla* något)

vaihto-omaisuus

omsättningstillgångar

Se bokföringslagen (1336/1997).

vaikeusaste

svårhetsgrad; svårighetsgrad

Svårhetsgrad används om brott, *svårighetsgrad* om prestationer eller arbeten.

vaikeutettu lainsäätämisyjärjestys

kvalificerad lagstiftningsordning

vainoaminen

olaga förföljelse

Se 25 kap. 7 a § i strafflagen (39/1889). I allmänt språkbruk talar man om *stalking*.

vajaavaltainen

omyndig

Omyndig är den som inte har fyllt 18 år (minderårig) samt den som har fyllt 18 år (uppnått myndighetsåldern) men förklarats omyndig.

Jfr **alaikäinen; täysi-ikäinen; täysivaltainen**

vakanssi

vakans

Vakans kan på svenska användas endast om en tjänst, befattning eller plats som för tillfället är obesatt (vakant). I annat fall används *befattning, tjänst* eller *plats*.

vakavaraisuus

soliditet; kapitaltäckning; solvens

Soliditet (ekon.) avser andelen eget kapital av det totala kapitalet (långsiktig betalningsförmåga); när det gäller finansiella institut talar man dock om *kapitaltäckning* och inte om soliditet. *Solvens* (jur.) avser ett företags förmåga att fullgöra sina löpande betalningsförpliktelser (kortsiktig betalningsförmåga).

vakiintunut oikeuskäytäntö

Se **oikeuskäytäntö**

vakainen, vakituinen

stadigvarande, varaktig; ordinarie

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella, kontrollera sammanhanget.

Jfr **pysyvä**

asua tai oleskella vakinaisesti = *bo eller vistas stadigvarande/varaktigt*;

se även **asuinpaikka; kotipaikka**

vakainen virka = *ordinarie tjänst*

vakainen väestö = *bofast befolkning*

vakituinen asuinpaikka = *vanlig vistelseort*

vakuutusmaksu

försäkringsavgift, försäkringspremie

Premie används inte längre om lagstadgade pensionsförsäkringar. Tidigare skilde man i arbetspensionslagstiftningen åt arbetsgivarens och arbetstagarens andelar av premien genom att kalla arbetstagarens del för avgift, men detta ändrades i samband med reformen av lagen om pension för arbetstagare (395/2006), och i lagen talas det numera endast om avgifter. Enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004) betalar den försäkrade *sjukförsäkringspremier* medan arbetsgivaren betalar *sjukförsäkringsavgifter*. Enligt lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998) betalar både arbetstagare och arbetsgivare *arbetslöshetsförsäkringspremier*. I lagar om olycksfallsförsäkring betalas *premier*. Se även *Språkråd 3/2010*. Se även **maksu**

valittaa

överklaga; anföra besvär; söka ändring (genom besvär)

Använd inte "besvara sig". Se även **muutoksenhaku**

Överklaga, vid behov med preciseringen *genom besvär*, rekommenderas i första hand:

päätöksestä voidaan valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen = *beslutet får överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen (genom besvär)*

ennakkoratkaisusta ei saa valittaa = *ett förhandsavgörande får inte överklagas (genom besvär)*

uhkasakon asettamista koskevasta päätöksestä ei saa erikseen valittaa = över beslutet om föreläggande av vite får besvär inte anföras separat, beslutet om föreläggande av vite får inte överklagas genom separata besvär (innebär att eventuella besvär får anföras endast i samband med huvudsaken)

Ett besvärsförbud hindrar inte nödvändigtvis användningen av andra rättsmedel. Därför är det ibland viktigt att understryka att ändring inte får sökas genom besvär:

päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla = i beslutet får ändring inte sökas genom besvär, beslutet får inte överklagas genom besvär

Ibland finns det skäl att vara försiktig så att *överklagande* inte förväxlas med *klagan* (se **kantelu; hallintokantelu**). Om *klagan* och *besvär* behandlas i samma text, kan det med andra ord vara nödvändigt att undvika konstruktioner med *överklaga*:

Pakkokeinoja koskevasta päätöksestä ei saa valittaa. Päätöksestä saa kuitenkin kannella ilman määräaikaa. = Besvär får inte anföras över ett beslut om tvångsmedel. Klagan över beslutet får dock anföras/Däremot får klagan över beslutet anföras utan tidsfrist.

valittaja

den som överklagar, den som anför besvär; den som söker ändring, ändringssökanden
Använd inte "besväranden", eller "den som besvärat sig". Se även **valittaa**;

muutoksenhaku

I Sverige kallas den som överklagar *den klagande*. Hos oss används ordet *klagande* i en annan betydelse, dvs. om den som anför klagomål hos en myndighet. Se även

kantelija

vastavalittaja = part som anför/anfört motbesvär

valituksenalainen päätös

det överklagade beslutet, det beslut som besvären gäller

Använd inte "det besvär underkastade beslutet". Se även **valittaa; muutoksenhaku**

valitus

besvär

Besvär är ett rättsmedel för sökande av ändring i ett icke-lagakraftvunnet avgörande av en domstol eller förvaltningsmyndighet. Observera att grundformen på svenska alltid är plural. Besvär ska alltid anföras inom en viss tid (se **valitusaika**), annars vinner avgörandet laga kraft. I vissa fall måste man ha *besvärstillstånd* (se **valituslupa**) för att få anföras besvär. **Valitus** avser ofta också den konkreta skrivelsen med överklagandet (besvärsskriften). Se även **muutoksenhaku; valittaa**

valitus hyväksytään = besvären godkänns/bifalls

valitus hylätään = besvären förkastas/avslås

valituslupahakemus hylätään = *ansökan om besvärstillstånd avslås*
valitukseen vastaaminen = *bemötande (av besvär), bemöta besvär*
tuomioistuim on tutkinut valituksen = *domstolen har prövat besvären*
valitus jätetään tutkittavaksi ottamatta = *besvären avvisas (utan prövning), besvären lämnas utan prövning, besvären tas inte upp till prövning*

valitusaika

besvärstid, tid/tidsfrist för överklagande, tid för sökande av ändring

Om ett avgörande inte överklagas inom besvärstiden vinner det laga kraft, vilket betyder att man inte längre kan söka ändring i det på något annat sätt än genom extraordinära rättsmedel. Se även **muutoksenhaku**; **valittaa**; **muutoksenhaku**; **varsinainen muutoksenhake**; **ylimääräinen muutoksenhake**

valituskelpoinen

överklagbar

Domar och beslut som får överklagas är *överklagbara*.

Se även **valittaa**; **muutoksenhaku**

valituskelpoisuus

överklagbarhet

Se lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Se även **valittaa**; **muutoksenhaku**

valituskielto

besvärsförbud

Se även **valittaa**; **muutoksenhaku**

valituskirjelmä

besvärsskrift

Jfr **muutoksenhakukirjelmä**, se även **valittaa**; **muutoksenhaku**

valituslupa

besvärstillstånd

Den som vill anföra besvär hos högsta domstolen eller högsta förvaltningsdomstolen måste först ansöka om *besvärstillstånd*. I Sverige kallas det tillstånd som krävs för att högre domstolar ska ta upp mål till prövning *prövningstillstånd*.

Jfr **muutoksenhakulupa**, se även **valittaa**

valitusoikeus

besvärsrätt; rätt att överklaga

Se även **valittaa**; **muutoksenhaku**

valitusosoitus*besvärsanvisning*

Bestämmelser om besvärsanvisning finns exempelvis i 25 kap. 11 § i rättegångsbalken och i 3 kap. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). Använd inte "besvärsundervisning". Se även **muutoksenhakuohje; valittaa; muutoksenhaku**

I informativa texter där det inte krävs att man följer lagens terminologi kan man använda klagande omskrivningar, t.ex. *information/anvisningar/upplysningar/underrättelse om hur man överklagar* eller *om hur beslutet/domen får överklagas*, eller enbart rubriken *Hur man överklagar*.

valitusviranomainen*besvärsmyndighet*

Se även **muutoksenhakuelin; valittaa; muutoksenhaku**

valmistaa, valmistella, valmistelu, valmistus*tillverka, framställa, producera; bereda; utarbeta*

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella, kontrollera sammanhanget.

valmistella lakeja = *bereda lagar*

lainvalmistelu = *lagberedning*

yleissopimus on valmistunut yhteistyössä... = *konventionen har utarbetats/beretts i samarbete med ...*

valmistevero*punktskatt; accis*

I äldre lagstiftning *accis*.

valmius*beredskap; färdighet, förmåga, kunnande; förutsättningar; kvalifikationer; anlag; kapacitet*

Beredskap används om beredskap för kommande faror, kriser och liknande t.ex.

inom försvaret. *Anlag* används om någons personliga förmåga.

valtakunnallinen*riksomfattande, på riksnivå; nationell; landsomfattande, i hela landet, rikstäckande; riks-*

Se även **valtakunta**

valtakunnalliset tietojärjestelmäpalvelut = *riksomfattande informationsystemtjänster*

valtakunnallisesti keskitetyt palvelut = *tjänster som centraliseras på riksnivå*

valtakunnallinen tietovaranto = *nationell informationsresurs*

valtakunnallinen toimeentulotukiasioiden neuvottelukunta = *nationella delegationen för utkomststödsärenden*

valtakunta*riket; Finland; landet***valtakunnan alue, Suomen alue** = *Finlands territorium* (4 § i grundlagen)**valtakunnan rajat** = *rikets gränser* (4 § i grundlagen)**valtakunnan toimivalta** = *rikets behörighet* (5 kap. i självstyrelselagen för Åland 1144/1991)**valtakunnan alueellinen koskemattomuus** = *rikets territoriella integritet* (1 § i beredskapslagen 1552/2011)**koko valtakunnan alueella tai sen osassa** = *inom hela landet eller en del av det* (81 § i beredskapslagen)Se även **valtakunnallinen**, jfr **Manner-suomi****valtionavustus***statsunderstöd***Valtionavustus** motsvaras i första hand av *statsunderstöd* (se t.ex. statsunderstöds-lagen 688/2001) och avser finansiellt stöd som staten beviljar bland annat kommuner och andra offentliga samfund. Termen *statsbidrag* (**valtioneapu**) används som synonym till *statsunderstöd* i vissa sammansättningar, t.ex. *statsbidragsmyndighet* (**valtioneavustusviranomainen**). Jfr **valtioneutuki****valtionosuus***statsandel*

Se lagen om statsandel för kommunal basservice (618/2021).

valtioneapulaitos*statsunderstödd institution***valtioneuvoston asetus***förordning av statsrådet, statsrådets förordning, statsrådsförordning*När man avser en bestämd förordning kan man tala om *statsrådets förordning*.I vissa uttryck används även *statsrådsförordning*.**valtioneuvoston asetus joukkoliikenteen valtionavustuksista** =*statsrådets förordning om statsunderstöd för kollektivtrafik***tarkempia säännöksiä menettelystä annetaan valtioneuvoston****asetuksella** = *närmare bestämmelser om förfarandet utfärdas genom förordning av statsrådet***valtioneuvoston asetuksessa määriteltäisiin toiminnan****ympäristönsuojeluvaatimukset** = *miljöskyddskraven för verksamheten ska fastställas genom en statsrådsförordning*

valtioneuvoston periaatepäätös

principbeslut av statsrådet, statsrådets principbeslut

När det är fråga om ett bestämt principbeslut kan man tala om *statsrådets principbeslut*.

valtion metsämaa

statens skogsmark

Statens skogsmark används i kollektiv betydelse, en *statlig skogsmark* när ett visst område avses.

valtionalous

statsfinanser

Använd inte "statsekonomi" eller "statshushållningen".

Statsfinanserna avser (en del av den offentliga ekonomin som består av) statens budgetekonomi och fonderna utanför statsbudgeten sammanslagna. Se även **talous**

valtion talousarvio (förf. TA)

statsbudgeten

Se lagen om statsbudgeten (423/1988). I en löpande text kan det vara tillräckligt med enbart *budgeten (talousarvio)*, när det av sammanhanget är klart att det är fråga om statsbudgeten.

lisätalousarvio (förf. LTA) = *tilläggsbudget* (innehåller tillägg till och ändringar i statsbudgeten)

valtion talousarvioesitys (förf. TAE)

budgetproposition, proposition med förslag till statsbudget

vuoden 2017 valtion talousarvioesitys = *budgetpropositionen för 2017*

valtiantuki

statligt stöd

Statligt stöd är ett ekonomiskt stöd till näringslivet som beviljas av staten eller kommunerna. Se även **valtiovastus**

valtion varoista

med/av statsmedel/statliga medel/statens medel

Skriv inte "ur" statens medel.

valtiopäivät

riksmöte

Termen infördes i 1999 års grundlag, i historiska sammanhang förekommer också *riksdag, lantdag*.

valtiosopimus

Se **sopimus**

valtiosääntö

konstitution, författning; statsförfattning

Ett lands *konstitution* kan vara skriven eller bygga på sedvanerätt. Ordet *författning* kan ha två betydelser. Dels kan det avse detsamma som konstitutionen, dels kan det avse en enskild lag eller förordning. Se även **säädös**

valtiosääntöoikeus = *statsrätt*, i Finland ofta *statsförfattningsrätt*

valtiosääntöoikeudellinen, valtiosääntöoikeudellisesti =

författningsrättslig, konstitutionell; på det sätt som avses i grundlagen,

i den mening som avses i grundlagen, i den mening som avses i författningen,

författningsrättsligt, i författningsrättslig mening, i konstitutionellt hänseende

valtuussäännös, valtuutussäännös

bemyndigande

asetuksenantovaltuus, asetuksen antamiseen valtuuttava säännös =

bemyndigande att utfärda förordning

valtuusto

fullmäktige, fullmäktigeförsamling

Ordet *fullmäktige* är ursprungligen plural av *fullmäktig*, som ledamöterna av t.ex. kommunfullmäktige tidigare kallades (jfr **valtuutettu**). Man har alltså traditionellt sagt att *fullmäktige var beslutsföra/eniga* och hänvisat till fullmäktige med pronomen *de*. Numera uppfattas *fullmäktige* allt mer som en singular kollektivbeteckning med genus neutrum, både som församling och som sammanträde: *ett nytt/enigt fullmäktige, det nya fullmäktige*. Normalt är det ett oböjligt kollektivord, och man undviker former som "fullmäktiget", "(två) fullmäktigen".

I kommunallagen (410/2015) undviks pronomen (*de* eller *det*) genom upprepning:

Valtuusto voi erottaa... valitsemansa luottamushenkilöt kesken

toimikauden... = *Fullmäktige kan under pågående mandattid återkalla uppdragen för de förtroendevalda som fullmäktige har valt ...*

valtuutettu

ledamot, fullmäktig; ombudsman

Exempelvis en medlem i fullmäktige kallas *ledamot*, se 16 § i kommunallagen (410/2015). *Ombudsman* och *fullmäktig* används även i sammansättningar.

Se även **asiamies**

Euroopan tietosuojavaltuutettu = *Europeiska datatillsynsmannen*

lapsiasiavaltuutettu = *barnombudsmannen*

tasa-arvovaltuutettu = jämställdhetsombudsmannen (JämO)
tiedusteluvalvontavaltuutettu = underrättelsetillsynsombudsmannen
tiedusteluvalvontavaltuutetun toiminto =
 underrättelsetillsynsombudsmannafunktionen
tietosuojavaltuutettu = dataombudsmannen
työsuojeluvaltuutettu = arbetarskyddsfullmäktig (i Sverige: skyddsombud)
varavaltuutettu = ersättare (i fullmäktige; se 17 § i kommunallagen
 410/2015)
yhdenvertaisuusvaltuutettu = diskrimineringsombudsmannen

valvonta

tillsyn, kontroll, övervakning, bevakning, överinseende

Jfr **seuranta; tarkastus**

konsernivalvonta = koncernövervakning

valvontaviranomainen = tillsynsmyndighet

sisäinen valvonta = intern kontroll

tekninen valvonta = teknisk övervakning

Finanssivalvonta = Finansinspektionen (lagen om Finansinspektionen
 878/2008)

vangitseminen

häktning

Se 2 kap. i tvångsmedelslagen (806/2011). Se även **tutkintavanki**, jfr **vankeus**

olla vangittu = vara häktad

vangita = häkta

vanhentuminen

preskription

Preskription används i fråga om en rätt till fordran, talan m.m. som upphör efter förloppet av en viss tid (preskriptionstid) från en bestämd händelse.

vanhentunut syyteoikeus = preskriberad åtalsrätt; inte "föråldrad" åtalsrätt

vanhentunut rikos = preskriberat brott

vanhuuseläke

ålderspension

Använd inte "ålderdomspension". Se även **työkyvyttömyyseläke**

vankeus

fängelse

Se fängelselagen (767/2005). Jfr **vangitseminen**

vanki*fånge*I Sverige: en *intagen***tutkintavanki** = *häktad***vapauttava tuomio***friande/frikännande dom***vara-***vice**Vice* betraktas ofta som ett självständigt, oböjligt adjektiv, i andra fall sammanskrivs det med huvudordet.**(kansanedustajan) varaedustaja** = *ersättare (för riksdagsledamot)***varamies, varajäsen** = *ersättare, suppleant***varapuheenjohtaja** = *vice ordförande***varapuhemies** = *vice talman***vararehtori** = *prorektor***varatoimitusjohtaja** = *vice verkställande direktör***varatuomari** = *vicehäradshövding* (titel som fås efter domstolspraktik, enbart i Finland)**varavaltuutettu, varajäsen** = *ersättare* (i fullmäktige; se kommunallagen 410/2015)**varainhoitovuosi***finansår*Budgetordlistan avråder från att använda **varainhoitovuosi** och rekommenderar i stället **budjettivuosi** = *budgetår*. Ett finansår är i allmänhet ett kalenderår, medan budgetåret kan vara längre än ett kalenderår.**varainsiirtovero***överlåtelseskatt*

Se lagen om överlåtelseskatt (931/1996).

varauma*förbehåll; reservation**Förbehåll* används i fråga om ett särskilt förhandsvillkor för godkännande av t.ex. ett avtal, *reservation* i fråga om internationella fördrag.

varhaiskasvatus*småbarnspedagogik*

Småbarnspedagogik (se lagen om småbarnspedagogik 540/2018) ordnas för barn som inte uppnått läropliktsåldern. Tidigare hette det "barndagvård" (lasten päivähoito). I Sverige omfattar barnomsorgen både förskoleverksamhet och skolbarnomsorg. Jfr **esiopetus**

varmentaa

bekräfta; intyga/bestyrka riktigheten, verifiera; vidimera, attestera; kontrasygnera; certifiera
Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella, kontrollera sammanhanget. Med *bekräfta* avses att fastslå riktigheten av t.ex. ett påstående eller att ge t.ex. en överenskommelse rättslig giltighet. *Intyga/bestyrka riktigheten, verifiera* används t.ex. i fråga om riktigheten av en uppgift eller ett dokument. Med *vidimera* avses att bestyrka t.ex. en kopias överensstämmelse med originalet eller giltigheten av ett utländskt betyg. Med *attestera* avses att skriftligt intyga riktigheten och med *kontrasygnera* att underteckna tillsammans med en annan person för att bestyrka att dokumentet överensstämmer med det som beslutats. Med *certifiera* avses att förse med certifikat för att visa exempelvis viss behörighet eller kompetens.

varmistaa*säkerställa, säkra, se till att, sköta om att; garantera; förvissa sig om*

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella, kontrollera sammanhanget.

varomattomuudesta*av ovarsamhet*

Se även **huolimattomuudesta; tahallisesti, tahallaan; tuottamus**

varsin*ganska, relativt; rätt, rätt så, tämligen, någorlunda; mycket; synnerligen, högst*

Tämligen motsvaras av finskans **melko** eller **aika**, *någorlunda* motsvaras av

jokseenkin, *mycket* motsvaras av **hyvin**. Om inte betydelsen yansen klart framgår av sammanhanget, är det bäst att fråga skribenten vad som avses.

varsinainen*ordinarie, egentlig*

Jfr **säännönmukainen; vakinainen; vakituinen**

varsinainen asunto ja koti = *egentligt bo och hemvist*

(medborgarskapslagen 359/2003)

varsinainen osuuskunnan kokous = *ordinarie andelsstämma*

varsinainen työpaikka = *egentlig arbetsplats* (inkomstskattelagen 1535/1992); *ordinarie arbetsplats*

varsinainen yhtiökokous = *ordinarie bolagsstämma*

varsinainen muutoksenhakekeino*ordinärt rättsmedel, allmänt rättsmedel*

Ordinärt rättsmedel är ett rättsmedel som används för att söka ändring i domar eller beslut som inte vunnit laga kraft. Det vanligaste ordinära rättsmedlet är *besvär*, se **valitus**. De grundläggande bestämmelserna om de ordinära rättsmedlen finns i 25 och 30 kap. i rättegångsbalken när det gäller de allmänna domstolarnas avgöranden och i 2 kap. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019) när det gäller förvaltningsbeslut. Jfr **ylimääräinen muutoksenhakekeino**

varusmies*beväring*Jfr **asevelvollinen**I Sverige talar man om *värnpliklig*.**vastaaja***svarande*

En svarande är en part i tvistemål eller brottmål. Best. sing. *svaranden*; inte "den svarande"; obest. pl. *svarande*, best. pl. *svarandena*.

vastaajan puhevallan valvominen = *bevakande av svarandetalan***vastaanottokeskus****turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskus** = *förläggning för asylsökande***vastaavasti***på motsvarande sätt, i överensstämmelse med, analogt med, i analogi med*

vastaavasti sovellettava = *ska tillämpas på motsvarande sätt, ska också tillämpas, gäller även*. Använd inte uttryck med "äga motsvarande tillämpning".

korvauksesta on vastaavasti voimassa, mitä 3 luvun 21 § 3 momentissa säädetään = *i fråga om ersättning gäller på motsvarande sätt 3 kap. 21 § 3 mom.*

vastakanne*genkärsmål***vastalause***reservation; invändning; genmäle, gensaga; protest*

Vilket ord som ska användas beror på sammanhanget. *Reservation* används t.ex. i riksdagen. Se även **vastaselitys**

vastaselitys

genmäle

Genmäle används bl.a. i mervärdesskattelagen (1501/1993). Se även **selitys**;

vastalause

vastaus, vastine

svaromål; svar; bemötande

Vilket ord som ska användas beror på sammanhanget. Se även **selitys**, jfr **kanne**;

kantelu

vastaus kanteluun = svar på klagomål

vastine lausuntoon = bemötande om utlåtande. Man ger ett bemötande.

vastavuoroisuus

ömsesidighet, reciprocitet

vastavuoroisuuden ehdolla = under förutsättning av ömsesidighet/
reciprocitet

vastuualue

ansvarsområde

Ansvarsområde används t.ex. i lagen om regionförvaltningsverken (896/2009).

Jfr **toimiala; toimialue, toiminta-alue**

vastuovelka

ansvarsskuld; försäkringstekniska avsättningar

Ansvarsskuld är en bokföringsteknisk term (se 9. kap. i försäkringsbolagslagen 521/2008 och 11 kap. i lagen om pension för arbetstagare 395/2006), medan termen *försäkringstekniska avsättningar* används vid solvensberäkning (se försäkringsbolagslagens 10 kap.). Vilket ord som ska användas beror på sammanhanget.

velallinen

gäldenär

Med *gäldenär* avses en fysisk eller juridisk person som har en skuld till någon annan.

Jfr **maksuvelvollinen; velkoja**

velallisen epärehellisyys = oredlighet som gäldenär

velallisen petos = gäldenärsbedrägeri

velallisen rikokset = gäldenärsbrott

velallisen vilpillisyys = gäldenärssvek

velka

skuld, skulder

Undvik "gäld".

ostaa/myydä velaksi = köpa/sälja på kredit

vastata kuten omasta velasta = svara såsom för egen skuld

velkajärjestely = skuldsanering (lag om skuldsanering för privatpersoner 57/1993), *reglering av skulder* (lag om företagssanering 47/1993)

velkavastuu

skuldansvar, ansvar för skulder

Undvik "gäldsansvar".

velkoja

borgenär, fordringsägare

Jfr **velallinen**

Med *borgenär* och *fordringsägare* avses en fysisk eller juridisk person som har en fordran hos någon annan.

velkojansuosinta = *gynnande av borgenär*

velvoite

åläggande, föreläggande; förpliktelse; skyldighet

Jfr **velvollisuus; määräys**

velvoiteoikeus = *obligationsrätt*

velvoitevarastointi = *obligatorisk upplagring*

jakelovelvoite = *distributionskyldighet*

velvoittaa

ålägga, förelägga, förplikta, meddela åläggande

Använd inte "förpliktiga" eller "förståndiga". Jfr **määrätä**

velvollinen

skyldig, förpliktad

Använd inte "förpliktigad" eller "pliktig".

velvollisuus

skyldighet, plikt, förpliktelse

Man *fullgör* en skyldighet, men *uppfyller* en plikt eller förpliktelse.

verojäämä

skatterest

Med *skatterest* avses debiterad skatt som inte har betalats på förfallodagen.

verokanta, veroprocentti*skattesats*

Använd inte "skatteprocent" eller "skatteprocentsats".

Verokanta är en enhet som används vid beräkningen av skatt. I fråga om direkt beskattning talar man också om **veroprocentti**. Ordet *skatteprocent* används på svenska närmast om procentsatsen för den totala inkomstskatten, som framför allt påverkas av inkomstens storlek. "Skatteprocent" bör inte användas om kommunal skattesats. Före 2002 talade man om "skatteöre" (**veroäyri**).

tulooveroprocentti = *inkomstskattesats*

verollinen

verollinen hinta = *pris inklusive moms; pris inklusive skatt*

(kontrollera vad som avses i sammanhanget)

verollinen myynti = *skattepliktig försäljning*

(mervärdesskattelagen 1501/1993)

veronalainen

veronalainen omaisuus/tulo = *skattepliktig egendom/inkomst*

Jfr **verotettava tulo**

veronsaaja*skattetagare*

Skattetagare är t.ex. staten och kommunerna.

verosaaminen*skattefordran***verotettava tulo***beskattningsbar inkomst***veroton; verovapaa***skattefri*

Veroton används i mervärdesbeskattningen och **verovapaa** i inkomstbeskattningen.

verotuki*skattestöd, skattesubvention; skatteutgift*

Med *skattestöd* eller *skattesubvention* avses stöd till skattskyldiga i form av avdrag, skattebefrielse, nedsatt skattesats eller liknande undantag från normalbeskattningen. Dessa är i statsbudgeten *skatteutgifter* eftersom de innebär uteblivna skatteinkomster för samhällsekonomin.

verovelvollinen

skattskyldig, den skattskyldige; punktskatteskyldig, skyldig att betala punktskatt
I samband med punktskatt (**valmistevero**, tidigare *accis*) *punktskatteskyldig,*
skyldig att betala punktskatt (tidigare accisskyldig).

viipymättä, viivytyksettä

utan dröjsmål

Använd inte "ofördröjligen".

Även om man av språkliga skäl i allmänhet avråder från att använda uttrycket *utan dröjsmål*, behövs det ofta i lagtext för att ange en lägre grad av skyndsamhet än t.ex. *genast (heti)* och *omedelbart (välittömästi)* eller *snarast möjligt (mahdollisimman pian)*. Uttrycket *utan dröjsmål* ska alltså inte uppfattas som helt synonymt med *genast* och *omedelbart*. Se även **kiireellinen**

ilman aiheetonta viivytystä = *utan obefogat dröjsmål*

ilman tarpeetonta viivytystä = *utan onödigt dröjsmål*

viittaussäännös

hänvisningsbestämmelse, hänvisande bestämmelse, bestämmelse som hänvisar till; hänvisning

viivästyskorko

dröjsmålsränta

Förväxla inte med **viivekorko** (*förseningsränta*) eller **lykkäyskorko** (*uppskovsränta*).

virallinen syyte

allmänt åtal

virallisen syytteen alainen teko = *gärning som hör under allmänt åtal*

viranomainen

myndighet; myndighetsperson, myndighetsrepresentant

Det finska **viranomainen** kan avse både myndigheter och enskilda personer som utövar myndighetsmakt. På svenska kan *myndighet* emellertid inte användas om enskilda personer, utan måste i sådana fall skrivas om (*myndighetsperson, myndighetsrepresentant*). Undantag är republikens president, justitieombudsmannen och liknande institutioner.

virantoimituksesta erottaminen

skiljande från tjänsteutövning

Se lagen om försvarsmakten (551/2007).

virantoimituksesta pidättäminen*avstängning från tjänsteutövning*

Använd inte "avhållande".

virasto*verk, ämbetsverk; myndighet; organ; byrå***asiantuntijavirasto, asiantuntijaviranomainen** = *expertmyndighet***valtion virastot** = *statens ämbetsverk***Energiavirasto** = *Energimyndigheten***oikeuskanslerinvirasto** = *justitiekanslersämbetet***Ahvenanmaan valtionvirasto** = *Statens ämbetsverk på Åland***vireillä***anhängig; inledd, väckt; aktuell, pågående***panna asia vireille** = *inleda/väcka ett mål/ärende. Undvik "anhängiggöra".*

I den processrättsliga terminologin används ofta *anhängig* och *anhängiggöra*, men de här juridisk-tekniska termerna bör undvikas i informella texter. *Anhängig* används t.ex. i övergångsbestämmelser när det inte finns något annat uttryck som är tillräckligt exakt och entydigt i sammanhanget. I processrättsliga lagar har *anhängiggöra* ofta karaktären av term och ska där bibehållas när lagen ändras, för att texten inte ska bli oenhetlig.

tämän lain voimaan tullessa vireillä oleviin asioihin sovelletaan tämän**lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä** = *på ärenden som är anhängiga vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet***asia on vireillä tuomioistuimessa** = *målet har inletts vid domstolen, målet är anhängigt vid domstolen (men har ännu inte avgjorts)***panna kanne vireille** = *väcka talan***panna oikeudenkäynti vireille** = *inleda en rättegång***lainsäädännön uudistaminen on kauan ollut vireillä** = *en reform av lagstiftningen har länge varit under arbete/varit aktuell***tätä tarkoittava työ on vireillä oikeusministeriössä** = *ett sådant arbete pågår vid justitieministeriet***virka***tjänst***julistaa virka haettavaksi** = *förklara en tjänst ledig, ledigförklara/utlysa en tjänst*Använd inte "lediganslå". Se även **julistaa****täyttää virka** = *tillsätta en tjänst***viran täyttäminen** = *tillsättning av tjänst*

virka-apu*handräckning*Man *ger* eller *lämnar* någon handräckning.**virkaehtosopimus***kollektivavtal, tjänstekollektivavtal*Se även **työehtosopimus****virkillija***tjänsteman*Se även **toimihenkilö****pankkivirkailija** = *banktjänsteman***virkasuhde***tjänsteförhållande*Se statstjänstemannalagen (750/1994). Jfr **palvelussuhde****voimaan****tulla voimaan** = *träda i kraft***saattaa voimaan** = *sätta i kraft* (se även **saattaa**)**voimaanpano***införande**Införande* används när ordet ingår i rubriken för en lag som innehåller bestämmelser om införande, genomförande eller verkställighet av en annan lag.Se även **voimaanpanolaki****laki osakeyhtiölain voimaanpanosta** = *lag om införande av aktiebolagslagen***voimaanpanolaki***lag om införande av en lag, införelag***voimaansaattaminen***sättande i kraft, ikraftsättande**Sättande i kraft* eller *ikraftsättande* används i fråga om fördrag och andra internationella förpliktelser. Lagar och förordningar genom vilka fördrag eller bestämmelser i fördrag sätts i kraft nationellt brukar kallas *ikraftträdandelagar* (**voimaansaattamislaki**) och *ikraftträdandeförordningar* (**voimaansaattamisasetus**). Mallar för sådana lagar och förordningar finns på finska och svenska i *Valtiosopimusopas, liitteet* som finns på utrikesministeriets webbplats um.fi.

Beskrivande benämningar på ikraftträdandelagar:

Schengenin sopimusta koskeva voimaansaattamislaki = *lagen om sättande i kraft av Schengenavtalet*

ETA-sopimuksen voimaansaattamislaki = *lagen om sättande i kraft av EES-avtalet*

voimaantulo

ikraftträdande

lain voimaantulon jälkeen = *efter det att lagen har trätt i kraft, efter lagens ikraftträdande, efter ikraftträdandet ("lagen" kan ofta utelämnas).*

Uttrycken kan varieras i samma paragraf. Se även kapitel 10.

voimaantuloaika

lain voimaantuloaika = *när lagen träder i kraft, den tidpunkt då lagen träder i kraft*

voimaantulopäivä = *ikraftträdandedagen*

voimaantulovuosi = *ikraftträdandeåret*

voimaantulosäännös

ikraftträdandebestämmelse

Se även kapitel 10.

voimassa oleva

gällande, som är i kraft; giltig

Använd inte "ikraftvarande".

Enligt *gällande* folkpensionslag ska ...

Enligt *gällande lydelse* i 46 § 2 mom. i äktenskapslagen ...

Enligt tidigare bestämmelser var ... enligt (nu) *gällande* bestämmelser är ...

Domstolen ska i regel tillämpa den lag som *är i kraft* när prövningen sker.

Pass, körkort, fiskekort och liknande är *giltiga* en viss tid.

voimassaolo

giltighet

voimassaoloaika

giltighetstid; giltighetsperiod; löptid

Giltighetstid används t.ex. om en lag som gäller temporärt. *Löptid* används bland annat om den tid under vilken ett lån eller en kredit gäller.

vuosiloma

semester

Använd inte "årssemester".

väestönsuoja

skyddsrum

väestönsuojelu

befolkningskydd

vähittäis-

detalj-

Använd inte "minut-".

vähittäiskauppa = *detaljhandel*

vähittäismyynti = *detaljförsäljning*

vähä-

vähäliikenteinen = *lågtrafikerad*

vähämerkityksellinen = *av mindre/ringa betydelse*

vähämerkityksellinen tuki = *de minimis-stöd, stöd av mindre betydelse*
(används i EU-sammanhang)

vähäinen

ringa, liten, smärre, obetydlig, av mindre omfattning

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella, kontrollera sammanhanget.

jos rikos on vähäinen,... = *är brottet ringa, ...*

vähäinen vahinko = *ringa skada*

vähäinen virhe = *ringa/smärre/mindre fel*

väittää

påstå, hävda, anföra; invända

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella, kontrollera sammanhanget.

prosessiväite = *processinvändning*

väliaikainen

interimistisk, temporär, tillfällig, provisorisk

väliaikainen laki = *temporär lag*

laki lääkelain 66 §:n väliaikaisesta muuttamisesta = *lag om temporär
ändring av 66 § i läkemedelslagen*

laki... lain väliaikaisesta soveltamatta jättämisestä = *lag om temporärt
undantag beträffande tillämpningen av ... lagen*

yleissopimuksen määräyksiä sovelletaan väliaikaisesti... niin kuin siitä on sovittu = *bestämmelserna i konventionen tillämpas provisoriskt ... enligt vad som har avtalats*
väliaikainen määräys, väliaikaismääräys = *interimistiskt förordnande*
väliaikainen päätös = *interimistiskt beslut* (jfr **välipäätös**)
väliaikainen selvitysmies = *interimistisk likvidator*
(lagen om pensionsstiftelser och pensionskassor 946/2021)
väliaikainen selvittäjä = *interimistisk utredare*
(lagen om företagsreanering 47/1993)

välimesmenettely

skiljeförfarande

Använd inte "skiljemannaförfarande".

välimes = *skiljeman*

välimesoikeus = *skiljenämnd*; inte "skiljedomstol"

välityssopimus = *skiljeavtal*

välitystuomio = *skiljedom*

välimietintö

mellantidsrapport, mellanrapport

Använd inte "mellanbetänkande".

Med *mellantidsrapport* eller *mellanrapport* avses ett betänkande som är en etapp i arbetet och som kommer att ersättas av eller ingå i ett slutligt betänkande.

Jfr **osamietintö**

välipäätös

uppskovsbeslut; interimistiskt beslut

Uppskovsbeslut används när man avser att domstolen skjuter upp behandlingen av ett mål. I nyare finsk processterminologi används vanligen **lykkäyspäätös**.

Interimistiskt beslut används när det är fråga om ett beslut som gäller tills slutligt beslut meddelas. Sådana beslut rubriceras i förvaltningsprocessen enbart

päätös = *beslut*.

väliraportti

halvtidsrapport; interimrapport

välitoimenpide

interimistisk åtgärd; förberedande åtgärd; särskild åtgärd

Kontrollera vad som avses i sammanhanget.

välitoimi

vidtagna åtgärder

Vidtagna åtgärder används som mellanrubrik i dom av högsta domstolen.

välituomio

mellandom

Se 24 kap. 6 § i rättegångsbalken. Se även **osatuomio**

väljä

väljä määritelmä = *en vid definition; en vag definition*

väljä säännös = *en allmänt utformad bestämmelse; en vag bestämmelse*

väljä tulkinta = *extensiv tolkning, vid tolkning; en alltför fri tolkning (om så avses)*

Se även **laaja tulkinta**

välttämätön

nödvändig

Jfr **tarvita, tarpeellinen, tarpeen, tarvittava**

ehdottoman välttämätön = *absolut nödvändig*

välttämätön toimeentulo ja huolenpito = *oundgänglig försörjning och omsorg (ett fast uttryck som används i 19 § i grundlagen)*

yhdenvertaisuus

jämlikhet, likställdhet, likställighet, likabehandling, likvärdighet

Jämlikhet används t.ex. i grundlagen, *likställdhet* i ungdomslagen (72/2006),

likställighet i aktiebolagslagen (624/2006), *likabehandling* i diskrimineringslagen (1325/2014) och *likvärdighet* t.ex. i idrottslagen (390/2015). Se även **tasa-arvo**

ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä = *alla är lika inför lagen*

(6 § i grundlagen)

yhdenvertaisuusperiaate = *likställighetsprincipen*

yhdyskuntapalvelu

samhälstjänst

Samhälstjänst används i fråga om ett straff som kan dömas ut i stället för ovillkorligt fängelse.

yhteenliittymä

sammanslutning; konsortium

yhteisvastuullisesti*solidariskt*

Om flera betalningsskyldiga är *solidariskt ansvariga* för en skuld (svarar solidariskt för skulden) kan vem som helst av dem krävas på hela betalningen. Den som har betalat hela skulden får därefter *regressrätt (takautumisoikeus)* mot de övriga.

yhteisö*sammanslutning, samfund; gemenskap; samhälle; grupp, kollektiv*

Även andra svenska motsvarigheter kan bli aktuella, kontrollera sammanhanget.

I lagspråket motsvaras **yhteisö** numera oftast av *sammanslutning*. I skattelagstiftningen ska man dock använda *samfund*, eftersom det i skattesammanhang görs en betydelsefull skillnad mellan *samfund (yhteisö)* och *sammanslutning (yhtymä)*, se t.ex. 3 och 4 § i inkomstskattelagen (1535/1992). Man talar också om *offentliga samfund* och *offentligrättsliga samfund*, se **julkisyhteisö, julkisoikeudellinen yhteisö**.

I allmänspråket används ordet *samfund* främst i fråga om religiösa och vetenskapliga gemenskaper, föreningar och liknande. För andra organisationer är *sammanslutning* ibland lämpligt. Ibland kan det vara fråga om *företag* och *organisationer* eller om *bolag*.

Euroopan yhteisöt = *Europeiska gemenskaperna*

työyhteisö = *de anställda* (t.ex. verksamheten bland de anställda), *arbetsorganisationen* (t.ex. utveckling av arbetsorganisationen), *den gemensamma arbetsplatsen* (t.ex. utveckling av den gemensamma arbetsplatsen), *arbetsenhet* (t.ex. samarbetet inom arbetsenheten), *arbetsplats, arbetsgemenskap*

yhteisöoikeus*associationsrätt*

Associationsrätt används i fråga om det rättsområde som gäller bolag, föreningar och andra sammanslutningar som har medlemmar eller delägare. *Gemenskapsrätten* (även **yhteisön oikeus**) har tidigare använts i fråga om EG:s (numera EU:s) regelverk.

yhteisösakko*samfundsbot*

I Sverige talar man om *företagsbot*.

yhteisövero

samfundsskatt

yhteystiedot

kontaktinformation, kontaktuppgifter, adressuppgifter

yhtyä

X yhtyy Y:n tuomiolauselmaan = *X omfattar/stöder/ Y:s domslut*

Använd inte "förenar sig om".

yhtyä syytteeseen = *biträda ett åtal*

yksilö

individ

Jfr **jokainen; yksityishenkilö**

yksilöidä

specificera, precisera; individualisera, identifiera

yksipuolinen tuomio

tredskodom

yksityishenkilö

en enskild, den enskilde, en (fysisk) person, en privatperson

Jfr **jokainen; yksilö**

yksityisoikeus

civilrätt, privaträtt

kansainvälinen yksityisoikeus = *internationell privaträtt*

yksityistalous

privathushåll, privat hushåll

Jfr **kotitalous**

yleinen kokous

allmän sammankomst

Se lagen om sammankomster (530/1999).

yleinen tuomioistuin

allmän domstol

Avser tingsrätterna, hovrätterna och högsta domstolen.

Jfr **hallintotuomioistuin**

yleislaki*allmän lag*Termen syftar på det som på latin kallas *lex generalis*. Jfr **erityislaki****yleisötilaisuus***offentlig tillställning; publikt evenemang, publikevenemang**Offentlig tillställning* används i lagen om sammankomster (530/1999).**ylimääräinen***extra, extraordinarie, extraordinär***ylimääräinen kokous (yhdistyksen)** = *extra föreningsmöte*

ylimääräinen muutoksenhakukeino = *extraordinärt rättsmedel* är ett rättsmedel som under vissa förutsättningar kan användas för att söka ändring i en sådan dom eller ett sådant beslut som vunnit laga kraft (jfr **varsinainen muutoksenhakukeino**). De centrala bestämmelserna om extraordinärt ändringssökande när det gäller de allmänna domstolarnas avgöranden (*klagan, återbrytande av laga kraft vunnit dom och återställande av försutten fata- lietid*) finns i 31 kap. i rättegångsbalken. Bestämmelserna om extraordinärt ändringssökande när det gäller beslut som fattats av förvaltningsmyndigheter och förvaltningsdomstolar (*återställande av försutten tid och återbrytande av lagakraftvunnet beslut*) finns i 13 kap. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). Se även **kantelu; palauttaa; purkaa**

ylimääräinen yhtiökokous = *extra bolagsstämma*

ylittää**ylittää määrä** = *överstiga* ett belopp**ylittää (määrä)aika** = *överskrida* en tid (en frist)**ylittää määräraha** = *överskrida* ett anslag**ylittää odotukset** = *överträffa* förväntningarna**ylittää raja** = *överskrida* en gräns**ylittää toimivalta** = *överskrida* (sin) befogenhet (se även **toimivalta**)**yllytys rikokseen***anstiftan till brott*Se 5 kap. 5 § i strafflagen (39/1889). Se även **kiihottaminen****ylläpitäjä***huvudman; den som driver/för/förvaltar något; den som svarar för något*Använd inte "upprätthållare". Se även **ylläpitää****kuntayhtymä on sairaalan ylläpitäjä** = *samkommunen är huvudman för sjukhuset***urheiluhallin ylläpitäjänä toimii X** = *X driver idrottshallen*

ylläpitää

vara huvudman för, driva, föra, förvalta, administrera, svara för något

”Upprätthålla” betyder att bevara på samma (höga) nivå, t.ex. upprätthålla sin yrkesskicklighet, upprätthålla den allmänna ordningen, och ska därför i regel undvikas.

ylläpitää järjestelmää = *förvalta ett system; subst. systemförvaltning*

ylläpitää koulua = *vara huvudman för en skola*

ylläpitää leirintäaluetta = *driva en campingplats*

ylläpitää rekisteriä = *föra/driva/förvalta ett register*

yrittys- ja yhteisötunnus

Se **tunnus**

yrittyskiinnitys

företagsinteckning

Källor

Skriftliga källor

Andersson A., Dahlberg, M., Reichel J och Samuelson J. 2015. Juridikens termer. 10 uppl. Liber.

Betänkandehandboken. 2012. Riksdagsförvaltningen.

Bolander, M. 2012. Funktionell svensk grammatik. 3 uppl. Liber.

Ehrenberg-Sundin, B., Lundin, K. och Wedin, Å. 2022. Att skriva bättre i jobbet. En basbok om brukstexter. 7 uppl. Norstedts Juridik.

Finlands Lag. 2022. Alma talent.

Hjalmarsson, H. och Mattsson, A. 2022. Juristens skrivhandbok. 3 uppl. Jure.

Hultman, T. 2003. Svenska Akademiens språklära. Svenska Akademien, Stockholm. ISBN 91-7227-351-8.

Jensen, U., Rylander, S. och Lindblom, P. 2021 Att skriva juridik. Regler och råd. 7 uppl. Iustus.

Karlsson, O. (red.). 2017. Svenska skrivregler. 4 uppl. Liber. ISBN: 978-91-47-11149-7. Serie: Språkrådets skrifter 22.

Klepke, B. och Rydell, S. 2014. Skriv populärvetenskapligt. Liber.

Landqvist H., Laurén, C., Nordman, L., Nordman, M. och Kvist, M. 2016. Juridik på svenska i Finland. Perspektiv på språk och rätt. Scriptum.

Lind Palicki, L och Svensson A. 2023. Viktig svenska. Alla dom där språkfrågorna. Norstedts. ISBN 9789113123325.

Martinger, S. 2013. Norstedts juridiska ordbok. 7 uppl. Norstedts Juridik.

Mattila, H. (red.). 1994–1999. Encyclopædia Iuridica Fennica, Suomalainen oikeustietosanakirja. 7 band. Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen julkaisu.

Melin, S. 2012. Juridikens begrepp. 5 uppl. Iustus.

Norstedts svenska synonymordbok. 2010. 5 uppl. Norstedts. ISBN 9789113022857.

Reuter, M. 2015. Så här ska det låta. Om finlandssvenska och språkriktighet. 2 uppl. Scriptum.

Strömberg, A. 2000. Nya stora synonymordboken. 2 uppl. Strömbergs. ISBN 9171511350.

Suomen valtiokalenteri – Finlands statskalender 2023. Utkommer årligen. Alma Talent.

Svenska Akademiens ordlista. 2015. 14 uppl. Svenska Akademien.

Svenskt språkbruk. Ordbok över konstruktioner och fraser. 2015. NE Nationalencyklopedin.

Walter, G. 2011. Bonniers synonymordbok. 4 uppl. Bonnier Fakta.

Elektroniska källor

Samtliga elektroniska källor har hämtats 27.11.2023.

Anvisningar för EU-relaterade texter på svenska,
https://commission.europa.eu/resources-partners/translation-and-drafting-resources/guidelines-translation-contractors/guidelines-contractors-translating-swedish_en.

Anvisningar för utarbetande av regeringspropositioner. Handbok i hur man skriver goda propositioner. 2019. Justitieministeriet. E-publication, <http://helo.finlex.fi/sv/>.

Anvisningar om konsekvensbedömning vid lagberedning. 2022. Statsrådets publikationer 2022:75. Statsrådet. Helsingfors, <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-657-0>.

Att översätta unionsrättsakter – Anvisningar, <https://commission.europa.eu/system/files/2023-05/Att-oversatta-unionsrattsakter-anvisningar.pdf>.

Bylin M och Melander B (red.). 2023. Språkrådet rekommenderar. Perspektiv, metoder och avvägningar i språkriktighetsfrågor. Språkrådet, Institutet för språk och folkminnen, <https://www.isof.se/lar-dig-mer/publikationer/publikationer/2023-01-13-sprakradet-rekommenderar>.

Edilex, <https://www.edilex.fi/>.

EUR-Lex, <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html>.

Europeiska unionens domstols anvisningar om metod för hänvisning till rättspraxis, https://curia.europa.eu/jcms/jcms/P_126035/sv/.

Europeiska unionens officiella tidning (EUT), <https://eur-lex.europa.eu/oj/direct-access.html?locale=sv>.

Finlands riksdag, www.riksdagen.fi/SV/Sidor/default.aspx.

Finlex. Elektronisk författningssamling, <https://www.finlex.fi/sv/laki/kokoelma/>.

Finlex, <https://www.finlex.fi/sv/>.

Finto. Nationalbibliotekets tesaurus- och ontologiservice, <https://finto.fi/fi/>.

Föreningsregistret, <https://yhdistysrekisteri.prh.fi/?userLang=sv>.

Företags- och organisationsdatasystemet, <https://ytj.fi/>.

Gröna boken – Riktlinjer för författningsskrivning. 2014. Regeringskansliet, Stockholm, <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/departementsserien-och-promemorior/2014/03/ds-20141/>.

Hallituksen esitysten laatimisohteet. Opas hyvien esitysten kirjoittamiseen. 2019. Justitieministeriet. E-publikation, <http://helo.finlex.fi/>.

Handbok i att bereda försökslagar, <http://kokeiluohje.finlex.fi/sv/>.

Handelsregistret, företagssökning, <https://virre.prh.fi/novus/companySearch?execution=e3s1>.

Hållbarhetstermlistan, <https://www.isof.se/vart-uppdrag/samarbeten/hallbarhetstermgruppen/hallbarhetstermlistan>.

af Hällström-Reijonen, C. och Reuter, M. 2008. Finlandssvensk ordbok. Schildts, <https://kaino.kotus.fi/fsob/>.

Hörande vid författningsberedning, <http://kuulemisopas.finlex.fi/sv/>.

IATE. EU:s terminologidatabas, <https://iate.europa.eu/home>.

Informationsbladet Språkråd. Statsrådets svenska språknämnd,
<https://vnk.fi/sv/informationsbladet-sprakrad>.

Institutet för de inhemska språken, <https://www.sprakinstitutet.fi/>.

Institutet för språk och folkminnen, <https://www.isof.se/>.

Interinstitutionella publikationshandboken (EU-institutionernas redaktionella regler).
2021. Europeiska unionens publikationsbyrå, <https://publications.europa.eu/code/sv/sv-000100.htm>.

Internationella fördrag. Utrikesministeriet, [Internationella fördrag - Utrikesministeriet \(um.fi\)](https://www.um.fi/).

IT-ord, <https://it-ord.idg.se/>.

Juno. Rättsdatabas. Norstedts Juridik, <https://www.nj.se/juno>.

Kielikello. Institutet för de inhemska språken, <https://www.kielikello.fi/>.

Kielitoimiston sanakirja, <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/#/>.

Kieliviesti. Språkrådets finska tidskrift (Sverige), <https://www.isof.se/sidor-pa-nationella-minoritetsprak/suomi/kieliviesti>.

Klarspråk – Skriv bättre myndighetstexter. eOppiva och Institutet för de inhemska språken,
<https://www.eoppiva.fi/koulutukset/klarsprak/>.

Klarspråk – Bulletin från Språkrådet. Institutet för språk och folkminnen,
<https://www.isof.se/lar-dig-mer/publikationer/tidskrifter/bulletinen-klarsprak>.

Klart myndighetsspråk – ett handlingsprogram. 2014. Undervisnings- och kulturministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar 2014:3,
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-252-4>.

Korp. Språkbankens konkordansverktyg, <https://spraakbanken.gu.se/korp/>.

Lag om genomförande av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet och om införande av den lagstiftning som gäller reformen (616/2021). Landskapsindelning i 6 §, <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2021/20210616>.

Lagrummet.se, <https://lagrummet.se/lagrummet/>.

Lainkirjoittajan opas. Kansallisten säädösten valmistelua koskevat ohjeet. 2013.

Justitieministeriet. E-publikation, <http://lainkirjoittaja.finlex.fi/>.

Landqvist, H. 2000. Författningssvenska. Strukturer i nutida svensk lagtext i Sverige och Finland. Doktorsavhandling. Göteborg, <http://hdl.handle.net/2077/12429>.

Mediespråk, www.mediesprak.fi.

Myndigheternas föreskrifter. Handbok i författningsskrivning.

Statsrådsberedningen. Ds 1998:43, <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/departementsserien-och-promemorior/1999/08/ds-199843/>.

Myndigheternas skrivregler. 2014. 8 uppl. Språkrådet, Institutet för språk och folkminnen. ISBN 978-91-38-32625-1, <https://www.isof.se/stod-och-sprakrad/vagledningar/myndigheternas-skrivregler>.

Namn på länder på sju språk. Institutet för de inhemska språken, <https://kaino.kotus.fi/landsnamn/>.

Namn på ryska orter i svenskan. Institutet för de inhemska språken, www.sprakinstitutet.fi/sv/sprakhjalp/namnhjalp/ortnamn/namn_pa_ryska_orter_i_svenskan.

Nordman, L. 2009. Lagöversättning som process och produkt. Revideringar och institutioner vid lagöversättning till svenska i Finland. Doktorsavhandling. Helsingfors, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-10-5317-7>.

Norstedts juridik, <https://www.nj.se/>.

Några riktlinjer för författningsspråket. Statsrådsberedningen. PM 1994:4, reviderad 1998, <https://www.regeringen.se/rapporter/1999/06/pm-19944/>.

Processhandbok för lagberedningen. Smidigare lagberedning, <http://lainvalmistelu.finlex.fi/sv/>.

Redaktionella och språkliga frågor i EU-arbetet. Statsrådsberedningen. PM 2014:3, <https://www.regeringen.se/rapporter/2017/02/sb-pm-20143/>.

Regeringskansliet, www.regeringen.se/regeringskansliet/.

Rikstermbanken, <https://www.rikstermbanken.se/>.

Självstyrelselag för Åland (1144/1991), <https://finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1991/19911144>.

Språkbruk. Svenska avdelningen vid Institutet för de inhemska språken, <https://www.sprakbruk.fi/>.

Språktidningen. Språktidningen i Sverige AB, <https://spraktidningen.se/>.

Statsrådets förordning om regionförvaltningsverken (906/2009), <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2009/20090906>.

Stora finsk-svenska ordboken, <https://kaino.kotus.fi/finsk-svensk/>.

Suomen laki – Finlands Lag. Alma Talent, <https://suomenlaki.almatalent.fi/>.

Svarta listan. Ord och fraser som kan ersättas i författningsspråk. Statsrådsberedningen. PM 2011:1. Stockholm, <https://www.regeringen.se/contentassets/7ea8845f72304d098640272782e5bc26/svarta-listan---ord-och-fraser-som-kan-ersattas-i-forfattningssprak/>.

Svenska Akademien, <https://www.svenskaakademien.se/>.

Svenska Akademiens ordboksportal, <https://svenska.se/>.

Svenska och finska namn på kommuner i Finland. Institutet för de inhemska språken, www.sprakinstitutet.fi/sv/sprakhjalp/namnhjalp/namn_pa_kommuner.

Svenska ortnamn i Estland. Institutet för de inhemska språken, www.sprakinstitutet.fi/sv/sprakhjalp/namnhjalp/ortnamn/svenska_ortnamn_i_estland.

Svenska ortnamn i Finland. Institutet för de inhemska språken, <https://kaino.kotus.fi/svenskaortnamn/>.

Sveriges regering, <https://regeringen.se/>.

Sveriges riksdag, <https://www.riksdagen.se/>.

Synonymer.se, <https://www.synonymer.se/>.

TEPA-termbank. Terminologicentralen, <https://termipankki.fi/tepa/fi/>.

Terminfo. Terminologicentralen TSK (Finland), <http://www.terminfo.fi/>.

Tieteen termipankki/Vetenskapstermbanken i Finland,
<https://tieteentermipankki.fi/wiki/Termipankki:Etusivu>.

Undervisnings- och kulturministeriet, <https://okm.fi/sv/framsida>.

Undervisnings- och utbildningsordlista (OKSA). 2021. 2 uppl. Undervisnings- och kulturministeriet och Terminologicentralen TSK rf. Undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2021:10, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-908-0>.

Uppslagsverket Finland. 2009–2012. Schildts förlags Ab, www.uppslagsverket.fi.

Utländska namn på svenska. Handbok om translitterering och alternativa geografiska namnformer. 2018. Europeiska unionens publikationsbyrå,
www.consilium.europa.eu/media/37178/utl%C3%A4ndska-namn-p%C3%A5-svenska.pdf.

Utrikes namnbok. 2021. Regeringskansliet,
www.regeringen.se/informationsmaterial/2021/01/utrikes-namnbok/.

Utrikesministeriet, <https://um.fi/>.

Valter. Statsrådets termbank, <https://valter.sanakirja.fi/>.

Valtiosopimusopas med bilagor. 2021. Ulkoministeriön julkaisuja 2021:2. Ulkoministeriö. Helsinki, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-281-344-2>.

Verktyg för bedömning av likabehandling, <http://yhdenvertaisuus.finlex.fi/sv/>.

Yrkeshögskolorna i Finland. Undervisnings- och kulturministeriets webbplats,
<https://okm.fi/sv/yrkeshogskolor>.

Ålands författningssamling. Ålands landskapsregering,
<https://www.regeringen.ax/alandsk-lagstiftning/alands-forfattningssamling>.

Ålands lagsamling. Ålands landskapsregering,
<https://www.regeringen.ax/alandsk-lagstiftning/alands-lagsamling>.

Ålands landskapsregering, <https://www.regeringen.ax/>.

Register

A

- acceptera 255
- accis 367
- adekvat 238
- adjektivets a- och e-former 91
- administrativt tvång 250
- administrera 388
- adressuppgifter 386
- advokat 238
- affär 264
- affärsekonomi 278
- affärsställe 278
- affärsverksamhet 277
- agera 346
- aiesopimus 230
- aiheuttaa 230
- aiheutua 230
- aiheutunut 230
- aikataulu 230
- AK 168
- akt 334
- akter som inte är lagstiftningsakter 38
- aktie 306
- aktieägare 306
- aktuell 238, 379
- ala 231
- alaikäinen 231
- alainen 231
- alakohta 30, 40, 186, 187, 232
- alemmanasteinen 232
- alku 232
- alkuperäinen 232
- alla 259
- allekirjoitus 232
- allenast 108
- allmän 260
- allmän dataskyddsförordning 184
- allmän domstol 386
- allmän lag 387
- allmännyttig 260
- allmän sammankomst 386
- allmänt handlingsprogram 39
- allmänt rättsmedel 374
- allmänt åtal 378
- allomfattande 264
- alltjämt 241
- aloite 233
- alueellistaa 233
- Alueiden komitea 168
- alusta 232
- alv 236
- amortering 282
- Amsterdamfördraget 37
- Amsterdamin sopimus 37
- analogt med 374
- analys 325
- anbringa 108
- andelslag 307
- andrabostad 355
- anföra 382
- anföra besvär 364
- anförande 315
- ange 40, 293, 294, 336
- angelägen 265
- angiven dag 294
- angiven tid 293
- angriplighet 288
- angående 108
- anhållande 314
- anhängig 379
- anhängiggöra 108, 379
- anhörigvård 305

- anknyta till **279**
 ankomma på **108**
 anlägga **312**
 anläggning **275, 284**
 anmäla **256**
 anmäla jäv **262**
 anmälan **257**
 anmälningsplikt **257**
 anmälningskyldighet **257**
 anmärkning **289**
 annanstans **289**
 annanstans i Finland än på Åland **286**
 annex **40, 185**
 annons **257**
 annonsera **256**
 annorledes **108**
 annorstädes **108, 289**
 annullera **313**
 ansenlig **254**
 ansio **233**
 ansioitunut **234**
 anskaffning **251**
 anslag **294**
 ansluta sig till **279**
 anslutningsakt **35**
 anslutningsfördrag **35, 38**
 anspråk **362**
 anstalt **275**
 anstiftan till brott **387**
 anstränga sig **316**
 anställda **253**
 anställd genom arbetsavtal **357**
 anställd i arbetsavtalsförhållande **357**
 anställning **309, 356**
 anställningsförhållande **309, 356**
 anställningsvillkor **309, 355**
 ansvar för skulder **376**
 ansvarsområde **347, 375**
 ansvarsskuld **375**
 ansökan **249**
 ansöka om **248**
- anta **255**
 antaa **234**
 antal **293**
 anteckning om betalningsstörning **285**
 antidrog- **317**
 anvisa **307**
 anvisningar **300**
 anvisningar för sökande av ändring **292**
 användargrupp **326**
 användningsområde **272**
 användningssätt **272**
 användningsändamål **272**
 appendix **40, 185**
 aputoiminimi **235**
 arbeta **346**
 arbete **356**
 arbetsavtalsförhållande **356**
 arbetsbostad **355**
 arbetsgivares sjukförsäkringsavgift **356**
 arbetsgrupp **31**
 arbetsinkomst **357**
 arbetskamp **357**
 arbetskollektivavtal **355**
 arbetskonflikt **357**
 arbetsoförmåga **355**
 arbetsoförmögen **356**
 arbetsordning **39**
 arbetsplats **356**
 arbetsresa **356**
 arbetsstrid **357**
 arbetsställe **356**
 arbetstillfälle **356**
 area **231**
 areal **231**
 arkilauantai **235**
 arkipyhä **235**
 arrendator **47**
 arrende **47, 283**
 arrendegivare **47**
 article **40**
 artikel **40**

artikel eller räkneord **63**
 artikla **40**
 arvioida **236**
 arviointi **236**
 arvlåtare **242, 310**
 arvonlisävero **236**
 asettaa **236**
 asetuksenantovaltuus **236**
 asetus **38, 236**
 asevelvollinen **236**
 asia **237**
 asiakumppani **237**
 asiallinen muutos **237**
 asiamies **237**
 asianajaja **238**
 asianmukainen **46, 238**
 asianmukaisesti **238**
 asianomainen **238**
 asianomistaja **239**
 asianosainen **239**
 asiantuntija **239**
 asiaratkaisu **239**
 assistentt **241**
 associationsrätt **385**
 asuinpaikka **239**
 asukas **240**
 asumislisä **240**
 asumisoikeus **240**
 asumistuki **240**
 asuntoirtoimisto **240**
 attaché **241**
 attestera **363, 373**
 att inte väcka åtal **333**
 att vara bosatt **239**
 aukioloaika **240**
 avbeställa **313**
 avbetalning **282**
 avdelning **30, 40, 190, 258, 306**
 av de skäl **312**
 avdöma **354**
 avföra **315**
 avge **108, 234**
 avgift **285**
 avgiftsfri **286**
 avgiftsskyldige **286**
 avgöra **320**
 avgörande **320**
 avgörande i sak **239**
 avgöranderätt **320**
 avhjälpa **315**
 avioero **240**
 avioliiton esteiden tutkinta **240**
 aviopuoliso **241**
 avkortning **46**
 avkunna **259**
 avlåta **234**
 avlägga **331**
 avlägsna **315**
 avlämna **281**
 av mindre omfattning **382**
 av något särskilt skäl **244**
 av nöden **341**
 av oaktsamhet **254, 354**
 avoliitto **241**
 avomies **241**
 avopuoliso **241**
 avovaimo **241**
 av ovarsamhet **373**
 avse **241**
 avse att **316**
 avsedd **341**
 avsevärd **254**
 avsikt **341**
 avsiktligen **338**
 avsiktligt **338**
 avsiktsförklaring **230**
 avskaffa **315**
 avskrift **109**
 avskrivs **320**
 avslå **248, 254, 316**
 avsnitt **40, 190**
 avstyra **350**

- avstyrka 316
 avstå från att döma till straff 354
 avstängning från tjänsteutövning 379
 av särskilda skäl 244
 avtal 328
 avtjäna 331
 avustaja 241
 avveckla 316
 avvikande mening 245
 avvisa 248, 254, 273
 av vårdslöshet 254
 avvärja 350
- B**
- beaktandedel 40
 beakta som intäkt 352
 bedriva 251
 bedöma 236
 bedömning 236
 befogenhet 349
 befolkningsskydd 382
 begära 362
 begäran 362
 behandla 253, 272
 behandling 272
 behovsprövad 251
 behörig 238, 318
 behörigen 238
 behörighet 265, 318, 349
 behörighetskrav 265
 behörighetsvillkor 265
 behöva 241, 341
 behövlig 238, 341
 bekräfta 363, 373
 bekämpa 350
 belopp 245, 293
 belägen 109
 bemyndigande 120, 205, 299, 335, 370
 bemyndigande att utfärda förordning 117, 236
 bemötande 375
- benämna 109
 benämnas 109
 benämning 298
 beprövad 318
 bereda 367
 bereda någon tillfälle 109
 beroende av prövning 251
 beroende på prövning 251
 berusningsmedel 317
 beräkna 236
 beräkning 236
 berörd 238
 berörda parter 326
 besiktning 340
 beskattningsbar inkomst 377
 beskickning 242
 beslag 339
 beslut 38, 319, 320
 besluta 40, 294, 319
 beslutanderätt 319, 320
 beslut av riksdagen 242
 beslutför 319
 beslutsför 319
 beslutsförteckning 319
 beslut som besvären gäller 365
 beslutsrätt 319, 320
 bestraffa 319
 bestrida 109, 267
 bestyrka 363
 bestyrka riktigheten 373
 bestående 316
 beställar–utförar-modell 345
 bestämd dag 294
 bestämma 293, 294
 bestämmande inflytande 297
 bestämmanderätt 297
 bestämmelse 274, 296, 335
 bestämmelser 39
 bestämmelserna om 336
 bestämmelser om 336
 bestämmelse som hänvisar till 378

besvär 365
besväranden 365
besvära sig 364
besvärsanvisning 367
besvärsförbud 291, 366
besvärsinstans 291
besvärsmyndighet 292, 367
besvärsmål 237
besvärsrätt 366
besvärsskrift 291, 366
besvärstid 290, 366
besvärstillstånd 291, 366
besvärsärende 237
besöksförbud 282
betala 284
betala in 284
betala tillbaka 308
betala ut 284
betalning 285
betalningsanmärkning 285
betalningsföreläggande 285
betalningsorder 286
betalningsskyldige 286
betalningsställe 286
betalningsstörning 285
betalorder 286
beteckning 298, 353
betryggande 321
betydande 254
betänkande 31, 39
bevakning 326, 371
bevara 334
bevilja 293
bevis 325
bevisförbud 255
bevittna 363
beväring 374
bi- 280
bidrag 269
bidra till att 304
bifall 324
bifalla 255, 332
bifirma 235
bifoga 279
bilaga 40, 185, 279
bild 271
bilda 312
bindestreck 101
bisatsordföljd 69
bisysslotillstånd 328
blankettilaki 241
blankettlag 241
bli inaktuell 320
boende 240
boförvaltare 268
bohag 240, 269
bokstavsförkortningar 174
bokstavskapitel 177
bokstavsordning 100
bokstavsparagraf 177
bokstavspunkt 177
bolag som är under bildning 313
bolagsordning 29
bolag under bildning 313
boningsort 239
borgensman 339
borgenär 376
borgesman 339
bostad på arbetsorten 355
bostadsbidrag 240
bostadslösöre 240
bostadsort 239
bostadsrätt 240
bostadstillägg 240
bosättningsort 239
bot 324
bransch 231, 347
bringa i verkställighet 309
brott 322
brottmål 237, 322
brottsbekämpning 323
brottsförebyggande verksamhet 321

brottsförebyggande åtgärder **321**
 brottsprevention **321**
 bruksenhet **284**
 brådskande **266**
 budget **340**
 budgetförslag **340**
 budgetproposition **340, 369**
 budgetutfall **351**
 bygga om **361**
 byrå **379**
 byta ut **361**
 börja använda **308**
 början **232**
 böter som tilläggsstraff **300**

C

center **265**
 central **265**
 centrum **265**
 certifiera **373**
 chapter **40**
 chef **245**
 citat **90, 103**
 citation **40**
 citattecken **103**
 civilrätt **386**
 civilsamhällesorganisation **263**
 civilsamhället **263**
 column **40**
 Committee of the Regions **168**
 communication **39**
 CoR **168**
 Council of the European Union **167**
 Court of First Instance of the European
 Communities **168**
 Court of Justice of the European Union **167**

D

dagpenning **318**
 dagsverke **287**
 dagtraktamente **318**
 dataadministration **344**
 dataförvaltning **344**
 datainråg **345**
 datasekretess **345**
 dataskydd **345**
 dataskyddsförordningen **184**
 datasystem **344**
 datasäkerhet **345**
 datum **175**
 decentralisera **233**
 decentraliserade byråer **166**
 decision **38**
 definiera **293**
 dejour **318**
 dejourera **318**
 del **40, 190**
 delaktig **306**
 delbetänkande **306**
 deldom **307**
 delegation **242, 258, 297**
 delegerat direktiv **38**
 delegeoitu direktiivi **38**
 delfående **343**
 delgivning **343**
 delreform **307**
 den allmänna dataskyddsförordningen **184**
 den enskilde **386**
 den instans där ändring söktes **291**
 den skattskyldige **378**
 den som anför besvär **365**
 den som ansöker **249**
 den som driver något **387**
 den som har del **306**
 den som svarar för något **387**
 den som söker ändring **289, 365**
 den som överklagar **289, 365**
 den sökande **249**

- deponera 339
 detalj- 382
 det civila samhället 263
 det civila samhällets organisationer 263
 det ordinarie lagstiftningsförfarandet 38, 342
 directive 38
 direktiivi 38
 direktiv 38
 diskretionär 251
 diskriminering 332
 dispens 244, 314
 dispositiv 338
 distribution 258
 distrikt 347
 diverse 244
 dividend 307
 division 258
 dock 350
 dokumentation 325
 dom 193, 353
 domför 319
 domseftergift 354
 domslut 320
 domstolen 167
 domstol som ska pröva överklagandet 292
 donera 281
 dra in 313
 dra tillbaka 313, 315
 driftställe 278, 348
 driva 251, 388
 driva in 310
 drog- 317
 dylik 109
 där(est) 109
 därjämte 109
 därstädes 109
 dödsförvällande 271
 dödsvällande 271
 döma 354
 döma ut 354
- E**
- EAEC 166
 EC 166, 181
 ECA 168
 ECB 168
 ECLI 192
 ECSC 166
 edelleen 241
 edellyttää 241
 edellytys 242
 edellä 178, 242
 Edilex 18
 edunjättäjä 242
 edunvalvoja 242
 eduskunnan päätös 242
 eduskunnan vastaus 32
 edustajisto 242
 edustusto 242
 EEA 169
 EEAS 168
 EEC 181
 EEG 34, 181
 EEG-fördraget 36
 EES 169
 EESC 168
 EESK 168
 Efta 169
 EFTA 169
 efterkomma 109
 efterleva 109
 efterlevande make 277
 efterlevandepension 277
 efternamn 330
 efter prövning 251
 eftersträva 316
 EG 166, 181
 EG-domstolen 167
 egen- 258
 egentlig 373
 EG-fördraget 35, 36
 EG-kommissionen 167

EG-lagstiftningen 35
 egna medel 305
 EG-rätten 35
 EG-rättsakt 35
 EG:s lagstiftning 35
 EG:s regelverk 35
 EG:s rättsakter 35
 EGT 39
 EHTY 166
 EHTY:n perustamissopimus 36
 EIB 168
 EIP 168
 ekonomi 339
 ekonomisk fördel av brott 321
 ekonomisk-politisk 340
 ekonomisk vinning 339
 ekonomisk vinning av brott 321
 EKP 168
 EKSG 166
 EKSG-fördraget 36
 elektroniska tjänster 334
 elinkeino 243
 elinkeinonharjoittaja 243
 elinkeinotoiminta 243
 eljest 109
 emellertid 350
 enskild 386
 enhetsakten 37
 enligt 289, 299, 312
 enligt huvudregeln 318
 ennakkopäätös 243
 ennakkoratkaisu 243
 ennakkotieto 243
 ennestään 243
 enskild organisation 263
 envar 109
 epäoikeutettu etu 243
 erbjuda 340
 erfara 109
 erforderlig 109, 238, 341
 erfordras 109, 341
 erhålla 109
 erikoislääkäri 244
 erikoissairaanhoido 244
 erikoisvaliokunta 244
 erikseen 46, 244
 erillinen 46, 244
 erillisvirastot 166
 erinäinen 244
 erityinen lainsäätämisyjärjestys 38
 erityisestä syystä 244
 erityisistä syistä 244
 erityislaki 244
 erivapaus 244
 eriävä mielipide 245
 erkänd 318
 erlägga 46, 109
 ersätta med nya 361
 ersättare 327
 ersättning 269
 erä 245
 eräntyä 245
 esihenkilö 245
 esimies 245
 esiopetus 245
 esittelijä 245
 esittely 246
 esittää 246
 esitys 246
 este 246
 esteellinen 246
 esteellisyys 246
 estynyt 247
 estämättä 247
 ETA 169
 etablera 312
 etapp 363
 e-tjänster 334
 etsintä 247
 ETSK 168
 ettordsrubrik 172
 etu 247

- eturyhmä **248**
 ETY **34, 181**
 ETY:n perustamissopimus **36**
 EU **34, 166, 181**
 EU-domstolen **167**
 EUF-fördraget **36**
 EU-fördraget **34**
 EU-institutioner **166**
 EU-lagstiftningen **35**
 EU-lainsäädäntö **35**
 EU:n elimet **166**
 EU:n lainsäädäntö **35**
 EU:n säädökset **35**
 EU:n säännöstö **35**
 EU:n toimielimet **166**
 EU-oikeus **35**
 EU-organ **166**
 Euratom **166**
 Euratomfördraget **36**
 Euratomin perustamissopimus **36**
 EUR-Lex **18**
 Eurooan alueiden komitea **168**
 Euroopan atomienergiayhteisö **166**
 Euroopan atomienergiayhteisön
 perustamissopimus **36**
 Euroopan hiili- ja teräsyhteisö **166**
 Euroopan hiili- ja teräsyhteisön
 perustamissopimus **36**
 Euroopan investointipankki **168**
 Euroopan keskuspankki **168**
 Euroopan komissio **167**
 Euroopan neuvosto **167**
 Euroopan oikeusasiamies **168**
 Euroopan parlamentti **167**
 Euroopan talousalue **169**
 Euroopan talous- ja sosiaalikomitea **168**
 Euroopan talousyhteisö **34**
 Euroopan talousyhteisön perustamis-
 sopimus **36**
 Euroopan tietosuojaneuvosto **168**
 Euroopan tietosuojavaltuutettu **168**
 Euroopan tilintarkastustuomioistuin **168**
 Euroopan ulkosuhdehallinto **168**
 Euroopan unioni **34, 166**
 Euroopan unionin perusoikeuskirja **38**
 Euroopan unionin tuomioistuin **167**
 Euroopan unionin virkamiestuomioistuin **168**
 Euroopan vapaakauppaliitto **169**
 Euroopan yhteisö **166**
 Euroopan yhteisöjen ensimmäisen
 oikeusasteen tuomioistuin **168**
 Euroopan yhteisön perustamissopimus **36**
 Euroopan yhteisöt **166**
 Euroopan yhtenäisasiakirja **37**
 Eurooppa-neuvosto **167**
 Europaparlamentet **167**
 Europarådet **167, 169**
 European Atomic Energy Community **166**
 European Case Law Identifier **192**
 European Central Bank **168**
 European Coal and Steel Community **166**
 European Commission **167**
 European Committee of the Regions **168**
 European Communities **166**
 European Community **166**
 European Council **167**
 European Court of Auditors **168**
 European Data Protection Board **168**
 European Data Protection Supervisor **168**
 European Economic and Social Committee **168**
 European Economic Area **169**
 European External Action Service **168**
 European Free Trade Association **169**
 European Investment Bank **168**
 European Ombudsman **168**
 European Parliament **167**
 European Union **166**
 European Union Civil Service Tribunal **168**
 Europeiska atomenergigemenskapen **166**
 Europeiska centralbanken **168**
 Europeiska dataskyddsstyrelsen **168**
 Europeiska datatillsynsmannen **168**

- Europeiska ekonomiska gemenskapen **34**
 Europeiska ekonomiska och sociala kommittén **168**
 Europeiska ekonomiska samarbetsområdet **169**
 Europeiska enhetsakten **37**
 Europeiska frihandelssammanslutningen **169**
 Europeiska gemenskapen **34, 166**
 Europeiska gemenskaperna **166**
 Europeiska gemenskapernas domstol **167**
 Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt **167**
 Europeiska gemenskapernas officiella tidning **39**
 Europeiska investeringsbanken **168**
 Europeiska kol- och stålgemenskapen **166**
 Europeiska kommissionen **167**
 Europeiska ombudsmannen **168**
 Europeiska regionkommittén **168**
 Europeiska revisionsrätten **168**
 Europeiska rådet **167**
 Europeiska unionen **34, 166**
 Europeiska unionens domstol **167**
 Europeiska unionens officiella tidning **16, 39**
 Europeiska unionens personaldomstol **168**
 Europeiska unionens råd **167**
 Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna **38**
 Europeiska utrikestjänsten **168**
 EU-rätten **35**
 EU-rättsakter **35, 117**
 EU:s lagstiftning **35**
 EU:s regelverk **35**
 EU:s rättsakter **35**
 EU:s unionens lagstiftning **35**
 EU-säädökset **35**
 EUT **39**
 EUT-sopimus **36**
 evaluera **236**
 evaluering **236**
 evenemang **345**
 evätä **248**
 exekutionstitel **358**
 exekutiv auktion **308**
 expert **239**
 extensiv tolkning **273**
 extra **280, 387**
 extraordinarie **387**
 extraordinär **387**
 EY **166, 181**
 EY-lainsäädäntö **35**
 EY:n lainsäädäntö **35**
 EY:n perustamissopimus **35, 36**
 EY:n säädökset **35**
 EY:n säännöstö **35**
 EY-oikeus **35**
 EY-sopimus **36**
 EY-säädökset **35**
 EY-säädös **35**
- F**
- fack **231**
 fackmässigt **238**
 fackområde **231, 347**
 facktermer **116**
 fackutskott **244**
 faktisk beslutanderätt **297**
 fakultativ **251**
 faller under **231**
 fas **363**
 fast **316**
 fast egendom **266**
 fastlandet **286**
 Fastlandsfinland **286**
 fastställa **40, 293, 294, 336, 363**
 fatta beslut om **319**
 FEA **36**
 felparkeringsavgift **317**
 FEU **36**
 FEUF **36**
 figur **271**
 finanspolitisk **340**

finansår 372
 Finland 269, 368
 finlandism 45, 46
 Finlands författningssamling 34
 Finlands Lag 16, 19
 Finland utom Åland 286
 Finlex 16, 18
 finländsk 270
 finländska fastlandet 286
 finnas 346
 finnas framlagd 299
 finnas tillgänglig 299
 finsk 270
 flere 109
 flerordsrubrik 172
 flertydig 352
 flytta 233
 flytta ut 233
 flytta över 327
 foga till 279
 fokusering 308
 fordra 241, 362
 fordran 323
 fordring 323
 fordringsägare 376
 fortbildning 270
 fortfarande 241
 fortgående 258
 fortlöpande 258
 fortsatt 241
 fortsättningsvis 241
 fossilgas 283
 fotografi 271
 framföra 246
 framom 110
 framställa 246, 367
 framställa anspråk 362
 framställan 246
 framställning 246
 friande dom 372
 frikännande dom 372
 frivilligorganisation 263
 fråga 237
 frågestund 271
 från förut 110, 243
 fullfölja 350
 fullföljd 290
 fullföljdsanvisning 292
 fullföljdsdomstol 292
 fullföljdsförbud 291
 fullföljdsinstans 291
 fullföljdskrift 291
 fullgöra 253, 331, 358
 fullmäktig 370
 fullmäktige 242, 370
 fullmäktigeförsamling 370
 fullständig 264
 fullständigt 264
 fullt ut 264
 fullvuxen 357
 fungera 46
 funktionär 46, 347
 fusionsfördraget 37
 fylla 358
 fysisk person 280
 (fysisk) person 386
 få del av 343
 fånge 372
 fångeshandling 323
 fällande dom 276
 fängelse 371
 följa 299
 följa av 336
 följande 326
 föra 251, 388
 föra in 339
 föranleda 230
 föra över 327
 förbehåll 372
 förberedande åtgärd 383
 förbinda sig 328
 förbindelse 328

- förbrytelse **322**
 förbud mot att använda bevis **255**
 förbud mot att söka ändring **291**
 förbud mot att överklaga **291**
 fördel **247**
 fördrag **35, 46, 312, 328**
 fördraget om Europeiska unionen **34**
 fördraget om Europeiska unionens
 funktionssätt **36**
 fördraget om upprättandet av ett enda råd
 och en enda kommission för Europeiska
 gemenskaperna **37**
 fördraget om upprättandet av Europeiska
 atomenergigemenskapen **36**
 fördraget om upprättandet av Europeiska
 ekonomiska gemenskapen **36**
 fördraget om upprättandet av Europeiska
 gemenskapen **36**
 fördraget om upprättandet av Europeiska
 kol- och stål gemenskapen **36**
 fördragsserie **329**
 före **287**
 förebygga **350**
 föredragande **245**
 föredragning **246**
 förelagd dag **294**
 förelagd tid **293**
 föreligga **110**
 föreliggande **110**
 förelägga **236, 294, 376**
 föreläggande **296, 376**
 föremål **257**
 förena **279**
 föreningar **170**
 Förenta nationerna **169**
 föreskrift **296**
 föreskriftssamling **297**
 föreskriva **40, 294, 336**
 föreskriven dag **294**
 föreslå **246**
 föreståndare **245**
 företa **110**
 företag **170**
 företagsbot **385**
 företagsekonomi **278**
 företagshälsovård **357**
 företagsinteckning **388**
 förete **110**
 förevarande **110**
 förfall **110, 246**
 förfalla **110, 320**
 förfalla till betalning **245**
 förfalldag **294**
 förfara **110**
 författning **28, 334, 370**
 författningssamling **15, 334**
 förflytta **327**
 förfång **248**
 förhandling **272**
 förhandsavgörande **243**
 förhandsbesked **243**
 förhandsbeslut **243**
 förhandsinformation **243**
 förhandsröstning **46**
 förhinder **246**
 förhindra **350**
 förhindrad **247**
 förhållanden **348**
 förhöja **269**
 förhöjning **269**
 förkasta **254**
 förklara **259, 293**
 förklara jävig **262**
 förklara ogiltig **288**
 förklaring **325**
 förkortningar **95**
 förkunna **259**
 förlaga **232**
 förlikning **330**
 förlikningsman **330**
 förlora **287**
 förlora sin betydelse **320**

- förlora sin verkan 320
 förlust 287
 förman 245
 förmyndare 242
 förmån 247
 förmånslåtare 242
 förneka 267
 förnya 46, 361
 förnybar 361
 förorda 316
 förordna 110, 294
 förordnande 296
 förordning 38, 236
 förordning av republikens president 342
 förordning av statsrådet 368
 förordningsingress 222
 förorsaka 230
 förplikta 376
 förpliktad 376
 förpliktelse 376
 förpliktiga 110, 376
 förpliktigad 376
 förseelse 322
 förseelsebot 321
 förseningsränta 378
 förskingring 265
 förskoleundervisning 245
 förskoleverksamhet 245
 förskriva 294
 förskrivning 296
 förslag 233, 246
 försnillning 110, 265
 försoning 330
 förstainstansrätten 168
 förstklassig 273
 förståndiga 110, 376
 försumma 274
 försäkringsavgift 364
 försäkringspremie 364
 försäkringstekniska avsättningar 375
 försöka 316
 försörjning 46, 346
 förtidsröstning 46
 förtjänst 233
 förtrolig 281
 förutsätta 241
 förutsättning 242
 förvalta 253, 387, 388
 förvaltningsdomstol 249, 250
 förvaltningsförfarande 237
 förvaltningsgemensam 314
 förvaltningsklagan 249
 förvaltningsmål 237
 förvaltningsprocess 237, 249
 förvaltningsprocessuellt ärende 237
 förvaltningsrätt 249
 förvaltningsrättskipning 237, 249
 förvaltningsstadga 29
 förvaltningstvistemål 237
 förvaltningstvång 250
 förvaltningsärende 237
 förvaltningsövergripande 314
 förvandla till pengar 292
 förvandlingsstraff 289
 förvara 334, 339
 förverka 287
 förverkande 287
 förverkandepåföljd 287
 förverkliga 46, 350
 förvissa sig om 373
 förvägra 248
 förvärv 251, 323
 förvärva 251
 förvärvad rättighet 324
 förvärvare 282
 förvärvshandling 323
- G**
- gallra 315
 ganska 373
 garantera 355, 373

garanti 354
 ge 234, 281, 293
 ge in 349
 gemenskap 385
 gemenskapslagstiftningen 35
 gemenskapsrätten 35
 gemenskapsrättsakt 35
 general program 39
 genitiv i finskan 83
 genkärsmål 374
 genmäle 374, 375
 genomföra 309, 331, 350
 genomförande 346, 358
 genomförandeförordning 38
 genomförandeplan 351
 genomgripande 264
 genomgå 331
 genomsökning 247
 gensaga 374
 genus 180
 ge sitt bifall 325
 ge sitt samtycke 332
 ge ut 259
 giltig 238, 318, 381
 giltighet 381
 giltighetsperiod 381
 giltighetstid 381
 giltig orsak 246
 giltigt skäl 246
 god kvalitet 273
 godkänna 255, 325
 godkännande 324
 god man 360
 godmanskap 360
 godta 255
 godtagbar 318
 gottgöra 110
 granska 341
 granskning 340
 gratis 286
 Green Paper 39

gripande 266
 grunda 312
 grundad anledning 312
 grundbesvär 313
 grundfördrag 35, 38, 312
 grundlagsenlig ordning 313
 grundlagsordning 32, 313
 grundlös förmån 312
 grupp 385
 gruppgenitiv 86
 grönbok 39
 gå in för 316
 gå i trafik 278
 gångbar 272
 gård 284, 345
 gårdsbruk 284
 gårdsbruksenhet 284
 gå ut 320
 gäld 110, 376
 gäldenär 375
 gäldsansvar 376
 gälla 279
 gällande 381
 gängse 272
 göra 46, 331
 göra om 361
 göra upp 273

H

ha ambitionen att 316
 ha förfall 247
 ha hand om 253
 haitta 248
 hakea 248
 hakemus 249
 hakija 249
 hallintoasia 237
 hallintokantelu 249
 hallintolainkäyttö 237, 249
 hallintolainkäyttöasia 237

hallintomenettely 237
hallinto-oikeus 249
hallintopakko 250
hallintoriita-asia 237
hallintosääntö 29
hallintotuomioistuin 250
hallituksen esitys 250
haltija 250
halvtidsrapport 383
ha med sig 353
handel 264
handha 110, 253
handla 346
handleda 300
handlingsbehörighet 348
handlägga 253, 272
handläggning 272
handräckning 380
hankinta 251
hankkia 251
hantera 272
hantering 272
harjoittaa 251
harkinnanvarainen 251
-havare 250
ha samband med 279
ha som mål 316
ha till syfte att 304
hela 259
helgfri lördag 235
helhetsbetonad 268
helt eller delvis 307
heltäckande 264
hemhushåll 270
hemkommun 269
hemland 269
hemlösöre 240
hemort 270
hemvist 270
hen 90
henkikirjoittaja 252
henkilö 252
henkilökortti 252
henkilöllisyystodistus 252
henkilönkatsastus 252
henkilöntarkastus 252
henkilön tunniste 252
henkilösivukulut 253
henkilöstö 253
henkilötodistus 252
henkilötyöpäivä 253
henkilötyövuosi 253
hets 266
hinder 111, 246
hinta 253
hoitaa 253
holhooja 242
hopskrivning 98
hot 359
huolehtia 253
huolimattomuudesta 254
huomattava 254
huomautus 289
hurudan 111
huruvida 111
hushåll 270
huslig ekonomi 270
husläkare 305
husrannsakan 269
huvud- 265
huvudman 387
huvudsakligen 314
huvudsatsordföljd 67
hylätä 254, 316
hyväksyä 255
hyödyke 255
hyödyntämiskielto 255
hållas framlagd 299
hållas tillgänglig 299
häktad 355
häktning 371
hänföra sig till 279

- hänvisa **300, 307**
 hänvisande bestämmelse **378**
 hänvisning **378**
 hänvisningar **174**
 hänvisningsbestämmelse **378**
 häradsskrivare **252**
 häva **270, 313, 316**
 hävda **382**
 högklassig **273**
 högkvalitativ **273**
 hög kvalitet **273**
 högst **373**
 höja **269**
 höjning **269**
 hörande **271**
 höra samman med **279**
 höra till **279**
 hörsamma **111**
 hör under **231**
- I**
- iaktta **299**
 i allmänhet **318**
 i allt väsentligt **264**
 i analogi med **374**
 i bisyssla **328**
 i början **232**
 icke-lagstiftningsakter **38**
 icke-statlig organisation **263**
 icke-tvingande **338**
 identifiera **386**
 identitetsbevis **252**
 identitetshandling **252**
 identitetskort **252**
 idka **251**
 i enlighet med **289**
 i Finland **270**
 i fortsättningen **241**
 i fråga **238**
 ifrågavarande **111**
 i hela landet **367**
 ihmisoikeudet **255**
 ihmisoikeussopimus **255**
 i hög grad **314**
 ikraftsättande **380**
 ikraftträdande **33, 203, 381**
 ikraftträdandebestämmelse **205, 381**
 ikraftvarande **381**
 ilkivalta **256**
 illegal **274**
 illegalt **276**
 illustration **271**
 ilmaista **256**
 ilmoittaa **256**
 ilmoitus **257**
 ilmoitusvelvollisuus **257**
 i långa stycken **314**
 inbegära **111**
 inbetala **284**
 indent **40**
 indispositiv **308**
 individ **386**
 individualisera **386**
 information **257**
 informationsadministration **344**
 informationsförsörjning **344**
 informationsförvaltning **344**
 informationsplikt **344**
 informationsskyldighet **344**
 informationssystem **344**
 informationssäkerhet **345**
 informationsteknik **344**
 informera **256**
 infrastruktur **278**
 införa **308**
 införande **380**
 införandelag **380**
 införskaffa **111**
 ingress **40, 120, 188, 207, 258, 259**
 ingå i **279**
 ingång **232**

- inhemsk 270
 inhibera 313
 inhämta 111, 251
 initiativ 233
 inkomst 233
 inkomstprövad 251
 inköp 251
 inledande stycke 187, 258
 inledd 379
 inledningsfras 187, 258
 inlägg 315
 innebära en risk att 304
 inneha posten som 346
 innehavare 250
 inrikes- 269
 inrätta 236, 312
 inrättning 275
 insats 305, 307
 insatsområde 308
 inskränkt grundlagsordning 332
 inspektion 340
 institut 275
 institution 275
 instruktion 259, 300
 inställdesdag 294
 insända 111
 intagen 372
 inte döma till straff 354
 integrerad 268
 integritetsskydd 345
 interimistisk 382
 interimistiskt beslut 383
 interimistisk åtgärd 383
 interimrapport 383
 intresse 247
 intressebevakare 242
 intressebolag 306
 intresseföretag 306
 intressegrupp 248
 intressenter 326
 intressentgrupp 326
 intrång 280
 intyg 325
 intyga riktigheten 373
 intäktsföra 352
 invaliditet 355
 invaliditetspension 356
 invalidpension 356
 invånare 240
 invända 267, 382
 invändning 374
 i princip 283
 i regel 283, 318
 irtaimisto 257
 irtain esine 257
 irtain omaisuus 257
 i stor utsträckning 314
 itsenäinen 258
 it-säkerhet 345
 i överensstämmelse med 289, 374
- J**
- jakelu 258
 jakso 40, 190
 jaosto 258
 jatkuvasti 258
 jobb 356
 johdantokappale 187, 258
 johdanto-osa 40, 188, 258
 johdanto-osan perustelukappale 40
 johtolause 207, 259
 johtoryhmä 259
 johtosääntö 259
 jokainen 259
 jopa 259
 jordbruk 284
 jordgas 283
 jordlega 47, 283
 jotta 88
 jour 318
 jourtjänstgöring 318

julistaa 259
 julkaista 259
 julkinen 260
 julkis- 260
 julkistaa 261
 julkisuus 261
 juridisk person 302
 justera 341
 justering 33
 jäljempänä 178, 261
 jäljennös 261
 jämförlig 111
 jämka 111, 267
 jämkning 330
 jämlikhet 342, 384
 jämlikt 112
 jämställdhet 342
 jämte 112
 jämväl 112
 jäsen 261
 jättää 262
 jäv 246, 262
 jävig 246, 262
 jävighet 246, 262
 jäävi 262
 jääviys 262
 jäävätä 262

K

kalkylerad 276
 kalkylmässig 276
 kampåtgärd 357
 kamrat 270
 kanne 263
 kansalaisaloite 28
 kansalaisjärjestö 263
 kansalaisyhteiskunta 263
 kansanedustaja 263
 kansantalous 263
 kansantaloustiede 264
 kantaja 264
 kantelija 264
 kantelu 264
 kantelu oikeus 264
 kapitalbas 305
 kapitaltäckning 364
 kapitel 30, 40, 190
 kappale 188
 kattava 264
 kattavasti 264
 kauppa 264
 kauppahinta 265
 kavallus 265
 kelpoisuus 265
 kelpoisuusvaatimus 265
 kertakaikkinen 265
 kertomus 39
 keskeinen 265
 keskus 265
 kielteinen 266
 kiihottaminen 266
 kiinniottaminen 266
 kiinteä omaisuus 266
 kiireellinen 266
 kiistaa 267
 kilpailuttaa 267
 klagan 264
 klagande 264
 klagomål 264
 klagorätt 264
 klanderbarhet 288
 klarspråk 18
 kläm 31
 -knuten 279
 kod 353
 kohdentaa 267
 kohdistaa 267
 kohta 30, 40, 186, 190, 267
 kohtuullinen 267
 kohtuullistaa 267
 kohtuuton 268

kokonaisuudistus 268
 kokonaisvaltainen 268
 kokous 268
 kollega 270
 kollektiv 260, 385
 kollektivavtal 355, 380
 kolmas 268
 kolmas henkilö 268
 kolmas maa 268
 kolmas mies 268
 kolmas valtio 268
 kolon 100, 121
 komitea 31, 268
 komma med 353
 kommatering 93
 kommission 31, 167, 348
 kommissionen 167
 kommitté 31, 268, 348
 kommunalbesvär 270
 kommunalförbund 271
 kommunikation 278
 kompanjon 270
 kompetens 318, 349
 kompetenskrav 318
 kompetent 318
 kompletterande 280
 konditionalis i finskan 87
 konfidentiell 281
 konfiskation 287
 konkurrensutsätta 267
 konkursboets förvaltare 268
 konkursförvaltare 268
 konkurssipesän hoitaja 268
 konsekvensbedömning 200
 konsortium 384
 konstitution 28, 370
 kontakter 326
 kontaktinformation 386
 kontaktuppgifter 386
 kontinuerligt 258
 kontrahent 328
 kontrakt 328
 kontrasonera 373
 kontroll 326, 340, 371
 kontrollera 341
 kontrollerande 297
 kontroversiell 352
 konvention 328
 konvention om mänskliga rättigheter 255
 kopia 261
 korkokanta 268
 korottaa 269
 korotus 269
 korrekt 238
 kortformer 174
 korvaus 269
 kostnad 271
 kostnadsfri 286
 kotietsintä 269
 koti-irtaimisto 269
 kotikunta 239, 269
 kotimaa 269
 kotimainen 270
 kotipaikka 239, 270
 kotitalous 270
 koulutustilaisuus 270
 krav 242, 362
 krigsman 329
 kriterium 242
 kroppsbesiktning 252
 kroppsvisitation 252
 kränkning 280
 kräva 241, 362
 kumota 270
 kumpan 270
 kumppani 270
 kungöra 256
 kungörelse 257
 kunna 304
 kunnallisvalitus 270
 kunna medföra att 304
 kunniamerkki 270

- kuntayhtymä 271
 kuolemantuottamus 271
 kurs 270
 kursdag 270
 kurstillfälle 270
 kustannus 271
 kuuleminen 271
 kuva 271
 kvalificerad 318
 kvalificerad lagstiftningsordning 363
 kvalifikationer 318
 kvalitets- 273
 kvantitativ 294
 kvantitet 293
 kvarstad 339
 kyselytunti 271
 kännbar 254
 kännetecken 353
 kärande 264
 kärn- 265
 kärnområde 308
 käromål 263
 käsitellä 272
 käsittely 272
 käypä 272
 käyttötarkoitus 272
 käytäntö 273
 käännyttää 273
 könsneutraala yrkesbeteckningar 92
 könsneutralt språkbruk 90
 köp 251, 264
 köpa 251
 köpa in 251
 köpeskilling 265
 köpesumma 265
- L**
- laadukas 273
 laajakantoinen 273
 laaja tulkinta 273
 laatia 273
 laga 274
 laga kraft 274
 lagberedning 335
 lagenlig 335
 lagfäst 276
 lagförslag 276
 laggranskning 31
 lagingress 208
 laglig 274
 lagmotion 28
 lag om införande av en lag 380
 lagra 334, 339
 lagrubriker 172
 lagrum 112
 Lagrummet 18
 lag samma vare 112
 lagskipning 112, 274
 lagstadgad 276
 lagstiftning om 336
 lagstiftningsakter 38
 lagstiftningsförfarande 336
 lagstiftningsordning 336
 lagstiftningspolitik 335
 lagstiftningsresolution 39
 lagstridig 274
 lagstöd 299, 335
 lagtekniska frågor 116
 lagvidrig 274
 laillinen 274
 laiminlyödä 274
 lainkohta 274
 lainkäyttö 274
 lainsäädäntöpäätöslauselma 39
 lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävät
 sädökset 38
 lainvastainen 274
 lainvoima 274
 laitton 274
 laitos 275
 laittomasti 276

lakialoite **30**
 lakiehdotus **276**
 lakiesitys **276**
 lakisääteinen **276**
 landet **368**
 landskap **126, 127**
 landsomfattande **367**
 langettava tuomio **276**
 lantbruk **284**
 laskennallinen **276**
 lasta av **316**
 lausuma **30, 276**
 lausunnonantaja **276**
 lausunto **277**
 lausuntokierros **277**
 led **40, 187, 232, 267**
 ledamot **261, 370**
 lediganslå **112**
 ledningsgrupp **259, 300**
 lega **112**
 legaldefinition **116**
 legislative resolution **39**
 legitimationshandling **252**
 legogivare **47**
 legotagare **47**
 leskeneläke **277**
 leski **277**
 letande **247**
 lex specialis **244**
 licens **282**
 liike **277**
 liikenne **278**
 liikennöidä **278**
 liikepaikka **278**
 liiketalous **278**
 liiketoiminta **277**
 liite **40, 185, 279**
 liitetiedot **279**
 liittymisasiakirja **35**
 liittymissopimus **35**
 liittyyä **279**
 liittää **279**
 likabehandling **384**
 likställdhet **384**
 likställighet **384**
 likvärdighet **384**
 linjanveto **279**
 linjaus **279**
 linjedragning **279**
 Lissabonfördraget **34, 37**
 Lissabonin sopimus **37**
 lisä- **280**
 lisäys **40, 185**
 liten **382**
 lokal **346**
 lokaler **346, 348**
 lokaliteter **346**
 lossa **316**
 loukkaus **280**
 lov **282**
 LTA **369**
 luetelmakohta **40**
 luku **30, 40, 190**
 luonnollinen henkilö **280**
 luotettava **281**
 luottamuksellinen **281**
 luottamuksensuoja **281**
 luovuttaa **281**
 luovutuksensaaja **282**
 lupa **282**
 luvanvarainen **282**
 luvattomasti **282**
 lyfta **299**
 lyhennys **46, 282**
 lykkäyskorko **378**
 långt **314**
 lägenhet **345**
 lägga fram **246**
 lähestymiskielto **282**
 lähettää **283**
 lähinnä seuraava **326**
 lähtökohtaisesti **283**

lämna 234, 281, 339, 349
lämna in 246
lämna obestraftad 354
lämna tillbaka 308
lämna över 327
lämplig 238, 272
lämplighet 265
lända 112
läroanstalt 305
lätthelg 235
löftesman 339
lönebikostnader 253
lönegaranti 309
löptid 381
lös egendom 257
lös sak 257
lösöre 257
lösöre i hemmet 269

M

maakaasu 283
maanvuokra 283
Maastrichtfördraget 36
Maastrichtin sopimus 36
maatalous 284
maatila 284
maatilatalous 284
mahdollinen 284
mahdollisuus 284
mainittu 180, 284
mainittu laki 179
maka 315
make 315
maksaa 46, 284
maksamismääräys 285
maksu 285
maksuhäiriö 285
maksuhäiriömerkintä 285
maksumääräys 286
maksupiste 286

maksuton 286
maksuvelvollinen 286
makulera 288
mandag 287
mandatperiod 347
mandattid 347
Manner-Suomi 286
mantalsskrivare 252
marginalisering 332
markering 279
medarbetare 231
med avsikt 338
medbeslutandeförfarande 38
medborgarinitiativ 28
medborgarorganisation 263
meddela 234, 256, 293, 294
meddelande 39, 257
meddela åläggande 376
medels 112
medelst 112
medföra 230, 353
medge 293
med hänsyn till 312
medlare 330
medlem 261
medling 330
med mindre 112
medpart 237
med stöd av 289, 299, 312
med uppgiften som bisyssla 328
med uppsåt 338
medverkan 306
mellanbetänkande 383
mellandom 384
mellanrapport 383
mellantidsrapport 383
men 248
menetellä 287
menettäminen 287
menettämisseuraamus 287
menettää 287

- mennessä 287
 mer 280
 merit 233
 meriterad 234
 merkittävä 254, 287
 mervärdesskatt 236
 miestyöpäivä 287
 miestyövuosi 287
 mietintö 31, 39
 militärperson 329
 minderårig 231
 ministerrådet 167
 minska 267
 minut- 382
 missbrukar- 317
 missio 288
 mista 287
 mitättömyys 288
 mitätöidä 288
 mitätön 288
 mobilitet 278
 modala hjälpverb 51
 modernisera 317, 361
 modernisering 108, 121, 361
 moment 30, 288, 363
 momentti 30, 288
 moms 236
 moniportaisuus 288
 motion 233
 motiv 313
 motivera 241
 motiverad 238
 motivering 313
 motsvara 358
 mottagare 282
 mottagare av överlåtelse 282
 muistutus 289
 mukaan 289
 mukaisesti 289
 muualla 179, 289
 muualla laissa 179
 muuntorangaistus 289
 muussa laissa 179
 muut kuin lainsäätämisyjärjestyksessä
 hyväksyttävät säädökset 38
 muutoksenhakija 289
 muutoksenhaku 290
 muutoksenhaku aika 290
 muutoksenhaku elin 291
 muutoksenhaku keino 291
 muutoksenhaku kiello 291
 muutoksenhaku kirjelmä 291
 muutoksenhaku lupa 291
 muutoksenhaku ohje 292
 muutoksenhaku osoitus 292
 muutoksenhaku tuomioistu in 292
 muutoksenhaku viranom ain 292
 muuttaa rahaksi 292
 mvs 236
 mycket 373
 mycket stor 254
 myndig 357, 358
 myndighet 275, 378, 379
 myndighet där ändring sökts 292
 myndighetsperson 378
 myndighetsrepresentant 378
 myönteinen 293
 myöntää 293
 må 112
 mål 237, 341
 målsägande 239
 målsägare 239
 målsättning 279, 341
 mångtydig 352
 mängd 293
 människorätts- 255
 människorättskonvention 255
 mänskliga rättigheter 255
 märkbar 254
 määritellä 293
 määrä 293
 määrää aika 293

- määraala 294
 määrällinen 294
 määräpäivä 294
 määräraha 294
 määrätä 40, 294
 määräyksenantovaltuus 296
 määräyksiä 39
 määräys 296
 määräyskokoelma 297
 määräystenantovaltuus 296
 määräysvalta 297
 määräytyä 297
 määräämisvalta 297
 möte 268, 345
- N**
- nackdel 248
 namnteckning 232
 nationalekonomi 264
 nationell 367
 Nato 169
 naturgas 283
 naturlig person 280
 nedan 261
 nedsätta 112, 339
 negativa effekter 248
 neka 248
 neka att 267
 neka till 267
 neuvottelukunta 297
 Nicefördraget 37
 nimi 40
 nimike 298
 -nminen 298
 Nizzan sopimus 37
 nojalla 299
 Nordatlantiska fördragsorganisationen 169
 Nordiska ministerrådet 170
 Nordiska rådet 170
 norm 336
 normal 335
 normalt 283, 318
 normgivningsbemyndigande 296, 299, 335
 normipohja 299
 nostaa 299
 noter 279
 noudattaa 299
 nullitet 288
 nummer 353
 nybildat bolag 313
 nyckel- 265
 nyckeltal 353
 nyttighet 255
 nyutveckla 361
 någorlunda 373
 nähtävänä pitäminen 299
 nämnd 284
 när det finns särskilda skäl 244
 -nära 279
 näring 243, 277
 näringsgren 347
 näringsidkare 243
 Närings-, trafik- och miljöcentral 162
 näringsverksamhet 243, 277
 närmast efter 326
 närmast följande 326
 närmiljön 348
 när något (senast) ska betalas 245
 närstående vård 305
 nästa 326
 nätverk 326
 nödig 112, 341
 nödigbefunnen 112
 nödvändig 341, 384
- O**
- oaktat 112
 oaktsam 354
 oaktsamhet 354
 oavbrutet 258

obehörigen 301
 obehörigt 301
 obehörig vinst 312
 oberoende av 247
 oberättigad fördel 312
 obetydlig 382
 obillig 112, 268
 observation 326
 offentlig 260
 offentliggöra 259, 261
 offentlighet 261
 offentligrättsliga universitet 165
 offentlig tillställning 387
 ofog 256
 oftast 318
 ofördröjligen 378
 ogiltig 288, 318
 ogiltigförklara 288
 ogiltighet 288
 ogulden 112
 ogulden köpeskillning 265
 oheisrangaistus 300
 oheissakko 300
 ohjata 300
 ohjausryhmä 300
 ohje 300
 ohjesääntö 29, 300
 oikaisu 300
 oikeasuhtaisuus 301
 oikeudenhaltija 301
 oikeudenomistaja 301
 oikeudettomasti 301
 oikeusapu 302
 oikeushenkilö 302
 oikeushyvä 302
 oikeuskelpoisuus 302
 oikeuskäsitys 302
 oikeuskäytäntö 302
 oikeusperusta 302
 oikeussuoja 303
 oikeussuojakeino 303
 oikeussääntö 29, 303
 oikeustaju 303
 oikeustajunta 303
 oikeustila 303
 oikeustoimikelpoisuus 303
 oikeusturva 303
 oikeusturvakeino 304
 oikeusturvallisuus 303
 oikeusvaikutus 304
 oikeusvarmuus 304
 oklar 352
 olaga 274
 olaga förföljelse 363
 olaglig 274
 olagligen 276
 olagligt 276
 oleskelupaikka 239, 304
 oleskelupaikkakunta 239, 304
 olettamasäännös 304
 olinpaikka 239, 304
 olla omiaan 304
 olovligen 282
 olovligt 282
 olägenhet 248
 omaishoito 305
 omalääkäri 305
 oman toimen ohella 305
 omarbete 317, 361
 omarbetning 361
 omat varat 305
 ombesörja 113, 253
 ombud 237
 ombudsman 237, 370
 ombudsmannen 168
 om det finns särskilda skäl 244
 omfattas av 231
 omförmåla 113
 omgivning 348
 omistus- 305
 omlokalisera 233
 om möjligt göra 316

omprövning 300
 område 231, 294
 omsätta i pengar 292
 omsättningstillgångar 363
 omvärlden 348
 omyndig 363
 operatio 305
 operation 305
 oppilaitos 305
 order 296
 ordet 315
 ordföljd 66, 181
 ordförandeskapets slutsatser 39
 ordinarie 335, 364, 373
 ordination 296
 ordinera 294
 ordinärt rättsmedel 374
 ordning 113
 ordningsbot 321
 ordning som gäller för stiftande av
 grundlag 313
 organ 379
 organisation inom det civila samhället 263
 original 232
 orimlig 268
 orsaka 230
 orättmätigt 301
 osa 30, 40, 190, 306
 osakas 306
 osake 306
 osakkeenomistaja 306
 osakkuusyhtiö 306
 osakkuusyritys 306
 osallinen 306
 osallisuus 306
 osamietintö 306
 osapalkkio 307
 osasto 40, 190
 osatuomio 307
 osauudistus 307
 osinko 307

osittain tai kokonaan 307
 osittaisuudistus 307
 oskälilig 268
 osoittaa 307
 osuuskunta 307
 osuusmaksu 307
 otillbörlig fördel 243
 ottaa käsiteltäväksi 308
 ottaa käyttöön 308
 oundgänglig 113
 oundgängligen 113
 outbrutet område 294
 ovan 242
 ovanom 113
 öönskade effekter 248

P

painopistealue 308
 pakkohuutokauppa 308
 pakkokeino 308
 pakkotäytäntöönpano 308
 pakottava 308
 pakt 328
 palauttaa 308
 palkkaturva 309
 palvelusolosuhteet 309
 palvelussuhde 309
 palvelussuhteen ehdot 309
 panna täytäntöön 309
 paragraph 40
 parallelltexter 121
 parenteser 100
 Pariisin sopimus 36
 Parisfördraget 36
 parisuhde 309
 parkeringsbot 317
 parlamentet 167
 part 40, 239, 328
 partner 270
 penningar 113

periaatepäätös 29
 perinnönjättäjä 242, 310
 periä 310
 permanent 316
 person 252
 personal 253
 personbeteckning 46
 personkort 252
 personnummer 46
 personuppgiftsansvarig 321
 perus- 310
 perussopimus 35
 perussääntö 39
 perustaa 312
 perustamissopimus 35, 312
 perusteella 46, 312
 perusteeton etu 312
 perusteltu syy 312
 perustelu 313
 perustettava yhtiö 313
 perustevalitus 313
 perustuslainsäätämisyjärjestys 32, 313
 peruuttaa 313
 pidättäminen 314
 pitkälle 314
 pitkälti 314
 pk-yritykset 314
 plikt 324, 376
 pliktig 376
 poikkeamislupa 314
 poikkeuslupa 314
 poikkeusolot 314
 poikkeustila 314
 poikkihallinnollinen 314
 point 40
 poistaa 315
 polisanmälan 323
 ponsi 31
 positionsbestämning 279
 post 245
 postin kuljetettavaksi 315
 pott 245
 praxis 273
 preamble 40
 precisera 386
 prefekt 245
 prejudikat 243
 premie 285
 prepositioner 71
 presentera 246
 Presidency Conclusions 39
 preskription 371
 presumtionsbestämmelse 304
 primärrätt 35
 princip 336
 principbeslut 29
 principbeslut av statsrådet 369
 principiellt ställningstagande 279
 prioriterat område 308
 prioritering 308
 pris 253, 265
 privat hushåll 386
 privathushåll 270, 386
 privatperson 386
 privaträtt 386
 producera 367
 produkt 255
 proportionalitet 301
 proportionalitetsprincipen 330
 proposition 246, 276
 proposition med förslag till statsbudget 369
 prospektering 247
 protest 374
 provisorisk 382
 prövning av hinder mot äktenskap 240
 publicera 259
 publik 260
 publikenemang 387
 publikt evenemang 387
 puheenjohtajan päätelmät 39
 puheenvuoro 46, 315
 punkt 30, 40, 100, 178, 186, 190, 267

punktregeln 176
 punktskatt 367
 punktskatteskyldig 378
 punktuppställningar 121
 puoliso 315
 puoltaa 316
 purkaa 316
 pyrkiä 316
 pysyvä 316
 pysäköintivirhemaksu 317
 på basen av 46, 289
 på basis av 289, 312
 på behörigt sätt 238
 påbud 296
 på de grunder 312
 på det sätt som föreskrivs 289
 på ett riktigt sätt 238
 påföra 294
 på grundval av 289, 312
 pågående 379
 påkalla 113
 påkallad 341
 pålitlig 281, 318
 på lägre nivå 232
 på lämpligt sätt 238
 påminnelse 289
 på motsvarande sätt 374
 på riksnivå 367
 på rätt sätt 238
 påstå 382
 på tillbörligt sätt 238
 päihde 317
 päivittää 317
 päivystys 318
 päiväraha 318
 pätemättömyys 288
 pätemätön 318
 pätevyys 318
 pätevyysvaatimus 318
 pätevä 318
 pääsääntöisesti 318

päättää 319
 päätös 38, 319
 päätöslauselma 39, 319
 päätösluettelo 319
 päätösvalta 319
 päätösvaltainen 319

R

rangaista 319
 rangaistusmääräys 320
 rangaistusvaatimus 320
 rannsakan 247
 ransonering 336
 rapport 39, 325
 rat 245
 ratkaista 320
 ratkaisu 320
 ratkaisun lopputulos 320
 ratkaisovalta 320
 raueta 320
 realisera 292, 350
 realiseringsplan 351
 reciprocitet 375
 recital 40
 recommendation 39
 redan 243
 redbar och skicklig 321
 redogörelse 325
 redovisa 352
 referat 90
 reform 361
 reformera 361
 regel 296, 336
 regelbunden 335
 regelmässig 335
 regelrätt 335
 regelsystem 336
 regelverk 336
 regeringens proposition 250
 regeringsproposition 250

- regional förvaltningsdomstol **249**
 regionalisera **233**
 regioner **126**
 regionförvaltningsverk **162**
 Regionkommittén **168**
 registeransvarig **321**
 registrera **339**
 registrerat partnerskap **321**
 reglemente **29, 300**
 reglementering **336**
 regler **336**
 reglera **336**
 reglering **336**
 reglerna om **336**
 regulation **38**
 rehellin ja taitava **321**
 ReK **168**
 rekisterinpitäjä **321**
 rekisteröity parisuhde **321**
 rekommendation **39**
 -relaterad **279**
 relativt **373**
 relevant **238**
 remiss **277**
 remissbehandling **277**
 remissförfarande **277**
 remissinstans **276**
 remissorgan **276**
 remissrunda **277**
 remissvar **277**
 remissyttrande **277**
 rentav **259**
 report **39**
 representantskap **242**
 representation **242**
 resa talan **299**
 reservation **372, 374**
 resolution **39, 319**
 respektive **238**
 restituera **308**
 restriktiv tolkning **332**
 resultat **352**
 returnera **308**
 revidera **317, 361**
 revidering **361**
 revision **340**
 revisionsrätten **168**
 riittävä **321**
 rikesakko **321**
 riket **286, 368**
 rikkominen **322**
 rikkomus **322**
 rikosentorjunta **321**
 rikoksen tuottama hyöty **321**
 rikoksesta saatu hyöty **321**
 rikollisuuden ennaltaehkäisy **321**
 rikos **322**
 rikosasia **322**
 rikoshyöty **321**
 rikosilmoitus **323**
 rikosjuttu **322**
 rikostorjunta **323**
 riks- **367**
 riksdagens beslut **242**
 riksdagens svar **32**
 riksdagens webbtjänst **17**
 riksdagsbeslut **242**
 riksdagsledamot **46, 263**
 riksdagsman **46, 263**
 riksmöte **369**
 riksomfattande **367**
 rikstäckande **367**
 rikta **307**
 riktig **238**
 riktlinjer **279, 300**
 riktlinjer för verksamheten **348**
 rimlig **267**
 ringa **382**
 riskera **362**
 riva **316**
 Romfördraget **36**
 Rooman sopimus **36**

rubrik 195, 298
 rules of procedure 39
 rum 346
 rusmedel 317
 rådet 167
 rådskonstellationer 167
 råvara 255
 räckvidd 273
 räntesats 268
 rätt 373
 rätt att överklaga 366
 rättegångsregler 39
 rättighetshavare 301
 rättsakt 334
 rättsföljd 304
 rättsförmåga 302
 rättsgrund 299, 335
 rättshandlingsförmåga 303
 rättshjälp 302
 rättsinnehavare 301
 rättskapacitet 302
 rättskipning 274
 rättskänsla 303
 rättslig grund 299, 302, 335
 rättslig handlingsförmåga 303
 rättslig hjälp 302
 rättsläge 303
 rättsmedel 291, 303, 304
 rättsmedvetande 303
 rättsnorm 29, 303
 rättsregel 303
 rättsskipning 274
 rättsskydd 303
 rättsskyddsmedel 303
 rättsstridig 274
 rättssäkerhet 303, 304
 rättsuppfattning 302
 rättsverkan 304
 rätt så 373
 rätt till besök 340
 röja 256

röra 279
 rörande 113
 rörelse 277

S

saaminen 323
 saanto 323
 saantokirja 323
 saatava 323
 saattaa 323
 saavutettu etu 324
 sagda 113
 sairaseläke 356
 sairauseläke 356
 sak 237
 sakenlig 46, 238
 sakko 324
 sakkunnig 239
 saklig 238
 sakägare 239
 salassapitovelvollisuus 324
 samarbetspartner 326
 sambo 241, 315
 samboende 241
 samboförhållande 241
 samfund 385
 samfundsbrot 385
 samfundsskatt 386
 samförstånd 330
 samhälle 385
 samhällsekonomi 263
 samhällstjänst 384
 samkommun 271
 samlad 264, 268
 samlat 264
 sammanhållen 264, 268
 sammankomst 345
 sammanslutning 384, 385
 sammanställa 273
 sammanställning 325

sammanträde 268
samråd 271
samtliga 259
samtycka 332
samtycke 282
sanktio 324
sanktioda 325
sanktion 324
sanktionera 325
sarake 40
SEA 36
section 40
sedan gammalt 243
sedan tidigare 243
sedermera 113
sedvanlig 335
sekretess 324
sektion 258
sektor 231, 347
sektorsövergripande 314
sekundärrätt 35
selitys 325
sellaisena 325
sellaisenaan 325
selvitys 325
semikolon 100
senast 287
separat 244
se till 253, 355
se till att 373
SEU 36
seuraava 326
seuranta 326
SEUT 36
se över 317, 341, 361
sidosryhmä 326
sifferkod 353
sifferuttryck 105
signatur 232
signum 353
siirtymäsäännös 327
siirtää 327
sijainen 327
sista betalningsdag 245
siten 327
sitoumus 328
sitoutua 328
sivullinen 328
sivutoimilupa 328
sivutoiminen 328
sjukpension 356
självrättelse 301
självständig 258
skada 248
skadegörelse 256
skadestånd 269, 362
skadeverkning 248
skaffa 251
skallgång 247
skapa 312
skattefri 377
skatteprocent 377
skatteprocentsats 377
skatterest 376
skattesats 377
skattestöd 377
skattesubvention 377
skattetagare 377
skatteutgift 377
skattskyldig 378
skede 363
skicka 283, 349
skild 46
skiljaktig mening 245
skiljande från tjänsteutövning 378
skiljeförfarande 383
skiljemannaförfarande 113
skiljetecken 100
skilsmässa 240
skilt för sig 46
skolningstillfälle 270
skriva 273

- skriva in 339
 skriva ut 294
 skrivelse med överklagande 291
 skrivregler 93
 skuld 376
 skuldansvar 376
 skulder 376
 skydd 330, 354
 skydda 355
 skydd för berättigade förväntningar 281
 skydd för personuppgifter 345
 skyddsintresse 302
 skyddsobjekt 302
 skyddsrum 382
 skyldig 376
 skyldig att betala punktskatt 378
 skyldighet 376
 skyldighet att lämna information 344
 skyldighet att lämna uppgifter 344
 skyndsam 266
 skäl 40, 188, 313
 skälig 267
 sköta 253, 346
 sköta om 355
 sköta om att 373
 slopa 315
 slutföra 331
 slutsats 319, 320
 släppa ut 281
 SMF-företag 314
 småbarnspedagogik 373
 små och medelstora företag 314
 smärre 382
 snedstreck 103
 snäv tolkning 332
 social utestängning 332
 soldat 329
 solidariskt 385
 soliditet 364
 solvens 364
 som anges 284
 som avses 341
 som behövs 238, 341
 som bisyssla 305
 som inte är tvingande 338
 som kräver tillstånd 282
 som krävs 341
 som nämns 284
 som sig bör 238
 som särskilt uppdrag 305
 som tillämpas om inte annat har
 överenskommits 338
 som uppnått myndighetsåldern 357
 som är beroende av tillstånd 282
 som är i kraft 381
 sopijapuoli 328
 sopimus 328
 sopimus Euroopan unionin toiminnasta 36
 sopimus Euroopan unionista 36
 sopimus Euroopan yhteisöjen yhteisen
 neuvoston ja yhteisen komission
 perustamisesta 37
 sopimuspuoli 328
 sopimussarja 329
 sorterar under 231
 sotamies 329
 sotilas 329
 sovinto 330
 sovittelija 330
 sovittelu 330
 spalt 40
 spaning 247
 spara 334, 339
 specialiserad sjukvård 244
 specialist 239, 244
 specialistläkare 244
 specialistsjukvård 244
 speciallag 244
 specialläkare 244
 specialtecken 105
 speciell 244
 specificera 386

- spela in **339**
 språkdräktsändring **121, 124**
 spännvidd **273**
 stadfästa **325, 363**
 stadfästelse **324**
 stadga **39, 40, 113, 336**
 stadgande **113, 335**
 stadganden **40**
 stadgar **29, 336**
 stadgeenlig **335**
 stadgor **336**
 stadigvarande **239, 364**
 stadium **363**
 standardfras **201**
 standardrubrik **196**
 standarduttryck **204**
 starta **312**
 statens medel **369**
 statens skogsmark **369**
 statliga medel **369**
 statligt stöd **369**
 statsandel **368**
 statsbudgeten **369**
 statsekonomi **369**
 statsfinanser **46, 369**
 statsfördrag **46**
 statsförfattning **370**
 statshushållning **46, 369**
 statsmedel **369**
 statsrådets beslut **29**
 statsrådets förordning **368**
 statsrådets principbeslut **369**
 Statsrådets svenska språknämnd **43, 45**
 statsrådsförordning **368**
 statsunderstöd **368**
 statsunderstödd institution **368**
 statute **39**
 stavning och böjning **106**
 steg **363**
 stifta **312, 336**
 stiftelser **170**
 stiftelseuniversitet **165**
 stoppa **350**
 straffa **319**
 straffanspråk **320**
 straffbestämmelser **122**
 strafforder **320**
 straffyrkande **320**
 straffåtgärd **324**
 strafföreläggande **320**
 strategi **279**
 strecksats **40**
 stryka **315**
 sträva efter **316**
 sträva mot **316**
 studie **325**
 stycke **40, 186, 232, 267**
 styrgrupp **259, 300**
 stående **316**
 står under **231**
 ställa **307**
 ställa in **313**
 ställa sig bakom **316**
 ställa (upp) **236**
 ställa ut **236**
 ställföreträdare **327**
 stämma **268**
 ständig **316**
 störning **248**
 subjeksregeln **55**
 subparagraf **40**
 substantiv
 bestämd och obestämd form **61**
 bestämningar **56**
 nakna **58**
 substantivböjning **48**
 suhteellisuusperiaate **330**
 sukunimi **330**
 sulautumissopimus **37**
 suoja **330**
 suojatie **331**
 suojelu **330**

- Suomen Laki 17
 Suomen sädöskokoelma 34
 suorittaa 46, 331
 suositus 39
 suostua 332
 supistettu perustuslainsäätämisyjärjestys 332
 suppea tulkinta 332
 suppleant 327
 suunnata 332
 suverän 358
 svar 375
 svara för något 388
 svarande 374
 svaromål 375
 Svenska Akademiens ordboksportal 20
 Svensk författningssamling 16
 Sveriges regerings webbplats 18
 Sveriges riksdags webbplats 18
 svårhetsgrad 363
 svårighetsgrad 363
 syfte 272, 341
 synnerliga skäl 244
 synnerligen 373
 syrjintä 332
 syrjäytyminen 332
 syssloman 237
 syy 332
 syyte 333
 syyttaja 333
 syyttämättä jättäminen 333
 såframt 113
 så långt (det är) möjligt 314
 så ock 113
 såvida 113
 såvitt avser 113
 säga 336
 sähköinen asiointi 334
 säilyttää 334
 säkerhetsåtgärd 354
 säkerställa 355, 373
 säkra 355, 373
 säkringsåtgärd 354
 sända 283, 349
 sända tillbaka 308
 sändlista 258
 sänka 267
 särskild 244
 särskilda skäl 244
 särskild åtgärd 383
 särskilt lagstiftningsförfarande 38
 sarskrivning 98
 säte 270
 sätta in 339
 sättande i kraft 380
 sätta ned 267
 sätta (upp) 236
 sätta ut 236
 säadetty 180
 säädös 28, 334
 säädöskokoelma 334
 säädösperusta 335
 säädöspolitiikka 335
 säädösvallan siirron nojalla annettu säädös 38
 säädösvalmistelu 335
 säännöksiä 39
 säännönmukainen 335
 säännös 335
 säännöstely 336
 säännöstö 336
 säännöt 336
 sääntely 336
 sääntö 29, 336
 säätämisyjärjestys 336
 säätää 40, 336
 söckenhelg 235
 söka 248
 sökande 247
 sökande av ändring 290
 sökanden 249
 söka ändring 364
 sörja för 253, 355

T

- TA 369
 TAE 369
 ta fram 273
 tahallaan 338
 tahallisesti 338
 tahdonvaltainen 338
 taho 338
 ta i bruk 308
 ta i drift 308
 takaaja 339
 takaisinperintä 339
 takausmies 339
 takavarikko 339
 talan 263
 tallentaa 339
 tallettaa 339
 taloudellinen hyöty 339
 talous 339
 talousarvio 340
 talousarvioehdotus 340
 talousarvioesitys 340
 talouspoliittinen 340
 taltur 46, 315
 ta med sig 353
 tankstreck 101
 tantien 307
 ta om 361
 tapaamisoikeus 340
 tarjota 340
 tarkastus 340
 tarkistaa 341
 tarkistus 341
 tarkoitettu 180, 341
 tarkoitus 341
 tarpeellinen 341
 tarpeen 341
 tarvita 341
 tarvittava 341
 tasa-arvo 342
 tasavallan presidentin asetus 342
 ta till behandling 308
 ta upp 308
 ta ut 299, 310
 tavallinen lainsäätämisyhteistyö 38, 342
 tavoite 341
 tecken 353
 tehdä 46, 342
 tehoton 343
 tekijänoikeus 343
 tekninen 343
 teknisk 343
 temporär 382
 tempus 181
 termarbete 117
 termbyte 47, 116, 119, 120
 termer 116
 terminologi 117
 terminologisk konsekvens 116, 119, 120
 tid för sökande av ändring 290, 366
 tid för överklagande 290
 tidsfrist 293
 tidsfrist för överklagande 366
 tidsplan 230
 tidsram 230
 tidsschema 230
 tidsuttryck 78, 104
 tidtabell 230
 tiedoksianto 343
 tiedoksisaanti 343
 tiedonanto 39
 tiedonantovelvollisuus 344
 tiedottaa 344
 tietohallinto 344
 tietohuolto 344
 tietojärjestelmä 344
 tietomurto 345
 tietosuoja 345
 tietosuoja-asetus 184
 tietoturva 345
 tietoturvallisuus 345
 tila 345

tilaaja-tuottajamalli 345
 tilaisuus 345
 tilat 346
 till alla delar 264
 tillbörlig 238, 321
 tilldela 293
 tilldöma 354
 tillfoga 230
 till fyllest 113
 tillfälle 345
 tillfällig 382
 tillförlitlig 281
 tillförsäkra 355
 tillgodohavande 323
 tillgodose 355
 tillgång 255
 tillhandahålla 340
 tillkomma 114
 tillkommande 114
 tillkännage 256
 tillkännagivande 257
 till och med 259
 till påseende 299
 tillräcklig 321
 tillskotts- 280
 till stor del 314
 tillstyrka 316
 tillstånd 282
 tillstånd att avvika 314
 tillstånd att utöva bisyssla 328
 tillståndspliktig 282
 tillstånd till undantag 314
 tillställa 114, 349
 tillsyn 326, 371
 tillsätta 236, 358
 tillträda 279
 tillvarata 355
 tillverka 367
 tillåtelse 282
 tilllägg 40, 185
 tilläggs- 280
 tilläggsstraff 300
 till äventyrs 114
 titel 40, 298
 title 40
 tjänst 379
 tjänstebostad 357
 tjänsteförhållande 380
 tjänstekollektivavtal 380
 tjänsteman 347, 380
 tjänsteresa 356
 tjänstgöringsförhållande 309
 tjänstgöringsförhållanden 309
 toimeenpano 346
 toimeentulo 346
 toimesta 346
 toimia 46, 346
 toimiala 347
 toimialue 347
 toimihenkilö 46, 347
 toimikausi 347
 toimikunta 31, 167, 348
 toiminnanharjoittaja 348
 toiminta-alue 347
 toimintakelpoisuus 348
 toimintalinjat 348
 toimintaympäristö 348
 toimipaikka 348
 toimipiste 348
 toimitilat 46, 348
 toimittaa 349
 toimivalta 349
 tolk 352
 tolkbar 352
 tolkningsföreträdare 352
 torjuminen 350
 torjunta 350
 tosin 350
 toteuttaa 46, 350
 toteuttamissuunnitelma 351
 toteutua 350
 trafik 278

trafikera 278
 traktamente 318
 traktat 328
 transaktion 264
 transport 278
 tredjeland 268
 tredje man 268, 328
 tredje part 268
 tredje person 268
 tredjestat 268
 tredskodom 386
 tribunalen 167
 trolovning 114
 trots 247
 trovärdig 281
 trygga 355
 trygghet 354
 tråda i kraft 352
 tulkinnanvarainen 352
 tulkintaetuoikeus 352
 tulkki 352
 tulla voimaan 352
 tulos 352
 tulouttaa 352
 tunnus 353
 tunnusluku 353
 tuntuva 254, 353
 tuoda 353
 tuomio 193, 353
 tuomita 354
 tuomitsematta jättäminen 354
 tuottamuksellisuus 354
 tuottamus 354
 turva 354
 turvaamistoimenpide 354
 turvaamistoimi 354
 turvata 355
 tutkintavanki 355
 tvetydig 352
 tvingande 308
 tvistemål 237
 tvångsauktion 308
 tvångsmedel 308
 tvångsverkställighet 308
 tvärsektoriell 314
 tyngdpunktsområde 308
 tystnadsplikt 324
 työansio 357
 työasunto 355
 työehdot 355
 työehtosopimus 355
 työjärjestys 39
 työkyvyttömyys 355
 työkyvyttömyyseläke 356
 työkyvytön 356
 työmatka 356
 työnantajan sairausvakuutusmaksu 356
 työpaikka 356
 työryhmä 31
 työsopimussuhde 356
 työsopimussuhteinen 357
 työsuhde 356
 työsuhdeasunto 357
 työsuhteen ehdot 355
 työsuhteinen 357
 työtaistelu 357
 työterveyshuolto 357
 työttömyysturva 357
 työtulo 357
 työyhteisö 357
 täckande 264
 tämligen 373
 tämä laki 179
 täysi-ikäinen 357
 täysivaltainen 358
 täyttää 358
 täytäntöönpano 358
 täytäntöönpanoasetus 38
 täytäntöönpanoasiakirja 358
 täytäntöönpanokelpoinen 358
 täytäntöönpanoperuste 358

U

- uhka 359
- uhkasakko 360
- ulkomaanedustus 242
- ulosmittaus 360
- ulosotto 360
- umgängesrätt 340
- undanröja 315
- undantagsförhållanden 314
- undantagslov 314
- undantagstillstånd 314
- under 231
- under bildning varande bolag 313
- underlydande 231
- underlåta 274
- underordnad 231
- underpunkt 30, 122, 178, 232
- underrätta 256
- underrättelse 257
- underskrift 232
- underställd 231
- undersökning 247, 340
- undertecknande 232
- underårig 231
- unionen 35, 166
- unionens regelverk 35
- unionin lainsäädäntö 35
- unionin oikeus 35
- unionin tuomioistuin 167
- unionin yleinen tuomioistuin 167
- unionisopimus 36
- unionsfördraget 36
- unionslagstiftningen 35
- universitet 165
- uppbevara 114
- uppbära 114, 310
- uppdatera 317, 361
- uppdrag 305
- uppehälle 346
- uppfylla 358
- uppföljning 326
- uppge 256
- uppgifter 325
- uppgiftsområde 347
- uppgiftsskyldighet 344
- uppgradera 317, 361
- upphandla 251
- upphandling 251
- upphovsmannarätt 114, 343
- upphovsrätt 343
- upphäva 270, 288, 313, 315
- upphöra att gälla 320
- upplaga 275
- upplysa 256
- upplysning 257
- upplysningar 325
- upplysningsplikt 344
- upplysningsskyldighet 344
- upplåta 281, 312
- upplösa 316
- uppnådd förmån 324
- upprepa 361
- upprätta 273, 312
- upprätthålla 114
- upprätthållare 387
- uppsikt 326
- uppskatta 236
- uppskattad 276
- uppskattning 236
- uppskovsbeslut 383
- uppskovsränta 378
- uppsåtligen 338
- uppta som intäkt 352
- upp till 259
- uppvigling 266
- ursprunglig 232
- uskottu mies 360
- utan avbrott 258
- utan dröjsmål 378
- utanförskap 332
- utan hinder av 247
- utanordning 286

utan verkan **288, 343**
 utarbete **273, 367**
 utbetala **284**
 utbildning **270**
 utbildningsdag **270**
 utbildningstillfälle **270**
 utdelning **307**
 utesluta **315**
 utfall **351**
 utforma **273**
 utfrågning **271**
 utfärda **234, 293**
 utfästa sig **328**
 utfästelse **328**
 utföra **253, 331**
 utgå **114, 315**
 utgången i ärendet **319**
 utgång i ärendet **320**
 utgångspunkten är att **283**
 utgöra ett hot mot **362**
 utifrån **289, 312**
 utkomst **46**
 utkomstskydd för arbetslösa **357**
 utlokalisera **233**
 utlysa **259**
 utlåtande **277**
 utlåtanderond **277**
 utmärkelseecken **270**
 utmätning **360**
 utomstående **328**
 utplåna **315**
 utredning **325**
 utrikesrepresentation **242**
 utrymmen **46, 346**
 utsaga **276**
 utsatt dag **294**
 utsatt tid **293**
 utse **294**
 utslagning **332**
 utsätta **236**
 utsätta för konkurrens **267**

utsökning **360**
 uttalande **30, 276**
 uttömmande **264**
 utveckla **361**
 utvisa **114**
 utvärdera **236**
 utvärdering **236**
 utöva **251**
 uudelleen **360**
 uudistaa **46, 361**
 uudistus **361**
 uusia **361**
 uusinta **361**
 uusiutuva **361**

V

vaade **362**
 vaarantaa **362**
 vaatia **362**
 vaatimus **362**
 vahingonkorvaus **362**
 vahvistaa **363**
 vaihe **363**
 vaihto-omaisuus **363**
 vaikeusaste **363**
 vaikeutettu lainsäätämisyjärjestys **363**
 vainoaminen **363**
 vaitiolovelvollisuus **324**
 vajaavaltainen **363**
 vakans **363**
 vakanssi **363**
 vakavaraisuus **364**
 vakiintunut oikeuskäytäntö **364**
 vakinainen **364**
 vakinainen asuinpaikka **239**
 vakituinen **364**
 vakituinen asuinpaikka **239**
 vakuutusmaksu **364**
 valittaa **364**
 valittaja **365**

- valituksenalainen päätös 365
 valitus 365
 valitusaika 366
 valitusasia 237
 valituskelpoinen 366
 valituskelpoisuus 366
 valituskielto 366
 valituskirjelmä 366
 valituslupa 366
 valitusoikeus 366
 valitusosoitus 367
 valitusviranomainen 367
 valkoinen kirja 39
 valmistaa 367
 valmistella 367
 valmistelu 367
 valmistevero 367
 valmistus 367
 valmius 367
 valtakunnallinen 367
 valtakunta 368
 valtionapulaitos 368
 valtionavustus 368
 valtioneuvoston asetus 368
 valtioneuvoston periaatepäätös 369
 valtioneuvoston päätös 29
 valtion metsämaa 369
 valtiosuus 368
 valtionalous 369
 valtion talousarvio 369
 valtion talousarvioesitys 369
 valtioneuvoston päätös 29
 valtion varoista 369
 valtiopäivät 369
 valtiosopimus 370
 valtiosääntö 28, 370
 valtuussäännös 370
 valtuusto 370
 valtuutettu 370
 valtuutussäännös 370
 valvonta 371
 vandalism 256
 vangitseminen 371
 vanhentuminen 371
 vanhuuseläke 371
 vankeus 371
 vanki 372
 vanlig 335
 vanligen 318
 vanlig lagstiftningsordning 342
 vanlig vistelseort 239
 vapauttava tuomio 372
 vara 346
 vara- 372
 vara avsedd att 304
 vara förenad med 279
 vara huvudman för 388
 varainhoitovuosi 372
 varainsiirtovero 372
 vara i trafik 278
 varaktig 364
 varaktigt bosatt 239
 varauma 372
 vara verksam 346
 vara ägnad att 304
 var för sig 244
 varhaiskasvatus 373
 varje 259
 varmistaa 373
 var och en 259
 varomattomuudesta 373
 varsin 373
 varsinainen 373
 varsinainen muutoksenhakukeino 374
 vart och ett 259
 varusmies 236, 374
 vastaaja 374
 vastaanottokeskus 374
 vastaavasti 374
 vastakanne 374
 vastalause 374
 vastaselitys 375

- vastaus 375
 vastavuoroisuus 375
 vastine 375
 vastuualue 375
 vastuovelka 375
 vederbörlig 238
 vederbörligen 238
 velallinen 375
 velka 376
 velkavastuu 376
 velkoja 376
 velvoite 376
 velvoittaa 376
 velvollinen 376
 velvollisuus 376
 verb
 fast och löst sammansatta 54
 verbalsubstantiv 63
 verbformer 50
 verbformer i villkorssatser 89
 verifiera 373
 verifikation 325
 verk 275, 379
 verka 46
 verklig 272
 verksamhetsfält 347
 verksamhetsgren 347
 verksamhetsmiljö 348
 verksamhetsområde 347
 verksamhetsställe 348
 verksamhetsutövare 348
 verkställa 309, 350
 verkställande 346, 358
 verkställbar 358
 verkställighet 346, 358
 verkställighetsgrund 358
 verkställighetshandling 358
 verkställighetsplan 351
 verojäämä 376
 verokanta 377
 verollinen 377
 veronalainen 377
 veronsaaja 377
 veroprosentti 377
 verosaaminen 377
 verotettava tulo 377
 veroton 377
 verotuki 377
 verovapaa 377
 verovelvollinen 378
 vice 372
 vidarebefordra 283
 vidareutveckla 361
 vidimera 363, 373
 vid sidan av sin egen tjänst 305
 vidta 331
 vidtagna åtgärder 384
 vid tolkning 273
 vid äventyr att 114
 vihreä kirja 39
 viipymättä 378
 viite 40
 viittaussäännös 378
 viivekorko 378
 viivytyksettä 378
 vikarie 327
 viktig 265
 villkor 242, 296, 348
 villkorssatser 65
 vinning av brott 321
 vinstutdelning 307
 virallinen syyte 378
 viranomainen 378
 virantoimituksesta erottaminen 378
 virantoimituksesta pidättäminen 379
 virasto 379
 vireillä 379
 virka 379
 virka-apu 380
 virkaehtosopimus 380
 virkailija 380
 virkasuhde 380

visa 246, 307
 viss 244
 visserligen 350
 visst område 294
 vistelseort 304
 vitbok 39
 vite 324, 360
 vittgående 273
 vittomfattande 273
 vittsyftande 273
 voimaan 380
 voimaanpano 380
 voimaanpanolaki 380
 voimaansaattaminen 380
 voimaantulo 33, 381
 voimaantuloaika 381
 voimaantulosäännös 381
 voimassa oleva 381
 voimassaolo 381
 voimassaoloaika 381
 volym 293, 294
 vuosiloma 46, 382
 vuxen 357
 vållande 354
 vård 330
 vårda 253
 väckt 379
 väestönsuoja 382
 väestönsuojelu 382
 vägra 248
 vägval 279
 vähittäis- 382
 vähä- 382
 vähäinen 382
 väittää 382
 väliaikainen 382
 välimiesmenettely 383
 välimietintö 383
 välipäätös 383
 väliraportti 383
 välitoimenpide 383

välitoimi 384
 välituomio 384
 väljä 384
 välttämätön 384
 värdera 236
 värdering 236
 värnpliktig 236
 väsen 275
 webbtjänster 334
 White Paper 39

Y

yhdenvertaisuus 384
 yhdyskuntapalvelu 384
 yhteenliittymä 384
 yhteispäätösmenettely 38
 yhteisvastuullisesti 385
 yhteisö 385
 yhteisön lainsäädäntö 35
 yhteisön oikeus 35
 yhteisön säädös 35
 yhteisön säännöstö 35
 yhteisöoikeus 35, 385
 yhteisösakko 385
 yhteisövero 386
 yhteystiedot 386
 yhtiöjärjestys 29
 yhtyä 386
 yksilö 386
 yksilöidä 386
 yksipuolinen tuomio 386
 yksityishenkilö 386
 yksityisoikeus 386
 yksityistalous 386
 yleinen kokous 386
 yleinen toimintaohjelma 39
 yleinen tuomioistuin 237, 386
 yleislaki 387
 yleisötilaisuus 387
 ylimääräinen 387

ylittää **387**
 yllytys rikokseen **387**
 ylläpitäjä **387**
 ylläpitää **388**
 yritys- ja yhteisötunnus **388**
 yrityskiinnitys **388**
 yrka **362**
 yrkande **362**
 yrkesgren **231**
 yrkeshögskolor **166**
 yrkesområde **231**
 yta **231**
 ytterligare **280**
 yttrande **277, 315**

Å

ådagalägga **114**
 ådöma **114, 354**
 åklagare **333**
 Ålands författningssamling **16, 34**
 Ålands lagsamling **16, 34**
 ålderdomspension **371**
 ålderspension **371**
 åligga **114**
 åliggande **114**
 ålägga **294, 376**
 åläggande **296, 376**
 ånyo **114**
 årsarbete **287**
 årssemester **46, 382**
 årsverke **253, 287**
 åsamka **115, 230**
 åsidosätta **274**
 åtagande **328**
 åtal **333**
 åtalseftergift **333**
 åtalsunderlåtelse **333**
 åta sig **328**
 återbetala **308**
 återfalla **361**

återförvisa **308**
 återgivning **261**
 återindriva **115**
 återindrivning **339**
 återkalla **270, 313**
 återkrav **339**
 återlämna **308**
 återställa **308**
 återsända **308**
 återta **313**
 åtkomsthandling **323**
 åtnjuta **115**

Ä

äga **115**
 ägande- **305**
 ägar- **305**
 ägarkontroll **297**
 ägo- **305**
 äktenskapsskillnad **240**
 ämbetsperiod **347**
 ämbetsverk **379**
 ämnesområde **231**
 ändamål **272, 341**
 ändamålsenlig **238**
 ändra **267, 341, 361**
 ändring i sak **237**
 ändringssökande **289, 290**
 ändringssökanden **365**
 ändå **350**
 ändå att **115**
 änka **277**
 änkring **277**
 ännu **241**
 ärende **237**
 är föremål för **231**
 ärva **310**
 ävensom **115**
 äventyr **359**
 äventyra **362**

Ö**ökat 280****ömsesidighet 375****öppetid 240****överenskommelse 328****överföra 327****övergripande 264, 268****övergångsbestämmelse 205, 327****övergångsställe 331****överinseende 371****överklaga 364****överklagade beslutet 365****överklagande 290****överklagbar 366****överklagbarhet 366****överlåta 281, 327****överlåtelseskatt 372****överlämna 234, 281, 327****översyn 361****översända 115****överträdelse 322****övervakning 326, 371**

VALTIONEUVOSTON KANSLIA
STATSRÅDETS KANSLI

SNELLMANSGATAN 1, HELSINGFORS
PB 23, 00023 STATSRÅDET
tfn 0295 16001
info.vnk@gov.fi
vnk.fi/sv

ISBN pdf: 978-952-383-051-6
ISBN tryckt: 978-952-383-067-7
ISSN pdf: 2490-1164
ISSN tryckt: 2490-0796